

การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นายธีระชัย นนพิภักดิ์
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา
วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประกาศคุณูปการ

การพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำเร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่ง จากคณะครูและนักเรียนโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ที่ให้ความร่วมมือ ในการนำระบบการบริหารงานวิชาการไปใช้ตามที่ผู้วิจัยกำหนด

ขอขอบคุณคณะครู และนักเรียนโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ได้แก่ 1) โรงเรียนจักรคำคณาทร ตำบลในเมือง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 35 รางวัลโรงเรียนพระราชทานระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2557 2) โรงเรียน ศรีบุญเรืองวิทยาคาร อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โรงเรียนต้นแบบกิจกรรม TO BE NUMBER ONE ระดับเพชร 3) โรงเรียนวังสามหมอวิทยาคาร อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โรงเรียนที่มี ผลการทดสอบ O-NET อยู่ในระดับสูงสุด 5 อันดับแรกของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ขอขอบคุณ คณะผู้ทรงคุณวุฒิ ทุกคณะ ที่ได้ให้การอนุเคราะห์ผู้วิจัยในการตรวจสอบ คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่กรุณาอ่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของเนื้อหา พร้อมทั้งให้คำแนะนำเพื่อให้งานวิจัยชิ้นนี้มีความถูกต้อง และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณนายสุจินต์ ขาวแก้ว ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล ในฐานะกรรมการกลั่นกรองผลงานของผู้เสนอขอให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญของคณะกรรมการ ศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี (กศจ.) ที่กรุณาให้คำแนะนำ ให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งนี้

ท้ายที่สุดขอขอบคุณครอบครัว นนพิภักดิ์ ที่คอยดูแลเอาใจใส่ผู้วิจัยมาโดยตลอด สำหรับคุณค่า และประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ผู้วิจัยขอให้เป็นเครื่องบูชาพระคุณครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนผู้วิจัย

ธีระชัย นนพิภักดิ์

ชื่อเรื่อง	การพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผู้วิจัย	นายธีระชัย นนพิภักดิ์
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
ปีที่พิมพ์	2559

บทคัดย่อ

งานวิชาการโรงเรียนถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมีระบบการบริหารวิชาการที่เหมาะสมย่อมส่งผลให้ผู้บริหารสามารถที่จะบริหารงานวิชาการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) เพื่อศึกษาผลการนำระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการในโรงเรียน มัธยมศึกษา จำนวน 662 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ตรวจสอบร่างระบบที่พัฒนาขึ้น โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 24 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูที่เป็นตัวแทนกลุ่มสาระการเรียนรู้ เครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสอบถาม แบบบันทึกภาคสนาม แบบประเมินร่างระบบ และแบบวัดความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. สภาพปัจจุบันระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษามีการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับในรายด้านมี 2 ด้านที่การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ส่วนด้านปัจจัยนำเข้ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสภาพปัญหาการปฏิบัติโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้ ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ 1) คุณลักษณะของผู้บริหาร 2) คุณลักษณะของครู 3) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน 4) การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา 5) การจัดแหล่งเรียนรู้ทางการศึกษา และ 6) งบประมาณสนับสนุน ด้านกระบวนการ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 4) การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 7) การนิเทศการศึกษา และ 8) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และด้านผลผลิต ได้แก่ 1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET สูงขึ้น 3) นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 4) นักเรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 5) นักเรียนมีผลการประเมินสมรรถนะตามเกณฑ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 6) นักเรียนมีผลการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 7) ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีความพึงพอใจในระบบการบริหารงานวิชาการ

3. ผลการนำระบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ส่งผล 1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น 2) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 กับปีการศึกษา 2558 มีคะแนนเฉลี่ย O-NET เพิ่มขึ้น 2.62 คิดเป็นร้อยละ 7.63 และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2557 กับปีการศึกษา 2558 พบว่า คะแนนเฉลี่ย O-NET เพิ่มขึ้น 5.31 คิดเป็นร้อยละ 15.62 3) นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 4) นักเรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 5) นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 6) นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 7) ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีความพึงพอใจในการนำระบบไปใช้ โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

โดยสรุป การนำระบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ในการนำกระบวนการทำงาน 8 ระบบย่อยที่เป็นหน่วยทำงานเพื่อมุ่งไปสู่ผลผลิตที่ต้องการ คือ คุณภาพนักเรียนเป็นสำคัญ โดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและมีการปรับปรุงคุณภาพของระบบอย่างต่อเนื่อง

TITLE	The Development of Academic Administration System of Srithatpittayakom School The Secondary Educational Service Office Area 20 Office of the Basic Education Commission
Researcher	Mr.Theerachai Nonhipak
Position	School Director of Srithatpittayakom School
Workplace	Srithatpittayakom School, Srithat district, Udon Thani province. The Secondary Educational Service Area Office 20
Year	2016

Abstract

School Academic Division is the heart of development learner quality, especially for the appropriate academic administration system, reflect to effective academic administrator. The purpose of this research were (1) to examine the current conditions and problems of academic administration on secondary schools in Secondary Educational Service Office Area 20 under the Office of the Basic Education Commission (2) to develop the system of academic administration of Srithatpittayakom School, Secondary Educational Service Office Area 20 under the Office of the Basic Education Commission (3) to study the result of using academic administration system of Srithatpittayakom School, Secondary Educational Service Office Area 20 under the Office of the Basic Education Commission which developed to use the system of research and development process. The samples used in the current study, the problems and suggestions include 662 administrators and the heads of academic administration divisions in secondary schools via from the multi-stage sampling. The correction of the drafted system was developed by 9 qualified persons and 24 informants consist of vice directors, heads of divisions, heads of departments, teachers from departments. Research tools, used to collect data, were semi-structured interviews, questionnaires, field notes, the evaluation form and the satisfaction form. The statistics used in data analysis were means and standard deviation. The result were as follows:

1. The current condition, the academic administration system in secondary schools, performing overall were moderate, 2 individual aspects were moderate 2 aspects Secondary Educational Service Office Area 20 under the Office of the Basic Education Commission following as process and product aspects. About input, performance were at high level and the problem conditions, performing overall and individual aspects were at high level.

2. The academic administration system of Srithatpittayakom School, Secondary Educational Service Office Area 20 under the Office of the Basic Education Commission following as: input aspects include 1) attributes of administrators 2) attribute of teachers 3) the desirable characteristics of students 4) The organize of material and education technology 5) The organize of learning source 6) The process and budget ; An output as follows 1) development of school curriculum 2) development of learning process 3) measurement, evaluation and transfer grades 4) the Educational Supervision 5) research to improve the quality of education 6) development and using media and technology for education 7) Educational supervision 8) the internal quality assurance standards and output include 1) the academic achievement of students was high 2) the test results of Basic Education O-NET were higher 3) students have desirable characteristics as a core curriculum for Basic Education Act 2008 4) students have the result of evaluation in reading, thinking, analyzing and writing as a core curriculum for Basic Education Act 2008 5) students have the result of evaluation in performance as a core curriculum for Basic Education Act 2008 6) The evaluation result in 21st century of the students 7) administrators, teachers and students were satisfied with the academic administration system

3. The results of using developed systems lead to 1) the academic achievement of students were higher 2) students in Mattayomsuksa 3 in the academic year 2014-2015 with the average O-NET increased 2.62 (7.63 percentage) and students in Mattayomsuksa 6 in the academic year 2014-2015 with the average O-NET increased 5.31 (15.62 percentage) 3) students have desirable characteristics as a core curriculum for Basic Education Act 2008 4) students have the result of evaluation in reading, thinking, analyzing and writing as a core curriculum for Basic Education Act 2008 5) students have the significant performance as a core curriculum for Basic Education Act 2008 6) Students have learning skill in 21st century. 7) administrators, teachers and

students were satisfied with using the system overall and individual aspects were at high level.

In summary, the implementation of developed system was to ensure efficiently and effectively. The administrators need to have strong leadership and vision in process of high subsystems as a unit. Working to achieve the desired output: quality students is a priority through the involvement of the stakeholders and to improve the quality of the system continuously.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ 1
	ภูมิหลัง 1
	คำถามของการวิจัย 4
	ความมุ่งหมายของการวิจัย 5
	ความสำคัญของการวิจัย 5
	ขอบเขตของการวิจัย 5
	กรอบแนวคิดในการวิจัย 8
	นิยามศัพท์เฉพาะ 14
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 17
	ระบบและกระบวนการพัฒนาระบบ 17
	หลักการ แนวคิด ที่เกี่ยวกับการบริหารงาน 25
	หลักการ แนวคิด เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ 41
	ขอบข่ายงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 54
	หลักการ แนวคิด ที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำและภาวะผู้นำทางวิชาการ 98
	หลักการ แนวคิด ที่เกี่ยวข้องประสิทธิผลและโรงเรียนประสิทธิผล 100
	หลักการ แนวคิด เกี่ยวกับคุณลักษณะและองค์ประกอบ ของการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล..... 113
	บริบทของโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม 122
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 133
	งานวิจัยในประเทศ 133
	งานวิจัยต่างประเทศ 142
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า 147
	ระยะที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (Systems Investigation and Analysis) 150

ระยะที่ 2 การออกแบบระบบและตรวจสอบระบบ (Systems Design and Verification) การออกแบบระบบและการตรวจสอบระบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธำมาศจุฬาราชวิทยาคม	159
ระยะที่ 3 การนำระบบไปใช้และศึกษาผลการใช้ (System Implementation And Evaluation)	165
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	169
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	170
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	172
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	172
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	172
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	173
ระยะที่ 1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	173
ระยะที่ 2 ผลการออกแบบและตรวจสอบระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ศรีธำมาศจุฬาราชวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	199
ระยะที่ 3 การนำระบบไปใช้และการประเมินผล (Systems Implementation and Evaluation)เป็นการนำระบบไปใช้และการประเมินผลระบบบริหาร งานวิชาการ	255
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	291
ความมุ่งหมายของการวิจัย	291
วิธีการดำเนินการ	291
สรุปผล	295
อภิปรายผล	300
ข้อเสนอแนะ	310

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	312
ภาคผนวก	325
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือ	326
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ	349
ภาคผนวก ค การหาคุณภาพเครื่องมือ	394
ภาคผนวก ง การเผยแพร่ผลงานวิชาการ	425
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล	440
ภาคผนวก ฉ ภาพกิจกรรมจากการพัฒนาระบบ.....	445
ภาคผนวก ช เกียรติบัตรผลงานที่เกิดจากการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ	462
ประวัติย่อของผู้วิจัย	469

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 รูปแบบบูรณาการของประสิทธิผลองค์กร.....	108
2 แสดงจำนวนข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม	122
3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	154
4 แสดงค่าร้อยละด้านองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (N = 5)	173
5 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลด้านสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง	177
6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ	178
7 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	183
8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการ ด้านกระบวนการ (Process)	187
9 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการ ด้านผลผลิต (Output)	188
10 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ	188
11 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	193
12 สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านกระบวนการ (Process)	198
13 สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านผลผลิต (Output)	199
14 กระบวนการทำงาน รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน/ตัวชี้วัด/แหล่งข้อมูล บันทึกมาตรฐาน/เกณฑ์ ระบบย่อยที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	218
15 กระบวนการทำงาน รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน/ตัวชี้วัด/แหล่งข้อมูล บันทึกมาตรฐาน/เกณฑ์ ระบบย่อยที่ 2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	222
16 กระบวนการทำงาน รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน/ตัวชี้วัด/แหล่งข้อมูล บันทึกมาตรฐาน/เกณฑ์ ระบบย่อยที่ 3 การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอน ผลการเรียน	226

ตาราง	หน้า
17 ภาระบวกรทำงาน รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน/ตัวชี้วัด/ แหล่งข้อมูลบันทึกมาตรฐาน/เกณฑ์ ระบบย่อยที่ 4 การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยี ทางการศึกษา	228
18 ภาระบวกรทำงาน รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน/ตัวชี้วัด/แหล่งข้อมูล บันทึกมาตรฐาน/เกณฑ์ ระบบย่อยที่ 5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	230
19 ภาระบวกรทำงาน รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน/ตัวชี้วัด/แหล่งข้อมูล บันทึกมาตรฐาน/เกณฑ์ ระบบย่อยที่ 6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	232
20 ภาระบวกรทำงาน รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน/ตัวชี้วัด/แหล่งข้อมูล บันทึกมาตรฐาน/เกณฑ์ ระบบย่อยที่ 7 การนิเทศการศึกษา	234
21 ภาระบวกรทำงาน รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน/ตัวชี้วัด/แหล่งข้อมูล บันทึกมาตรฐาน/เกณฑ์ ระบบย่อยที่ 8 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา.....	236
22 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบของ (ร่าง) ระบบการบริหารงาน วิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (N = 9)	238
23 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือระบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ	242
24 บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานวิชาการ	256
25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติระบบการบริหารงานวิชาการ ด้านกระบวนการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารและครู ก่อนการพัฒนาระบบ	258
26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจจากการศึกษาดูงานเกี่ยวกับ ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	263
27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติระบบการบริหารงานวิชาการ ด้านผลผลิต โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนการพัฒนาระบบ (N = 32)	267

ตาราง	หน้า
28 กำหนดการประชุม อบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	268
29 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นในการอบรมเชิงปฏิบัติการ การบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (N = 32)	269
30 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคิดเห็นจากการศึกษาดูงานเกี่ยวกับ ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (N = 63)	270
31 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก 2 ปีการศึกษา	271
32 การเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ย O-NET มัธยมศึกษาปีที่ 3 เปรียบเทียบผลการทดสอบ ระหว่างปีการศึกษา 2557 กับปีการศึกษา 2558	272
33 การเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ย O-NET ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 เปรียบเทียบผลการทดสอบ ระหว่างปีการศึกษา 2557 กับปีการศึกษา 2558	273
34 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ปีการศึกษา 2558	274
35 ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ปีการศึกษา 2558	275
36 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ปีการศึกษา 2558	276
37 ผลการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ปีการศึกษา 2558	277
38 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจการบริหารงานวิชาการ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) หลังการพัฒนาระบบ	280
39 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจการบริหารงานวิชาการ ด้านกระบวนการ (Process) หลังการพัฒนาระบบ	285
40 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจการบริหารงานวิชาการ ด้านผลผลิต (Output) หลังการพัฒนาระบบ	289

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	13
2 ขั้นตอนการพัฒนาระบบ.....	21
3 ขั้นตอนการนำระบบไปใช้	23
4 แผนภาพกระบวนการพัฒนาระบบงาน	25
5 แสดงอัตราส่วนที่แตกต่างกันของทักษะทั้ง 3 ของผู้บริหารแต่ละระดับ	36
6 โครงสร้างและขอบข่ายภาระงานตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และ วิธีการ กระจายอำนาจและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550	39
7 ลำดับขั้นของการพัฒนาหลักสูตรและการสอนแบบระบบ.....	57
8 ขั้นตอนการเทียบโอนผลการเรียน	71
9 ขอบข่ายและภารกิจการบริหารโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม	126
10 ระยะเวลาวิจัย ขั้นตอนดำเนินการและผลที่ได้รับ	149
11 ร่างระบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	213
12 องค์ประกอบระบบย่อยที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	216
13 แสดงขั้นตอนกระบวนการพัฒนาระบบย่อยที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	217
14 องค์ประกอบระบบย่อยที่ 2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	221
15 องค์ประกอบระบบย่อยที่ 3 การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน	225
16 องค์ประกอบระบบย่อยที่ 4 การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา	227
17 องค์ประกอบระบบย่อยที่ 5 การพัฒนาการและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	229
18 องค์ประกอบระบบย่อยที่ 6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	231
19 องค์ประกอบระบบย่อยที่ 7 การนิเทศการศึกษา	233
20 องค์ประกอบระบบย่อยที่ 8 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา.....	235
21 ระบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	245

บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลัง

งานวิชาการเป็นหัวใจของสถาบันการศึกษาทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับมหาวิทยาลัยหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวัดคุณภาพของสถานศึกษาจึงมักนำผลงานทางวิชาการมาเป็นตัวบ่งชี้ งานวิชาการจะสัมฤทธิ์ผลเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์และบทบาทในการขับเคลื่อนงานในกลุ่มบริหารวิชาการ (อัมภา บุญช่วย. 2537: 1) ประกอบกับงานวิชาการเป็นปัจจัยที่สำคัญเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการซึ่งเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดแผนการเรียนการสอน และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2543: 1) งานวิชาการจึงเป็นงานหลัก เป็นงานที่ใหญ่ที่สุดของระบบ เป็นงานที่เป็นหัวใจของสถานศึกษา โดยมีหลักสูตรซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่จะตอบสนองและสนับสนุนให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ (อุทัย บุญประเสริฐ. 2540 :25) ปัจจุบันระบบการบริหารงานในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการพัฒนาระบบงานต่าง ๆ ให้เป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งให้มีการจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาของประเทศ ให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา และเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 39 บัญญัติว่า กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาทั้ง ด้านวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคลและด้านบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งการกระจายอำนาจดังกล่าวจะทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัวมีอิสระในการบริหารจัดการ เป็นไปตามหลักการของการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management: SBM) สร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา ให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานและสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากแนวคิดดังกล่าว จึงได้กำหนดให้โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่เป็นสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 6) ระบุว่า สถานศึกษาเป็นหน่วยงานหลักที่สำคัญมากที่สุดต้องรับผิดชอบบริหารจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายในแต่ละระดับ สนองต่อความต้องการของสังคมประเทศชาติ การกระจายอำนาจในการบริหาร

จัดการศึกษา เป็นหลักการสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ความเปลี่ยนแปลงสู่การบริหารจัดการสมัยใหม่ นอกจากบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) เน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแล้ว ยังต้องคำนึงถึงการบริหารจัดการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result based management) และการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ ระบบการบริหารจึงต้องเปลี่ยนแปลงมาสู่การบริหารจัดการที่มุ่งเน้นคุณภาพ ซึ่งในปัจจุบันคุณภาพเป็นเรื่องของความพึงพอใจของผู้รับบริการ หรือตรงตามความต้องการของผู้รับบริการทางการศึกษานั้นคือผู้เรียน ผู้ปกครองชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับหลักการจัดการคุณภาพทั้งองค์กร

จากการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบแรกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ระหว่างปี พ.ศ. 2544-2548 สถานศึกษาที่ได้รับการประเมินภายนอกมีจำนวน 30,010 แห่ง ผลจากการประเมิน พบว่า สถานศึกษาที่ได้มาตรฐานของสมศ. มีมาตรฐานหรือมีมาตรฐานอยู่ในระดับดี มีจำนวน 10,856 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 36.20 เป็นโรงเรียนที่ได้มาตรฐานในระดับพอใช้จำนวน 18,549 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 97.00 และเป็นโรงเรียนที่อยู่ในระดับปรับปรุง จำนวน 596 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.10 ของโรงเรียนที่ไม่ได้มาตรฐาน และพบว่าโรงเรียนจำนวนมากยังไม่สามารถปฏิบัติงานด้านพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นที่น่าพอใจ คุณภาพของผู้เรียนยังไม่เป็นไปตามที่คาดหวังเมื่อพิจารณาจากการทดสอบระดับชาติอิกทั้งคุณภาพสถานศึกษาโดยรวม จากการประเมินคุณภาพภายนอกยังไม่ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: 1-2, 11-12) และผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบสองระหว่างปี พ.ศ. 2549 –2553 กำหนดเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (2.75) พบว่า มีค่าเฉลี่ยผลการประเมิน 14 มาตรฐานได้ระดับดี มีโรงเรียนที่ได้รับการรับรอง 12,268 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 79.10 และไม่รับรอง 3,247 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 20.93 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: 4) ในส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบสองระหว่างปี พ.ศ. 2549–2553 จำนวน 13,044 แห่ง ผลการประเมิน พบว่า มีโรงเรียนที่ได้รับการรับรอง 10,978 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 84.20 และไม่รับรอง 2,066 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 15.80 ส่วนกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสองจาก สมศ. จำนวน 9,220 แห่ง ผลการประเมิน พบว่า มีโรงเรียนที่ได้รับการรับรอง 7,632 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 82.80 และไม่รับรอง 1,588 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 17.20 และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้เปรียบเทียบกับสมรรถนะของประเทศไทยกับนานาชาติโดยใช้ดัชนีของสถาบันเพื่อพัฒนาการจัดการ หรือ International institute for Management development (IMD) ในปี 2552 โดยจัดอันดับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวม 57

ประเทศไทยอยู่อันดับ 47 โดยนำเสนอทั้งหมด 329 ตัวชี้วัด นำมาจัดอันดับภาพรวม เพียง 245 ตัวชี้วัด โดยได้ข้อมูลจาก 2 ทาง คือ ข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลจากการสำรวจ นำเสนอเปรียบเทียบองค์ประกอบ 4 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ผลประกอบการของเศรษฐกิจ ประสิทธิภาพของรัฐ ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ และโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งมีการศึกษาเป็นหนึ่งในปัจจัยย่อย ด้านโครงสร้างพื้นฐานจากการเปรียบเทียบพบว่า ประเทศพัฒนาแล้วยังคงรักษาอันดับที่ดีเอาไว้ใน 5 อันดับแรก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ฮังการี สิงคโปร์ สวิตเซอร์แลนด์ และเดนมาร์ก ตามลำดับ ภาพรวมความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติของประเทศไทยได้อันดับที่ 26 คีซี 1 อันดับ หากเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย 11 ประเทศ พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ต่ำกว่า 6 ประเทศ ได้แก่ ฮังการี สิงคโปร์ ญี่ปุ่น มาเลเซีย จีน และไต้หวัน ด้านการศึกษา พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ อันดับ 40 และด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อันดับ 47 เมื่อเปรียบเทียบโครงสร้างพื้นฐานทั้ง 5 ด้าน กับประเทศเพื่อนบ้าน พบว่า สิงคโปร์ และมาเลเซีย มีอันดับดีกว่าไทยในทุกด้าน รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ของอินโดนีเซียที่มีอันดับดีกว่าไทยถึง 15 อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทย จะพบว่า ภาพรวมสมรรถนะด้านการศึกษาในปี 2552 ไทยถูกจัดอยู่ในอันดับ 47 จากทั้งหมด 57 ประเทศ หล่นลงมาจากปี 2551 ถึง 4 อันดับและผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางคณิต-วิทยาศาสตร์ ในโครงการ PISA ของเด็กอายุ 15 ปี ได้คะแนนต่ำกว่าครึ่ง รวมทั้งความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของไทยยังด้อยโดยอยู่ในอันดับที่ 51 ส่วนประสิทธิภาพการจัดการศึกษา IMD พิจารณาจากงบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ รายจ่ายด้านการศึกษาต่อหัวเพิ่มขึ้นอยู่ อันดับที่ 52 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากลครั้งนี้ สรุปได้ว่า สมรรถนะการศึกษาไทยยังอยู่ในระดับไม่เป็นที่น่าพอใจ และยิ่งล้าหลังกว่าหลายประเทศ ทั้งด้านโอกาส คุณภาพ และประสิทธิภาพการจัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการศึกษา, 2553: 1-12) ประกอบกับความคาดหวังด้านการศึกษาของคนไทยและสังคมไทยก็คืออยากเห็นโรงเรียนที่มีคุณภาพเกิดขึ้นทั่วประเทศ เป็นโรงเรียนที่ให้บริการทางการศึกษาที่สนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะและประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ มีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีสภาพแวดล้อมบรรยากาศ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข (อำรุง จันทวานิช, 2547: 2-3)

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดการศึกษา 2 ระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งโครงสร้างการบริหารงาน ออกเป็น 4 กลุ่มงาน คือ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารงานทั่วไป จากการประชุมปรึกษาหารือเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยได้แจ้งคณะครูเกี่ยวกับการนำผล

การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบสามระหว่างปี พ.ศ. 2554 –2558 มาปรับปรุงและพัฒนาตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมิน โดยโรงเรียนศรีธำมาศพิทยาคม ได้รับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในปีการศึกษา 2554 ผลการประเมินในมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียน มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ตัวบ่งชี้ที่ 5.4 ผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์ ผลการประเมินโรงเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน สืบเนื่องจากผลการทดสอบของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คุณภาพของผู้เรียนยังไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง เมื่อพิจารณาจากการทดสอบระดับชาติอีกทั้งคุณภาพสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องทบทวนผลการประเมินและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมินของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบสามระหว่างปี พ.ศ. 2554–2558 จากการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เมื่อปีการศึกษา 2554 ผลจากการประชุมปรึกษาหารือได้มีมติที่จะพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียน (รายงานการประชุมโรงเรียนศรีธำมาศพิทยาคม, 2558) ประกอบกับระบบการบริหารงานวิชาการเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงานและสามารถที่จะนำพานโยบายของกระทรวงศึกษาธิการไปใช้เพื่อการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ โดยมีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกรอบเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช, 2551: 3)

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนศรีธำมาศพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน จึงได้ดำเนินการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ ซึ่งผลจากการศึกษาจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานอื่น ๆ ในโรงเรียนซึ่งจะนำไปสู่การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. คำถามของการวิจัย

2.1 สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นอย่างไร

2.2 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประสิทธิภาพควรเป็นอย่างไร

2.3 ผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ใช้ระบบการบริหารงานวิชาการที่พัฒนาขึ้นเป็นอย่างไร

3. ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย ดังนี้

3.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2 เพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3 เพื่อศึกษาผลการนำระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้นไปใช้

4. ความสำคัญของการวิจัย

ข้อสนเทศที่ได้จากการวิจัยและพัฒนาเพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำให้ได้ระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลและเป็นประโยชน์ ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครั้งนี้ มีขอบเขตเนื้อหา ดังนี้

5.1.1 ระบบและการพัฒนาระบบ

1) องค์ประกอบของระบบ ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

2) กระบวนการพัฒนาระบบ ประกอบด้วย การศึกษาและวิเคราะห์ระบบ (System investigation and Analysis) การออกแบบและตรวจสอบระบบ (Systems design and Verification) การนำระบบไปใช้และประเมินผล (Systems implementation and Evaluation)

5.1.2 องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 4) การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 7) การนิเทศการศึกษา และ 8) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

5.1.3 ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นักเรียนมีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานสูงขึ้น นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีผลการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน มีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจในระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.2 ขอบเขตประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

5.2.1 ประชากรในการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ผู้บริหาร และครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ โดยการกำหนดขนาดตัวอย่างตามขนาดของประชากร จากโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 2,234 แห่ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจำนวนประชากรกับตารางโดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan (1970: 607-610) ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 331 แห่ง ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 331 คน ครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ จำนวน 331 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 662 คน ได้มาโดยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling technique)

5.2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งโรงเรียนที่เลือกไปศึกษามีเกณฑ์คุณสมบัติ (Included criteria) ดังนี้

- 1) เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) เป็นโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุดของแต่ละจังหวัดจากผลการประเมินภายนอกกรอบสามของสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หรือค่าคะแนนเฉลี่ยในมาตรฐานที่ 3, 4 และมาตรฐาน 5 สูงสุด
- 3) เป็นโรงเรียนดีเด่นที่ได้รับรางวัลพระราชทานหรือเป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงที่ประสบความสำเร็จในระดับภูมิภาคขึ้นไป
- 4) เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่นด้านผลงานทางวิชาการในระดับภูมิภาคขึ้นไป
เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนที่มีระบบการบริหารงานวิชาการที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) ดังกล่าวต้องมีคุณสมบัติ 2 ใน 4 ข้อ จึงจะเลือกเป็นโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best practice) สำหรับใช้ในการศึกษาระบบการบริหารงานวิชาการ

5.2.3 ผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการประเมินระบบการบริหารงานวิชาการ จำนวน 9 คน

5.2.4 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ก่อนเข้าสู่การพัฒนากระบวนการบริหารวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ไปใช้ จำนวน 32 คน ได้แก่

- 1) รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน
- 2) หัวหน้ากลุ่มงาน จำนวน 4 คน
- 3) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน
- 4) ครูที่เป็นตัวแทนกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 16 คน

5.2.5 ประชากรในการศึกษาความพึงพอใจจากการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู
และนักเรียนโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม โดยการกำหนดขนาดตัวอย่างตามขนาดของประชากร
จำนวน 1,861 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบ
จำนวนประชากรกับตารางโดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan (1970: 607-610) กลุ่มตัวอย่าง
ได้แก่ ผู้บริหาร (รองผู้อำนวยการ) จำนวน 1 คน ครู จำนวน 15 คน และนักเรียน จำนวน 303 คน
รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 319 คน ได้มาโดยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage
random sampling technique)

6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการการบริหารงานวิชาการเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

6.1 แนวคิด หลักการบริหารและการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

6.1.1 มาตรฐานการศึกษาของชาติกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของการจัดการศึกษาไว้ 3 ข้อ ดังนี้ 1) คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก 2) แนวทางการจัดการศึกษา และ 3) แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้

6.1.2 มาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของการจัดการศึกษาไว้ 15 ข้อ ดังนี้ 1) ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ 2) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 3) ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 4) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุสมผล 5) ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร 6) ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต 7) ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล 8) ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล 9) คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล 10) สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน 11) สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ 12) สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง 13) สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ 14) การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นที่กำหนดขึ้น และ 15) การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554)

6.1.3 กฎกระทรวงกำหนดขอบข่ายภาระงานตามกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจและการจัดการศึกษา โดยกำหนดขอบข่ายและภาระงานด้านวิชาการ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาขอบข่ายงานวิชาการแล้วนำมาสังเคราะห์เพื่อใช้ในการวิจัย ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 4) การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 7) การนิเทศการศึกษา และ 8) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550: 29-35)

6.1.4 การบริหารจัดการ ซึ่ง Koontz และ Wehrich (1990: 4) ได้สรุปหน้าที่ของการบริหารจัดการที่จะทำให้งานบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร ต้องใช้การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) ให้บุคคลปฏิบัติในสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การเงิน ทรัพยากรข้อมูลขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล Bovee และคณะ (1993: 5) ได้สรุปหน้าที่ของการจัดการมี 4 ประการ คือ 1) การวางแผน (Planning) ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมาย (Goals) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy) และการพัฒนาแผนย่อย เพื่อให้เกิดการประสานงานกิจกรรมต่าง ๆ 2) การจัดองค์กร (Organizing) เป็นการกำหนดตัวบุคคลให้เหมาะสมกับงาน วิธีการที่จะจัดกลุ่มงาน ใครรายงาน ขึ้นตรงต่อใคร และจุดใดที่จะต้องมีการตัดสินใจเกิดขึ้น การจัดองค์กรจะต้องมีการจัดบุคคลเข้าทำงาน (Staffing) ซึ่งเป็นกระบวนการที่เป็นทางการเพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรมีเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถในงานทุกระดับ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรทั้งในระยะสั้นและระยะยาว 3) การนำ (Leading) ประกอบด้วย การจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชา การสั่งการ การคัดเลือกช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิผลที่สุดตลอดจนการแก้ปัญหาด้วยความขัดแย้ง 4) การควบคุม (Controlling) เป็นกิจกรรมการติดตามผลและการแก้ไขปรับปรุงสิ่งที่จำเป็นเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่างานบรรลุผลตามที่วางแผนไว้

6.1.5 หลักการบริหารของ Deming “Deming Cycle หรือวงจรควบคุมคุณภาพ PDCA” ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Plan – P) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do – D) 3) การตรวจสอบ (Check – C) และ 4) การปรับปรุง (Act – A) Deming (1991: 507)

6.2. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับประสิทธิผลและโรงเรียนประสิทธิผล

6.2.1 Steers (1977: 7-10) ได้สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์กร (Factors contributing to organizational effectiveness) ไว้ 4 ปัจจัย คือ 1) คุณลักษณะขององค์กร (Organizational characteristics) 2) ลักษณะสภาพแวดล้อม (Environmental characteristics) 3) คุณลักษณะของพนักงาน (Employee characteristics) และ 4) นโยบายการจัดการและการปฏิบัติ (Managerial policies and practices)

6.2.2 Lunenburg และ Ornstein (1996: 348) ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน จากโครงการ Connecticut school effectiveness project และสรุปลักษณะของการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลว่ามีลักษณะ ดังนี้ 1) มีสภาพแวดล้อมที่เป็นระเบียบและปลอดภัย (A safety and orderly environment) และไม่เป็นปัญหาอุปสรรคสำหรับการเรียนการสอน 2) พันธกิจของโรงเรียนมีความชัดเจน (A clear school mission) บุคลากรมีส่วนร่วมในภาระผูกพันของเป้าหมายการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ และสามารถตรวจสอบได้ 3) มีภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยที่ผู้บริหารต้องมีความเข้าใจและประยุกต์ใช้คุณลักษณะของงานวิชาการที่มีประสิทธิผล (Instructional effective) 4) มีบรรยากาศของความคาดหวังสูง (A climate of high expectation)

โดยที่ครูสามารถแสดงออกถึงความรอบรู้ในทักษะเบื้องต้นให้นักเรียนเห็นได้ 5) ครูทุ่มเทเวลาในการทำงาน (High time on task) เพื่อวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอน และพัฒนาทักษะ 6) มีการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ (Frequent monitoring of student program) เพื่อนำผลมาแก้ไขปรับปรุง 7) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผู้ปกครอง (Positive home school relations) โดยที่ผู้ปกครองสนับสนุนพันธกิจของโรงเรียนและช่วยเหลือส่วนที่ทำให้เกิดความสำเร็จ

6.2.3 Hoy และ Miskel (1991: 383) ได้เสนอรูปแบบการประเมินประสิทธิผลองค์กรไว้ 3 รูปแบบ ดังนี้ 1) รูปแบบที่ยึดเป้าหมายขององค์กร โดยพิจารณาว่าผลการดำเนินงานขององค์กรเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งพิจารณาจากเงื่อนไขแห่งความสำเร็จ 2) รูปแบบที่ยึดระบบทรัพยากร ซึ่งมีแนวคิดว่าการที่มีประสิทธิผลต้องสามารถแสวงหาผลประโยชน์ด้านทรัพยากรจากสภาพแวดล้อมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรโดยเน้นความสำคัญของปัจจัยป้อนเข้ามากกว่าผลผลิต ซึ่งยึดหลักที่ว่าองค์กรที่ได้รับทรัพยากรมากกว่า ย่อมมีประสิทธิผลมากกว่า สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ประเมินในระบบนี้คือ ความคงที่ของกระบวนการภายใน โครงสร้างและความสามารถในการกำกับติดตามและการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม 3) รูปแบบบูรณาการ เป็นการรวมรูปแบบที่ยึดเป้าหมายขององค์กรและรูปแบบที่ยึดระบบทรัพยากรเข้าด้วยกัน โดยใช้เกณฑ์เดียวซึ่งเป็นลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ (1) มิติเวลา ในการประเมินประสิทธิผลขององค์กรนั้น สิ่งที่เป็นเกณฑ์ประเมินคือ ช่วงเวลาซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระยะคือ ระยะสั้น (Short-term) ระยะกลาง (Intermediate) ระยะยาว (Long-term) (2) กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ในการใช้เกณฑ์การประเมินประสิทธิผลจำเป็นต้องคำนึงถึงค่านิยม และความคิดของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานขององค์กร ดังนั้นเกณฑ์การประเมินจึงต้องสอดคล้องกับความพึงพอใจของกลุ่มที่เกี่ยวข้อง (3) ความเป็นพหุเกณฑ์ คือ การประเมินที่ใช้เกณฑ์โดยการคำนึงถึงองค์ประกอบหลายส่วนที่เป็นตัวบ่งชี้โดยเฉพาะความเป็นระบบ (System) ขององค์กรที่ประกอบด้วย ปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการ และปัจจัยป้อนออก โดยแต่ละปัจจัยจะต้องมีส่วนประกอบต่าง ๆ และจะต้องประเมินตามส่วนประกอบนั้น ๆ

6.3. แนวคิดเชิงระบบ ทฤษฎีระบบ และการพัฒนาระบบ

6.3.1 Lunenberg และ Ornstein (2004: 15-16) นำเสนอรูปแบบการบริหารโรงเรียนเชิงระบบไว้ว่า การวิเคราะห์การดำเนินงานขององค์กรทางการศึกษาและบทบาทของผู้บริหาร การศึกษาหากวิเคราะห์โดยใช้กรอบแนวคิดระบบเปิด (Open-systems framework) มิติการดำเนินงานของโรงเรียนสามารถแบ่งออกเป็น ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการแปรสภาพ (Transformation process) และผลผลิต (Outputs) โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้ 1) ปัจจัยนำเข้า (Inputs) โรงเรียนได้รับการจัดสรรบุคลากร งบประมาณ ความรู้ 2) กระบวนการแปรสภาพ (Transformation process) องค์กรจะทำการเปลี่ยนแปลงปัจจัยนำเข้าจากสภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อให้เป็นผลผลิต

ระบบจะเพิ่มมูลค่า ในการปฏิบัติงานผ่านกระบวนการแปรสภาพ 3) ผลผลิต (Outputs) ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการแปรสภาพปัจจัยนำเข้าผ่านกระบวนการแปรสภาพ โดยใช้กิจกรรมการบริหารสำหรับสภาพแวดล้อมภายนอกจะมีปฏิกริยาและส่งผลต่อผลผลิตและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ระบบ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความสำเร็จของโรงเรียน ข้อมูลย้อนกลับในเชิงลบ สามารถจัดปัญหาความยุ่งยากในการปฏิบัติงานตามแผนของโรงเรียน และส่งผลต่อผลผลิตที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของโรงเรียน

6.3.2 Hoy และ Miskel (2008: 22-24) โรงเรียนเป็นระบบสังคมที่มีองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้ 1) ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ประกอบด้วย แรงผลักดันจากสิ่งแวดล้อม (Environmental Constrains) ทรัพยากรมนุษย์ และเงินทุน (Human and capital resources) ภารกิจและนโยบายของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน (Mission and board policy) วัสดุและวิธีการ (Materials and Methods) และอุปกรณ์ (Equipment) 2) กระบวนการแปรสภาพ (Transformation process) ประกอบด้วย ระบบโครงสร้าง (Structure system) ระบบวัฒนธรรม (Cultural system) ระบบการเมือง (Political system) และระบบปัจเจกบุคคล (Individual system) 3) ผลผลิต (Outputs) ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ความพึงพอใจในงาน (Job satisfaction) การขาดเรียน (Absenteeism) การออกกลางคัน (Dropout rate) และคุณภาพโดยรวม (Overall quality) 4) สภาพแวดล้อม (Environment) คือสิ่งที่ยอยู่นอกองค์กร เช่น ทรัพยากรต่าง ๆ ค่านิยม เทคโนโลยี ความต้องการ และ ประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นแรงผลักดันและเป็นโอกาสในการดำเนินงานขององค์กรหรือการดำเนินงานของโรงเรียน ทั้งสิ่งแวดล้อมกว้าง

6.3.3 Stair (1996: 411-412) สรุปลักษณะของวงจรพัฒนาระบบ (Systems Development life cycle: SDLC) ซึ่งประกอบด้วย

1) การศึกษาระบบ (Systems investigation) เป็นขั้นตอนแรกของการพัฒนาระบบ

2) การวิเคราะห์ระบบ (Systems analysis) เป็นขั้นตอนของการวิเคราะห์การดำเนินงานของระบบแต่ละขั้นตอนประกอบด้วยอะไรบ้างมีความเกี่ยวข้อง หรือมีความสัมพันธ์กับสิ่งใดบ้างรวมถึงความต้องการของผู้ใช้และจุดเด่นของการใช้งานแต่ละด้านของระบบใหม่ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจว่าระบบควรได้รับการพัฒนาในลักษณะใด

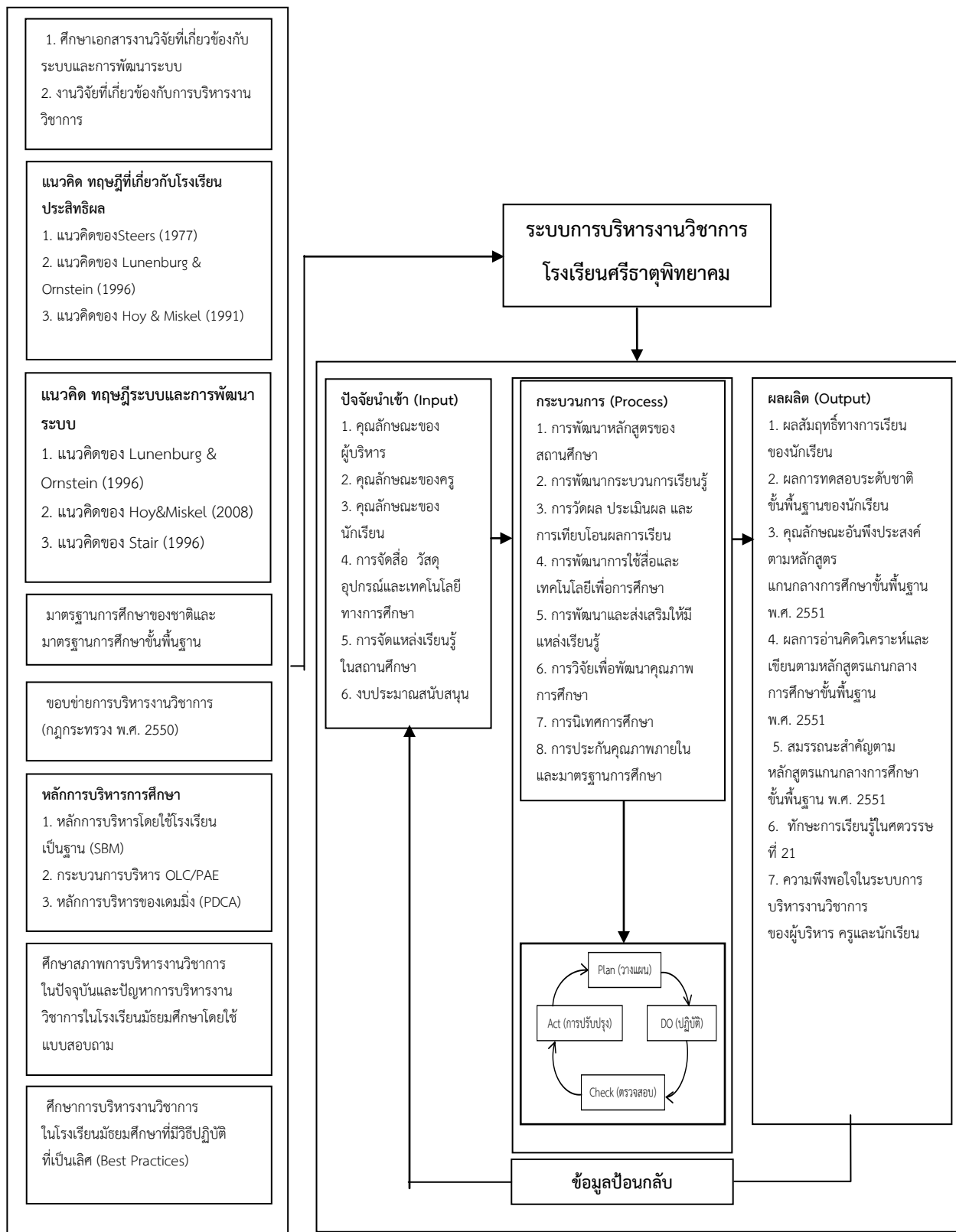
3) การออกแบบระบบ (Systems design) เป็นขั้นตอนของการออกแบบรายละเอียดในส่วนต่าง ๆ ของระบบ

4) การใช้ระบบ (Systems implementation) เป็นขั้นตอนของการนำระบบมาสู่การปฏิบัติจริงตามวัตถุประสงค์ และรูปแบบที่ได้ทำการออกแบบไว้

5) การดูแลรักษาและการตรวจสอบระบบ (Systems maintenance and review) เป็นขั้นตอนของการปรับปรุงแก้ไขระบบหลังจากที่ได้มีการติดตั้งและใช้งานแล้ว รวมถึง

การตรวจประเมินผลการทำงานของระบบอันจะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาให้ระบบสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยาวนานมากที่สุด

จากที่กล่าวมาสามารถแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธำตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

7. นโยบายศัพท์เฉพาะ

7.1 กระบวนการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ที่อยู่ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกด้านตามหลักสูตรสถานศึกษากำหนดให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายสติปัญญา จิตใจ และสังคม โดยมีขอบข่ายงานวิชาการที่เป็นงานหลัก 8 ด้าน ได้แก่

7.1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น เพื่อจัดทำรายละเอียดต่าง ๆ ตามโครงสร้างหลักสูตรและสาระที่กำหนด เพื่อนำไปใช้ในสถานศึกษา

7.1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระ และหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน

7.1.3 การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัด และประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

7.1.4 การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอน จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนางานด้านวิชาการ

7.1.5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การสำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นในเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ให้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่น

7.1.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์วิจัยเกี่ยวกับการบริหาร การจัดการ และการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูศึกษาวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

7.1.7 การนิเทศการศึกษา หมายถึง การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ การเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับสถานศึกษา

7.1.8 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การจัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดเกณฑ์

การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 กระทรวงศึกษาธิการ

7.2 ระบบการบริหารงานวิชาการ หมายถึง รูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเชิงระบบ โดยแบ่งมิติการดำเนินงานของโรงเรียนออกเป็น

7.2.1 ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ คุณลักษณะของผู้บริหาร คุณลักษณะของครู คุณลักษณะของนักเรียน การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา การจัดแหล่งเรียนรู้ทางการศึกษา และงบประมาณสนับสนุน

7.2.2 กระบวนการ (Process) เป็นกระบวนการบริหารงานวิชาการหลัก 8 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษาและการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA

7.2.3 ผลผลิต (Output) ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
- 2) ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน
- 3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551

- 4) ผลการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551

- 5) สมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 6) ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 7) ความพึงพอใจในระบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ครู และนักเรียน

7.2.4 ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ประกอบด้วยการรายงานผล และการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาระบบ

7.3 การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การส่งเสริม ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงการทำงานขององค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ภายใต้กระบวนการ 3 ระยะ ได้แก่ การศึกษาระบบและวิเคราะห์ระบบ (Systems investigation and Systems analysis) การออกแบบและตรวจสอบระบบ (Systems design and Verification) และการนำระบบไปใช้และการศึกษาผลการใช้ระบบ (Systems implementation and Evaluation)

7.4 ผลการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ผลที่ได้จากการประเมินการนำระบบไปใช้ โดยประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) โดยประเมินทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ดังนี้

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น
- 2) ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียนสูงขึ้น
- 3) นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 4) นักเรียนมีผลการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 5) นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 6) นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 7) ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีความพึงพอใจในการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามลำดับ ดังนี้

1. ระบบและกระบวนการพัฒนาระบบ
2. หลักการ แนวคิด ที่เกี่ยวกับการบริหารงาน
3. หลักการ แนวคิด ที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
4. ขอบข่ายงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. หลักการ แนวคิด ที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำและภาวะผู้นำทางวิชาการ
6. หลักการ แนวคิด ที่เกี่ยวกับประสิทธิผลและโรงเรียนประสิทธิผล
7. หลักการ แนวคิด ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะและองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียน

ที่มีประสิทธิผล

8. บริบทของโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ระบบและกระบวนการพัฒนาระบบ

ในการบริหารงานของโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี ให้บรรลุเป้าหมายตามพันธกิจ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาระบบซึ่งจะช่วยให้มีกรอบของการพิจารณาที่รัดกุมและครอบคลุมปัจจัยที่เกี่ยวข้องในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอ ความหมาย คุณลักษณะของระบบ ชนิดและวิธีการเชิงระบบ ประโยชน์ของระบบและการพัฒนาระบบ ไว้ดังนี้

1.1 ความหมายของระบบ มีผู้ให้คำจำกัดความ “ระบบ” ไว้ดังนี้

โกวัณน์ เทศบุตร (2550: 1) ให้ความหมายว่า ระบบคือ กลุ่มขององค์ประกอบ (Set of Element) ที่ทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายซึ่งมีความเชื่อมโยงเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในตัวของมันเองและสิ่งแวดล้อมโดยรอบ

เฉลิมชัย หาญกล้า (2545: 17) ให้ความหมายของระบบคือ ชุดขององค์ประกอบที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของการดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน

สมชาย หิรัญกิตติ (2542: 37) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ระบบ (System) หมายถึง

ชุด (Set) ของส่วนประกอบ (Element) ที่มีลักษณะสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยดำเนินงานร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายบางอย่าง

วีระ สุภากิจ (2539: 24-27) อธิบายว่า ระบบเป็นปรัชญา เป็นนามธรรมเป็นส่วนประกอบที่โต้ตอบกัน (Interacting) ของการส่งเข้าและส่งออกกระหว่างระบบและสิ่งแวดล้อมของมันและระบบมีทั้งระบบเปิดและระบบปิด

ชุมพล ศฤงคารศิริ (2537: 69-71) ให้คำจำกัดความว่า ระบบเป็นได้ทั้งนามธรรมและรูปธรรม ระบบทางนามธรรมเกิดจากแนวคิดที่ได้เรียงลำดับของสิ่งต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน ส่วนระบบทางรูปธรรมประกอบด้วย ชุดของส่วนประกอบที่ต้องทำงานร่วมกันเพื่อเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง

มยุรี รัตนมุง (2537: 80) กล่าวว่า ระบบ หมายถึง การนำกลุ่มของแนวคิดหรือสิ่งอื่น ๆ ตั้งแต่ 2 กลุ่มหรือ 2 สิ่ง มารวมกันไว้ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง

ลักขณา พุกษากร (2536: 12-13) ให้คำนิยามว่า ระบบเป็นคำที่มีหลายความหมายขึ้นอยู่กับว่าจะใช้กับวงการใด ไม่ว่าจะใช้คำว่าระบบในความหมายใดก็ตาม ระบบจะประกอบด้วยสิ่งที่เป็นคุณสมบัติทั่วไป คือ สมาชิกของระบบและสิ่งแวดล้อมของระบบ

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า “ระบบ” หมายถึง การรวมองค์ประกอบของสิ่งต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน มารวมกันเพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

1.2 คุณลักษณะของระบบ

ธงชัย สันติวงษ์ (2539: 91) กล่าวว่า คุณลักษณะของระบบประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. ส่วนต่าง ๆ ของระบบจะอยู่ในสถานะที่เคลื่อนไหวได้ไม่ว่าจะจะเป็นสิ่งที่อยู่ตามธรรมชาติหรือที่มนุษย์สร้างขึ้น
2. การเคลื่อนไหวหรือแสดงออกของส่วนต่าง ๆ จะมีปฏิริยากระทบต่อกันเสมอเมื่อสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีลักษณะรวมตัวอยู่ด้วยกันการเคลื่อนไหวหรือการแสดงออกของแต่ละส่วนจึงย่อมก่อให้เกิดปฏิริยากระทบและตอบโต้ซึ่งกันและกัน
3. การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ณ ส่วนใดส่วนหนึ่งของระบบย่อมทำให้มีผลกระทบที่ต่อเนื่องเป็นลูกโซ่ (Chain of Effects) และจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงส่วนอื่นของระบบด้วยความสมดุลจึงจะเกิดขึ้นได้ หรือในทำนองเดียวกันอาจกล่าวได้ว่าการเปลี่ยนแปลงของระบบย่อยอันใดอันหนึ่งย่อมสามารถทำให้กระทบกระเทือนถึงระบบที่ใหญ่กว่าได้ด้วยเช่นกัน

1.3 ชนิดและวิธีการเชิงระบบ

ธงชัย สันติวงษ์ (2539: 92-93) กล่าวว่า ลักษณะของระบบอาจแบ่งได้ 2 ชนิด คือ ระบบปิด (Closed system) ระบบเปิด (Open system)

ระบบปิด จะเป็นความสนใจเฉพาะภายในระบบเท่านั้น จะเกี่ยวข้องกับ การตรวจสอบภายในระบบขององค์กร การพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ในเชิงระบบปิด จะช่วยให้มีโอกาส ทราบถึงผลที่จะกระทบถึงส่วนต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึงภายในระบบและในการนี้การตัดสินใจของ ส่วนใดส่วนหนึ่งขององค์กรก็ย่อมจะช่วยให้สามารถทราบได้ว่าจะมีผลกระทบต่อส่วนรวมของระบบ อย่างไรบ้าง

ระบบเปิด จะมีลักษณะที่มีความหมายกว้างกว่าและสมบูรณ์กว่าระบบปิด ทั้งนี้เพราะระบบเปิดจะขยายความสนใจไปถึงระบบภายนอกที่อยู่ภายนอกองค์กรควบคู่กันไปกับ ตัวองค์กร ระบบขององค์กรเป็นส่วนหนึ่งของระบบใหญ่และจะมีความเกี่ยวพันกันอยู่เสมอ การกระทำใด ๆ โดยองค์กรก็ย่อมสามารถส่งผลกระทบต่อส่วนที่อยู่ภายในองค์กรหรือระบบ ด้วยเสมอและในทำนองกลับกัน ถ้าหากสภาพแวดล้อมภายนอกเปลี่ยนแปลงไปก็ย่อมส่งผลกระทบต่อองค์กรได้

โกว์ธน์ เทศบุตร (2550: 1) กล่าวว่าระบบอาจจำแนกออกได้เป็นประเภทต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ในการแบ่ง กล่าวคือ

1. แบ่งโดยยึดองค์ประกอบของระบบ จำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 ระบบเชิงซ้อน (Complex system) เป็นระบบที่มีองค์ประกอบของระบบ มาก ในการจะบรรลุเป้าหมายของระบบนั้นจะมีขั้นตอนในการปฏิบัติงานหลายขั้นตอนและแต่ละ ขั้นตอนจะมีขั้นตอนย่อย ๆ อีกหลายขั้นตอนที่จะนำมาซึ่งการบรรลุเป้าหมายในขั้นตอนหลัก ๆ เหล่านี้จนกระทั่งบรรลุเป้าหมายของระบบงานนั้น

1.2 ระบบธรรมดา ไม่เป็นเชิงซ้อน (Simple system) เป็นระบบที่มี องค์ประกอบจำนวนน้อย การจะบรรลุเป้าหมายของงานนั้นมีวิธีการปฏิบัติงานที่จบในขั้นตอนเดียว หรือ มีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่จบในขั้นตอนเดียวหรือขั้นตอนและการปฏิบัติงานเพียง 2-3 ขั้นตอน

2. การแบ่งโดยยึดการมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอก สามารถจำแนกระบบออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 ระบบเปิด (Open system) เป็นระบบที่มีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม ภายนอกหรือสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลหรือมีอิทธิพลต่อการทำงานของระบบ เช่น ระบบโรงเรียน ระบบมหาวิทยาลัย ระบบโรงพยาบาล เป็นต้น

2.2 ระบบปิด (Closed system) เป็นระบบที่ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม ภายนอกหรือสภาพแวดล้อมภายนอกไม่มีผลหรืออิทธิพลต่อการทำงานของระบบหรือมีผลน้อย เช่น ระบบนาฬิกา

3. แบ่งโดยยึดความยืดหยุ่นเพื่อการปรับตัวให้บรรลุสู่เป้าหมายของระบบ สามารถ จำแนกเป็น 2 ประเภท คือ

3.1 ระบบคงที่ (Static stable system) หรือปรับตัวยาก

- 3.2 ระบบที่ไม่คงที่หรือพลวัต (Dynamic system) หรือปรับตัวง่าย
4. แบ่งตามการคงที่หรือความต่อเนื่องของการดำเนินการกิจ สามารถจำแนก

เป็น 2 ประเภท

- 4.1 ระบบชั่วคราว
- 4.2 ระบบมั่นคงถาวร

1.4 ประโยชน์ของวิธีการแบบระบบ

จงชัย สันติวงษ์ (2539: 98) กล่าวถึงประโยชน์ของวิธีการแบบระบบว่า วิธีการระบบนั้นจะช่วยให้มีการรอบของการพิจารณาที่รัดกุม และครอบคลุมปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อย่างทั่วถึงปัจจัยผันแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะสามารถถูกนำมาสัมพันธ์กันในทางต่าง ๆ กันได้ ภายใต้สถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละเหตุการณ์ ข้อดีของลักษณะดังกล่าวก็คือในทุกกรณีของปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเราไม่อาจทราบได้อย่างถูกต้องและชัดเจนว่า ปัจจัยอะไรบ้างที่เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญและไม่ทราบว่าปัจจัยอันไหนสำคัญกว่าอันไหนและควรจะสัมพันธ์ต่อกันอย่างไรจึงจะถูกต้องตามเงื่อนไขของสภาพการณ์นั้น การใช้วิธีการระบบจึงเป็นการดีที่จะช่วยให้การบริหารงานตามกระบวนการมีลักษณะเป็นสาระเป็นขึ้นเป็นอันมากกว่า

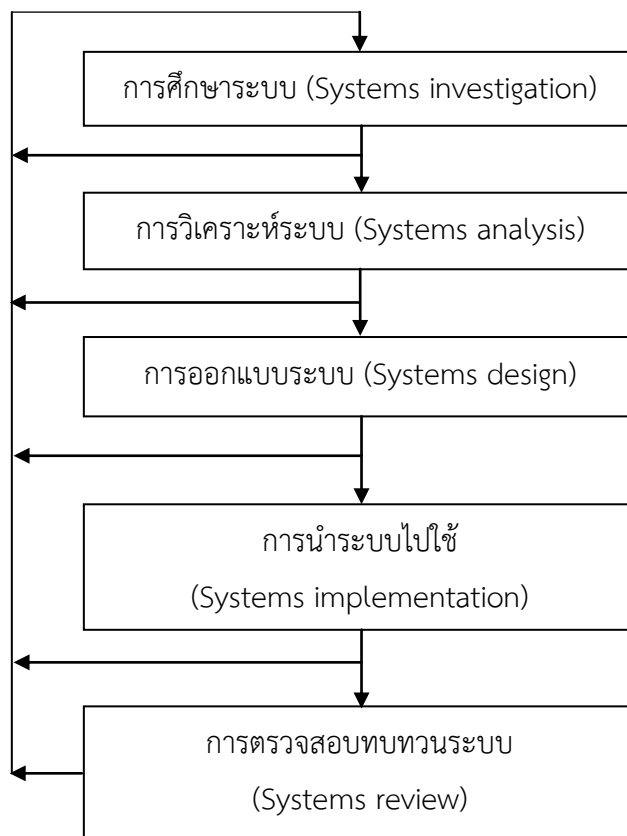
ระบบย่อยจะช่วยให้รู้ได้ว่า ในสภาพแวดล้อมภายนอกนั้น มีปัจจัยที่สำคัญอะไรบ้าง ซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันโดยตรงกับแผนงานภายในองค์กรที่กำลังดำเนินการอยู่ นอกจากนี้ การพิจารณาความสัมพันธ์เรื่องราวภายนอกและภายในองค์กรพร้อมกันก็เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาควบคุมพฤติกรรมขององค์กร (Organizational behavior) ได้อย่างดี ขณะเดียวกันการพิจารณาวิเคราะห์ปัญหาด้วยการใช้เทคนิคต่าง ๆ ทั้งวิธีการบรรยายความและเชิงปริมาณก็สามารถทำได้อย่างสะดวก

1.5 การพัฒนาระบบ

การพัฒนาระบบ ใช้กระบวนการพัฒนาที่เรียกว่าวงจรชีวิตของการพัฒนาระบบ S-D-L-C ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบที่จะดำเนินการไปอย่างต่อเนื่อง และถ้าระบบต้องการแก้ไขปรับปรุงที่สำคัญภายใต้ขอบเขตของการพัฒนา หรือมีความจำเป็นที่ต้องการปรับเปลี่ยนให้ทันต่อการพัฒนาของเทคโนโลยี หรือการเปลี่ยนแปลงในระบบ ในส่วนสำคัญเพื่อการอยู่รอดขององค์กรแล้ว ระบบจะต้องมีการเริ่มต้นในแต่ละขั้นตอนเพื่อการตรวจสอบ ปรับปรุง และตัดสินใจใหม่ เป็นวงจรหรือวัฏจักรของการพัฒนาระบบ (System Development Life Cycle : SDLC) 5 ขั้นตอน ดังนี้ (Stair.1996: 411)

- 1.5.1 การศึกษาระบบ (Systems investigation)
- 1.5.2 การวิเคราะห์ระบบ (Systems analysis)
- 1.5.3 การออกแบบระบบ (Systems design)
- 1.5.4 การนำระบบไปใช้ (Systems implementation)
- 1.5.5 การตรวจสอบทบทวนระบบ (Systems review)

โดยในการพัฒนาระบบนั้นจะต้องมีการเชื่อมโยงกันในแต่ละขั้นตอนได้
ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนการพัฒนาระบบ

ขั้นตอนการพัฒนาระบบของ Stair (1996: 411) มีดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การค้นหาระบบ (Systems investigation) นับเป็นขั้นตอนแรกในการขยายข้อมูลที่จะบอกถึงสาเหตุและโอกาสเกี่ยวกับระบบการทำงานของผู้ใช้ หลังจากนั้นก็มี การค้นหาสาเหตุ หาปัญหาที่เกิดขึ้นและมีการค้นหาสาเหตุและปัญหาที่เกิดขึ้นว่ามีอะไรมีโอกาสที่จะแก้ไขได้หรือไม่ ซึ่งปัญหาที่ได้อพบเป็นผลส่งมาจากระบบข้อมูลที่เป็นปัญหาในหน่วยงานที่ได้อพบ ทั้งสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและสาเหตุแล้วนำเสนอปัญหาที่ได้อพบเป็นแนวทางในการแก้ไข ปัญหาต่อไป

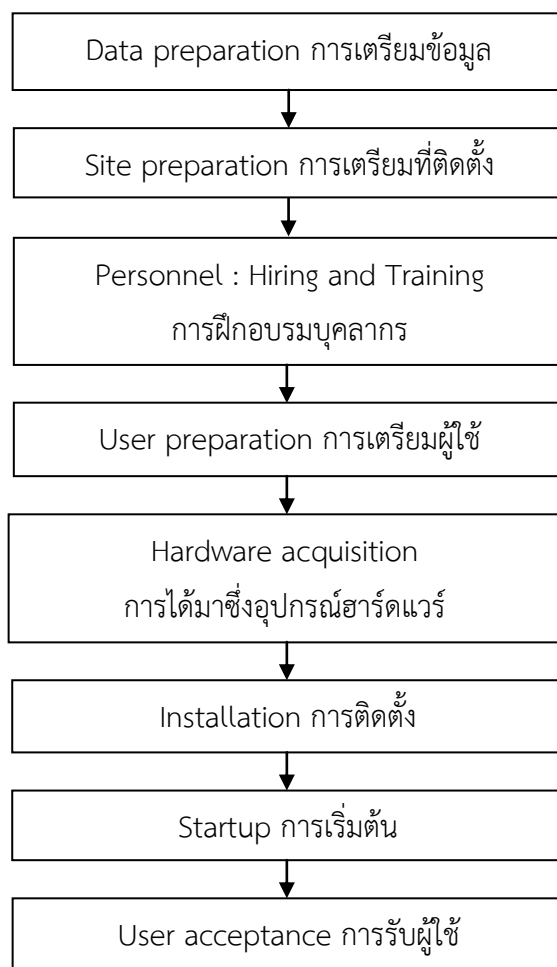
ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระบบ (Systems analysis) เป็นขั้นตอนการศึกษาของระบบข้อมูลที่เป็นปัญหา ความเข้าใจ สภาพทั่วไปที่เกิดขึ้นในขั้นตอนที่ 1 คือ การค้นหาระบบแล้ว นำสาเหตุของปัญหานั้น ๆ มาพิจารณาหาทางเลือก และวิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาคำตอบในปัญหา

ที่ได้พบ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป โดยการดำเนินการวิเคราะห์นั้น มีขั้นตอนในการวิเคราะห์ คือประชุมผู้ร่วมวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลที่มีความเหมาะสม วิเคราะห์ข้อมูลตามความต้องการ

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบระบบ (Systems design) ขั้นตอนนี้เป็นการวางจุดมุ่งหมายของระบบการออกแบบ เพื่อเลือกและวางแผนตามความต้องการที่จะส่งผลถึงการแก้ปัญหา ในขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหาและรูปแบบการออกแบบเป็นเหตุผลของระบบที่สร้างขึ้นเพื่อบอกว่าระบบการออกแบบจะดำเนินการทำอย่างไร และผลที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไรซึ่งล้วนแต่จะเป็นประโยชน์ต่อผลลัพธ์ของระบบที่ต้องการ โดยมีรูปแบบการออกแบบอยู่ 2 ด้าน คือ

1. ด้านตรรกะ (The logical design) ประกอบด้วย
 - 1.1 การออกแบบหน่วยแสดงผล (Output design)
 - 1.2 การออกแบบหน่วยรับเข้า (Input design)
 - 1.3 การออกแบบหน่วยประเมินผล (Processing design)
 - 1.4 การออกแบบแฟ้มข้อมูลและข้อมูลพื้นฐาน (File and Database design)
 - 1.5 การออกแบบโทรคมนาคม (Telecommunication design)
 - 1.6 การออกแบบกระบวนการปฏิบัติ (Procedures design)
 - 1.7 การออกแบบงานและบุคลากร (Personnel and Job design)
 - 1.8 การออกแบบการควบคุมและความปลอดภัย (Controls and Security design)
2. ด้านการออกแบบทางกายภาพ (The physical) ประกอบด้วย
 - 2.1 การออกแบบฮาร์ดแวร์ (Hardware design)
 - 2.2 การออกแบบซอฟต์แวร์ (Software design)
 - 2.3 การออกแบบฐานข้อมูล (Database design)
 - 2.4 การออกแบบโทรคมนาคม (Telecommunication design)
 - 2.5 การออกแบบบุคลากร (Personnel and Job design)
 - 2.6 การออกแบบด้านกระบวนการปฏิบัติและการควบคุม (Procedures and Controls design)

ขั้นตอนที่ 4 การนำระบบไปใช้ (Systems implementation) ขั้นตอนนี้เป็นการนำระบบไปใช้ ซึ่งมีระบบมากมายที่เกี่ยวกับการออกแบบระบบเดิม และแทนที่ด้วยระบบใหม่ เพื่อที่จะขยายระบบในการปฏิบัติงานส่วนนี้ ประกอบไปด้วย ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ การเขียนรหัส การจ้างบุคลากร และการฝึกอบรม การเตรียมสถานที่ การเตรียมข้อมูล การติดตั้ง การทดสอบ การเริ่มต้น การปฏิบัติงานต้องทำเป็นขั้นตอน ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนการนำระบบไปใช้

ขั้นตอนที่ 5 การตรวจสอบทบทวนระบบ (Systems review) ขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนการกำหนดจุดประสงค์ของระบบว่า มีวิธีการตรวจสอบและทบทวนระบบอย่างไร จะมีการเปลี่ยนแปลงบางเรื่องในสิ่งที่จำเป็นที่จะทำให้ระบบคงไว้ สิ่งนั้นก็คือ การกำหนดปฏิบัติงานของระบบให้เกิดประสิทธิภาพ ไม่มีข้อผิดพลาด และความเป็นไปได้ถ้าผลลัพธ์ของการทำงานตรงกับจุดประสงค์ของระบบก็จะถูกประเมินว่า ระบบประสบผลสำเร็จ และระบบทบทวนก็จะเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นว่า จุดประสงค์ของการพัฒนาระบบจะถูกปรับเปลี่ยนเป็นระบบใหม่หรือไม่ และเป็นไปตามความต้องการในระบบหรือไม่ ถ้าเป็นไปตามจุดประสงค์ก็ถือว่ามีการพัฒนาระบบเกิดขึ้น

โกว์ธน์ เทศบุตร (2550: 6-7) การพัฒนาระบบงาน (The system development life cycle) จัดเป็นระบบการอ้างอิงเพื่อให้การพัฒนาระบบงานบรรลุประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติ โดยแต่ละขั้นตอนจะมีเป้าหมายเฉพาะที่มุ่งบรรลุเป้าหมายโดยรวมของระบบงานนั้น ๆ ซึ่งโดยทั่วไปมักประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

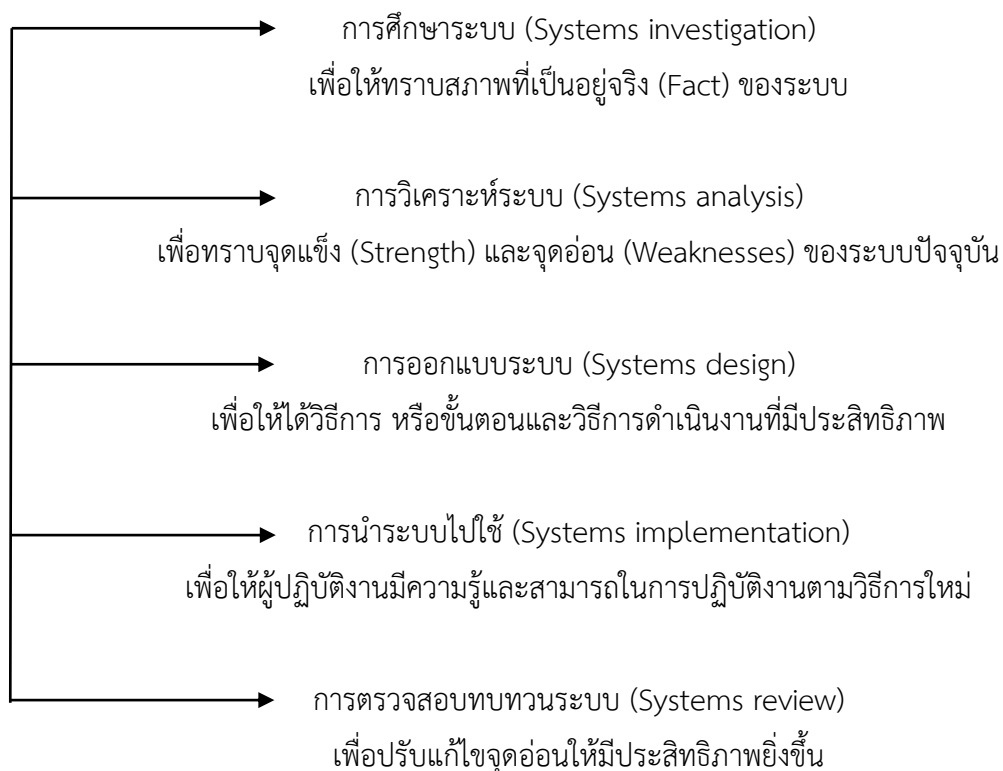
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาหรือการทำความเข้าใจระบบ (Systems investigation) เป้าหมายสำคัญ คือ เพื่อให้ทราบสภาพที่เป็นอยู่จริง (Facts) ของระบบงานที่จะพัฒนาทั้งในส่วนของ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตที่มุ่งบรรลุ โดยสะท้อนให้เห็นวิธีการดำเนินงานหรือขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานอย่างไร มีอะไรบ้างที่เป็นปัจจัยนำเข้า และมีผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระบบ (Systems analysis) มีเป้าหมายเพื่อให้ทราบ จุดแข็ง (Strength) และจุดอ่อน (Weaknesses) ของระบบปัจจุบันว่าบรรลุหรือไม่บรรลุเป้าหมาย ของระบบอื่น ๆ ใด ๆ อย่างไร ด้วยกระบวนการดำเนินงานที่ดำเนินอยู่ และปัจจัยเข้าที่มีข้อดี ข้อด้อย หรือ จุดแข็งจุดอ่อนอะไร

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบระบบ (Systems design) เป้าหมายเพื่อให้ได้วิธีการ ดำเนินงานหรือขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ โดยในขั้นตอนนี้จะครอบคลุมไปถึง การประเมินระบบโดยผู้เชี่ยวชาญ และการจัดทำคู่มือในการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 4 การนำระบบไปใช้ (Systems implementation) เป้าหมายเพื่อให้ บรรลุประสิทธิภาพการดำเนินงานนั้น ๆ ซึ่งครอบคลุมการให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงาน การกำกับติดตาม ดูแลและนิเทศผู้บริหาร

ขั้นตอนที่ 5 การตรวจสอบทบทวนระบบ (Systems review) เป้าหมาย เพื่อปรับแก้ไขจุดอ่อนที่ทำให้ไม่บรรลุประสิทธิภาพของระบบที่ต้องการ ซึ่งต้องตรวจสอบทบทวน ทุกขั้นตอนของการพัฒนาระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการดำเนินงานหรือขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน รวมทั้งการดำเนินงานตามระบบใหม่ที่พัฒนาขึ้น

ภาพประกอบ 4 แผนภาพกระบวนการพัฒนาระบบงาน

การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาดาพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยใช้ระบบ การพัฒนางาน 5 ขั้นตอน (โกวิวัฒน์ เทศบุตร. 2550: 6-7) โดยผู้วิจัยนำมาปรับเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์ระบบ (Systems investigation and Analysis) ระยะที่ 2 การออกแบบ และการตรวจสอบระบบ (Systems design and Verification) และระยะที่ 3 การนำระบบไปใช้และ ศึกษาผลการใช้ระบบ (System implementation and Evaluation)

2. หลักการ แนวคิด ที่เกี่ยวกับการบริหารงาน

2.1 หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

2.1.1 ความหมายของการบริหาร

ความหมายของการบริหารมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

Simon (1976: 59) ได้ให้ความหมายว่า การบริหาร คือ กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างร่วมกัน

Koontz และ Wehrich (1990: 4) ได้ให้ความหมายว่า การบริหาร เป็นกระบวนการออกแบบ และรักษาสภาพแวดล้อม ซึ่งบุคคลจะทำงานร่วมกันในกลุ่มเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

Daft (1994: 8) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่าเป็นการทำให้เป้าหมายขององค์กรบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลโดยผ่านการวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ และการควบคุมทรัพยากรขององค์กร

วิจิตร ศรีสอ้าน (2540: 48) ได้ให้ความหมายการบริหารว่าเป็นกิจกรรมของกลุ่มบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมมือกันทำกิจกรรม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยการใช้กระบวนการ และทรัพยากรที่เหมาะสม

ภาวิตา ธาราศิริสุทธิและวิบูลย์ โทวณะบุตร (2542: 6) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่าเป็นกิจกรรมต่างๆที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน ตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่างๆที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดการพัฒนาไปตามเป้าหมาย ของสังคมที่ตนดำรงชีวิตอยู่

จากความหมายและความคิดเห็นของนักการศึกษา สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างบุคคลหรือระหว่างกลุ่มบุคคลโดยมีปัจจัยทางด้านการบริหาร ประกอบด้วย คน งบประมาณ สื่อเทคโนโลยี และระบบการบริหารเพื่อที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ และบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ของหน่วยงานหรือองค์กร

2.1.2 ความสำคัญของการบริหาร

สมาน รังสิโยภุชฎ์ และสุธี สุทธิสมบุรณ์ (2530: 29) ได้กล่าวว่า การบริหารช่วยส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ และวิธีการปฏิบัติงาน (Method) เป็นอุปกรณ์ในการดำเนินงาน หรืออีกนัยหนึ่ง การบริหารทำให้การทำงานเกิดความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

พิทยา บวรวัฒนา (2543: 11) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารไว้ว่า การบริหารเป็นการนำเอากฎหมายและนโยบายต่าง ๆ ไปปฏิบัติให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ การบริหารจัดการที่ดีจะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ทองหล่อ เดชไทย (2544: 13-14) กล่าวว่า การบริหาร (Administration) เป็นการจัดการ (Management) อย่างมีระเบียบแบบแผนเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และทำให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยความร่วมมือของกลุ่มบุคคล คำว่าการบริหาร และการจัดการนั้น บางครั้งใช้แทนกันได้ เพราะคำสองคำนี้เป็นกิจกรรมที่หวังผลขั้นสุดท้ายอย่างเดียวกัน คือ ความสำเร็จของงาน

ดิเรก วรรณเศียร (2548: 1) กล่าวถึง การบริหารไว้ว่า การบริหารเป็นกิจกรรมที่สำคัญต่อองค์กรเป็นอย่างยิ่ง เป็นศาสตร์ที่ต้องศึกษา และนำไปปฏิบัติตามหลักวิชาอย่างมีศิลปะ ปัจจุบันสภาพทั่วไปในสังคมมีความซับซ้อน การที่ผู้บริหารจะนำพาองค์กรให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จไม่ใช่เรื่องง่าย การบริหารจัดการที่ดีจึงต้องมีทักษะทางการบริหารในระดับสูงและขณะเดียวกันก็ต้องเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการบริหารอย่างชัดเจน

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา เกี่ยวกับความสำคัญของการบริหาร สามารถสรุปได้ว่า การบริหารมีความสำคัญต่อองค์กร การบริหารที่ดีจะส่งผลให้การดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ โดยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด อาศัยหลักกฎหมายและหลักการบริหารที่สอดคล้องกับสภาพการดำเนินงานขององค์กรหรือหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.1.3 องค์ประกอบของการบริหาร

การบริหารจัดการมีองค์ประกอบที่ใช้ในการบริหารเพื่อให้ประสบความสำเร็จสูงสุด โดยได้มีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบของการบริหารไว้ ดังนี้

สมคิด บางโม (2547: 24-26) กล่าวว่า องค์ประกอบของการบริหารต้องมีทรัพยากรอันเป็นปัจจัยพื้นฐานทางการจัดการ 4 ประการ คือ 1) คน (Man) เป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมขององค์กร 2) เงิน (Money) เป็นค่าจ้างค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ 3) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) คือ อุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ รวมถึงอาคารสถานที่ และ 4) การจัดการ (Management) หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการ ปัจจัยในการบริหาร ทั้ง 4 ประการนี้ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการจัดการ เพราะประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์และคุณภาพของปัจจัยดังกล่าว

สมชาย โตรักษา (2554) ได้ให้องค์ประกอบของการบริหารงานสมัยใหม่ (Modern management) ในสภาวะโลกาภิวัตน์ (Globalization) ของโลกปัจจุบัน ว่าประกอบด้วย 1) ใช้เทคโนโลยีด้านข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน (Real time) อยู่เสมอ 2) บริหารงานได้ตลอด 24 ชั่วโมงทุกวัน (All time) 3) วิเคราะห์สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องตลอดเวลา (Always situation analysis) 4) ใช้งานเป็นหลัก (Focus on working) โดยพิจารณาจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา 5) ใช้ผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง (Customer centered) 6) พัฒนาภาวะผู้นำในผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ และทุกคน (Leadership everyone) 7) มุ่งพัฒนาคุณภาพงานอย่างต่อเนื่อง (Continuous quality improvement : CQI) 8) ทำงานเป็นทีมเดียวกัน (Working as a team) 9) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย (Modern vision) กว้างไกล ชัดเจน และถูกต้อง 10) ควบคุมคุณภาพ ณ จุดปฏิบัติงาน (Quality every – time)

จากแนวคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหาร สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการบริหาร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารทำให้การบริหารบรรลุ

ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบด้วย คน งบประมาณ สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศเทคนิคการบริหาร และภาวะผู้นำขององค์กร

2.1.4 หลักการและแนวคิดทฤษฎีทางการบริหาร

ในการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกหลักการบริหารที่สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังนี้

1) หลักการบริหารของ Deming

การบริหารตามวงจร Deming หรือวงจรควบคุมคุณภาพ PDCA ย่อมาจาก Plan-Do-Check-Act มีความหมายว่า วางแผน – ปฏิบัติ – ตรวจสอบ – ปรับปรุง แนวคิดของวงจรนี้ ดร.วอลท์เตอร์ ชิวฮาร์ต เป็นผู้พัฒนาขึ้นเป็นคนแรกในปี ค.ศ. 1939 และ ดร.เอ็ดวาร์ด เดมिंग เป็นผู้นำมาเผยแพร่ในประเทศญี่ปุ่น เมื่อปี ค.ศ. 1950 จนเป็นที่เผยแพร่หลายในชื่อ วัฏจักรเดมมิง (Deming cycle) หรือวงจรคุณภาพ หรือวัฏจักรแห่งการบริหารคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน Deming (1991: 507) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Plan, P)

ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do, D)

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ (Check, C)

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุง (Act, A)

2) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School based management)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้สรุปหลักการทั่วไปในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไว้ 6 หลักการ (ธีระ รุญเจริญ, 2550: 166) ดังนี้

2.1) การกระจายอำนาจ คือ อำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน สำหรับประเทศไทยจะมีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางและเขตพื้นที่การศึกษาไปยังสถานศึกษา

2.2) การบริหารตนเอง คือ สถานศึกษามีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้น ภายใต้การบริหารในรูปแบบขององค์กรคณะบุคคล

2.3) การบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย และแผน ตัดสินใจ กำหนดหลักสูตรท้องถิ่น ร่วมคิดร่วมทำ ฯลฯ

2.4) ภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ผู้นำให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวก

2.5) การพัฒนาทั้งระบบ ปรับทั้งโครงสร้างและวัฒนธรรมองค์กรโดยการเปลี่ยนแปลง ต้องให้ระบบทั้งหมดเห็นด้วยและสนับสนุน

2.6) ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้โรงเรียนต้องพร้อมให้มีการตรวจสอบ เพื่อให้การบริหารและจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นนวัตกรรมทางการบริหารที่ให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารและจัดการเรียนการสอนและที่สำคัญ

คือ เป็นการคืนอำนาจให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

3) กระบวนการบริหารจัดการแบบ POLC

Koontz และ Wehrich (1993: 4) ได้สรุปกระบวนการบริหารจัดการในการทำงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรว่า ต้องใช้การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) ให้บุคคลปฏิบัติในสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การเงิน ทรัพยากร ข้อมูลขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

Bovee และคณะ (1952 : 5) ได้สรุปบทบาทของการจัดการ มี 4 ประการ คือ

- 1) การวางแผน (Planning) ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมาย (Goals) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy) และการพัฒนาแผนย่อยเพื่อให้เกิดการประสานงานกิจกรรมต่าง ๆ
- 2) การจัดองค์กร (Organizing) เป็นการกำหนดว่าจะทำงานอะไร บุคคลใดที่มีความเหมาะสมที่จะทำงานนั้น วิธีการที่จะจัดกลุ่มงาน ใครรายงานขึ้นตรงต่อใคร และจุดใดที่จะต้องมีการตัดสินใจเกิดขึ้น การจัดองค์กรจะต้องมีการจัดบุคคลเข้าทำงาน (Staffing) ซึ่งเป็นกระบวนการที่เป็นทางการเพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรมีพนักงานที่มีความสามารถในงานทุกระดับเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

3) การนำ (Leading) ประกอบด้วย การจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชา การสั่งการ การคัดเลือกช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิผลที่สุด ตลอดจนการแก้ปัญหาด้วยความขัดแย้ง

4) การควบคุม (Controlling) เป็นกิจกรรมการติดตามผลและการแก้ไขปรับปรุงสิ่งจำเป็นเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่างานบรรลุผลตามที่ได้วางแผนไว้

4) หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ การทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงยึดการดำเนินงานในลักษณะทางสายกลางที่สอดคล้องกับสิ่งที่อยู่รอบตัว และสามารถปฏิบัติได้จริง ทรงมีความละเอียดรอบคอบและทรงคิดค้นหาแนวทางพัฒนาเพื่อมุ่งสู่ประโยชน์ต่อประชาชนสูงสุด มีคุณค่าและควรยึดเป็นแบบอย่างในการเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาท นำมาปฏิบัติเพื่อให้บังเกิดผลต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ (สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, 2550: 2-23) มีดังต่อไปนี้

4.1) ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ การที่จะพระราชทานโครงการใดโครงการหนึ่งนั้น ทรงศึกษาข้อมูลรายละเอียดอย่างเป็นระบบ จากข้อมูลเบื้องต้น จากเอกสาร แผนที่ สอบถามเจ้าหน้าที่ นักวิชาการและราษฎรในพื้นที่ ให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อที่จะพระราชทานความช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วตรงตามความต้องการของประชาชน

4.2) ระเบิดจากข้างใน พระองค์ทรงมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาคน ระเบิดจากข้างในนั้นหมายถึง ต้องสร้างความเข้มแข็งให้คนในชุมชนที่เราเข้าไปพัฒนา ให้มีสภาพพร้อมที่จะรับการพัฒนาก่อน แล้วจึงออกมาสู่สังคมภายนอก มิใช่การนำเอาความเจริญหรือบุคคลจากสังคมภายนอกเข้าไปหาชุมชน หมู่บ้านไม่ทันได้มีโอกาสเตรียมตัวหรือตั้งตัว

4.3) แก้ปัญหาที่จุดเล็ก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเปี่ยมไปด้วย พระอัจฉริยภาพในการแก้ปัญหา ทรงมองปัญหาในภาพรวม (Macro) ก่อนเสมอ แต่การแก้ปัญหาของ พระองค์จะเริ่มจากจุดเล็ก ๆ คือ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่คนมักจะมองข้าม

4.4) ทำตามลำดับขั้น ในการทรงงานพระองค์จะทรงเริ่มต้นจากสิ่งที่จำเป็น ของประชาชนที่สุดก่อน ได้แก่ สาธารณสุข เมื่อมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงแล้วจะสามารถทำประโยชน์ ด้านอื่น ๆ ต่อไปได้ จากนั้นจะเป็นเรื่องสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานและสิ่งจำเป็นในการประกอบอาชีพ เช่น ถนน แหล่งน้ำ เพื่อการเกษตร การอุปโภคบริโภค ที่เอื้อประโยชน์ต่อประชาชนโดยไม่ทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงการให้ความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีที่เรียบง่ายเน้นการปรับใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ราษฎรสามารถนำไปปฏิบัติได้และเกิดประโยชน์สูงสุด

4.5) ภูมิสังคม การพัฒนาใด ๆ ต้องคำนึงถึงสภาพภูมิประเทศของบริเวณ นั้นว่าเป็นอย่างไร และสังคมวิทยาเกี่ยวกับลักษณะนิสัยใจคอของคน ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณี ในแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกัน

4.6) องค์กรรวม ทรงมีวิธีคิดอย่างองค์กรรวม (Holistic) หรือมองอย่างครบ วงจร ในการที่จะพระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับโครงการหนึ่งนั้นจะทรงมองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และแนวทางการแก้ไขอย่างเชื่อมโยง เช่นกรณีของ ทฤษฎีใหม่ที่พระราชทานให้แก่ชาวไทยเป็นแนวทาง ในการประกอบอาชีพ เป็นแนวทางหนึ่งที่ทรงมองอย่างองค์กรรวม ตั้งแต่การถือครองที่ดินโดยเฉลี่ยของ ประชาชนคนไทย การบริหารจัดการที่ดินและแหล่งน้ำเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการประกอบอาชีพ เมื่อมีน้ำในการทำเกษตรแล้วส่งผลให้ผลผลิตดีขึ้น และเกษตรกรจะต้องรู้จักวิธีการจัดการและการตลาด การรวมกลุ่มรวมพลังชุมชนให้มีความเข้มแข็ง เพื่อพร้อมที่จะออกสู่การเปลี่ยนแปลงของสังคมภายนอก ได้อย่างครบวงจร

4.7) ไม่ติดตำรา การพัฒนาตามแนวพระราชดำรินี้พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว มีลักษณะของการพัฒนาที่อนุโลมและรอมชอมกับสภาพธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสภาพ ของสังคมจิตวิทยาแห่งชุมชน คือ ไม่ติดตำรา ไม่ผูกมัดติดกับวิชาการและเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมกับ สภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่แท้จริงของคนไทย

4.8) ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด ในเรื่องของความประหยัด ประชาชนชาวไทยทราบทั่วกันว่าเรื่องส่วนพระองค์ทรงประหยัดมากดังที่เราเคยเห็นว่า หลอดยาสีพระทนต์ทรงใช้อย่างคุ้มค่า หรือฉลองพระองค์แต่ละองค์ทรงใช้อยู่เป็นเวลานาน ขณะเดียวกัน การพัฒนาและช่วยเหลือราษฎรทรงใช้หลักในการแก้ปัญหาด้วยความเรียบง่ายและประหยัด ราษฎรสามารถทำได้เอง หาได้ในท้องถิ่นและประยุกต์ใช้สิ่งที่มีอยู่ในภูมิภาคนั้น ๆ มาแก้ไขปัญหา โดยไม่ต้องลงทุนสูงหรือใช้เทคโนโลยีที่ไม่ยุ่งยากนัก

4.9) ทำให้ง่าย ด้วยพระอัจฉริยภาพและพระปรีชาสามารถใน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทำให้การคิดค้น ดัดแปลง ปรับปรุง และแก้ไขงานการพัฒนาประเทศ

ตามแนวพระราชดำริดำเนินไปได้โดยง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน และที่สำคัญ คือ สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่และระบบนิเวศ โดยส่วนรวม ตลอดจนสภาพทางสังคมของชุมชนนั้นๆ ทรงโปรดที่จะทำสิ่งที่ยากให้เป็นง่าย ทำสิ่งที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่าย เป็นการแก้ปัญหาด้วยการใช้กฎธรรมชาติเป็นแนวทาง

4.10) การมีส่วนร่วม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นนัก

ประชาธิปไตยจึงทรงนำประชาพิจารณ์มาใช้ในการบริหาร เพื่อเปิดโอกาสให้สาธารณชน ประชาชน หรือเจ้าหน้าที่ทุกระดับได้มาร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่จะต้องตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

4.11) ประโยชน์ส่วนรวม การปฏิบัติพระราชกรณียกิจ และ

การพระราชทานพระราชดำริ ในการพัฒนาและช่วยเหลือพสกนิกรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงระลึกถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ

4.12) บริการรวมที่จุดเดียว เป็นรูปแบบการบริหารแบบเบ็ดเสร็จ หรือ

One Stop Services ที่เกิดขึ้นครั้งแรกในระบบบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย โดยทรงให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นต้นแบบในการบริการรวมที่จุดเดียว เพื่อประโยชน์ต่อประชาชนที่จะมาขอใช้บริการจะประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย โดยจะมีหน่วยงานราชการต่าง ๆ มาร่วมดำเนินการและให้บริการประชาชน ณ ที่แห่งเดียว

4.13) ทรงใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ ทรงเข้าใจถึงธรรมชาติและต้องการให้

ประชาชนใกล้ชิดกับธรรมชาติ ทรงมองอย่างละเอียดถึงปัญหาธรรมชาติ หากเราต้องการแก้ไขธรรมชาติ จะต้องใช้ธรรมชาติเข้าช่วยเหลือ เช่น การแก้ไขปัญหาป่าเสื่อมโทรม ได้พระราชทานพระราชดำริการปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก ปล่อยให้ธรรมชาติช่วยในการฟื้นฟูธรรมชาติ

4.14) ใช้ธรรมชาติปราบธรรมชาติ ทรงนำความจริงในเรื่องความเป็นไปแห่ง

ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของธรรมชาติมาเป็นหลักการและแนวปฏิบัติที่สำคัญในการแก้ปัญหาและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสถานะไม่ปกติเข้าสู่ระบบที่เป็นปกติ เช่น การนำน้ำดี ชักไล่ น้ำเสีย หรือเจ็จางน้ำเสียให้กลับเป็นน้ำดี ตามจังหวะการขึ้นลงตามธรรมชาติของน้ำ การบำบัดน้ำเน่าเสียโดยใช้ผักตบชวา ซึ่งมีตามธรรมชาติให้ดูดซึมสิ่งสกปรกปนเปื้อนในน้ำ

4.15) ปลูกป่าในใจคน เป็นการปลูกป่าลงบนแผ่นดินด้วยความต้องการ

อยู่รอดของมนุษย์ ทำให้ต้องการบริโภคและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสิ้นเปลือง เพื่อประโยชน์ของตนเองและสร้างความเสียหายให้แก่สิ่งแวดล้อมไม่รู้จักพอ ปัญหาความไม่สมดุลจึงบังเกิดขึ้น ดังนั้นในการที่จะฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้กลับคืนมาจะต้องปลูกจิตสำนึกในการรักผืนป่าให้แก่คนเสียก่อน

4.16) ขาดทุนคือกำไร คือหลักการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่มีต่อ

พสกนิกรไทย การให้และการเสียสละ เป็นการกระทำอันมีผลเป็นกำไร คือความอยู่ดีมีสุขของราษฎร สามารถสะท้อนให้เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจน ถ้ารัฐบาลอยากให้ประชาชนอยู่ดี กินดี ต้องลงทุน ต้องสร้างโครงการเป็นการจ่ายเงินของรัฐบาล ประชาชนจะได้รับผลอยู่ดีกินดีขึ้น ได้กำไรไม่มีรายได้ รัฐบาลก็เก็บภาษีได้สะดวก เพื่อทำโครงการต่อไปเพื่อความก้าวหน้าของประเทศชาติ

4.17) การพึ่งตนเอง หมายถึง ความสามารถในการดำรงอยู่ได้อย่างอิสระ มั่นคง สมบูรณ์ ซึ่งการพึ่งตนเองได้นั้น มีทั้งในระดับบุคคล และชุมชน การพึ่งตนเอง ต้องสามารถ เปลี่ยนไปตามเวลาได้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสม สอดคล้อง และสมดุล หลักการและแนวทาง เพื่อให้ ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้

4.18) พออยู่พอกิน การพัฒนาเพื่อให้พสกนิกรทั้งหลายประสบความสุข สมบูรณ์ในชีวิตเริ่มจากการเสด็จฯ ไปเยี่ยมเยียนประชาชนทุกภูมิภาคของประเทศ ได้ทอดพระเนตร ความเป็นอยู่ของราษฎรด้วยพระองค์เอง ทรงเข้าพระราชหฤทัยในสภาพปัญหาได้อย่างลึกซึ้งว่ามีเหตุผล มากมายที่ทำให้ราษฎรตกอยู่ในวงจรแห่งทุกข์เข็ญ ได้พระราชทานความช่วยเหลือให้แก่พสกนิกร มีความอยู่ดีกินดี มีชีวิตอยู่ในขั้นพออยู่พอกินก่อน แล้วจึงขยับขยายให้มีขีดสมรรถนะที่ก้าวหน้าต่อไป

4.19) เศรษฐกิจพอเพียง จากการศึกษาที่คนไทยประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานกำลังใจและพระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับ ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางซึ่งเป็นการก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคง เป็นแนวทางการมองปัญหา เพื่อที่จะบรรลุถึงจุดหมายร่วมกันของการพัฒนาที่มั่นคง เป็นธรรม และยั่งยืน

4.20) ความซื่อสัตย์ สุจริต จริใจต่อกัน คนที่ไม่มีความสุจริต คนที่ไม่มีความ มั่นคง ชอบแต่มักง่าย ไม่มีวันจะสร้างสรรค์ประโยชน์ส่วนรวมที่สำคัญอันใดได้ ผู้ที่มีความสุจริต และความมุ่งมั่นเท่านั้นจึงจะทำงานสำคัญยิ่งใหญ่ที่เป็นคุณเป็นประโยชน์แท้จริงได้สำเร็จผู้ที่มีความสุจริตและบริสุทธิ์ใจ แม้จะมีความรู้น้อยก็ย่อมทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมได้มากกว่าผู้มีความรู้มาก แต่ไม่มีความสุจริต ไม่มีความบริสุทธิ์ใจ

4.21) ทำงานอย่างมีความสุข พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระเกษม สำราญและทรงมีความสุขทุกครั้งที่จะช่วยเหลือประชาชน

4.22) ความเพียร ทรงต้องการให้เห็นว่าสำคัญที่สุด คนเราทำอะไรต้องมี ความเพียร มีความเพียรที่บริสุทธิ์ ปัญญาที่เฉียบแหลม กำลังกายที่สมบูรณ์ บุคคลเมื่อกระทำ ความเพียรแม้จะตายก็เชื่อว่าไม่เป็นหนี้ในระหว่างหมู่ญาติ เทวดา และบิดามารดา อนึ่งบุคคลเมื่อทำกิจ อย่างถูกผู้ขยยอมไม่เดือดร้อนในภายหลัง

4.23) รู้รักสามัคคี ความหมายของรู้ คือ การที่เราจะลงมือทำสิ่งใดนั้น จะต้องรู้เสียก่อน รู้ถึงปัจจัยทั้งหมด รู้ถึงปัญหาและรู้ถึงวิธีการแก้ปัญหา รัก คือความรักที่เมื่อเรารู้ครบ ด้วยกระบวนการความแล้วจะต้องมีความรัก ความพิจารณาที่จะเข้าไปลงมือปฏิบัติแก้ไขปัญหานั้น ๆ สามัคคี ในการจะลงมือปฏิบัตินั้น ควรคำนึงเสมอว่าเราจะทำงานคนเดียวไม่ได้ ต้องทำงานร่วมมือ ร่วมใจเป็นองค์กรเป็นหมู่คณะ จึงจะมีพลังเข้าไปแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปด้วยดี

2.1.5 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารในโรงเรียนโดยอาศัย ทรัพยากร เทคนิค กระบวนการต่างๆ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะกำหนดทิศทางการดำเนินงาน

และกิจกรรมต่างๆ ให้ดำเนินไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลว ซึ่งนักวิชาการได้เสนอความคิดเห็นไว้ ดังนี้

วีโรจน์ สารรัตน์ (2542: 11) และ สุรพล พุฒคา (2544: 30) ได้สรุปไว้ว่าการบริหารสถานศึกษาเป็นการจัดหาวิธีการที่จะทำให้เกิดความร่วมมือและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในสถานศึกษา โดยมีตัวชี้วัดที่บ่งบอกถึงควมมีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ชาญชัย อาจินสมอาจาร (2546: 28) ได้กล่าวว่า การบริหารงานในสถานศึกษาเป็นการใช้อิทธิพลต่อคนกลุ่มหนึ่งเพื่อให้มีความเจริญงอกงามโดยใช้คนกลุ่มที่สองดำเนินการเพื่อให้วัตถุประสงค์บรรลุผลสำเร็จ ดังนั้นการบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารในองค์กรซึ่งมีหน้าที่สั่งการและอำนวยความสะดวกในการทำงานของกลุ่มคนที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 8) กล่าวว่าการบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เพราะว่าการดำเนินงานต่าง ๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ช่วยงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัดและความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเอาเทคนิควิธี และกระบวนการบริหารที่เหมาะสม มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

จากการศึกษาความหมายของการบริหารสถานศึกษา สรุปได้ว่าการบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการปฏิบัติกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และองค์คณะบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ของชุมชนในท้องถิ่นเพื่อร่วมกันวางแผนในทุก ๆ ด้านอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.1.6 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้น จะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เพราะว่าการดำเนินงานต่าง ๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ช่วยงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัด และความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเอาเทคนิควิธี และกระบวนการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิด

ประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา สถานศึกษาเป็นสถาบันที่รับผิดชอบในการสร้างเสริมบุคลิกภาพ อุปนิสัย และความรู้ความสามารถให้แก่พลเมืองทั้งชาติ ขณะเดียวกันก็มีหน้าที่เตรียมเยาวชนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม การบริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างมาก ดังที่พิสมัย ธิตะแก้ว (2541: 145) ได้กล่าวไว้ดังนี้

- 1) เพื่อให้งานหรือภารกิจต่างๆ ได้ดำเนินไปอย่างเป็นระบบและมีระเบียบ ไม่ก้าวร้าวกัน สามารถเรียงลำดับความสำคัญและความรีบด่วนของงานได้
- 2) เพื่อให้การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจากการดำเนินงานนั้นต้องอาศัยทรัพยากรต่างๆ ทั้งที่เป็นทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรที่ไม่ใช่มนุษย์ แต่ทรัพยากรดังกล่าวมีจำนวนจำกัด ผู้รับผิดชอบจึงต้องหาทางใช้ทรัพยากรให้เป็นประโยชน์หรือเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยอาศัยความสำคัญ ความเร่งด่วนและวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน เป็นเครื่องตัดสิน
- 3) เพื่อเป็นการกระจายงานให้บุคลากรในหน่วยงาน การจัดการจะเป็นเครื่องช่วยให้ผู้บริหารได้แจกจ่ายหรือกระจายความรับผิดชอบให้บุคลากรต่างๆ ตามความสามารถของแต่ละบุคคลได้
- 4) เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีทิศทางหรือเป้าหมายที่แน่ชัด ทั้งนี้เพราะในการจัดการนั้นจะต้องมีการกำหนดจุดประสงค์ให้แน่ชัด จุดประสงค์จะเป็นเครื่องกำหนดทิศทางในการดำเนินงานของสถานศึกษาว่าจะเป็นไปในทิศทางใด

จากการศึกษาความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา พบว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดเป้าหมายและการดำเนินงานในสถานศึกษาทุกด้าน ให้ประสบผลสำเร็จ ถ้าหากไม่มีการบริหารแล้วการดำเนินงานของสถานศึกษาอาจจะต้องพบกับอุปสรรคมากมายจนไม่สามารถดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ การบริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความเจริญต่อคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษาและต่อการพัฒนาการทุก ๆ ด้านของมนุษย์ที่เป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติ

2.1.7 หลักการบริหารสถานศึกษา

นริชกร ทองน้อย (2556: 35) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะได้คำนึงถึงหลักการบริหาร ดังนี้

- 1) มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่ชัดเจน ผู้บริหารต้องเข้าใจถึงเป้าหมายของสถานศึกษาว่าเป็นไปในทิศทางใด จึงจะจัดงาน จัดคน จัดเงิน จัดวัสดุอุปกรณ์ได้เหมาะสม
- 2) ต้องมีเทคนิควิธีการในการบริหารงาน การบริหารงานทุกประเภทย่อมต้องมีเทคนิควิธีการ ขั้นตอน และกระบวนการ งานที่สมควรมีระบบ มีความรอบคอบ จึงจะทำให้งานดำเนินไปด้วยดี
- 3) มีการประเมินผล เมื่อได้ดำเนินกิจการใด ควรจะได้มีการประเมินผลและ

ติดตามผลเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงงานได้ดีขึ้น การทำงานที่ขาดการประเมินผล จะไม่ช่วยในการพัฒนาสถานศึกษา

สรุปได้ว่า หลักการในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร คือ การมีเป้าหมายในวัตถุประสงค์ของการบริหารงานที่ชัดเจน มีเทคนิคในการบริหารงาน และมีการประเมินผลเพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงการบริหารสถานศึกษาในรอบต่อไป

2.1.8 กระบวนการการบริหารงาน

นิรัชกร ทองน้อย (2556: 35) กล่าวว่า การบริหารงานของผู้บริหารย่อมมีฐานของการบริหาร คือ อำนาจหน้าที่ (Authority) หมายถึง สิทธิในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งได้กำหนดไว้กับตำแหน่ง เพื่อให้ผู้ดำรงตำแหน่งใช้สำหรับการตัดสินใจและปฏิบัติหน้าที่ที่งานต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงลงได้ ส่วนความรับผิดชอบ (Responsibility) เป็นความผูกพันที่ผู้บริหารยึดถือไว้ ในการที่จะปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ให้เป็นผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการผู้บริหารย่อมต้องมีภารกิจหรือบทบาทหน้าที่ (Function of Administrator) หรือต้องมีกระบวนการการบริหารงาน ที่จะต้องยึดถือเป็นจุดยืนสำหรับปฏิบัติกิจกรรมในการบริหารงาน

กระบวนการการบริหารจะช่วยให้ผู้บริหารประสบความสำเร็จ ดังนี้

- 1) ช่วยให้การบริหารงานสะดวกและรวดเร็วขึ้น เพราะมองเห็นความสำคัญของงาน ลดปัญหาความซ้ำซ้อน และสามารถมอบหมายงานได้ถูกต้อง
- 2) ช่วยให้ผู้บริหารสามารถนำเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ในการปรับปรุงการทำงานให้ทันความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของสังคม
- 3) ช่วยให้สถานศึกษาได้ขยายงาน มีความเจริญเติบโต และก้าวหน้ามองเห็นปัญหาสามารถทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ได้ตามที่วางไว้
- 4) ช่วยส่งเสริมตัวบุคคลในการทำงาน การจัดหน่วยงาน การบริหารงานได้งานเหมาะกับบุคคล เพื่อให้บุคคลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ
- 5) ช่วยให้ผู้บริหารได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ กระตุ้นให้บุคคลในองค์กรทำงานอย่างมีอิสระ และมีความคิดริเริ่ม
- 6) ช่วยในการจัดหมวดหมู่ของงานให้เป็นไปตามความเหมาะสม และรวดเร็ว
- 7) ช่วยให้มีผลการประเมินผล และการติดตามผลของการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า ในการบริหารสถานศึกษา กระบวนการบริหารงานเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารเพื่อให้การบริหารบรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่ตั้งไว้ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.1.9 ทักษะของผู้บริหาร

ทักษะของผู้บริหารเป็นแนวความคิดของ Mann (1965: 68-103, อ้างถึงใน นิรัชกร ทองน้อย, 2556: 36) ที่กล่าวถึงผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ ควรมีทักษะ 3 ด้านที่ผสมกลมกลืนไปตาม

อัตราส่วนที่แตกต่างกัน ทักษะทั้ง 3 ได้แก่ทักษะทางการจัดการ (Managerial skill) ทักษะทางมนุษย (Human skill) และทักษะทางเทคนิค (Technical skill)

		ผู้บริหารสถานศึกษา	ทักษะทางการจัดการ
	ผู้ช่วยผู้บริหาร		ทักษะทางมนุษย
หัวหน้ากอง, แผนก			ทักษะทางเทคนิค

ภาพประกอบ 5 แสดงอัตราส่วนที่แตกต่างกันของทักษะทั้ง 3 ของผู้บริหารแต่ละระดับ

1) ทักษะทางการจัดการ (Managerial skill) เป็นความสามารถของผู้บริหารที่จะบริหารงาน และรักษาไว้ซึ่งความร่วมมือของบุคคลในการทำงาน การสร้างความก้าวหน้า และพัฒนาสถานศึกษา เพื่อผลิตผลและความสัมฤทธิ์ผลตามจุดหมายของสถานศึกษา ทักษะทางด้าน การจัดการ ได้แก่ บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการวางแผน การตัดสินใจ การสั่งงาน การควบคุมงาน การประสานงาน การจัดองค์กร การบริหารทรัพยากร รวมทั้งการประเมินผลและติดตามผลการทำงาน

2) ทักษะทางมนุษย (Human skill) เป็นความสามารถที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือในการทำงาน การสร้างแรงจูงใจ พัฒนางาน ยอมรับความเปลี่ยนแปลง ลักษณะของผู้บริหาร ได้แก่ มีความเข้าใจถึงความรู้สึกของผู้อื่นให้ความสำคัญกับทุกคน มีความจริงใจต่อผู้อื่น มีอารมณ์ขัน มองโลกในแง่ดี มีคุณธรรม ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และคอยปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเสมอ

3) ทักษะทางเทคนิค (Technical skill) เป็นทักษะที่ผสมระหว่างความรู้และความสามารถในการทำงานของตน ผู้บริหารควรมีความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่ต่าง ๆ ได้แก่ งานด้านวิชาการ งานด้านบริหารบุคคล งานด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และงานด้านการเงิน ความรู้เหล่านี้ จะช่วยให้ผู้บริหารบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะทั้ง 3 ด้านดังกล่าว ผู้บริหารระดับต่าง ๆ จะใช้แตกต่างกัน ผู้บริหารระดับสูงควรมีทักษะทางการจัดการ ได้แก่ ความสามารถในการตัดสินใจ การวางแผนงาน การจูงใจ การประสานงานต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินการไปด้วยดี ส่วนทักษะทางด้านมนุษยเป็นสิ่งที่มีผู้บริหาร

ทุกระดับต้องมีอยู่แล้วเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ทักษะทางเทคนิค เป็นความสามารถในด้านความรู้และการทำงานในด้านนั้น ๆ

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละระดับ ในการบริหารสถานศึกษาจะเน้นทักษะทางการจัดการ (Managerial skill) ทักษะทางมนุษย์ (Human skill) และทักษะทางเทคนิค (Technical skill) แตกต่างกันไป เพื่อให้เกิดความสมดุลและความเหมาะสมของการบริหาร อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานของสถานศึกษา

2.1.10 บทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา มีหลายตำแหน่ง เช่น ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่หรือครูใหญ่ รวมทั้งการเรียกชื่อเป็นอื่น ๆ แล้วแต่แต่ละสถานศึกษา Knezevich (1984: 17-18) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 17 บทบาท ดังนี้

1. บทบาทเป็นผู้กำหนดทิศทางของสถานศึกษา (Direction setter) หมายถึง การเป็นผู้กำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา
2. บทบาทเป็นผู้กระตุ้นความเป็นผู้นำของผู้ใต้บังคับบัญชา (Leader catalyst) หมายถึง การเป็นผู้นำในงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีอิทธิพลและจูงใจให้ผู้อื่นคล้อยตามได้
3. บทบาทเป็นนักวางแผน (Planner) เป็นผู้วางแผนการดำเนินการในสถานศึกษา ทิศทางในการบริหารสถานศึกษา ทั้งระยะสั้นและระยะยาว ร่วมกับคณะกรรมการของสถานศึกษา และผู้ใต้บังคับบัญชา
4. บทบาทเป็นผู้ตัดสินใจ (Decision maker) เป็นผู้กำหนดโครงสร้างการบริหารงานในสถานศึกษาและเลือกปัจจัยต่าง ๆ เพื่อให้การบริหารบรรลุเป้าหมาย
5. บทบาทเป็นนักจัดองค์กร (Organizer) เป็นผู้กำหนดโครงสร้างการบริหารงานในสถานศึกษา กำหนดวงรอบและแผนผังในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรแต่ละคนตามความสามารถและความเหมาะสม
6. บทบาทเป็นผู้จัดการเปลี่ยนแปลง (Change manager) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การจูงใจเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาคล้อยตามจนเกิดการเปลี่ยนแปลงแนวคิดและการปฏิบัติ
7. บทบาทเป็นผู้ประสานงาน (Coordinator) เป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานย่อยต่าง ๆ ในสถานศึกษา
8. บทบาทเป็นผู้สื่อสาร (Communicator) เป็นผู้ที่บุคลากรในสถานศึกษาติดต่อ และเป็นผู้ประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
9. บทบาทเป็นผู้แก้ความขัดแย้ง (Conflict manager) เป็นผู้คอยแก้ปัญหาและหาทางออกเมื่อเกิดความขัดแย้งระหว่างบุคคลภายในสถานศึกษา

10. บทบาทเป็นผู้แก้ปัญหา (Problem manager) เป็นผู้นำในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

11. บทบาทเป็นผู้จัดระบบงาน (System manager) เป็นผู้นำในการจัดระบบงานในสถานศึกษาและการพัฒนาสถานศึกษา

12. บทบาทเป็นผู้บริหารการเรียนการสอน (Instructional manager) เป็นผู้นำทางด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนและการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

13. บทบาทเป็นผู้บริหารบุคคล (Personal manager) เป็นผู้สรรหา คัดเลือกรักษา และพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

14. บทบาทเป็นผู้บริหารทรัพยากร (Resource manager) เป็นผู้นำทรัพยากร ทั้งทรัพย์สินสิ่งของ และบุคคลมาใช้ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

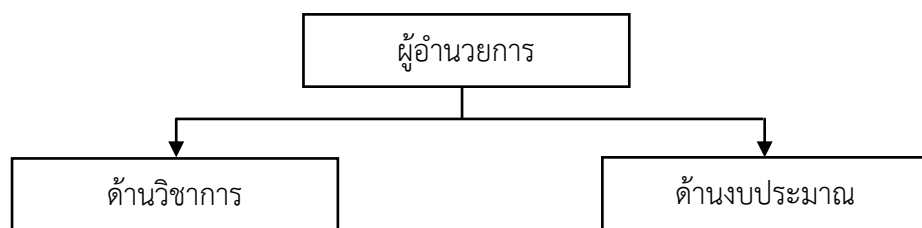
15. บทบาทเป็นผู้ประเมินผล (Appraiser) เป็นผู้ประเมินผลการทำงาน กิจกรรม และโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา

16. บทบาทเป็นประธานในพิธี (Ceremonial head) เป็นผู้นำในการร่วมงานและพิธีการต่าง ๆ ของหน่วยงานทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

17. บทบาทเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (Public relater) เป็นผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก ประชาสัมพันธ์ และติดต่อประสานงาน รวมทั้งการให้บริการวิชาการแก่หน่วยงานอื่น ๆ

2.1.11 โครงสร้างและขอบข่ายภาระงานตามกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550

กระทรวงศึกษาธิการ (2550: 29-35) ได้มีกฎกระทรวงกำหนดขอบข่ายภาระงานตามกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจและการจัดการศึกษา แบ่งการบริหารงานออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคลและด้านบริหารทั่วไป มีขอบข่ายและภาระงานที่แตกต่างกันและมีความสัมพันธ์กัน ดังภาพประกอบ 6

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2. การวางแผนงานด้านวิชาการ 3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9. การนิเทศการศึกษา 10. การแนะแนว 11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12. การส่งเสริมชุมชนให้มีเข้มแข็งทางวิชาการ 13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาด้านวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14. การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	1. การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการฯ 2. การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณฯ 3. การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร 4. การขอโอนและขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ 5. การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ 6. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ 7. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้จ่ายผลผลิตจากงบประมาณ 8. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 9. การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา 10. การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา 11. การวางแผนพัสดุ 12. การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้างฯ 13. การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ 14. การจัดหาพัสดุ 15. การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ 16. การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน 17. การเบิกเงินจากคลัง 18. การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน 19. การนำเงินส่งคลัง 20. การจัดทำบัญชีการเงิน 21. การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน 22. การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียนฯ

ภาพประกอบ 6 โครงสร้างและขอบข่ายภาระงานตามกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ กระจายอำนาจและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550

ภาพประกอบ 6 โครงสร้างและขอบข่ายภาระงานตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และ
วิธีการ กระจายอำนาจและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 (ต่อ)

สรุปได้ว่า โครงสร้างและขอบข่ายภาระงานตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ มีภาระหน้าที่รับผิดชอบงาน 17 อย่าง ด้านงบประมาณ มีภาระหน้าที่รับผิดชอบงาน 22 อย่าง ด้านบริหารงานบุคคล มีภาระหน้าที่รับผิดชอบงาน 20 อย่าง และด้านบริหารทั่วไป มีภาระหน้าที่รับผิดชอบงาน 22 อย่าง

3. หลักการ แนวคิด ที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

3.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ (Academic affairs administration)

งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญในสถานศึกษา มีจุดมุ่งหมายให้สถานศึกษามีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ นักเรียนซึ่งเป็นผลผลิตมีคุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543: 2) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2545: 9) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมในงานวิชาการ ซึ่งเป็นภารกิจหลักให้เกิดการปรับปรุง พัฒนาและเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนหรือผู้รับบริการ

จันทราณี สงวนนาม (2545: 142-145) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่ง เป็นการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผล ตามเป้าหมายของหลักสูตร อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกันแต่ก็เป็นเพียงส่วนส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการ งานวิชาการจะสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ในการบริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ดารารวรรณ ศรีกาญจนา (2548: 16) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า หมายถึง การดำเนินการทุกอย่างในโรงเรียนหรือสถานศึกษาตามแผนการที่กำหนดไว้ เพื่อให้นักเรียนมีการเรียนรู้และได้รับการพัฒนาครบทั้ง 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านจิตใจและด้านสังคม ให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข สร้างความมั่นคงให้กับสังคมประเทศชาติ เป็นการจัดกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เจริญงอกงามทุกด้าน โดยผู้บริหารโรงเรียนและครูร่วมกันทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากการศึกษาแนวคิดของนักการศึกษาสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการบริหารในกิจกรรมต่าง ๆ ที่อยู่ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกด้านตามหลักสูตรสถานศึกษากำหนด ให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจและสังคม

3.2 ความสำคัญของงานวิชาการ

งานวิชาการ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกกิจกรรมในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจและสังคม และบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาที่ตั้งไว้ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในสถานศึกษา นักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการดังนี้

Smith และคณะ (1961: 170) ได้ศึกษาและจัดลำดับความสำคัญของงานวิชาการไว้เป็นอันดับแรกงานในความรับผิดชอบของผู้บริหารแบ่งเป็น 7 ประเภท ดังนี้

งานบริหารงานวิชาการ ร้อยละ 40

งานบริหารบุคลากร ร้อยละ 20

งานบริหารกิจการนักเรียน ร้อยละ 20

งานบริหารการเงิน ร้อยละ 5

งานบริหารอาคารสถานที่ ร้อยละ 5

งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน ร้อยละ 5

งานบริหารทั่วไป ร้อยละ 5

อัมภา บุญช่วย (2537: 1) ได้ศึกษาถึง ความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของสถาบันการศึกษาทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับมหาวิทยาลัยหรือระดับสถานศึกษา การที่จะดูว่าสถาบันใดมีมาตรฐานก็มักเอาผลงานทางวิชาการเป็นสำคัญ งานวิชาการจะสัมฤทธิ์ผลเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้บริหารว่าให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเพียงใด

อุทัย บุญประเสริฐ (2540: 25) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นงานหลัก เป็นงานที่ใหญ่ที่สุดของระบบ เป็นงานที่เป็นหัวใจของสถานศึกษา และมีหลักสูตรซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการ ที่จะตอบสนองและสนับสนุนงานวิชาการให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ในการบริหาร

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการ ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา

จากการศึกษา สามารถสรุปได้ว่างานวิชาการ เป็นงานที่มีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาสถานศึกษา เป็นตัวแปรสำคัญในการควบคุมคุณภาพของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารควรตระหนักเอาใจใส่และให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้สถานศึกษารักษามาตรฐานและนักเรียนมีคุณภาพตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร

3.3 หลักการบริหารงานวิชาการ

นักวิชาการได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

Fayol (อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553: 15) ได้นำเสนอหลักการสำหรับผู้บริหารที่ควรนำไปใช้ในการบริหารงาน 4 ประการ ดังนี้

1) ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบต่อผลงานที่อยู่ในขอบข่ายความรับผิดชอบของตน แม้ว่าภาระหน้าที่นั้นจะได้รับมอบหมายแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติจัดทำก็ตาม ข้อพึงระลึกในการมอบหมายงานคือ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบจะต้องได้สัดส่วนกัน

2) เอกภาพในการบริหารงานเป็นสิ่งจำเป็นที่นักบริหารจะต้องสนใจ และจัดขึ้นให้มีในหน่วยงานของตน หน่วยงานใดที่ขาดเอกภาพในการบังคับบัญชา จะขาดความยุ่งยากสับสนในการปฏิบัติงาน

3) การบริหารงานในองค์กร จะต้องจัดให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหลักขององค์กร แม้ว่าองค์กรนั้นจะมีหลายหน่วยงานก็ตาม แต่วัตถุประสงค์หลักขั้นพื้นฐานขององค์กรต้องตรงกัน และนักบริหารต้องจัดให้หน่วยงานทุกหน่วยที่อยู่ในความรับผิดชอบ ปฏิบัติสนองวัตถุประสงค์หลักขององค์กรเสมอ

4) นักบริหารจะต้องเสาะแสวงหาวิธีการที่จะอำนวยความสะดวกและประหยัดต่อการบริหาร

ซุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2545: 9) ได้สรุปหลักการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality Management) เป็นการบริหารเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ องค์กรประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัดคือผลผลิต และกระบวนการเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากรและผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ พัฒนาศักยภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมในระดับสากลมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินผล

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหารได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ โดยหลักการมีส่วนร่วม การเสนอแนะและการพัฒนาในงานวิชาการ ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย จึงอาจดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการวิชาการ โดยมีเป้าหมายนำไปสู่การพัฒนา คุณภาพได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมต้องเริ่มจาก การร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผล

3. หลักการ 3 องค์ประกอบ (3 – Es) ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด

3.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการ มีปัญหาและอุปสรรคขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ การมีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีต่างๆที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

3.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Outcome) ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความรู้ความสามารถ มีทักษะเพิ่มขึ้น รวมทั้งการคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับ อย่างไรก็ตามมักใช้สองคำนี้ควบคู่กันคือมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

3.3 หลักประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้เวลาน้อย การลงทุนน้อย

การใช้กำลังหรือแรงงานน้อย โดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรการบริหาร แต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง ดังนั้น การลงทุนทางวิชาการจึงต้องคำนึงหลักความประหยัดด้วยเช่นกัน

4. หลักความเป็นวิชาการ (Academics) หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของวิชาการได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียนรู้ หลักการสอน หลักการวัดผล ประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษา และหลักการวิจัย เป็นต้น หลักการเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์

สรุปได้ว่าหลักการสำคัญของการบริหารวิชาการ คือการบริหารงานวิชาการตามบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้ใช้ปัจจัยในการบริหารได้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดตามเป้าหมายของการบริหารจัดการศึกษา

3.4 ขั้นตอนการบริหารงานวิชาการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 5) ได้แบ่งเป็นขั้นตอนของกระบวนการบริหารงานวิชาการ ไว้ดังนี้

1) ขั้นก่อนดำเนินการ จะเป็นการกำหนดนโยบายและวางแผนงานด้านวิชาการ โดยมีงานต่อไปนี้

- 1.1) จัดทำแผนงานวิชาการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- 1.2) จัดสภาพงานวิชาการและวิธีการทำงาน
- 1.3) จัดครูอาจารย์เข้าสอน
- 1.4) จัดทำโครงการสอน
- 1.5) จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน
- 1.6) จัดตารางสอน
- 1.7) ปฐมนิเทศนักเรียน
- 1.8) การลงทะเบียน

2) ขั้นการดำเนินงาน เป็นขั้นที่จัดและดำเนินงาน รวมทั้งการควบคุมดูแลให้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ให้

2.1) การดำเนินงานการสอนตามหลักสูตร โดยการดูแลให้การสอนเป็นไปตามโครงการสอนในแต่ละวิชา เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ

2.2) การดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางด้านวิชาการ ได้แก่ การจัดโครงการสอนซ่อมเสริม โครงการส่งเสริมเด็กเรียนดี โครงการส่งเสริมการค้นคว้าด้วยตนเอง การจัดชุมนุมต่างๆ ลูกเสือและเนตรนารี มีการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ตลอดจนการให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาต่างๆ จัดให้มีห้องสมุดโรงเรียนเพื่อเป็นแหล่งค้นคว้า

2.3) งานเกี่ยวกับการบริหาร การส่งเสริมให้มีการเกี่ยวกับการสอนเพื่อช่วยเหลือครูในด้านการสอนและอุปกรณ์ต่างๆ มีการจัดรวบรวมเอกสารคำสอน คู่มือครู รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น อาคารสถานที่ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

3) ชั้นส่งเสริมและติดตามผลในด้านวิชาการ เพื่อให้ได้มาตรฐานของงานวิชาการ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริม ปรับปรุง พัฒนา และประเมินผลงานด้านวิชาการ ดังนี้

- 3.1) ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ
- 3.2) สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานทางวิชาการ ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายและนโยบายที่เหมาะสมกับโรงเรียน และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้
- 3.3) ริเริ่มและสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานด้านวิชาการ
- 3.4) จัดบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา เช่น การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้านวิชาการ
- 3.5) จัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ
- 3.6) จัดตั้งคณะทำงานวิชาการขึ้น ลักษณะของคณะอาจจัดรวมกันเป็นคณะครูในแผนกเดียวกัน มาร่วมกันทำงานแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- 3.7) ส่งเสริมให้จัดตั้งชุมนุมหรือชมรมทางวิชาการ เพื่อจัดกิจกรรมและเผยแพร่ทางด้านวิชาการ
- 3.8) ส่งเสริมให้ศึกษาต่อเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการส่งเสริมให้ศึกษาต่อเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ

สรุปได้ว่า นักวิชาการได้แบ่งขั้นตอนการบริหารงานวิชาการแบ่งเป็น 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นก่อนดำเนินการ คือการเตรียมการและวางเป้าหมาย ชั้นดำเนินการคือการดำเนินการตามแผนการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และชั้นส่งเสริมและติดตามในด้านวิชาการ คือการติดตามผลของการดำเนินการเพื่อวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป

3.5 แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารงานวิชาการ

แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารงานทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550: 29-35)

แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารงานวิชาการมีรายละเอียด ดังนี้

1) หลักการและแนวคิด

1.1) ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชน และสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม

1.2) มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

1.3) มุ่งส่งเสริมให้ชุมชน และสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่าย และแหล่งการเรียนรู้

1.4) มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพ การจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้น ทั้งระดับพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา

1.5) มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และคุณภาพในการจัดการ และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.6 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจ การบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้ โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และ การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง ในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผลรวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ (ไพโรจน์ ขาวสังข์. 2547: 33 – 38)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ปรับปรุงขอบข่ายงานวิชาการโดย ขอบข่ายงานวิชาการประกอบด้วย 17 งาน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550: 29-35)

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร ท้องถิ่น สถานศึกษามีบทบาท และหน้าที่ ดังนี้

1) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเองโดย

(1) จัดให้มีการวิจัย และพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่น

(2) จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

(3) จัดให้มีวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกระทรวงศึกษาธิการ

(4) เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูง และลึกซึ้งมากขึ้น สำหรับ กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การศึกษาด้านศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ ส่งเสริมความเป็นเลิศ ผู้บกพร่อง พิการ และการศึกษาทางเลือก

(5) เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหาความต้องการของ

ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และโลก

2) สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตรการจัดกระบวนการเรียนรู้ การสอน และอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา

4) นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาแล้วรายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ สถานศึกษามีบทบาท และหน้าที่ ดังนี้

1) วางแผนงานด้านวิชาการ โดยการรวมข้อมูล และกำกับติดตามดูแล และการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

2) ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา สถานศึกษามีบทบาท และหน้าที่ ดังนี้

1) จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

2) จัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกระดับชั้น ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3) ใช้สื่อการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้

4) จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

5) ส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

6) ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียน และช่วยเหลือนักเรียนพิการ ด้อยโอกาสและมีความสามารถพิเศษ

4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา สถานศึกษามีบทบาท และหน้าที่ ดังนี้

1) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเองโดย

(1) จัดให้มีการวิจัย และพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่น

(2) จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

(3) จัดให้มีวิชาต่างๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

(4) เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูง และลึกซึ้งมากขึ้นสำหรับ

กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การศึกษาด้านศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ ผู้บกพร่อง พิการ และการศึกษาทางเลือก

(5) เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และโลก

2) สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตรการจัดการกระบวนการเรียนรู้ การสอน และอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา

4) นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาแล้วรายงานผล

ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษามีบทบาท และหน้าที่ ดังนี้

1) จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา

3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

7) ศึกษาค้นคว้าพัฒนารูปแบบ หรือการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ก้าวหน้าเพื่อเป็นผู้นำการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น

6. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน สถานศึกษามีบทบาท และหน้าที่ ดังนี้

1) กำหนดระเบียบการวัด และประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาโดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ

2) จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา

- 3) วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียน และอนุมัติ
ผลการเรียน
- 4) จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกระดับชั้น และจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณี
ที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน
- 5) จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัด และประเมินผล
- 6) จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอน
ผลการเรียนเพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน
- 7) ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติผลการประเมินการเรียนด้านต่าง ๆ รายปี/
รายภาค และตัดสินผลการเรียนการจบหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับ และการจบหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน
- 8) การเทียบโอนผลการเรียนเป็นอำนาจของสถานศึกษาที่จะแต่งตั้ง
คณะกรรมการดำเนินการเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ ได้แก่ คณะกรรมการเทียบโอนระดับการศึกษา
ทั้งในระบบนอกระบบ และตามอัธยาศัย คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน และเสนอ
คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และวิชาการพร้อมทั้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการเทียบโอน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษามีบทบาท และหน้าที่ ดังนี้
- 1) กำหนดนโยบาย และแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ
การเรียนรู้และกระบวนการทำงานของนักเรียน ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
 - 2) พัฒนาครู และนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้โดยใช้
กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขั้นทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด การจัดการ การหา
เหตุผลในการตอบปัญหา การผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการ และการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ
 - 3) พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย
 - 4) รวบรวม และเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพ
การศึกษารวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ของสถานศึกษา
8. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สถานศึกษามีบทบาท
และหน้าที่ ดังนี้
- 1) จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการ และพัฒนาสื่อ
การเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา
 - 2) พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และ
เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการเพื่อเป็นแหล่ง
การเรียนรู้ของสถานศึกษา
 - 3) พัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อ

และเทคโนโลยีทางการศึกษาให้ข้อเท็จจริงเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะหาแหล่งสื่อที่เสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

4) พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาและชุมชน

5) นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหาผลิตใช้และพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา

9. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่ ดังนี้

1) จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษาให้พอเพียงเพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัดกระบวนการเรียนรู้

2) จัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น พัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ จัดให้มีห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องพิพิธภัณฑสถาน ห้องมัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ ศูนย์วิทยบริการ Resource Center สวนสุขภาพ สวนวรรณคดี สวนหนังสือ และสวนธรรมะ เป็นต้น

3) จัดระบบข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนของสถานศึกษาของตนเอง เช่น จัดเส้นทาง/แผนที่ และระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดสถาบันการศึกษาพิพิธภัณฑสถาน และพิพิธภัณฑสถานวิทยาศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

4) ส่งเสริมให้ครู และผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งใน และนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนิเทศ กำกับติดตาม ประเมิน และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

5) ส่งเสริมให้ครู และผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในต่างประเทศ

10. การนิเทศการศึกษา สถานศึกษามีบทบาท และหน้าที่ ดังนี้

1) สร้างความตระหนักให้แก่ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่า ได้ปฏิบัติถูกต้อง เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน และตัวครูเอง

2) จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึง ต่อเนื่องเป็นระบบ และครบกระบวนการ

3) จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

11. การแนะแนวการศึกษา สถานศึกษามีบทบาท และหน้าที่ ดังนี้

1) กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนว และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

- 2) จัดระบบงาน และโครงสร้างองค์กรแนะแนว และดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน
 - 3) สร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของการแนะแนว และดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 4) ส่งเสริม และพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยา และการแนะแนว และดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวัน
 - 5) คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และบุคลิกภาพที่เหมาะสม ทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และคณะอนุกรรมการแนะแนว
 - 6) ดูแล กำกับ นิเทศ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนว และดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ
 - 7) ส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน
 - 8) ประสานงานด้านการแนะแนว ระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐ และเอกชน บ้าน ศาสนสถาน ชุมชน ในลักษณะเครือข่ายการแนะแนว
 - 9) เชื่อมโยงระบบแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
12. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษา มีบทบาทและหน้าที่ ดังนี้
- 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ ความต้องการของชุมชน
 - 2) จัดระบบบริหาร และสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนางาน และการสร้างระบบประกันคุณภาพภายในจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลมีความสมบูรณ์เรียกใช้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
 - 3) จัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา (แผนกลยุทธ์/แผนยุทธศาสตร์)
 - 4) ดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมสถานศึกษาต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็งเน้นการมีส่วนร่วม และวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดมมิง (Deming Cycle) หรือที่รู้จักกันว่าวงจร PDCA
 - 5) ตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่องด้วยการสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
 - 6) ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

7) จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

13. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน สถานศึกษามีบทบาท และหน้าที่ ดังนี้

- 1) จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ๆ
- 2) ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน
- 3) พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน

14. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ๆ หน่วยงาน และองค์กรภายนอก สถานศึกษามีบทบาท และหน้าที่ ดังนี้

- 1) ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น
- 2) เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิชาการของชุมชน และมีส่วนในการพัฒนาชุมชน และท้องถิ่น
- 3) ให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยง หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการกับสถาบันอื่น ๆ
- 4) จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองนักเรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับสถาบัน การศึกษาอื่น เป็นต้น

15. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา สถานศึกษามีบทบาท และหน้าที่ ดังนี้

- 1) ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) จัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจ การเพิ่มความพร้อมให้กับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่ร่วมจัดการศึกษา

3) ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ร่วมกันจัดการศึกษา และใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

4) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

5) ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการตามความเหมาะสม และจำเป็น

6) ส่งเสริม และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

16. การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา สถานศึกษามีบทบาท และหน้าที่ ดังนี้

1) ศึกษา และวิเคราะห์ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้ และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

2) จัดทำร่างระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้ และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

3) ตรวจสอบร่างระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และแก้ไขปรับปรุง

4) นำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ไปสู่การปฏิบัติ

5) ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้ระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และนำไปแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป

17. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา สถานศึกษามีบทบาท และหน้าที่ ดังนี้

1) ศึกษา วิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อเป็นหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2) จัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

3) ตรวจสอบพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

ในการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยใช้ขอบข่ายงาน วิชาการที่เป็นงานหลัก 8 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการ เรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 4) การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา 5) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 7) การนิเทศการศึกษา 8) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

4. ขอบข่ายงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

งานวิชาการโรงเรียนมีขอบข่ายภาระงานที่กว้างมาก ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้สังเคราะห์ขอบข่ายงานวิชาการเพื่อความเหมาะสมกับบริบท ของโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคมตามลำดับความสำคัญ 8 ด้าน ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 4) การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 7) การนิเทศการศึกษา และ 8) การประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา ดังนี้

4.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงศ์ (2539: 1) กล่าวว่าไว้ว่า หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นแม่แบบที่จะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดการศึกษา 3 ประการ คือ 1) ทำให้การศึกษาดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ 2) ทำให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล 3) หลักสูตรเป็นตัวกำหนดกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน เช่น กำหนด เนื้อหา กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน กำหนดวิธีการวัดและประเมินผล เป็นต้น นอกจากนี้หลักสูตรยังทำให้ผู้บริหารมีแนวทางในการใช้หลักสูตรคือ 1) จะจัดและบริหาร หลักสูตรอย่างไรจึงจะเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และ 2) จะจัดสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างไร ที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4.1.1 ความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550: 35) พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 27 วรรค 2 กำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่ในการจัดทำสาระ ของหลักสูตร ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากชีวิตจริงของตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่เกิดประโยชน์ อย่างแท้จริงแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติและดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการพัฒนาหลักสูตร

ในสถานศึกษาและผู้บริหารต้องใช้หลักสูตรเป็นตัวกำหนดนโยบาย แนวปฏิบัติทางด้านวิชาการ และต้องสามารถบริหารหลักสูตรให้เข้ากับสภาพแวดล้อม

John และ William (1979: 7) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรว่าหมายถึง การจัดทำเอกสารเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือจัดทำใหม่ รวมทั้งการจัดทำเอกสารอื่นๆ สำหรับนักเรียนด้วย

Glickman และคณะ (2001: 344-345) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบการพัฒนาหลักสูตรของผู้บริหาร ดังนี้ 1) นักเรียนควรเรียนรู้เรื่องอะไรบ้าง 2) ควรจะลำดับขั้นตอนเนื้อหาของการเรียนอย่างไร 3) จะประเมินผลการเรียนของนักเรียนอย่างไร ส่วนรูปแบบของหลักสูตรนั้นมีหลายประเภท เช่น หลักสูตรที่กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมมีขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ 2) กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) กำหนดวิธีการประเมินผล

สิริพัทธ์ เจษฎาวิโรจน์ (2546: 67-69) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรที่สามารถทำได้ง่าย ๆ และสอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ ภายในโรงเรียน คือ ชั้นเตรียม ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการสอนและการพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการให้แก่คณะครูก่อน เพื่อให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการสอนแบบบูรณาการและเห็นแนวทางในการดำเนินการร่วมกันมีความเข้าใจตรงกัน วางแผนเรื่องระยะเวลาในการพัฒนาหลักสูตร จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณที่จำเป็น เอกสารหลักสูตร โดยเฉพาะหลักสูตรสถานศึกษาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ในขั้นที่ปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการร่วมกันวางแผนเรื่องเวลาที่จะใช้ทำการสอนในแต่ละหัวข้อเรื่องก่อนว่าจะสอนหัวข้อเรื่องละกี่วัน เช่น 3 วัน 5 วัน หรือกี่วันก็ได้ แต่หากจัดสอน 5 วัน คือ วันจันทร์ถึงวันศุกร์ จะทำให้สะดวกต่อการบริหารจัดการเรื่องวันเวลาและง่ายต่อการจำ ส่วนการตั้งหัวข้อเรื่อง คณะครูระดมสมองช่วยกันตั้งหัวข้อเรื่องและควรมีจำนวนที่พอเหมาะกับจำนวนวันหรือสัปดาห์ที่สอน จะเห็นได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการนำหลักสูตรเดิมมาพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยการบูรณาการรายวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาตามสภาพความเป็นจริงและเพิ่มศักยภาพของนักเรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี มีสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

กล่าวโดยสรุป หลักสูตร คือ การจัดประสบการณ์ที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการเป็นการกำหนดทิศทางในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ โดยต้องทำการวิเคราะห์ให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมถึงค่านิยมของสมัยนั้น ๆ และต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอผู้บริหารจึงควรมีความเข้าใจหลักสูตรอย่างถ่องแท้ หลักสูตรเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายปลายทางของการจัดการศึกษา โดยหลักสูตรจะกำหนดหลักการและจุดมุ่งหมายของการศึกษา โครงสร้างของหลักสูตร การจัดหลักสูตร สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลการเรียนรู้ หลักสูตรจึงมีความสำคัญที่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต้องศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรอย่างดี จึงสามารถจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย

ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการต้องอาศัยความร่วมมือจากครูผู้สอนทุกคนและใช้เวลาทำงานร่วมกันในระยะแรกอย่างมาก เพราะจะเป็นการมองภาพรวมกว้าง ๆ นับตั้งแต่การตั้งหัวข้อเรื่อง และการพิจารณาเลือกเนื้อหาสาระจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เข้ามาบูรณาการภายใต้หัวข้อเรื่อง

4.1.2 หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้หลายลักษณะ เช่น สถานศึกษาทุกขนาดที่มีความพร้อมด้านบุคลากรสามารถดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้เองโดยนำข้อมูลด้านต่าง ๆ มาใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้ได้หลักสูตรที่เหมาะสมกับบริบท/สภาพชุมชนและนักเรียน ส่วนสถานศึกษาที่มีบุคลากรน้อยสามารถดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยร่วมดำเนินการกับโรงเรียนที่มีอยู่ในกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน ที่มีบริบท/สภาพใกล้เคียงกันจากนั้นแต่ละโรงเรียนต้องนำหลักสูตรสถานศึกษาดังกล่าวมาปรับเพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนของตนเอง

วิธีการใช้และพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพนั้น ต้องเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับคณะครู ซึ่งจะทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพมากกว่าการนำหลักสูตรมาใช้โดยครูไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่อง 1) ระดับการพัฒนาหลักสูตรครูต้องเป็นคณะทำงานเกี่ยวกับหลักสูตรของโรงเรียน 2) ระดับการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรของครู ซึ่งมี 3 ระดับคือ ระดับที่หนึ่ง การรักษาสภาพเดิมของหลักสูตร คือ การที่ครูสนใจและใช้หลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้ว ระดับที่สอง จะเป็นการพัฒนาหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้ว ระดับที่สาม จะให้ความสนใจในการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนรู้และสภาพของสังคมที่เป็นอยู่ในขณะนั้น

Glickman และคณะ (2001: 342-344) กล่าวว่า ผู้พัฒนาหลักสูตรไม่ว่าจะมาจากภายนอกหรือภายในโรงเรียนและหลักสูตรนั้นได้มีการกำหนดตายตัวไว้แล้ว การพัฒนายังจะเป็นไปตามรูปแบบเดิมและถ้าเมื่อใดก็ตามที่หลักสูตรถูกเขียนโดยการวางหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของกิจกรรมและแนวความคิดเข้ากับวัตถุประสงค์ การพัฒนายังจะเป็นแบบดัดแปลงคือครูจะปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์ที่กำหนดไว้ นักเรียนควรรู้อะไรและพิจารณาว่าหลักสูตรที่ใช้อยู่เหมาะสมกับการสอนของครูหรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสมก็ต้องปรับปรุงหลักสูตรใหม่

กล่าวโดยสรุป การนำหลักสูตรไปใช้เป็น การนำโครงสร้างแผนงานวิชาการไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจกับหลักสูตรอย่างกระจ่างแจ้งเพื่อให้สามารถบริหารหลักสูตรให้เข้ากับสภาพแวดล้อมบริบท/สภาพชุมชนและนักเรียน

4.1.3 ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร

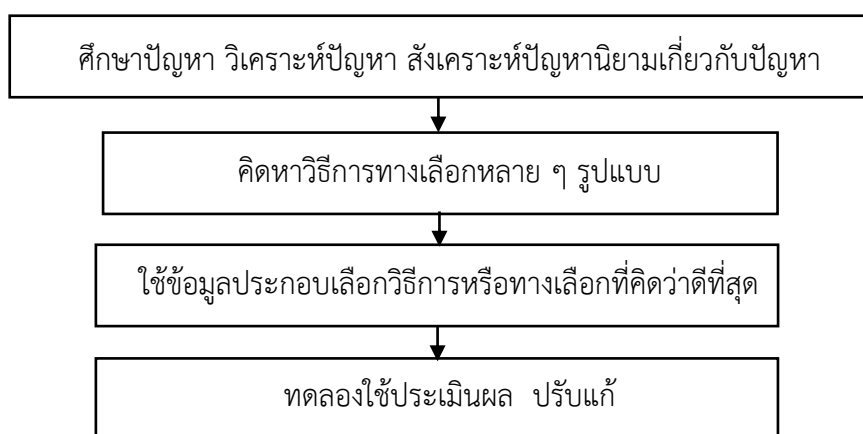
Taba (1962: 312) ได้เสนอแนะขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

- 1) สำรวจปัญหาความต้องการและความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม
- 2) กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่สังคมต้องการ

- 3) คัดเลือกเนื้อหาวิชาความรู้ที่ครูจะต้องมาสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตรงกับความ ต้องการและความจำเป็นของสังคม
- 4) จัดลำดับขั้นตอน แก้ไขปรับปรุงเนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนการสอนให้สมบูรณ์ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 5) คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งจะนำมาเสริมเนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนการสอนให้สมบูรณ์และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 6) จัดระเบียบ จัดลำดับ ขั้นตอนและแก้ไข ปรับปรุงประสบการณ์การเรียนรู้
- 7) กำหนดเนื้อหาสาระหรือประสบการณ์ที่ต้องการประเมินได้ว่า มีการเรียนรู้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ รวมทั้งกำหนดเกณฑ์การประเมินผลและวิธีการประเมินผล

สจัต อูทรานันท์ (2532: 314-346) ได้กล่าวถึงกระบวนการหรือขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร 8 ขั้นตอน คือ 1) จัดตั้งคณะทำงาน 2) ศึกษาสภาพข้อมูลพื้นฐาน 3) กำหนดจุดมุ่งหมายสำหรับหลักสูตรท้องถิ่น 4) พิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรกลางกับสภาพท้องถิ่น 5) ดำเนินการเลือกเนื้อหาสาระของหลักสูตรกลางหรือจัดสร้างขึ้นใหม่ 6) ดำเนินการใช้หลักสูตร 7) การประเมินผลการใช้หลักสูตร และ 8) ทำการปรับปรุงแก้ไข

Saylor และ Alexander (1959: 42) ได้นำแนวคิดของ Tyler และ Taba ไปพัฒนาต่อเป็นขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรและการสอนแบบระบบ ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 7 ลำดับขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรและการสอนแบบระบบ

4.1.4 ผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร

Armstrong (1989: 40) กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรไว้ว่าจะประกอบด้วยบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย ดังนี้ 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผล ประเมินผล ด้านการวิจัยหลักสูตร 2) ครู/ศึกษานิเทศก์ 3) ผู้บริหารโรงเรียน 4) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ

สาขาวิชา/ผู้ทรงคุณวุฒิ 5) ผู้แทนของชุมชน/ท้องถิ่น ดังนั้น ในการพัฒนาหลักสูตร ควรเปิดโอกาสให้หลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน

4.1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับการสอน และการนำหลักสูตรไปใช้

หลักสูตรเป็นหัวใจของการเรียนการสอน เพราะหลักสูตรจะกำหนดว่า ผู้เรียนจะเรียนอะไร เพื่ออะไร ขณะเดียวกัน โครงสร้างของหลักสูตร ประกอบด้วยกระบวนการใหญ่ ๆ 3 ประการ คือ

- 1) การตั้งจุดมุ่งหมาย จะมีการเรียนรู้หรือการเปลี่ยนแปลงอย่างไร ทางใด
- 2) การจัดเนื้อหาวิชา อุปกรณ์การสอน วิธีการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
- 3) การวัดผล เพื่อดูว่า ผู้เรียนได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ และเพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไข ดังนั้น ครูผู้สอนจะต้องศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจในเรื่องความมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อนำหลักสูตรไปสู่การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Niebuhr (1987: 62) ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรว่า ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรมี 4 ขั้นตอนประกอบด้วย ศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรและธรรมชาติของหลักสูตร รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการทดลองหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาหลักสูตรเป็นงานที่ต้องทำอย่างเป็นระบบและร่วมกับบุคคลหลายฝ่าย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการช่วยพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้านสามารถชี้แนะให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้พยายามจัดประสบการณ์ ให้แก่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านความรู้ คุณธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้บรรลุจุดหมายของการจัดการศึกษาต่อไป

4.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

4.2.1 ความหมายของการเรียนรู้

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้หลากหลาย ดังนี้
 ลำดวน เกษตรสุนทร (2543: 48) ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่า การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก่อนข้างถาวร อันเนื่องจากประสบการณ์ เป้าหมายของการเรียนรู้ต้องการให้ผู้เรียนดี เก่ง และมีความสุข

พะยอม วงศ์สารศรี (2545: 70) ให้ความหมายว่า การเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์หรือกิจกรรมที่จัดขึ้น และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงนี้จะต้องเป็นพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร ไม่ใช่เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากผู้เรียนมีวุฒิภาวะหรือได้รับยาเสพติดหรืออุบัติเหตุ

Cronbach (1973: 68-70) ให้ความหมายว่า การเรียนรู้คือการแก้ปัญหาซึ่งจะต้องประกอบด้วย 1) สถานการณ์ (Situation) คือ สิ่งแวดล้อมหรือบรรยากาศรอบตัวผู้เรียน 2) ลักษณะประจำตัวของบุคคล ได้แก่ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความพร้อมของผู้เรียน อันจะมีส่วนช่วยให้การเรียนรู้บรรลุผลสำเร็จ 3) ความมุ่งหมาย (Goal) คือ การทราบจุดหมายของสิ่งที่เรียน 4) การแปลความ (Interpretation) เป็นการทำความเข้าใจเข้าไปอยู่ในสถานการณ์เพื่อแปลความหมายของสิ่งที่พบ เพื่อช่วยให้เกิดการแก้ปัญหา 5) การกระทำ (Action) คือ การตอบสนองต่อสถานการณ์ที่พบหลังจากแปลความหมายแล้ว และ 6) ผลการปฏิบัติ(Consequence) คือ ผลที่ได้รับจากการกระทำ ถ้าเป็นผลดีก็สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกันได้ ในทางตรงกันข้าม ถ้าผลที่ได้รับล้มเหลว บางคนอาจจะแก้ไขปรับปรุงวิธีการตอบสนอง เพื่อให้ได้วิธีที่ดีที่สุด หรือบางคนอาจจะล้มเลิกความหวังเดิม

กล่าวโดยสรุป การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อันเนื่องมาจากประสบการณ์หรือกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร

4.2.2 แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542: 23) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในมาตรา 24 ไว้ดังนี้

- 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
- 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
- 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน
- 6) อำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ
- 7) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับชุมชน บิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 55-57) ได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ลักษณะ

คือ การเรียนรู้อย่างมีความสุข การเรียนรู้แบบองค์รวม การเรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติ การเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น และการเรียนรู้กระบวนการเรียนของตนเอง

กล่าวโดยสรุป แนวทางในการจัดการเรียนรู้ใน สถานศึกษาจะต้องจัดการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญ สถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้จัดกิจกรรมให้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติผสมผสาน ความรู้ต่าง ๆ พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นตลอดเวลา ทุกสถานที่ สถานศึกษาต้องพัฒนา กระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมผู้สอนให้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ร่วมมือ กับบุคคล องค์กร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข

4.2.3 หลักการของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542: 10) กล่าวถึงหลักการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า การเรียนรู้ เป็นสิ่งสำคัญของชีวิต ช่วยให้เราสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตหรือสามารถ ปรับสิ่งแวดล้อมให้เข้ากับเราได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น คนเราจึงเรียนรู้อยู่เสมอและต่อเนื่องตลอดชีวิต นักจิตวิทยา อาจารย์ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องในแวดวงของการศึกษาจึงให้ความสนใจเรื่องของการเรียนรู้ เป็นอย่างมาก เพราะชีวิตความเป็นอยู่และพฤติกรรมของคนเราจะเข้าไปในรูปแบบใด ย่อมขึ้นอยู่กับ การเรียนรู้เป็นสำคัญ

สิงโต แก้วกัลยา (2543: 32-33) กล่าวถึงการพัฒนาผู้เรียนไว้ว่า การพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์นั้น ครูต้องเป็นกัลยาณมิตร รัก เมตตา เอาใจใส่ต่อนักเรียนทุกคน ดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบ เป็นขั้นตอน โดยต้องมีการวางแผนการสอนที่นำข้อมูล จากหลักสูตร ความต้องการผู้เรียน ชุมชนมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนฝึกคิด ปฏิบัติจริง แสวงหาความรู้และเรียนรู้ร่วมกัน สอนเชื่อมโยงกับสภาพชุมชนและ สิ่งแวดล้อม

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 33-38) ได้ให้แนวทางการปฏิบัติการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา ดังนี้

1) ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญ สถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและ การปฏิบัติจริง

3) ส่งเสริมให้รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ

กิจกรรม ทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียน การสอนตามความเหมาะสม

4) จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศ ที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ร่วมกัน หรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

5) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันตามความ เหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 8-9) ได้เสนอแนะวิธีการ พัฒนาระบบการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 2) วิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีทักษะกระบวนการคิด
- อย่างเป็นระบบ
- 3) ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและยกระดับความสามารถในการอ่าน
 - 4) สร้างรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- เพื่อเป็นต้นแบบ
- 5) ส่งเสริมและพัฒนาด้านการศึกษาพิเศษโดยเน้นรูปแบบการจัดการเรียนร่วม
 - 6) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ประสานสถานประกอบการชุมชน เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้
 - 7) พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมิน
- คุณภาพภายนอก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2549: 45-51) ได้กำหนดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยใช้รูปแบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ลักษณะ คือ

- 1) การเรียนรู้อย่างมีความสุข
- 2) การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
- 3) การเรียนรู้เพื่อพัฒนาระบบการคิด
- 4) การเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุขภาพด้านกีฬา
- 5) การเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุขภาพด้านการฝึกฝน กาย วาจา ใจ

4.2.4 การจัดการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 11-14) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 4 ได้เน้นและให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งหมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้อง

กับการนำไปใช้ในชีวิตจริง สามารถนำไปปฏิบัติและประยุกต์ใช้ได้ “เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริงได้พัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์ ศึกษาค้นคว้า ทดลอง และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความถนัดความสนใจ ด้วยกระบวนการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งในและนอกห้องเรียน สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน สังคม และส่วนรวม”

ไพบุลย์ เปานิธ (2546: 51-57) กล่าวถึง กระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning ว่า มุ่งเน้นการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. กำหนดผลการเรียนรู้ (Learning outcome) ให้ครอบคลุมองค์ความรู้ที่ต้องการให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ กระบวนการ คุณธรรม และจริยธรรม

2. กำหนดสาระการเรียนรู้ ให้ครอบคลุมเนื้อหา และสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

3. ออกแบบหรือทำแผนกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเน้นกิจกรรม 4 องค์ประกอบ ดังนี้

3.1 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนดึงประสบการณ์เดิมของตนเองออกมาเชื่อมโยง หรืออธิบายปัญหาใหม่ที่พบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือข้อสรุป การกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์นี้ ครูอาจใช้สื่อแผ่นใส วีดิทัศน์ สถานการณ์จำลอง ตั้งคำถาม หรือสื่อกิจกรรมอื่น ๆ ก็ได้

3.2 การสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน โดยการตั้งประเด็นปัญหาหรือคำถามให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ และสร้างสรรค์มวลประสบการณ์ร่วมกัน อาจใช้คำถามหรือสถานการณ์จำลองที่ท้าทายอารมณ์ ความรู้สึกของผู้เรียน เช่น ความรักอมตะ มีจริงหรือ รักและเมตตา ต่างกันอย่างไร เป็นต้น

3.3 การนำเสนอความรู้ หมายถึง การหลอมรวมแนวคิดที่ได้จากการอภิปรายกลุ่ม เข้ากับหลักการ ทฤษฎีที่ครูจัดเตรียมให้ หรือค้นคว้ามาจากแหล่งเรียนรู้ มาสังเคราะห์ภายในกลุ่ม ผู้เรียนจนเกิดความเชื่อมั่น ยอมรับว่าเป็นข้อเท็จจริง เช่น การนำปัญหา โทษภัยจากการสูบบุหรี่หรือสิ่งเสพติดทุกชนิด ล้วนเกิดโทษภัยต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติโดยรวมจนผู้เรียนยอมรับ

3.4 การประยุกต์ใช้ นำเสนอหรือลงมือปฏิบัติ หมายถึง การนำเสนอความรู้นั้น ต่อกลุ่มในห้องเรียน การนำเสนอต่อสาธารณะในลักษณะ ป้ายนิเทศ ป้ายโฆษณา หรือการเผยแพร่ทางสื่อมวลชน และหากผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ เช่น การลด และเลิกการสูบบุหรี่สิ่งเสพติด เพราะตระหนักและเชื่อในสิ่งที่พบ ถือว่าเป็นผลการเรียนรู้ที่มีคุณค่าสูงสุด

Active learning เป็นแนวการจัดการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ต้องการให้ผู้สอนจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสร้างศักยภาพสูงสุดแก่ผู้เรียนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ผู้เรียนเป็นฝ่ายลงมือกระทำอยู่กับเนื้อหาที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยการพูดคุย การเขียน การอ่าน การสะท้อน หรือการตั้งคำถาม หรือการเรียนการสอนที่มีความเคลื่อนไหว ใช้ได้ทั้งกลุ่มเล็กและห้องเรียนใหญ่ ๆ ผู้เรียนอาจทำงานคนเดียวหรือทำเป็นกลุ่มก็ได้ และอาจใช้เวลา 2-3 นาที หรือดำเนินการสอนตลอดทั้งหลักสูตรก็ได้ ซึ่งจะตรงกัน

ข้ามกับการเรียนแบบ Standard ที่ผู้สอนเป็นฝ่าย active ผู้เรียน passive ซึ่งอาจเปรียบเทียบกับได้กับการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมเป็นแบบเหยือก ผู้สอนต้องรินน้ำใส่เหยือก แต่ Active learning ผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นฝ่ายสร้างเนื้อหาใหม่ ผู้สอนคอยนำทางเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและใช้ข้อมูลข่าวสารนั้นให้เป็นประโยชน์ กล่าวคือ ช่วยจุดตะเกียงการเรียนรู้ของผู้เรียน จึงจะทำให้ผู้เรียนและการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ คือต้องเป็นศูนย์กลางของ Active learning ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจได้ดีขึ้น และสามารถเก็บกักข้อมูลข่าวสารไว้ในความทรงจำได้นานขึ้น นอกจากนี้ ยังมีประสิทธิภาพในการพัฒนากระบวนการรับรู้ในลำดับที่สูงขึ้น เช่น การแก้ปัญหา และการคิดวิเคราะห์ ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสบความสำเร็จจากการเรียนการสอนแบบนี้ มักจะพอใจและมีผลสะท้อนเชิงบวกมายังผู้สอนมากขึ้น แต่ในบางครั้ง ผู้สอนที่ใช้ Active learning ก็ต้องเกิดปัญหากับนักเรียนที่ไม่สนใจ เวลาที่มีน้อย และการจัดการห้องเรียนให้เหมาะสม ทำให้วิธีการสอนแบบใช้ Active learning จึงไม่ได้หมายความว่าผู้สอน ต้องเลิกบรรยาย แต่วิธีการสอนแบบ Active learning ใช้กิจกรรมได้หลายรูปแบบ เช่น group discussions , problem solving , case studies , role plays , journal writing and structured , learning groups ซึ่งขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมทางการเรียนการสอนด้วยโดยสถานศึกษา และผู้สอนมีกระบวนการจัดการศึกษาดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและศักยภาพของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. จัดการเรียนรู้โดยเน้นการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการเรียนรู้ตามสถานการณ์ต่าง ๆ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติที่เน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและมีนิสัยรักการอ่าน เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผสมผสานระหว่างสาระการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสมทั้งสาระที่เป็นท้องถิ่น ระดับชาติและความเป็นสากล เน้นการปลูกฝังขัดเกลาและหล่อหลอมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีงาม รวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแต่ละช่วงชั้น
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาและครูผู้สอนจัดบรรยากาศการเรียนรู้ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ
6. ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ในทุกสถานที่ ทุกเวลา และทุกโอกาส มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพสูงสุด

7. สถานศึกษาและผู้สอนต้องจัดระบบและรูปแบบการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการ ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ควบคู่กับการทดสอบในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับชั้น และตามรูปแบบของการจัดการศึกษา

องค์ประกอบพื้นฐานของ Active learning มี 4 เรื่องซึ่งผู้สอนอาจใช้ 2-3 เรื่อง ร่วมกันก็ได้ เพื่อให้การเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนี้

1. การพูดและฟัง เมื่อผู้เรียนพูดถึงเรื่องหนึ่ง ไม่ว่าจะเพื่อตอบคำถามของผู้สอน หรืออธิบายประเด็นบางอย่างให้เพื่อนฟัง เขาก็ต้องจัดแจงและเสริมแรงสิ่งที่เขาได้เรียนรู้ เมื่อเขาฟัง เราต้องการให้แน่ใจว่า มันเป็นการฟังที่มีความหมาย เรื่องที่เขาฟังเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เขาอยู่ในห้องเรียน ผู้เรียนจำเป็นต้องมีเวลาเป็นช่วง ๆ ที่จะพ้นจากการนั่งฟังผู้สอนบรรยาย เพื่อจดซับสิ่งที่ได้ยินและ หาความหมายของการฟัง ผู้สอนได้ตั้งคำถามก่อนบรรยายที่กระตุ้นความคิดของผู้เรียนเพียงพอ ที่จะทำให้ผู้เรียนอยากจะค้นหาเพื่อตอบคำถามนั้น

2. การเขียน การเขียนทำให้ผู้เรียนได้ประมวลข่าวสารใหม่ ๆ ในภาษาของเขาเอง วิธีนี้เหมาะสำหรับห้องเรียนใหญ่ ๆ และบุคคลที่ต้องการความเป็นอิสระในการเรียนรู้

3. การอ่าน ผู้เรียนเกี่ยวข้องกับการอ่านมาก แต่ไม่ค่อยได้รับการแนะนำให้อ่าน อย่างมีประสิทธิภาพ แบบฝึกหัดแบบ Active learning เช่น การตรวจเอกสารรายงาน สรุปการบันทึกย่อ สามารถช่วยให้ผู้เรียนประมวลสิ่งที่อ่านและช่วยให้เขาพัฒนาความสามารถ ในการเน้นสาระที่สำคัญได้

4. การสะท้อนความคิด โดยทั่วไปเมื่อจบการเรียนในแต่ละวิชา ผู้เรียนก็จะปิด หนังสือออกจากห้องเรียนไป ความรู้จางหายไปจากสมองภายในเวลาไม่นาน เขาไม่มีเวลาสะท้อน ไม่มีเวลาเชื่อมโยงสิ่งที่เพิ่งเรียนกับสิ่งที่รู้แล้ว หรือใช้ความรู้ที่ได้รับไปทำอะไรได้บ้าง การให้ผู้เรียน หยุดคิดและบอกให้ผู้อื่นรู้ว่าเรียนแล้วได้อะไรบ้าง ก็จะเป็นความรู้สำหรับคนอื่นด้วย หรือแม้แต่ การตอบคำถามประจำวัน ก็เป็นวิธีที่ง่ายที่สุด เพื่อที่จะเพิ่มความสามารถในการเก็บกักความรู้ จากรูปแบบการเรียนการสอนที่ต้องการเน้นจิตพิสัย

ความหมายของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active learning)

ลอเรนเซน (Lorenzen. 2001: 1) กล่าวว่า Active learning เป็นการเรียนการสอน ที่อนุญาตให้นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน นักเรียนจะมีบทบาทในฐานะผู้ฟังและมีการจดบันทึก บทบาทของผู้สอนต้องช่วยให้ผู้เรียนเกิดการค้นพบในระหว่างการทำงานของนักเรียน เพื่อให้เข้าใจ ในเนื้อหาที่สอน

ศีกดา ไชกิจภิญโญ (2548: 12) กล่าวถึง Active learning ว่าเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียน ต้องหาความหมายและทำความเข้าใจด้วยตนเองหรือร่วมกับเพื่อน เช่น ร่วมสืบค้นหาคำตอบ

ร่วมอภิปราย ร่วมนำเสนอ และสรุปความคิดรวบยอดร่วมกัน หรืออีกนัยหนึ่งคือ การเปลี่ยนผู้เรียนจากการเป็นผู้ฟังอย่างเดียวมาเป็นผู้เรียนที่ร่วมกิจกรรมการแสวงหาความรู้ที่ผู้สอนกำหนด

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2549: 1-2) ได้กล่าวว่า การเรียนเชิงรุกเป็นการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติและสร้างความรู้จากสิ่งที่ปฏิบัติในระหว่างการเรียนการสอน โดยเน้นการพัฒนาทักษะความสามารถที่ตรงกับพื้นฐานความรู้เดิม ส่งผลให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมที่มีจากการปฏิบัติและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ชนัญญา กาญจนรังสีนนท์ (7 มกราคม 2551): 1-2 ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนรู้แบบ Active learning ไว้ว่า Active learning เป็นการเรียนการสอนที่ผู้เรียนและผู้สอนมีความคล่องแคล่ว กระตือรือร้นในการเรียน หรือการเรียนการสอนที่ผู้เรียนร่วมทำงานอยู่กับเนื้อหาวิชา โดยการพูดคุย การเขียน การอ่าน การสะท้อน การตั้งคำถามหรือใช้ได้ทั้งกลุ่มเล็กและห้องเรียนใหญ่ ๆ ผู้เรียนอาจทำงานคนเดียวหรือทำเป็นกลุ่มก็ได้ และอาจใช้เวลา 2-3 นาที หรือยาวทั้งหลักสูตรก็ได้

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำความเข้าใจด้วยตนเองหรือร่วมกันกับเพื่อน ผู้เรียนจะได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การสร้างความรู้จากสิ่งที่ปฏิบัติในระหว่างการเรียนการสอน โดยการพูด การฟัง การเขียน การอ่านและการสะท้อนคิด

รูปแบบการสอนแบบ Active learning

ประภัสรา โคตะขุน (2554) ได้เสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบ Active learning ได้ดี ได้แก่

1) การเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think-pair-share) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนคิดเกี่ยวกับประเด็นที่กำหนดคนเดียว 2-3 นาที (Think) จากนั้นให้แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนอีกคน 3-5 นาที (Pair) และนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้เรียนทั้งหมด (Share)

2) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative learning group) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยจัดกลุ่ม ๆ ละ 3-6 คน

3) การเรียนรู้แบบทบทวนโดยผู้เรียน (Student-led review sessions) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้และพิจารณาข้อสงสัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ โดยครูจะคอยช่วยเหลือกรณีที่มีปัญหา

4) การเรียนรู้แบบใช้เกม (Games) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนนำเกมเข้าบูรณาการในการเรียนการสอน ซึ่งใช้ได้ทั้งในขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน การสอน การมอบหมายงาน และ/หรือขั้นการประเมินผล

5) การเรียนรู้แบบวิเคราะห์วิดีโอ (Analysis or reactions to videos) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ดูวิดีโอ 5-20 นาที แล้วให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น หรือสะท้อนความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ดู อาจโดยวิธีการพูดโต้ตอบกัน การเขียน หรือการร่วมกันสรุปเป็นรายกลุ่ม

6) การเรียนรู้แบบโต้วาที (Student debates) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนได้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์และการเรียนรู้ เพื่อยืนยันแนวคิดของตนเองหรือกลุ่ม

7) การเรียนรู้แบบผู้เรียนสร้างแบบทดสอบ (Student generated exam questions) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสร้างแบบทดสอบจากสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว

8) การเรียนรู้แบบกระบวนการวิจัย (Mini-research proposals or project) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่อิงกระบวนการวิจัย โดยให้ผู้เรียนกำหนดหัวข้อที่ต้องการเรียนรู้ วางแผนการเรียนรู้ เรียนรู้ตามแผน สรุปความรู้หรือสร้างผลงาน และสะท้อนความคิดในสิ่งที่ได้เรียนรู้ หรืออาจ เรียกว่า การสอนแบบโครงงาน (Project-based learning) หรือการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning)

9) การเรียนรู้แบบกรณีศึกษา (Analyze case studies) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้อ่านกรณีตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จากนั้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือแนวทางแก้ปัญหาภายในกลุ่ม แล้วนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้เรียนทั้งหมด

10) การเรียนรู้แบบการเขียนบันทึก (Keeping journals or logs) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจดบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้พบเห็น หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน รวมทั้งเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับบันทึกที่เขียน

11) การเรียนรู้แบบการเขียนจดหมายข่าว (Write and produce a newsletter)

4.3 การวัดผล การประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

การวัดผล การประเมินและการเทียบโอนผลการเรียน ถือว่าเป็นภารกิจอย่างหนึ่งที่สถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญ ซึ่งการวัดผล การประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน จะมีคุณภาพและประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องมีการจัดการที่เป็นระบบและกระบวนการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ สามารถรับรองการประเมินภายในและการประเมินภายนอกได้ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

สิริพัชร เกษฎาภิโรจน์ (2546: 97-100) กล่าวว่า การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ยังเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญที่จะนำมาซึ่งคุณภาพการศึกษาของนักเรียน เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยพัฒนาการศึกษาระดับต่าง ๆ เพราะผลมาจากการวัดและการประเมินผล การศึกษา ส่วนการเทียบโอนผลการศึกษานั้น เป็นการสร้างโอกาสให้กับนักเรียนผู้มีความต้องการศึกษาตามสถาบันต่าง ๆ ตามวาระและโอกาสที่แตกต่างกัน

ชัยเนตร ไวยคณี (2539: 24-26) ให้ความหมายว่า การวัดผลเป็นการกำหนดค่าสิ่งที่ต้องการวัดเป็นจำนวนตัวเลขหรือปริมาณตามกฎที่วางไว้ โดยใช้เครื่องมือวัด ส่วนการประเมินผลเป็นการนำผลจากการวัดมาตัดสินคุณค่าโดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2545: 24-26) ได้กำหนดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไว้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดง

พัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ สถานศึกษาในฐานะรับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกันและเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้นการวัดและประเมินผลจึงต้องใช้วิธีการที่หลากหลายเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยประเมินความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและผลงานจากโครงการหรือแฟ้มสะสมผลงานผู้ที่ใช้การประเมินระดับชั้นเรียนที่สำคัญคือผู้เรียน ผู้สอนและพ่อแม่ ผู้ปกครอง จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิธีการ และค้นหาข้อมูลเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะสะท้อนให้เห็นภาพสัมฤทธิ์ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะทราบระดับความก้าวหน้า ความสำเร็จของตน ครูผู้สอนจะเข้าใจความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนแต่ละกลุ่มสามารถให้ระดับคะแนนหรือจัดกลุ่มผู้เรียน รวมทั้งประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองได้ ขณะที่พ่อแม่ผู้ปกครองจะได้ทราบระดับความสำเร็จของผู้เรียนสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์การประเมิน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

การประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายชั้นปีและช่วงชั้น สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้นี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้รวมทั้งการนำผลการประเมินรายช่วงชั้นไปพิจารณาตัดสินการเลื่อนช่วงชั้น กรณีผู้เรียนไม่ผ่านมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่าง ๆ สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเรียนการสอนซ่อมเสริมและจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วย คณะกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้ได้ให้แนวทางการประเมินที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน ไว้ว่า การประเมินผลการเรียนรู้พิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ สังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่กันไปตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา และให้นำผลการประเมินดังกล่าวมาใช้ประกอบการพิจารณาให้การจัดสรรโอกาสการเข้ารับการศึกษาต่อโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย

บุญชู วลัยเสถียร (2544: 38) ที่ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการวัดและการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนว่า การวัดการประเมินผลมีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยพื้นฐานที่สำคัญ คือ ให้ข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจทางการศึกษาหลายประการ และที่สำคัญที่สุด คือ เน้นเพื่อการเรียนการสอนในห้องเรียน การตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนในยุคปัจจุบัน ซึ่งระบบสื่อสารเทคโนโลยีต่าง ๆ มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ความต้องการที่จะพัฒนาผู้เรียนอันเป็นผลผลิตจากกระบวนการจัดการศึกษาให้เป็นผู้มีคุณภาพในการที่จะดำเนินการเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาจึงต้องการปฏิรูประบบประเมินผลเพื่อเป็นวิถีที่จะนำไปสู่ความเป็นเลิศหรือมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ

วัฒนาพร รัชชบุทกซ์ (2541: 63-68) มีความเห็นว่า การวัดและประเมินแนวใหม่สามารถที่จะวัดและประเมินความสามารถของผู้เรียนได้เหมาะสม และสอดคล้องกับวิธีการเดิมเป็นวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพราะเป็นวิธีการที่สามารถค้นหาความสามารถและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียน และยังเป็นข้อมูลสำคัญที่สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดีด้วย แนวทางการประเมินที่สำคัญ คือ การประเมินจากสภาพจริง และการประเมินจากแฟ้มสะสมผลงาน

สุวิทย์ มูลคำ (2542: 22-23) ให้ความหมายว่า การประเมินผลตามสภาพจริง หมายถึง การวัดผลและการประเมินผลกระบวนการการทำงานในด้านสมองหรือความคิดและจิตใจของผู้เรียนอย่างตรงไปตรงมาตามสิ่งที่ผู้เรียนกระทำ โดยพยายามตอบคำถามว่าผู้เรียนทำอะไรและทำไมจึงทำอย่างนั้น การได้ข้อมูลว่า “เขาทำอะไร” และ “ทำไม” จะช่วยให้ผู้สอนได้ช่วยผู้เรียนพัฒนาการเรียนของผู้เรียนและการสอนของผู้สอน ทำให้การเรียนการสอนมีความหมายและทำให้เกิดความอยากในการเรียนรู้ต่อไป

กรมวิชาการ (2537: 30-35) กล่าวไว้ว่าการวัดผลและประเมินผลเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน มีความสำคัญมากต่อการเรียนการสอนของนักเรียน เพราะจะเป็นการวัดว่านักเรียนที่เรียนมาแล้ว มีความรู้มากน้อยเพียงใดจากที่เรียนมาและเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว นักเรียนผ่านเกณฑ์หรือไม่ ซึ่งภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนจะต้องกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนให้ชัดเจน จัดเครื่องมือในการประเมินให้เพียงพอ และให้มีคุณภาพเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่จะวัด โดยยึดเกณฑ์การประเมินผลของทางราชการที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก เป้าหมายสำคัญของการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ เพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยการนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งนำไปใช้ในการพิจารณาตัดสินความสำเร็จทางการศึกษาของผู้เรียนอีกด้วย การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ซึ่งสถานศึกษาควรดำเนินการประเมินผลในลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ การประเมินผลก่อน การประเมินระหว่างเรียน การประเมินเพื่อสรุปผลการเรียนเป็นการประเมินเพื่อสรุปผลการเรียนเพื่อมุ่งตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียนเพื่อผ่านการเรียนรู้ในช่วงเวลาหนึ่ง หรือสิ้นสุดการเรียนปลายปี/ปลายภาค การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความ

การเทียบโอนผลการเรียน ถือเป็นการนำผลการเรียนซึ่งเป็นความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียน ที่เกิดจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยมาประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง แนวดำเนินการโอนผลการเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการเทียบโอนผลการเรียน ดังนี้

1) ผู้ขอเทียบโอนชั้นทะเบียนเป็นนักเรียน หรือนักศึกษาของสถานศึกษาใดสถานศึกษาหนึ่ง โดยสถานศึกษาดังกล่าว ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนในภาคเรียนแรกที่ชั้นทะเบียนเป็นนักเรียน หรือนักศึกษา ยกเว้นกรณีมีเหตุผลจำเป็น

2) จำนวนหมวดวิชา รายวิชา จำนวนหน่วยการเรียนรู้ที่จะรับเทียบโอนและอายุของ ผลการเรียนที่จะนำมาเทียบโอน ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ ของสถานศึกษา ทั้งนี้ เมื่อเทียบโอนแล้วผู้ขอเทียบโอนต้องมีเวลาเรียนอยู่ในสถานศึกษาที่รับเทียบโอน ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน

3) ในกรณีมีเหตุผลจำเป็นระหว่างเรียน ผู้เรียนสามารถแจ้งความจำนงขอไปศึกษา บางรายวิชาในสถานศึกษาอื่น แล้วนำผลมาเทียบโอนได้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ บริหารหลักสูตรและวิชาการของสถานศึกษา

4) การเทียบโอนผลการเรียนให้ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน จำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน แต่ไม่เกิน 5 คน

5) การเทียบโอนให้ดำเนินการ ดังนี้ 1) กรณีผู้ขอเทียบโอนมีผลการเรียนมาจากหลักสูตร ต่าง ๆ ให้นำหมวดวิชา รายวิชาที่มีจุดประสงค์และเนื้อหาสอดคล้องกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 มาเทียบโอนผลการเรียนได้ และพิจารณาให้ระดับผลการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่รับโอน 2) กรณีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ให้พิจารณาจากเอกสารหลักสูตร (ถ้ามี) โดยมีการประเมินด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย และให้ระดับผลการเรียนตามเกณฑ์การประเมินผลการเรียน ของหลักสูตรที่รับเทียบโอน

สำหรับรายละเอียดของการเทียบโอนนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550: 1-30) ให้รายละเอียดว่า

การเทียบโอนผลการศึกษา หมายถึง การนำผลการศึกษาและการเรียนรู้ที่เป็นความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัยมาประเมินเข้าสู่ หลักสูตรระดับใดระดับหนึ่ง การเทียบโอนผลการศึกษาประกอบด้วย 1) การเทียบระดับการศึกษา และ 2) การเทียบโอนผลการเรียน

การเทียบระดับการศึกษา หมายถึง การกำหนดความเท่าเทียมกันของมาตรฐานการศึกษา ตามหลักสูตรในแต่ละระดับทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบ หรือการนำผลการเรียนรู้ที่ได้ จากการศึกษามาประเมิน เพื่อให้ได้หรือสำเร็จระดับการศึกษาระดับใดระดับหนึ่ง

การเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การนำผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นความรู้ ทักษะ และ ประสบการณ์ของบุคคลที่เกิดจากการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัยที่ได้สั่งสมไว้ มาประเมินเป็นส่วนใดส่วนหนึ่งของหลักสูตรในแต่ละระดับการศึกษา โดยให้มีการเทียบโอนผลการเรียน ที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะเป็ผลการเรียนจากสถานศึกษา

เดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพหรือจากประสบการณ์การทำงาน

นอกจากนี้ระเบียบสถานศึกษาว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ของสถานศึกษา ได้ระบุสาระสำคัญ สรุปได้ว่า สถานศึกษาจัดทำระเบียบสถานศึกษาว่าด้วย การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 จะระบุเรื่องการเทียบโอนผลการเรียนไว้เป็น 1 หมวด การเทียบโอนผลการเรียนเป็นการนำผลการเรียนซึ่งเป็นความรู้ ทักษะและประสบการณ์ของผู้เรียนที่เกิดจากการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มาประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง

แนวทางดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนดำเนินการ ดังนี้

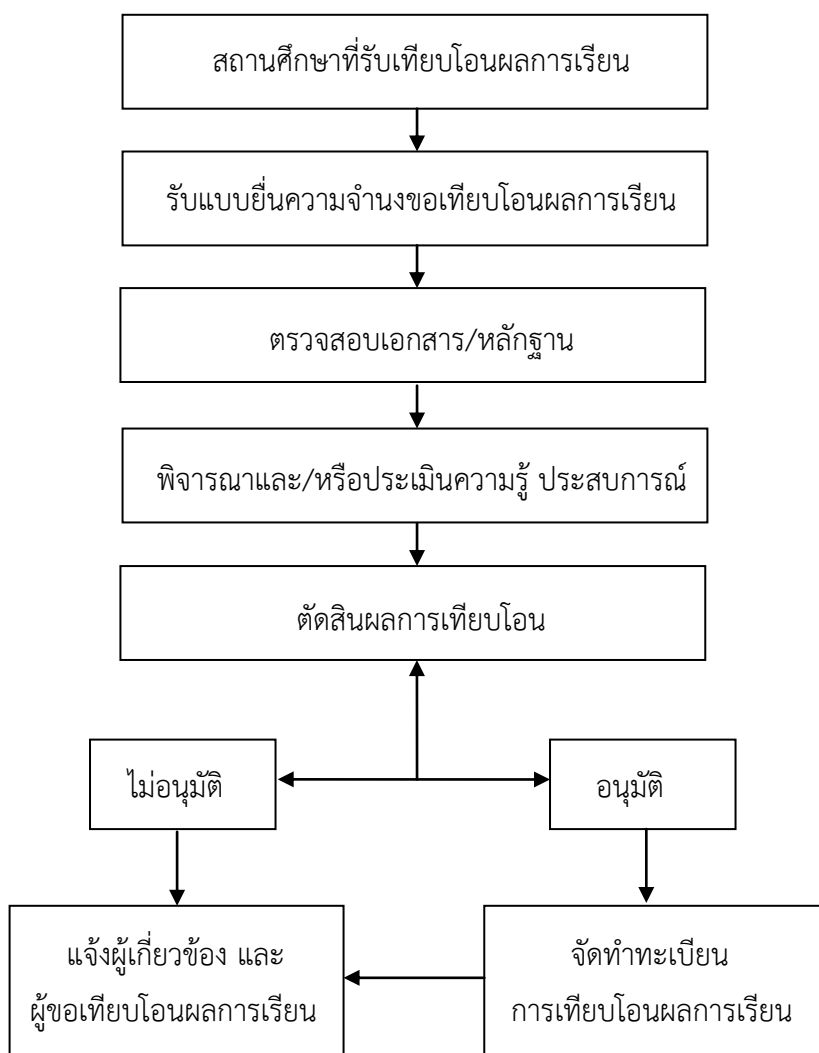
1) ผู้ขอเทียบโอนต้องขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาหรือนักเรียนของสถานศึกษาใดสถานศึกษาหนึ่ง

2) จำนวนสาระการเรียนรู้รายวิชา จำนวนหน่วยกิต ที่จะรับเทียบโอนและอายุของผลการเรียนที่จะนำมาเทียบโอน ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา เมื่อเทียบโอนแล้วต้องมีเวลาเรียนอยู่ในสถานศึกษาที่จะเทียบโอนไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน

3) การเทียบโอนผลการเรียนให้ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการการเทียบโอนผลการเรียนจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน แต่ไม่เกิน 5 คน แนวปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดไว้แล้ว

คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนจะต้องดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนโดยยึดแนวปฏิบัติในการเทียบโอนผลการเรียนที่กำหนดไว้เป็นสำคัญ การดำเนินงานอาจมีกรณีเฉพาะนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในแนวปฏิบัติ การตัดสินใจดำเนินการใด ๆ ที่นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในแนวปฏิบัติที่กำหนด ควรตัดสินใจดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการและบันทึกไว้เป็นหลักฐานเพื่อการปรับปรุงจัดทำแนวปฏิบัติในการเทียบโอนผลการเรียนให้ชัดเจนและครอบคลุมต่อไป

การดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนอาจดำเนินการตามภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 ขั้นตอนการเทียบโอนผลการเรียน

สถานศึกษาจะต้องนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเทียบโอนผลการเรียนในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยต้องดำเนินการบนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศ และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สามารถแสดงระบบบริหารจัดการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษาแสดง ดังนี้

- 1) การเตรียมการดำเนินงานเทียบโอนผลการเรียน กำหนดแนวปฏิบัติในการเทียบโอนผลการเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน
- 2) การดำเนินงานเทียบโอนผลการเรียน ประกาศแนวปฏิบัติในการเทียบโอนผลการเรียน ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน อนุมัติผลการเทียบโอนผลการเรียน จัดทำทะเบียนผู้ขอเทียบโอนผลการเรียน แจ้งผลการเทียบโอนผลการเรียนแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ขอเทียบโอน

3) การกำกับ ติดตามประเมิน และรายงานผลการดำเนินงาน กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ กำหนดช่วงเวลาการกำกับ ติดตาม จัดทำรายงาน ปรับปรุง และพัฒนา

รูปแบบและวิธีดำเนินงาน ผลการเรียนรู้ของผู้เทียบโอนอาจเกิดจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัย สำหรับการศึกษาในระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย สามารถจำแนกออกเป็นการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ การศึกษาตามหลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรเฉพาะ การศึกษาที่จัดโดยครอบครัว ศูนย์การเรียนรู้ การฝึกฝีมือ รวมทั้งประสบการณ์ การทำงานจากแรงงานไทยในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งสามารถนำมาสรุปแนวทางการพิจารณา เทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่การศึกษาในระบบในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีการให้ผลการเรียน การบันทึกผลการเรียน และการคิดผลการเรียนเฉลี่ยได้ ดังนี้

- 1) การพิจารณาเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบเข้าสู่การศึกษาในระบบ
- 2) การพิจารณาเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษานอกระบบเข้าสู่การศึกษาในระบบ
- 3) การพิจารณาเทียบโอนผลการเรียนจากการจัดการศึกษาโดยครอบครัวเข้าสู่การศึกษา ในระบบ
- 4) การพิจารณาเทียบโอนผลการเรียนจากการจัดการศึกษาโดยศูนย์การเรียนรู้ การศึกษา หลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรเฉพาะ การฝึกอาชีพ ประสบการณ์การทำงานเข้าสู่การศึกษาในระบบ
- 5) การพิจารณาเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาตามหลักสูตรต่างประเทศเข้าสู่การศึกษา ในระบบ

4.4 การพัฒนา และใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้การ จัด การศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หน่วยงานทางการศึกษาในระดับสูง ควรให้การ สนับสนุนส่งเสริมด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาแก่โรงเรียนในสังกัดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง สื่ออุปกรณ์ ที่ทันสมัย ทั้งคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการศึกษา ตลอดจนการประสานความร่วมมือกับ ชุมชนและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนให้ร่วมมือกันในการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อการพัฒนาการจัด การศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษา ในทุกระดับ และในการปฏิรูปการศึกษาให้สำเร็จได้นั้นผู้บริหารจำเป็นต้องนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการ ปฏิรูปการศึกษา ทั้งในการบริหารจัดการทั่วไป และการปฏิรูปการเรียนการสอน ผู้บริหารจึงต้องมี วิสัยทัศน์กว้างไกลและยอมรับเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อเป็นผู้นำในการจัดหาเครื่องมือที่เกี่ยวกับ เทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานโรงเรียนในทุก ๆ ด้าน และส่งเสริมสนับสนุนให้ครู อาจารย์ และ นักเรียนได้มีความสนใจและสามารถนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เกิด

ประโยชน์สูงสุด ซึ่งการที่ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับเทคโนโลยี และกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงการทำงาน เพื่อประโยชน์ของหน่วยงาน โรงเรียนนั้นย่อมมีการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพราะสื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาเกิดทักษะกระบวนการและความรู้สึกนึกคิดอันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน วัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมาย วัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอน มีหลายประเภท ครูผู้สอนสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบทเรียน นอกจากนี้ สื่อการเรียนการสอน ยังเป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูและนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนได้สะดวกยิ่งขึ้น เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี และบรรลุตามคุณภาพที่กำหนด

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 247-248) ได้กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึง สิ่งที่มีความรู้ไปสู่ผู้เรียน อยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์หรือไม่ใช่สิ่งพิมพ์ก็ได้ สื่อการสอนที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ก็คือ สื่อประเภทโสตทัศนูปกรณ์ หมายถึง วัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์ และวิธีการทางโสตทัศนศึกษา ส่วนโสตทัศนูปกรณ์ หมายถึง อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เป็นวัสดุ เครื่องมืออุปกรณ์หรือวิธีการที่ครูอาจารย์เลือกมา และวางแผนใช้รวมเข้าไปในเนื้อหาของหลักสูตรรายวิชาต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับความต้องการ ระดับชั้น สติปัญญา และความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

อาภา บุญช่วย (2537: 25) ได้ให้ความหมายของสื่อการสอนและประเภทของสื่อว่า “สื่อ” (Media) หมายถึง ตัวกลางที่ช่วยในการถ่ายทอดเรื่องราว ข่าวสาร ความรู้ เหตุการณ์ แนวความคิดสถานการณ์ ฯลฯ ที่ผู้ส่งสารต้องการส่งไปยังผู้รับ ส่วนสื่อการเรียนการสอน หมายถึง ตัวกลางที่ช่วยในการถ่ายทอดเรื่องราวข่าวสาร ความรู้ เหตุการณ์แนวความคิดสถานการณ์ ฯลฯ ที่ผู้ส่งสารต้องการส่งไปยังผู้รับ ส่วนสื่อการสอน หมายถึง การนำวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการมาเป็นตัวกลางในการให้การศึกษา ให้ความรู้แก่นักเรียนสื่อการสอนในปัจจุบันมีความสำคัญต่อหลักสูตรมากจนมีการพัฒนาเป็นวิชาใหม่ที่เรียกว่า เทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับวัตถุที่ใช้สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน และช่วยการสอนของครูให้ดำเนินไปได้สะดวกขึ้น

ประเภทของสื่อการสอนจำแนกได้ 3 ประเภท คือ

1. สื่อประเภทวัสดุ บางครั้งเรียกว่า สื่อเล็ก เป็นสื่อที่ทำหน้าที่เก็บความรู้ในลักษณะภาพ เสียง และตัวอักษรในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผู้เรียนสามารถใช้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ วัสดุที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนนี้ จำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ วัสดุที่เสนอเรื่องราว หรือความรู้ได้ด้วยตัวมันเอง โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องมือหรืออุปกรณ์ใด ๆ ในการนำเสนอเรื่องราวได้ เช่น กระดานชอล์ก กระดานผ้าสำลี โปสเตอร์ภาพเขียน ภาพถ่าย แผนภาพ แผนภูมิ กราฟ การ์ตูน ของจริง ของจำลอง บัตรคำ หนังสือเรียน เป็นต้น และวัสดุที่ต้องอาศัยเครื่องมือกลไก เป็นตัวนำเสนอเรื่องราวหรือความรู้ เช่น แผ่นเสียง เทปบันทึกเสียง फिल्मสคริป เทปบันทึกภาพ เป็นต้น

2. สื่อประเภทเครื่องมือ หรือ โสตทัศนูปกรณ์ บางครั้งเรียกว่า “สื่อใหญ่” ซึ่งเป็น

ตัวกลางหรือทางผ่านของความรู้ที่จะถ่ายทอดไปยังครู และนักเรียนต้องอาศัยวัสดุมาใส่ในตัวของมัน เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องฉายข้ามศีรษะ เครื่องรับโทรทัศน์ โทรทัศน์วงจรปิด เครื่องเล่นแผ่นเสียง เป็นต้น

3. สื่อประเภทเทคนิค หรือวิธีการ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ครูหรือนักเรียนจัดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียนในบางครั้งการเรียนการสอนต้องอาศัยเทคนิคบางประการเข้าช่วย จึงทำให้การเรียนได้ผลดี จะใช้เพียงวัสดุ หรือเครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้ง 2 อย่างก็ยังไม่เพียงพอต่ออาศัยสื่อการสอนต่อไปนี้ คือ การเล่นเกมและหุ่น การแสดงบทบาทสมมติ การสาธิตการศึกษา นอกสถานที่ การแสดงนิทรรศการ การทดลอง นิทรรศการ รายการโทรทัศน์

กนก จันทร์ขจร (2535: 325-331) ได้กล่าวถึงนวัตกรรมทางการสอนไว้ว่า นวัตกรรม หมายถึง แนวคิดใหม่วิธีการใหม่ ๆ หลักการปฏิบัติใหม่ ๆ ความรู้ใหม่ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ได้ผ่านกระบวนการทดลอง หรือพัฒนามาเป็นขั้นตอนอย่างเป็นระบบ เพื่อนำมาใช้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เกิดผลดีกว่าวิธีเก่า เมื่อนำไปใช้ให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาวิธีการและสภาพการทำงาน ที่มีอยู่เดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2542: 12) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมไว้ว่า “นวัตกรรม” หมายถึง การนำสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาเปลี่ยนแปลง เพิ่มเติมวิธีการที่ทำอยู่เดิม เพื่อให้ใช้ได้ดียิ่งขึ้น ฉะนั้นไม่ว่าวงการหรือกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม เมื่อมีการนำเอาความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ เข้ามาใช้เพื่อปรับปรุงงานให้ดีขึ้นกว่าเดิมหรือมุ่งที่จะให้งานนั้นมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ก็เรียกได้ว่าเป็นวัฒนธรรมของวงงานนั้น เช่น ถ้าในวงการศึกษา นำเอาเข้ามาใช้เรียกว่า “นวัตกรรม” นวัตกรรมทางการเรียนการสอน หมายถึง มีการกระทำสิ่งใหม่ นำมาใช้ในการเรียนการสอนแล้วได้ผลดีกว่าวิธีเก่า อาจจะคิดสิ่งใหม่ ๆ หรือคิดวิธีการ กระบวนการใหม่ แล้วนำมาปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน ทำให้มีการปรับปรุงพัฒนา มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นหรือการนำผลงานวิธีการใหม่ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ที่ผู้อื่นคิดไว้มีการศึกษาวิจัย เผยแพร่และเป็นที่ยอมรับนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนแล้วได้ผลดีกว่าวิธีเก่า

กรมวิชาการ (2545: 7-8) ได้กล่าวถึงหลักในการใช้สื่อไว้ว่า การที่ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีตามจุดประสงค์หรือไม่ ไม่ใช่เป็นเพราะเราเลือกสื่อการเรียนการสอนได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์เท่านั้น แต่ยังขึ้นกับวิธีการที่นำมาใช้ด้วย การใช้สื่ออาจทำให้หลายโอกาส และด้วยจุดประสงค์ต่าง ๆ เช่น เพื่อการนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อเสนอเนื้อหา เพื่อขยายความรู้ให้กว้างขวางขึ้น และเพื่อการนำเอาความรู้ไปใช้ในกรณีดังกล่าวประสิทธิผลของสื่อย่อมแตกต่างกันไป ด้วยเหตุผลนี้การใช้สื่อจึงต้องอาศัยทักษะและความสามารถของผู้สอนที่จะพิจารณาว่าควรใช้สื่อใด และในโอกาสอย่างไร หลักในการใช้สื่อที่พึงยึดถือ มีดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบและศึกษาอย่างละเอียดว่า สื่อนั้นประกอบด้วยอะไรบ้าง มีคุณสมบัติอย่างไร มีวิธีใช้อย่างไร มีสิ่งใดที่ควรระมัดระวัง หรือต้องเตรียมการก่อนนำไปใช้
2. เตรียมสื่อที่จะใช้ให้พร้อม รวมทั้งสถานที่และอุปกรณ์ประกอบการใช้

3. อธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจเสียก่อนว่า เหตุใดจึงต้องใช้สื่อดังกล่าว โดยเฉพาะให้ผู้เรียนมองเห็นว่าสื่อ นั้นจะช่วยทำให้เข้าใจเรื่องอะไรหรือตอบปัญหาใด และมีสิ่งใดบ้างที่ผู้เรียนจะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษเกี่ยวกับการใช้สื่อนี้ สิ่งสำคัญต้องให้เกิดความสนใจและรู้ขั้นตอนการใช้สื่อ

4. การใช้สื่อต้องเลือกใช้ให้เหมาะกับเวลาและมีความคล่องแคล่ว

5. หลังจากใช้สื่อต้องมีการทบทวนข้อมูลความรู้และเกิดความคิดใหม่ ๆ

ปรียาพร วงศ์อนุตโรจน์ (2553: 220) ได้กล่าวถึงงานสื่อการเรียนการสอนว่าเป็นการนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้มีประสิทธิภาพทางด้านวิชาการ สถานศึกษาจะมีงานสื่อการสอน โดยเรียกชื่อต่างกันไป เช่น ศูนย์โสตทัศนูปกรณ์ งานสื่อการเรียนการสอน ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา อย่างไรก็ตามงานสื่อการสอนเป็นงานบริการในด้านวัสดุ เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์แก่ครูอาจารย์และนักเรียน ในด้านงานบริการสื่อการสอนจะมีการจัดหาสื่อการสอน เพื่อไว้บริการ การจัดบริการในรูปแบบต่าง ๆ การบำรุงรักษาสื่อการสอน การประชาสัมพันธ์ การจัดทำโครงการด้านวิชาการ และการประเมินผลงานสื่อการสอน อาคารสถานที่ ก็เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในด้านการให้บริการสื่อการสอน

กล่าวโดยสรุป สื่อการเรียนการสอนมี 3 ประเภทได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ ซึ่งสื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเนื้อหาจากผู้สอนไปยังผู้เรียน ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น รวมทั้งให้ครูสามารถแบ่งเบาภาระการสอนและประหยัดเวลาได้ โดยที่นักเรียนมีความรู้ ความสามารถจากการสอนเร็วขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรเอาใจใส่ในการจัดหา จัดทำ จัดบริการ และส่งเสริมการสอนให้ครูรู้จักใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับแผนการสอนและคู่มือครูอย่างเพียงพอ เพื่อช่วยให้นักเรียนเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4.5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 25 ได้กำหนดไว้ว่า รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ อย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น โรงเรียนทุกแห่งที่มีหน้าที่ดำเนินงานให้สนองนโยบายของพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และดำเนินการเพื่อให้เกิดแหล่งเรียนรู้ขึ้นในโรงเรียน ดังนั้น โรงเรียนจึงมีส่วนสนับสนุน และส่งเสริมการดำเนินงานของแหล่งเรียนรู้ ให้สามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1) กำหนดกระบวนการบริหาร คือ ระบุเรื่องการจัดการให้ชัดเจนโดยมีผู้จัดทำหน้าที่เชิงบริหารจัดการ ซึ่งอาจจะเป็นปราชญ์ ผู้รู้ หรือเป็นพระภิกษุสงฆ์ก็ได้ โดยทำหน้าที่ประสานงานร่วมกับบุคคลอื่น อาทิ สถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะมาร่วมมือกันพัฒนาความรู้ ร่วมกันจัดทำเนื้อหาสาระ รูปแบบ กระบวนการที่จะถ่ายทอดความรู้

2) สร้างระบบเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทำงานคนเดียวกันไม่ได้ต้องมีเพื่อนร่วมงาน เช่น พิพิธภัณฑสถาน อาจจะมีเพื่อนร่วมงานหลายประเภท ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานด้วยตัวเอง สถาบันการศึกษา บุคคล ได้แก่ กลุ่มที่จบการศึกษาแล้ว กลุ่มที่มาให้ความช่วยเหลือแก่พิพิธภัณฑสถาน อาทิ กลุ่มอาสาสมัคร องค์กร วัฒนธรรม เช่น หอสมุด โบราณสถานชมรมกีฬา องค์กรทางศิลปะและหน่วยงานวัฒนธรรมต่างๆ และ เครือข่ายอื่นๆ เป็นการขยายพื้นที่การบริการแก่กลุ่มบุคคล เช่น โรงพยาบาล สำนักงานคุ้มครองเด็กและเยาวชนในทัณฑสถาน เป็นต้น การให้แหล่งเรียนรู้สร้างระบบเครือข่ายก็เพื่อประโยชน์ของการให้ความรู้ที่หลากหลายกว้างขวาง และการได้รับการสนับสนุนทางการเงิน

3) การจัดทำกรอบแนวความคิดแผนงาน โครงการ กิจกรรมเป็นรายปีให้ผู้เรียนต่าง ภูมิภาคสามารถเข้าไปศึกษาหาความรู้ตามความต้องการได้อย่างเป็นระบบ

4) มีการเชื่อมโยงการเรียนการสอนกับการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตาม อัยาศัย

5) ส่งเสริมให้เป็นแหล่งรายได้ เศรษฐกิจชุมชน โดยมีการจัดอบรมสาธิตวิธีผลิตผลิตภัณฑ์ นานาชนิด

6) มีการประชาสัมพันธ์ผลงานให้แพร่หลาย

4.5.1 ความหมายของแหล่งเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546: 54) ได้ให้ความหมายว่า แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งหรือที่รวม ซึ่งอาจเป็นสภาพ/สถานที่ หรือศูนย์รวมที่ประกอบด้วยข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนรู้ หรือกระบวนการเรียนการสอนที่มีรูปแบบแตกต่าง จากกระบวนการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้สอน หรือศูนย์การเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่กำหนดเวลาเรียน ยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการ และความพร้อมของผู้เรียน การประเมินผล และการวัดผล การเรียนมีลักษณะเฉพาะที่สร้างขึ้นให้เหมาะสมกับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นรูปแบบ เดียวกันกับการประเมินผลในชั้นเรียน หรือห้องเรียน

ทั้งนี้ความหมายของแหล่งการเรียนรู้อาจนิยามได้ว่า หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศและประสบการณ์ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามอัยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นบุคคล แห่งการเรียนรู้

แหล่งการเรียนรู้ที่โรงเรียนสามารถจัดและดำเนินการได้มีหลายประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ กำลังและความสามารถของโรงเรียนแต่ละแห่ง เช่น โรงเรียนที่มีบริเวณพื้นที่กว้างขวางอาจจัดแหล่ง การเรียนรู้ในลักษณะของสวนพฤกษศาสตร์หรืออุทยานการศึกษา นอกเหนือจากการจัดห้องสมุด ในโรงเรียน และการจัดมุมต่างๆ ในบริเวณโรงเรียนให้เป็นที่อ่านหนังสือ รวมทั้งการนำผู้เรียนไปศึกษา จากแหล่งความรู้นอกโรงเรียนและการจัดมุมต่างๆ ในบริเวณโรงเรียนให้เป็นที่อ่านหนังสือ รวมทั้ง

การนำผู้เรียนไปศึกษาจากแหล่งความรู้นอกโรงเรียน เช่น พิพิธภัณฑ์ วัด หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดประชาชน และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ฯลฯ ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1) แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน เช่น หอสมุดโรงเรียน หอสมุดหมวดวิชา หอสมุดเคลื่อนที่ มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องพิพิธภัณฑ์ ห้องมัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องอินเทอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ ศูนย์วิทยบริการ ศูนย์โสตทัศนศึกษา ศูนย์สื่อการเรียนการสอน ศูนย์พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนสวนพฤกษศาสตร์ สวนวรรณคดี สวนสมุนไพร สวนสุขภาพ สวนหนังสือ สวนธรรมะ เป็นต้น

2) แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น เช่น หอสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์ ศูนย์กีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัด ครอบครัวชุมชน สถานประกอบการ องค์กรภาครัฐและเอกชน เป็นต้น

4.5.2 บทบาทของแหล่งเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546: 95) ได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของแหล่งเรียนรู้ไว้ดังนี้

- 1) การจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย : สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสภาพทางเศรษฐกิจ การเมืองของแต่ละสังคม
 - 2) จัดหาความร่วมมือ : โดยร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งตัวผู้เรียนเพื่อจัดทำหลักสูตรที่ยืดหยุ่น ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจและความถนัด
 - 3) หลักสูตรเนื้อหาสาระเป็นที่ยอมรับ : สามารถเทียบโอนความรู้ จากการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเข้าสู่การศึกษาในระบบ
 - 4) จัดทำสื่อ : จัดทำสื่อที่ใช้ในการเสนอและการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย ได้แก่ ส่งเสริมแบบเรียน สื่อวิทยุ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน รวมทั้งสื่อบุคคลที่เป็นวิทยากรในท้องถิ่น
 - 5) ประสานเชื่อมโยงกับองค์กรต่าง ๆ : เพื่อให้ทุกส่วนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
 - 6) อบรมผู้ที่เกี่ยวข้อง : จัดการอบรมผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษาในแหล่งเรียนรู้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 7) สนับสนุนด้านทรัพยากรและจัดทำมาตรฐาน/ตัวชี้วัดและประเมินผล : จัดให้มีการสนับสนุนด้านทรัพยากร และการจัดทำมาตรฐานตัวชี้วัด การดำเนินการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ทั้งนี้ เกณฑ์วัดความสำเร็จควรมีหลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับขีดความสามารถของผู้เรียน
- แหล่งเรียนรู้มีบทบาทในการให้การศึกษาแก่ผู้เรียนทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ดังนี้ 1) แหล่งเรียนรู้สามารถตอบสนองการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง 2) เป็นแหล่งทำกิจกรรมทัศนศึกษา ฝึกงาน และประกอบอาชีพของผู้เรียน 3) เป็นแหล่งสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นโดยตนเอง 4) เป็นห้องเรียนทางธรรมชาติ 5) เป็นองค์กรเปิด ผู้สนใจ

สามารถเข้าถึงได้อย่างเต็มที่และทั่วถึง 6) สามารถเผยแพร่ข้อมูลเข้าสู่ทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง ประหยัดและสะดวก 7) มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน และ 8) มีสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เสริมกิจกรรมการเรียนการสอน และการพัฒนาอาชีพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การทำงาน เชื่อมโยง แหล่งเรียนรู้ของภาครัฐ เอกชน และชุมชน ดังนี้ 1) การกำหนดภารกิจเฉพาะด้านของแต่ละ แหล่งข้อมูล 2) มีการจัดการร่วมกัน 3) กำหนดรูปแบบและมาตรฐานของการบริการขั้นพื้นฐานของ แหล่งเรียนรู้ 4) ใช้ทรัพยากรร่วมกัน 5) ดำเนินการในเชิงรุก โดยการปรับรูปแบบขององค์กรและบุคคล 6) จัดตั้งกองทุนสนับสนุนและหาอาสาสมัครมาช่วย และ 7) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระหว่างแหล่งเรียนรู้

5.5.3 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542: 25-26) ได้ระบุการพัฒนาแหล่ง การเรียนรู้เพื่อบริหาร และสนับสนุนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน จำเป็นต้องมีการ จัดแหล่งการเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้โดยรัฐต้องส่งเสริม การดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยาน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและ นันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ซึ่งแหล่งการเรียนรู้ นั้น กระทรวงศึกษาธิการและสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ให้ความหมายว่า หมายถึง ตัวบุคคลหรือสถานที่ จุดใดจุดหนึ่งหรือแหล่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสนองตอบกิจกรรม การเรียนรู้ เช่น วิทยากรชาวบ้าน ซึ่งเป็นตัวแทนของภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้าน กลุ่มวัฒนธรรม อุทยานธรรมชาติวัยเรียน องค์กรชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน สถานประกอบการ รวมทั้งแหล่งน้ำธรรมชาติ ป่าเขา ทุ่งนา ซึ่งอาจจะมีอยู่ในโรงเรียนและชุมชนแหล่งเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการทำให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในด้านความคิดและการปฏิบัติจริง โดยกิจกรรมในแหล่งเรียนรู้ ควรสอดคล้องกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนและสัมพันธ์กับวิถีชีวิต ของมนุษย์

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 230-231) โดยกระทรวงศึกษาธิการและสถาบัน สิ่งแวดล้อมไทย เสนอลักษณะของแหล่งเรียนรู้ไว้ คือ 1) แหล่งเรียนรู้ที่เป็นบุคคล ได้แก่ ครู เพื่อน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และบุคคลต่าง ๆ ในโรงเรียน สังคม ชุมชนและประเทศชาติ 2) แหล่งเรียนรู้ ทางกายภาพ ได้แก่ สถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ วัด ศาสนสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ สวนสัตว์ ฯลฯ 3) แหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำ ภูเขา ป่าไม้ และ 4) แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ วิทยทัศน์ ภาพยนตร์ ของจริง สิ่งพิมพ์และเอกสาร ต่าง ๆ

อนึ่ง การสนับสนุนหรือการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอนได้ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถนั้น หน้าที่หลักอย่างหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนก็คือ การอำนวยความสะดวกบริหารงานด้านต่าง ๆ แก่นักเรียนโดยการสนับสนุนส่งเสริมงานการเรียนการสอน คือ

1) การจัดงบประมาณเพื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องกับงบประมาณจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะในการจัดสรรงบประมาณของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่วางไว้

2) การจัดกิจกรรมนักเรียน เป็นการปฏิบัติงานร่วมกันของผู้เรียนเป็นกลุ่ม ๆ ตามความสนใจและความถนัด เป็นการประกอบกิจกรรมร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย

3) การจัดแนะแนว ได้แก่ การบริการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก การบริการสนเทศ การบริการให้คำปรึกษา การบริการวางตัวบุคคล และการบริการติดตามผลและประเมินผล

4) การจัดให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ก็เพื่อต้องการให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าตามสนใจ และความต้องการของนักเรียนแต่ละคน เพื่อให้นักเรียนได้ค้นพบความสามารถและความถนัดในตัวเอง โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

5) การใช้อาคารสถานที่อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนควรจัดอาคารเรียนและบริเวณโรงเรียนให้เกิดประโยชน์ทางการเรียนการสอนให้มากที่สุด เป็นหน้าที่ของผู้บริหารจะต้องวางแผนการทำงานร่วมกันกับบุคลากรในโรงเรียน

6) การนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ ได้แก่ ครูใช้สิ่งแวดล้อม สภาพสังคมและชีวิตที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ใช้สถานฝึกงานในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ จัดหาทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้จากประสบการณ์และขนบธรรมเนียมของท้องถิ่น

7) การจัดห้องสมุด ได้แก่ ห้องสมุดเคลื่อนที่โดยจัดหนังสือเล่มบาง ๆ ที่สามารถอ่านจบในระยะเวลาสั้น เช่น วารสารล่วงเวลา จุลสารนำใส่ตะกร้า กล่อง กระเป๋า รถเข็น ไปยังสถานที่ที่มีที่สำหรับให้นักเรียนนั่งอ่าน เช่น ใต้ต้นไม้ สนาม ศาลา เป็นต้น และห้องสมุดไม่เคลื่อนที่โดยนำหนังสือวารสาร จุลสาร ฯลฯ จากชั้นหนังสือหรือตู้หนังสือไปให้บริการตามสถานที่ที่จัดไว้เป็นการถาวรตามมุมต่าง ๆ เช่น ระเบียงหน้าห้อง ใต้ถุนอาคารโรงอาหาร โรงฝึกงาน ฯลฯ ถ้าหากบริเวณที่จัดมีเนื้อที่กว้างขวางพอ นอกจากชั้นวางหนังสือแล้ว อาจจัดโต๊ะเก้าอี้ที่นั่งอ่านหนังสือหรือปูเสื่อให้นั่งอ่านก็ได้ การจัดในลักษณะนี้ ควรมีผู้ดูแลการให้บริการ รวมทั้ง เป็นสถิติการให้บริการ

ข้อควรคำนึงเกี่ยวกับการจัดแหล่งการเรียนรู้ คือ

1) อาคารสถานที่ควรมีสถานที่ที่เหมาะสมอาจเป็นอาคารเอกเทศหรือเป็นส่วนหนึ่งของอาคาร และอยู่ในจุดศูนย์กลางที่นักเรียนและครูอาจารย์มาใช้ได้สะดวก ห่างไกลจากเสียงรบกวน มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก

2) ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์การเรียนรู้ควรเป็นผู้มีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์หรือหลักการจัดระบบสื่อ เพื่อสะดวกในการใช้และควรมีครูอื่น ๆ เป็นผู้ช่วย หรืออาจแต่งตั้งคณะทำงานและมีนักเรียนช่วยงาน ซึ่งจะเป็นระบบเพื่อความสะดวกในการ ใช้ความสามารถใช้แนวทางในการดำเนินงานห้องสมุดมาดำเนินการได้ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับระบบการจัดระบบสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อเทคโนโลยี

4.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

ในยุควิทยาศาสตร์เช่นปัจจุบันหนทางของการทดลองเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ความก้าวหน้าทางการศึกษาก็ขึ้นอยู่กับ การสำรวจและการทดลอง คือ การวิจัย นั่นเอง การวิจัยมีประโยชน์ต่อการทดสอบแนวความคิดการตอบคำถาม การแก้ปัญหาของการตัดสินใจ ผู้บริหารอาจต้องรู้กระบวนการที่ดีที่สุดในการจัดกลุ่มนักเรียน หรือสาเหตุที่เด็กสอบตก ออกกลางคัน การวิจัยสามารถให้คำตอบกับสิ่งเหล่านี้และปัญหาอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน ก่อนที่ผู้บริหารจะแก้ไขปัญหาใด ๆ จะต้องดูผลการวิจัยก่อนเพื่อให้การแก้ไขได้ผลจริง

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543: 68) ได้กล่าวถึงการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน และขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย ไว้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ ได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพและในมาตรา 24 วรรค 5 ได้กำหนดให้ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษา และมาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนา

การวิจัยในชั้นเรียน เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การนำ การวิจัยเข้าไปช่วย จะทำให้การจัดการเรียนการสอนของครูสามารถนำผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของหลักสูตรได้ ครูจำเป็นต้องมองให้เห็นองค์ประกอบและภารกิจต่าง ๆ ในระบบการเรียนรู้ ทั้งด้านปัจจัย กระบวนการและผลผลิตให้ชัดเจน แล้วเชื่อมโยงปัจจัยทั้งปวงเป็นองค์รวม เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบการจัดการเรียนรู้ อาจเกิดขึ้นในระดับปัจจัย หรือกระบวนการ หรือผลผลิตก็ได้ กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนจึงมีส่วนช่วยในการค้นหาคำตอบของสาเหตุปัญหา หรือข้อบกพร่องทั้งระบบการเรียนการสอนนั้น ๆ ครูที่จะทำการวิจัยได้สำเร็จจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมจากผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้อิสระในทางความคิด อิสระในการทำงานค้นคว้าทดลองที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของครูผู้ทำวิจัย เพื่อครูจะได้ค้นพบปัญหาและแนวทางแก้ไข

Glickman and others (1990: 420-423) ได้กล่าวถึงความเห็นของนักการศึกษาหลายท่านเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน อาทิเช่น Lewin กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน เป็นการวิจัยที่เน้นปฏิบัติ

โดยการอาศัยข้อมูลพื้นฐานจากกลุ่มปฏิบัติการเป็นหลักเพื่อนำผลจากวิจัยไปปรับปรุงให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุดตามเงื่อนไข Richard Sagor กล่าวว่า ผู้ปฏิบัติคือผู้ทำวิจัย วัตถุประสงค์ของการทำวิจัยจะดำเนินการในชั้นเรียน การวิจัยในชั้นเรียนในการจัดการศึกษา การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน และนำผลที่ได้จากกิจกรรมนั้นไปใช้ในการปรับปรุงการสอน การวิจัยในชั้นเรียน สามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ ซึ่งโรงเรียนสามารถนำหลักการของ Calhoun ไปใช้เป็นแนวปฏิบัติได้ โดยมีวิธีดำเนินการศึกษาปัญหา 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) อะไรเป็นปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียน 2) วางแผนจะเก็บข้อมูลอะไร อย่างไร และทรัพยากรที่จำเป็นมีอะไรบ้าง 3) การจัดโครงสร้างต้องพิจารณาว่าจะเก็บข้อมูลจากที่ไหนจะดีที่สุด และจะจัดเรียงลำดับข้อมูลอย่างไร เพื่อนำไปใช้ตามขั้นตอนและการกำหนดบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานต้องชัดเจน 4) การวิเคราะห์ ประเมินผล และการแปลความหมายของข้อมูลต้องกระฉับกระชวย ตรงตามเป้าหมาย จุดประสงค์ และ 5) การทบทวนปรับปรุงตามผลลัพธ์ที่ได้ ซึ่งการวิจัยในชั้นเรียนเป็นวิธีการสำคัญที่จะช่วยเหลือให้ความต้องการของครูแต่ละคนบรรลุเป้าหมายขององค์การงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้กลุ่มครูได้มีการปรับปรุง การเรียนการสอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมหลายประเภท ได้แก่ 1) การช่วยเหลือครูโดยตรง (Direct assistance activities) 2) การพัฒนากลุ่ม (Group development activities) 3) การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum development activities) 4) การพัฒนาบุคลากร (Staff development activities) ดังนั้น การวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นเสมือนเครื่องมือที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาในองค์กร

การวิจัยในชั้นเรียนเป็นเครื่องมืออันจำเป็น ที่จะช่วยพัฒนาทั้งตัวผู้เรียนและผู้สอน ช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและเพิ่มประสิทธิภาพในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ โดยครูผู้ทำวิจัยจะเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักสังเกต วิเคราะห์หาเหตุผลและแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและแสดงศักยภาพที่แท้จริงของแต่ละคนออกมาเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งจะทำให้ครูเกิดการเรียนรู้ร่วมกันไปในขณะเดียวกันกับนักเรียน ทั้งในเชิงองค์ความรู้ การสร้างกระบวนการเรียนรู้อันเหมาะสม รวมทั้งเรียนรู้ถึงปัญหา ข้อจำกัดและศักยภาพที่แท้จริงของนักเรียนแต่ละคนไปพร้อม ๆ กัน นอกจากนี้ผู้บริหารต้องบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเป็นแรงผลักดันให้งานวิจัยของครูมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างแท้จริง และให้ครูมีกำลังใจการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัยต่อไป ดังเช่นงานวิจัยของ Anne Macia (1988: 101) ได้ศึกษาปฏิบัติการของครูและนักการศึกษาจากมหาวิทยาลัย พบว่า ครูมีความรู้สึกที่ดีต่อวิชาชีพโดยใช้การวิจัยเพื่อพัฒนางาน มีความเข้าใจกระบวนการวิจัย มีทักษะการทำวิจัยมากขึ้นและพร้อมที่จะทำการวิจัยในโอกาสต่อไป และต่อมา Adele (1989: 119-120) ศึกษาเรื่องครูในฐานะนักวิจัยกับแนวทางที่แตกต่างกัน พบว่า เขตการศึกษาต้องให้โอกาสครูมีส่วนร่วมในการทำวิจัย พร้อมทั้งให้มีการสนับสนุนและร่วมมือจากเพื่อนครู รวมทั้งให้การยอมรับซึ่งกันและกันในการทำงานวิจัย ส่วนปัญหาที่พบได้แก่ เวลาไม่พอ

ความไม่แน่นอน และความไม่สนใจของผู้บริหาร แต่ถ้าเพื่อนครูให้การสนับสนุนก็จะทำให้สามารถแก้ไข ปัญหาบางประการได้

4.7 การนิเทศการศึกษา

ธีรพล ขันการนาวิ (2547: 34) การนิเทศการศึกษาเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาครู อาจารย์ในด้านวิชาการ และช่วยให้งานวิชาการก้าวหน้ามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากการบริหารและการจัดการในเรื่องใด ๆ จะเกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงสุด จำเป็นต้องมีการควบคุม ดูแล ตรวจสอบ แนะนำช่วยเหลือ คอยให้บริการ ปรับปรุงแก้ไขอยู่ตลอดเวลา งานส่วนนี้เกิดจากการนิเทศ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาจึงต้องแปรเปลี่ยนไปตามระบบการศึกษา เช่น หลักสูตร การจัด และดำเนินการสอน ผู้บริหารและครูอาจารย์ในสถานศึกษา จำเป็นต้องได้รับความรู้เพิ่มเติม และพัฒนา ให้มีความรู้ความสามารถ เพื่อรับการเปลี่ยนแปลงและก้าวทันความเปลี่ยนแปลงที่กำลังเป็นอยู่

4.7.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา เป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของครู ให้มีประสิทธิภาพในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายดังต่อไปนี้

Good (1973: 574) ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษาเป็นความพยายาม ของผู้ทำหน้าที่นิเทศที่จะช่วยให้คำแนะนำครูให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น การนิเทศ การศึกษาช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านวิชาชีพ ช่วยพัฒนาความสามารถของครู

Goldhammer และ others (1980: 13) ได้สรุปจากคำจำกัดความการนิเทศไว้ว่า เป็นลักษณะงานที่มอบหมายให้ครูหรือผู้นิเทศที่จะกระตุ้นให้ครู หรือครูแนะแนว ในสถานศึกษาได้มีการพัฒนาในการที่จะนำวิธีการสอน สื่อการเรียนการสอนมาใช้ โดยเน้นถึงทักษะในการติดต่อสื่อสาร ปัจจุบันการนิเทศการศึกษาเป็นความพยายามที่จะช่วยเหลือครูแก้ปัญหาช่วยเหลือครูในด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการสร้างบรรยากาศที่ดีระหว่างครูและนักเรียน

Mark และคณะ (1978: 14) ให้ความหมายว่า การจัดการนิเทศศึกษานั้น มีความสำคัญอยู่ที่ประสิทธิภาพในการพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม และส่งผลในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามที่พึงประสงค์

Glickman (1990: 6) ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษาเป็นเรื่องของงานกับ ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2542: 2) ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครู และบุคลากรทางการศึกษาด้วยการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริมให้เกิดการปรับปรุงการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนให้เต็มศักยภาพ

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2543: 54) ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา เป็นการให้คำปรึกษา ชี้แนะ แนะนำ และให้ความช่วยเหลือต่อกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงให้ได้ผลตามเกณฑ์ที่วางไว้

กล่าวโดยสรุป การนิเทศการศึกษา เป็นการดำเนินกิจกรรมในสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถ มีความเชื่อมั่น สามารถพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพมาตรฐานด้านการจัดการศึกษา

4.7.2 ความสำคัญและความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา

การเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องของโลกยุคปัจจุบัน ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี รวมทั้งนวัตกรรมต่าง ๆ ทำให้สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์นั้น ๆ การนิเทศการศึกษามีความสำคัญต่อระบบการศึกษาและระบบโรงเรียนเป็นอย่างมาก

เยาวยา เตชะคุปต์ (2542: 86-87) ได้สรุปความสำคัญของการนิเทศการศึกษาไว้ 2 ประการ ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษามีความสำคัญต่อระบบการศึกษา เมื่อสังคมมี

การเปลี่ยนแปลง การศึกษาก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงด้วย ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรการศึกษา ให้มีเนื้อหาสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพสังคมอยู่เสมอ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีอย่างไม่หยุดยั้ง ทำให้แนวความคิดเรื่องเรียนการสอนมีการพัฒนาตลอดเวลา จนมีการคิดค้นแนวทางใหม่ที่มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ผู้บริหาร และผู้นิเทศต้องมีความรู้ในเรื่องเหล่านี้เพื่อจะได้ช่วยเหลือเผยแพร่แนวคิดใหม่ ๆ ให้ครูผู้สอนได้สอนอย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศช่วยให้เกิดมาตรฐานการศึกษา เพราะเป็นการควบคุมดูแลระบบการศึกษาและการเรียนการสอนในโรงเรียนเมื่อพบข้อบกพร่องก็มีการช่วยเหลือแนะนำ แก้ปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ จนได้มาตรฐานตามที่ต้องการ

2. การนิเทศการศึกษามีความสำคัญต่อระบบโรงเรียน เนื่องจากการศึกษา

ยังไม่มีความพร้อมในด้านบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวกรวมถึงกระบวนการศึกษาทั้งหมด การนิเทศช่วยให้มีความพร้อมมากยิ่งขึ้น และสิ่งที่ดีอยู่แล้วการนิเทศจะช่วยพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิมอยู่เสมอ ครูผู้สอนยังขาดเทคนิคในการถ่ายทอดวิชาและการเป็นผู้นำ จึงต้องมีการแนะนำช่วยเหลือด้วยการนิเทศ การศึกษายังไม่พร้อมในเรื่องดังกล่าว นักเรียนมีปัญหาในด้านการเรียน จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือ แนะนำมีกิจกรรมหรือนวัตกรรมทางการศึกษาเกิดขึ้นอยู่เสมอ มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ ต้องเร่งรัดการดำเนินงานตามแนวทางของหลักสูตรใหม่ ทำให้ต้องใช้การนิเทศเข้ามาช่วยในการทำความเข้าใจ ตลอดจนเสนอแนวทางในการดำเนินงานแก่บุคลากรในโรงเรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรต่อไป

วิจิตร วรุตบางกูร และคณะ (2542: 87) ได้สรุปความจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศการศึกษาเนื่องจากเหตุผลสำคัญ ดังนี้ 1) สภาพสังคมเปลี่ยนไปทุกขณะ การศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมด้วย การนิเทศการศึกษาจะช่วยทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา 2) ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้ง แม้แนวคิดเรื่องการเรียนการสอนก็เกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา การนิเทศการศึกษาจะช่วยทำให้ครูมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ 3) การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนการสอนพัฒนาขึ้น จำเป็นต้องได้รับการชี้แนะ หรือการนิเทศการศึกษาจากผู้อำนวยการโดยเฉพาะ จึงจะทำให้แก้ไขปัญหาได้สำเร็จลุล่วง 4) การศึกษาของประเทศไม่อาจจะรักษามาตรฐานไว้ได้ จะต้องมีการควบคุมดูแลด้วยระบบการนิเทศการศึกษา

4.7.3 จุดมุ่งหมายในการนิเทศการศึกษา

Briggs และ Justman (1952: 130-141) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ 4 ข้อ คือ

- 1) เพื่อส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางอาชีพ (Professional leadership)
- 2) เพื่อส่งเสริมความเจริญงอกงามของครู (Aid teacher's growth)
- 3) เพื่อการปรับปรุงการสอนของครูให้ดีขึ้น (Improvement of teaching)
- 4) เพื่อการส่งเสริมและแนะนำคณะครูและส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและประชาชน (Guiding staff and Community relations)

Good (1973: 574) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศไว้ว่า เพื่อช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการสอนจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพและการพัฒนาตนเองในเรื่องการเลือกและปรับปรุงจุดประสงค์การสอน สื่อการสอน วิธีสอนและประเมินผลการเรียน และ

Gwynn (1974: 27-31) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาสอดคล้องกับ Good ดังนี้

- 1) เพื่อช่วยเหลือครูให้เข้าใจเด็กดียิ่งขึ้น
- 2) ช่วยพัฒนาครูให้เกิดความรู้สึกว่า ตนเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะเป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน
- 3) ช่วยเหลือครูในการจัดหาและเลือกสื่อการสอน
- 4) ช่วยเหลือครูในการปรับปรุงวิธีสอน
- 5) สร้างลักษณะความเป็นผู้นำให้แก่ครูคนอื่น ๆ
- 6) ช่วยเหลือครูในการประเมินผลการเรียน
- 7) ช่วยกระตุ้นครูให้รู้จักประเมินผลการทำงานและความก้าวหน้าของตนเอง
- 8) ช่วยให้ครูมีความรู้สึกว่าได้รับผลสำเร็จมีความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน
- 9) ช่วยเหลือให้ครูร่วมมือกันในการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสม

10) เพื่อประชาสัมพันธ์การทำงานและความก้าวหน้าของโรงเรียนแก่ชุมชน
 ดังนั้น การนิเทศการศึกษาจึงมีจุดมุ่งหมายหลักอยู่ที่การพัฒนาครูทั้งในด้าน
 วิชาการและวิชาชีพ คือช่วยให้ครูมีความเข้าใจถ่องแท้ในวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ในด้าน
 หลักสูตร ด้านระเบียบวิธีการสอน ด้านการประเมินผล และการประมวลความรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา
 ทางด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อสร้างความเจริญงอกงามทางสติปัญญาให้เกิดแก่ผู้เรียน
 Harris (1963: 318-319) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการนิเทศการศึกษา
 4 ประการ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาคน ซึ่งเป็นการพัฒนาให้ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา
 เหล่านี้จะได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น
2. เพื่อพัฒนางาน การนิเทศการศึกษาได้มีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่นักเรียน
 ซึ่งเป็นผลผลิตจากการสอนของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเหตุนี้การนิเทศที่จัดขึ้น จึงมี
 จุดมุ่งหมายที่จะพัฒนางานซึ่งได้แก่ การสอนนั่นเอง
3. เพื่อสร้างการประสานสัมพันธ์ การสร้างประสานสัมพันธ์นั้นเป็นผลที่
 เกิดจากการทำงานร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกัน ผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำผู้ตาม ซึ่งไม่ใช่เป็นการทำภายใต้
 การถูกบีบบังคับ และคอยตรวจตราหรือคอยจับผิด
4. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ การสร้างขวัญและกำลังใจนั้นถือว่าเป็นจุดมุ่งหมาย
 ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการนิเทศ ทั้งนี้ เพราะขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคล
 มีความตั้งใจทำงาน หากการนิเทศไม่สร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานแล้ว การนิเทศก็ย่อม
 จะประสบผลสำเร็จได้ยาก

กล่าวโดยสรุป การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาตนเอง
 ของครู การพัฒนาวิชาชีพให้เจริญก้าวหน้า สร้างเสริมหรือบำรุงขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติแก่ครู
 การสร้างความมั่นใจในการคิด และการปฏิบัติงานของครู สร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างผู้นิเทศและผู้รับ
 การนิเทศ และประสานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน หรือหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นแนวทางที่ทำให้
 โรงเรียนประสบผลสำเร็จนั่นเอง

4.7.4 หลักการสำคัญของการนิเทศการศึกษา

หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นแนวปฏิบัติที่ผู้นิเทศต้องนำไปปฏิบัติ ขณะทำ
 การนิเทศ การนิเทศภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะทางด้านวิชาการจะบรรลุผลตามความมุ่งหมาย
 ที่วางไว้ต้องมีประสิทธิภาพผู้ดำเนินงานต้องมีหลักยึดในการทำงาน

Justman (1952: 130-141) ได้เสนอหลักการนิเทศสำหรับผู้บริหาร ดังนี้

- 1) การนิเทศการศึกษาต้องเป็นประชาธิปไตย
- 2) การนิเทศการศึกษาจะต้องเป็นการส่งเสริมและการสร้างสรรค์

- 3) การนิเทศการศึกษาควรจะต้องอาศัยความร่วมมือของวิทยากรหลายคนมากกว่าที่จะแบ่งผู้นิเทศออกเป็นรายบุคคล
- 4) การนิเทศการศึกษาควรตั้งอยู่บนรากฐานของการพัฒนาวิชาชีพมากกว่าจะเป็นความสัมพันธ์ส่วนบุคคล
- 5) การนิเทศการศึกษาจะต้องคำนึงถึงความถนัดของแต่ละบุคคล
- 6) จุดมุ่งหมายสูงสุดของการนิเทศการศึกษาคือ หาทางช่วยให้เด็กเกิดความรู้ความสามารถตามความมุ่งหมายของการศึกษา
- 7) การนิเทศการศึกษาจะต้องเกี่ยวข้องอยู่กับการส่งเสริมความรู้สึกรอบุ่่นให้แก่ครู และการสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างหมู่คณะ
- 8) การนิเทศการศึกษาเริ่มต้นจากสภาพการณ์ปัจจุบันที่กำลังประสบอยู่
- 9) การนิเทศการศึกษาควรเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้า และความพยายามของครูให้สูงขึ้น
- 10) การนิเทศการศึกษาควรเป็นการส่งเสริมและปรับปรุง สมรรถวิสัย ทักษะคติ และข้อคิดเห็นของครูให้ถูกต้อง
- 11) การนิเทศการศึกษาพยายามหลีกเลี่ยงการกระทำอย่างเป็นทางการให้มาก ควรทำง่าย ๆ
- 12) การนิเทศการศึกษาควรใช้เครื่องมือและกลวิธีง่าย ๆ
- 13) การนิเทศการศึกษาควรตั้งอยู่บนหลักการและเหตุผล
- 14) การนิเทศการศึกษาควรมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน และสามารถประเมินผลได้ด้วยตนเอง

หลักการนิเทศจะเป็นแนวปฏิบัติที่ผู้นิเทศต้องนำไปปฏิบัติขณะทำการนิเทศการสอน จะบรรลุผลตามความมุ่งหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ดำเนินงานจะต้องยึดหลักการในการทำงานเพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร คือ

- 1) การปฏิบัติตามหลักการทางวิทยาศาสตร์ โดยดำเนินการอย่างมีระบบระเบียบครอบคลุมถึงวิธีการศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการการ วางแผนการนิเทศ การปฏิบัติ การประเมินผลการนิเทศ ซึ่งควรจะมาจากการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์และสรุปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่เชื่อถือได้
- 2) การปฏิบัติตามวิถีทางประชาธิปไตย เคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคล ร่วมกันคือ นักเรียน การนิเทศในสถานศึกษา มีความมุ่งหมายเดียวกับความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา คือ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนของครูให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

4.7.5 กระบวนการนิเทศการศึกษา

กระบวนการนิเทศ (Process of supervision) เป็นขั้นตอนในการดำเนินงาน

และการปฏิบัติงานการนิเทศอย่างมีระบบ มีการประเมินสภาพการทำงาน การจัดลำดับงานที่ต้องทำ การออกแบบงาน การประสานงาน ตลอดจนการอำนวยความสะดวกให้งานลุล่วงไป การนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องมีกระบวนการในการนิเทศภายใน เพื่อเป็นแนวปฏิบัติและมีความเป็นระเบียบในการปฏิบัติ มีนักการศึกษากล่าวถึงกระบวนการนิเทศภายในไว้ดังนี้

สจ๊วต อุทรานันท์ (2530: 84-87) ได้พัฒนากระบวนการนิเทศการศึกษา ที่มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมไทย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 วางแผนการนิเทศ (Planning-P) เป็นขั้นที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และ ผู้รับการนิเทศ จะทำการประชุมปรึกษาหารือเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่จะต้อง มีการนิเทศรวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศที่จะจัดขึ้นอีกด้วย

ขั้นที่ 2 ให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำ (Informing-I) เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่า จะต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง มีขั้นตอนอย่างไรและจะทำอย่างไรจึงจะทำให้ได้ผลงานออกมามีคุณภาพ

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติงาน (Doing-D) ประกอบด้วยการปฏิบัติงานใน 3 ลักษณะ คือ

- 1) การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถที่ได้รับ
- 2) การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ ขั้นนี้ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศ และควบคุมคุณภาพให้งานสำเร็จทันตามกำหนดเวลาและมีคุณภาพสูง และ
- 3) การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ ในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ ในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานบรรลุผล

ขั้นที่ 4 การสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing-R) ขั้นนี้เป็นขั้นของการเสริมกำลังใจของผู้บริหาร เพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและบังเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ขั้นนี้อาจจะดำเนินการไปพร้อมๆกับผู้รับการนิเทศกำลังปฏิบัติงานหรือปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นก็ได้

ขั้นที่ 5 การประเมินผลผลิตของการดำเนินงาน (Evaluating-E) เป็นขั้นที่ผู้นิเทศทำการประเมินผลการดำเนินการ ซึ่งผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร แล้วทำการปรับปรุงแก้ไข

การดำเนินการนิเทศตามวัฏจักรนี้ จะเป็นไปอย่างต่อเนื่องและไม่หยุดนิ่งจนกว่าจะบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือพัฒนาผู้รับการนิเทศให้เป็นไปตามต้องการ หากบรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายแล้วต้องการจะหยุดกระบวนการทำงานก็ถือว่าการนิเทศได้สิ้นสุดแล้ว หากต้องการเริ่มนิเทศในสิ่งใหม่หรือตั้งเป้าหมายใหม่ ก็จะต้องดำเนินการตั้งแต่เริ่มวางแผนการนิเทศ จนถึงขั้นประเมินผลการนิเทศ ทำในลักษณะเช่นนี้จนกระทั่งบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

Harris (1963: 14-15) ได้นำแนวความคิดของ Allen เกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานการศึกษาโดยทั่ว ๆ ไป มาเสนอใช้กับการนิเทศการศึกษา ประกอบด้วยกระบวนการหลัก 5 ประการ ที่เรียกด้วยอักษรย่อว่า “POLCA” ดังนี้

1. Planning processes (P) หมายถึง การวางแผนในการปฏิบัติงาน โดยคิดว่า จะทำอย่างไร กำหนดจุดมุ่งหมายของงาน พัฒนาการดำเนินงาน กำหนดงานที่จะดำเนินการ คาดคะเนถึงผลที่จะได้จากโครงการและวางโครงการ กระบวนการเกี่ยวกับวางแผน มีดังนี้

- 1) การคิด (Thinking) การคิดแผนงานที่จะทำในอนาคตตามลำดับก่อนหลัง
- 2) จัดทำตารางงาน (Scheduling) เพื่อให้แผนงานง่ายต่อการปฏิบัติ กำหนดวันเวลาสถานที่ให้แน่นอน
- 3) การทำโครงการ (Programming) เป็นขั้นนำแผนงานไปปฏิบัติ
- 4) แผนงานที่ดีนำไปสู่การคาดคะเน (Forecasting) การกะประมาณการอย่างดีย่อมง่ายต่อการที่จะทำนายผลการทำงานได้
- 5) ปรับปรุงการทำงานแผนการให้ดีขึ้น (Developing procedures) ตระหนักในปัญหาและอุปสรรคของแผนงานที่เกิดขึ้นหาทางปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

2. Organizing processes (O) หมายถึง การจัดโครงสร้างของการดำเนินงาน โดยสร้างหลักเกณฑ์ในการทำงาน สร้างความสัมพันธ์ของงาน แบ่งงานโดยกำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงาน มีการประสานงาน มอบหมายอำนาจให้ตามหน้าที่ และการรวบรวมทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งคนและวัสดุอุปกรณ์ กระบวนการจัดโครงสร้าง มีดังนี้

- 1) จัดจำแนกหน้าที่ (Distributing functions) เพื่อมิให้งานสับสนงานซ้อนงาน ควรจำแนกลักษณะงานให้เด่นชัด
- 2) การประสานงาน (Coordinating) สร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน ขจัดปัญหาการทำงานซ้ำซ้อนกัน
- 3) จัดแหล่งข้อมูลวิชาการ (Resources allocating) การจัดวัสดุอุปกรณ์การสอน อำนวยความสะดวก
- 4) จัดให้มีความสัมพันธ์ (Establishing relationship) มีความเป็นปึกแผ่นในหน่วยงานการนิเทศ และ
- 5) เป็นตัวแทน (Delegating) งานของศึกษานิเทศก์ทำหน้าที่เป็นตัวแทนทางการศึกษา มีบทบาทเป็นตัวแทนทั้งใน ด้านบริหาร ด้านวิชาการ ด้านวิทยากร และด้านการประสานงาน

3. Leading processes (L) หมายถึง บทบาทในฐานะผู้นำที่ดำเนินการ การวินิจฉัยสั่งการ การคัดเลือกตัวบุคคล การให้คำปรึกษาแนะนำ กระตุ้นให้บุคคลทำงานลงมือ ปฏิบัติงานการสาธิตในการปฏิบัติงาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการนำมีลักษณะ ดังนี้

- 1) นำในการตัดสินใจ (Decision-making) แต่การตัดสินใจนั้นจะต้องมาจาก
หมู่คณะเป็นสำคัญ
- 2) ข้อเสนอแนะ (Suggesting) ให้คำปรึกษาแนะนำ
- 3) แรงจูงใจ (Motivation) การรักษาแรงจูงใจให้คงทนถาวรด้วย การตอบสนอง
ความต้องการ การเข้าใจกัน และการเอาใจใส่
- 4) การสื่อความหมาย (Communicating) การใช้ความสามารถในการติดต่อ
สื่อความหมาย ซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นฐานการศึกษาของผู้เทศเป็นสำคัญ
- 5) การคิดริเริ่ม (Initiating) บรรยากาศในการคิดริเริ่มอยู่ที่ภาวะของผู้นำ
หากศึกษานิเทศก์เป็นผู้มีใจกว้างขวาง ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น ปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้ครู
อยากจะทำอะไรทำอะไรแปลก ๆ ใหม่ ๆ
- 6) การสาธิต (Demonstrating) การนำในการสาธิต คือ การนำเผยแพร่
ทางวิชาการ

4. Controlling processes (C) หมายถึง การควบคุมการปฏิบัติงาน
ดำเนินงาน โดยการพิจารณาอบหมายงาน ให้ความสะดวกในด้านต่าง ๆ พิจารณาลงโทษ มีการแก้ไข
ทันที เมื่องานผิดพลาด การให้บุคลากรออกจากงาน การตักเตือนและการกำหนดระเบียบ
ในการปฏิบัติงานกระบวนการควบคุมมีลักษณะ ดังนี้

- 1) ทำให้ถูกต้อง (Taking corrective action) เมื่อทราบข้อบกพร่อง
ข้อผิดพลาดของครู ศึกษานิเทศก์จะใช้เทคนิคแก้ไขข้อบกพร่องนั้น ซึ่งเป็นไปเพราะครูมีความเชื่อถือ
ศรัทธาในหลักการ ความร่วมมือในด้านนี้มาจากน้ำใสใจจริง มิใช่จากการใช้อำนาจบังคับ
- 2) ความเจริญงอกงาม (Expediting) ในกรณีที่การกระทำถูกต้องหรือการเรียน
การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ศึกษานิเทศก์ย่อมช่วยให้กิจการนั้นประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น
- 3) การกล่าวโทษเป็นลายลักษณ์อักษร (Reprimanding) การทำงานร่วมกับ
บุคคลหลายประเภท ควรยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งบุคคลบางคนยอมง่ายต่อการแนะนำ
แต่บางคนอาจจะต้องใช้หลักการเข้มงวดกวดขันจึงจะยอมเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือปรับปรุงตัวเอง

5. Assessing processes (A) หมายถึง การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน
โดยการประเมินผลการปฏิบัติงาน วัดผลการปฏิบัติงาน วิจัยผลการปฏิบัติงาน ดังนี้

- 1) พิจารณาผลงาน (Judging performance) ประเมินค่าผลงานว่า ดี-เลว
ประการใด
- 2) วัดผล (Measuring performance) ทำการวัดผลสัมฤทธิ์ ผลการปฏิบัติงาน
กระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีความสัมพันธ์ต่อกันโดยตลอด
เริ่มจากการศึกษาข้อมูล การวางแผน การปฏิบัติตามแผนและการประเมินผลกระบวนการดังกล่าว

เป็นกระบวนการร่วมกันระหว่างผู้บริหาร และครูทุกคนในโรงเรียน เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียน การสอนให้เกิดผลและประสิทธิภาพสูงสุด

กล่าวโดยสรุป การนิเทศภายในสถานศึกษาเริ่มมีการปฏิบัติกันมากขึ้น จากผลการดำเนินงาน การนิเทศภายในมีปัญหาและอุปสรรคในด้านต่อไปนี้ คือ ผู้นิเทศขาดทักษะและความรู้ในการนิเทศ การนิเทศไม่ตรงตามความต้องการของผู้รับการนิเทศ ขาดรูปแบบที่เหมาะสมในการดำเนินงาน ไม่มีการนำเอาผลประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการขาดแคลนงบประมาณ สนับสนุนสภาพการปฏิบัติการณ์ภายในสถานศึกษา ผู้รับการนิเทศมีความต้องการในการนิเทศสูง การไม่ยอมรับซึ่งกันและกัน ครูมีภาระมาก ไม่มีเวลาดำเนินการอย่างชัดเจน ในปัจจุบัน กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงยังไม่สามารถจัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมควรได้มีการศึกษา และพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก เพื่อจะได้รูปแบบที่สอดคล้องกับภารกิจ ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามขนาดที่แตกต่างกันต่อไป

4.7.6 ขอบข่ายและกิจกรรมของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาเกี่ยวข้องกับบุคลากรหลายฝ่าย ทั้งในและนอกโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงต่อการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้การนิเทศดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพจนส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา

Good (1973: 574) ได้กำหนดงานนิเทศไว้ 6 ประการ คือ

- 1) การช่วยเหลือครูในการเลือกและปรับปรุงจุดประสงค์ของการสอน
- 2) การช่วยเหลือครูในการเลือกและปรับปรุงเนื้อหาการสอน
- 3) การช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือกและปรับปรุงการใช้วิธีสอน
- 4) การช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือกและปรับปรุงการใช้สื่อการสอน
- 5) การช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือกและปรับปรุงการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 6) การช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือกและปรับปรุงวิธีการประเมินผลการเรียนการสอน

Harris (1985: 338) ได้แบ่งงานนิเทศการศึกษาออกเป็น 10 ประการ ดังนี้

- 1) การพัฒนาหลักสูตร (Developing curriculum) การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ทั่วไป ซึ่งมีองค์ประกอบ เช่น เค้าโครงหลักสูตร การนำไปใช้กับบุคคล ระดับไหน โดยคำนึงถึงวุฒิภาวะ (Maturity)
- 2) การจัดระบบการเรียนการสอน (Organizing for instruction) คือ การจัดดำเนินการ เกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้จัดระบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับหลักสูตร
- 3) การบริหารงานบุคคล (Staffing) คือ การสรรหาการคัดเลือกการมอบหมายงาน ให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคลากร และการพัฒนาบุคลากร

4) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก (Providing facility) คือ การวางแผนจัดเตรียม สิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดอาคารประกอบต่าง ๆ และ การพัฒนาคุณลักษณะของเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้เหมาะสม

5) การจัดวัสดุอุปกรณ์การสอน (Providing materials) คือ การตรวจสอบคัดเลือก วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ว่ามีความปลอดภัยมีประโยชน์และมีประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอน

6) การจัดอบรมครูประจำการ (Arranging for inservice training) คือ การจัดอบรม เพิ่มพูนความรู้ให้แก่ครูเพื่อประสิทธิผลการปฏิบัติงาน อันจะส่งผลให้ครูมีความก้าวหน้าและ เลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้น

7) การปฐมนิเทศครูใหม่ (Orientation) คือ การให้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น และความ เข้าใจในการปฏิบัติงานแก่ครูใหม่

8) การจัดบริการพิเศษแก่ครู (Special services) คือ การจัดบริการแก่ครูเพื่อสนอง จุดมุ่งหมายหลักของการสอนในโรงเรียน ได้แก่ การจัดบริการที่สัมพันธ์กับเป้าหมายในการเรียนการสอน ของโรงเรียน โดยการเลือกโครงการที่เหมาะสมที่สุด ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนมิให้เป็นอุปสรรค ต่อการเรียนการสอน

9) การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (Public relations) คือ การเชื่อมความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้มีความเข้าใจที่ดีต่อกันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เช่น การแจ้งข่าวทางการศึกษา การขอความร่วมมือความช่วยเหลือจากชุมชน การหลีกเลี่ยง ความขัดแย้งต่าง ๆ และ

10) การประเมิน (Evaluation) คือ การวางแผนจัดระบบการประเมินการปฏิบัติกิจกรรม ในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเพื่อหาข้อบกพร่องปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน ให้ดียิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป ขอบข่ายและกิจกรรมการนิเทศ มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานนิเทศ ในโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสนใจเอาใจใส่ และให้ความช่วยเหลือ แนะนำครู โดยพิจารณาคัดเลือกใช้กิจกรรมการนิเทศให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพปัญหาภายในโรงเรียน เพื่อแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนของครู ให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ เกิดการประสานสัมพันธ์ อันดีระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียน ช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือกและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรต่อไป

4.7.7 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษา

Jeran (1975: 694-695) ได้เสนอแนะว่า ผู้บริหารต้องมีความสามารถด้านการจัดการ ในการทำงาน รู้จักจัดกลุ่มในการทำงานและประเมินผลในการทำงาน ทั้งนี้เป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม

รวมทั้ง ต้องมีการพบปะเพื่อนครูเป็นประจำ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหาในการเรียน การสอน ซึ่งผู้บริหารควรเป็นผู้ริเริ่มในการปรับปรุงและแนะนำเทคนิควิธีการสอนต่าง ๆ ด้วย

Lucio และ Mcneil (1979: 23-25) ได้เสนอแนะหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการนิเทศ การศึกษาไว้ดังนี้ คือ ต้องมีการวางแผนร่วมกับคณะครูและให้คำปรึกษาแก่ครูทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ในการกำหนดนโยบาย เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ให้บริการและประสานงานในการทำงาน รวมทั้ง การทำวิจัยเพื่อเผยแพร่ให้ครูนำไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยให้ครูมีส่วนร่วมในการทำงาน เพราะผู้บริหารโรงเรียน อาจเรียกได้ว่าเป็นศึกษานิเทศก์ของโรงเรียนอีกตำแหน่งหนึ่ง

Glickman (1995: 9) พบว่า คุณสมบัติที่ควรมีของผู้บริหารโรงเรียนในการนิเทศภายในนั้น ต้องมีทักษะด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ มนุษยสัมพันธ์และเทคนิควิธี

การนิเทศภายในสถานศึกษา มีหลักการสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมตามจุดมุ่งหมายต้อง มีดังนี้

1. บุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบนิเทศภายในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารโรงเรียน โดยความร่วมมือของคณะครูในโรงเรียน
2. การนิเทศภายในสถานศึกษา จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามขั้นตอน กระบวนการนิเทศ
3. การนิเทศภายในสถานศึกษา จะต้องสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของครู และของโรงเรียน และสอดคล้องกับระดับพัฒนาการของครู
4. เป้าหมายสำคัญในการนิเทศ คือ การส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือครู ในโรงเรียน ให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติการกิจหลัก คือ การสอนหรือการสร้างเสริม พัฒนาการของนักเรียนทุกด้านให้เต็มตามวัยและเต็มศักยภาพ โดยมีหลักสูตรเป็นกรอบกำกับในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน หรืออาจกล่าวได้ว่า เป้าหมายสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา คือ การสร้างครูมืออาชีพ

Wiles และ Lovell (1975: 32) ได้เสนอแนะข้อที่ผู้บริหารต้องพิจารณาในเรื่องความรู้ ความสามารถในการนิเทศ 4 ประการ คือ 1) ความรู้เกี่ยวกับตัวครู ที่รับการนิเทศ 2) สภาพสังคม และจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ เช่น บรรยากาศขององค์กร ความคาดหวังของครู การให้รางวัล และผลตอบแทนต่าง ๆ เป็นต้น 3) ความรู้ในเรื่องทักษะการแก้ปัญหา และ 4) ทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการนิเทศ เช่น การสื่อสาร แรงจูงใจ ภาวะผู้นำ สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้นิเทศแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น จากการปฏิบัติงานได้

โดยสรุป การนิเทศการศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องดำเนินการจัด ให้มีขึ้นในโรงเรียน เพราะการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้การพัฒนาคณาภ การศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การนิเทศการศึกษายังเป็นกลไกสำคัญของ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในและภายนอก ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องปฏิบัติการกิจการนิเทศ

ภายในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ การช่วยเหลือครูโดยตรง การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาวิชาชีพครู การพัฒนากลุ่มและการวิจัยในชั้นเรียน ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการดำเนินการตามภารกิจการนิเทศการศึกษา จะช่วยให้การปฏิบัติภารกิจการนิเทศดังกล่าวดำเนินไปอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน และมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนต่อไป

4.8 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

4.8.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ

กรมวิชาการ (2545: 8) ได้กำหนดแนวคิดในการประกันคุณภาพที่ได้มีการพัฒนาและส่งเสริมเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปัจจุบัน มีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพและการพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน
- 2) การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
- 3) การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินภายใน โดยการประเมินตนเอง

Sallis (1996 : 19) กล่าวว่า การที่จะกำหนดความหมายในเรื่องคุณภาพจำเป็นจะต้องทำความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างแนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับคุณภาพ 3 แนวคิด คือ การควบคุมคุณภาพ การประกันคุณภาพ และการบริหารจัดการทั้งระบบ ซึ่งได้อธิบายไว้ว่า การควบคุมคุณภาพ (Quality control) เป็นกระบวนการของการทำให้คุณภาพเป็นที่น่าเชื่อถือ โดยมีการกำหนดคุณภาพและการตรวจสอบเป็นกระบวนการพื้นฐานที่สำคัญ การประกันคุณภาพ (Quality assurance) มีความแตกต่างจากการควบคุมคุณภาพ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นก่อนและมีอยู่ตลอดเวลา ในกระบวนการของการประกันคุณภาพจะมีความตระหนักที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในผลผลิต ให้ความสำคัญในผลผลิตหรือการกระทำในสิ่งที่ถูกต้องตั้งแต่เริ่มดำเนินการและตลอดระยะเวลาในการดำเนินการ การบริหารจัดการทั้งระบบ (Total Quality Management) เป็นการรวมเอาการประกันคุณภาพและส่วนประกอบต่างๆ เข้าด้วยกันและพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไป การบริหารจัดการทั้งระบบ เป็นวัฒนธรรมในการสร้างสรรค์คุณภาพตามที่องค์กรได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้

Doherty (1994: 11) ได้อธิบายถึงความหมายของคำที่เกี่ยวข้องของกระบวนการคุณภาพ ซึ่งจะนำไปสู่ระบบคุณภาพ ดังนี้

- 1) การควบคุมคุณภาพ (Quality control) หมายถึง การนำข้อบกพร่องที่มีมาปรับปรุงแก้ไข
- 2) การบริหารจัดการคุณภาพ (Quality management) หมายถึง กระบวนการที่กำหนดขึ้นเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและความสำเร็จในกระบวนการคุณภาพ โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ การวางแผนหลักสูตร ทรัพยากร การตรวจสอบ/ทวนความสามารถด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน

3) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality audit) หมายถึง การตรวจสอบภายในและภายนอกของระบบการจัดการคุณภาพ ซึ่งมีการบันทึกร่องรอยการทำงานเพื่อการตรวจสอบ

4) การประเมินคุณภาพ (Quality assessment) หมายถึง การประเมินผลการดำเนินงานตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งเกณฑ์การประเมินภายในและเกณฑ์การประเมินภายนอก

5) การส่งเสริมคุณภาพ (Quality enhancement) หมายถึง การสร้างความเชื่อมั่นและการปรับปรุงการดำเนินงานทุกกระบวนการ

Sallis (1996: 41-42) ได้กล่าวถึงจุดเน้นการจัดการ 14 ประการของเดมมิง (Deming's 14 points) ซึ่งเป็นหลักการที่นำมาใช้อย่างแพร่หลาย เพื่อให้บรรลุคุณภาพ สรุปลักษณะสำคัญได้ดังนี้

- 1) การมุ่งมั่นให้เกิดความก้าวหน้าในผลผลิต เพื่อเป้าหมายในการแข่งขัน การคงอยู่ของธุรกิจและการพัฒนางาน
- 2) การรับเอาปรัชญาใหม่เข้ามาใช้ เพื่อปรับปรุงรูปแบบการทำงานให้ทันสมัย
- 3) การประกันคุณภาพผลิตภัณฑ์ การฝึกอบรมพนักงานด้วยเครื่องมือและวิธีการที่จำเป็น เพื่อให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
- 4) การมีเกณฑ์มาตรฐานในการวัดคุณภาพสินค้าที่จะทำให้ธุรกิจประสบผลสำเร็จ
- 5) ระบบการผลิตและการบริการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- 6) การฝึกอบรมเกี่ยวกับงานที่ทำเป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ
- 7) การสร้างภาวะผู้นำ ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มผลผลิตและการบริการที่ดีขึ้น
- 8) การขจัดความกลัว เป็นความจำเป็นที่พนักงานจะต้องได้รับความไว้วางใจได้ทำงานที่ดี มีความปลอดภัย ในสิ่งแวดล้อมที่ดี
- 9) การขจัดอุปสรรคระหว่างการทำงาน การทำงานต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- 10) การขจัดการตั้งคำขวัญที่มุ่งเน้นเป้าหมายเชิงปริมาณ แต่ควรตั้งคำขวัญที่มุ่งแก้ไขข้อบกพร่องจากกระบวนการทำงาน
- 11) การขจัดการตั้งเป้าหมายเชิงปริมาณ
- 12) การนำระบบประเมินค่าและระบบคุณธรรมมาใช้ เพื่อขจัดอุปสรรคที่บั่นทอนความภาคภูมิใจในการทำงาน
- 13) การพัฒนารูปแบบในการจัดการศึกษาและการพัฒนาตนเองของพนักงาน
- 14) การให้พนักงานมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงองค์กร

4.8.2 ความหมายของการประกันคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นศัพท์ทางวิชาการที่นักการศึกษาได้นำมาใช้เป็นหลักการสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เริ่มตั้งแต่ ค.ศ. 1990 เป็นต้นมา

ชัยยุทธ ศรีสุทธิ (2548:16) กล่าวถึงการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเกิดจากการรวมแนวคิด 2 อย่างเข้าด้วยกัน คือ แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ

และแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา ซึ่งกล่าวได้ว่า คุณภาพการศึกษานั้นเป็นการให้ความสำคัญกับคุณภาพในเชิงวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักการของการจัดการศึกษามาตรฐานการศึกษา คุณภาพตามความต้องการและความพึงพอใจของผู้รับบริการ โดยมีกระบวนการทำงานที่มีการวางแผนและการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ เพื่อจะเป็นหลักประกันให้เกิดความเชื่อมั่นว่า ผลการปฏิบัติงานบรรลุถึงมาตรฐานการศึกษาและตรงตามความต้องการของผู้รับบริการ

Cuttance (1993: 18) กล่าวว่า การประกันคุณภาพ หมายถึง กลยุทธ์ที่ได้วางแผนไว้อย่างเป็นระบบและการปฏิบัติงานที่ได้มีการออกแบบไว้โดยเฉพาะ เพื่อรับประกันว่ากระบวนการได้รับการกำกับดูแล รวมถึงการปฏิบัติงานนั้นมุ่งไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้อยู่ตลอดเวลา

Frazier (1997: 116-117) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีเป้าหมายที่ไม่ใช่การตรวจสอบคุณภาพหลังจากสิ้นสุดกระบวนการ แต่เป็นการให้ความสำคัญกับการป้องกันข้อผิดพลาด โดยใช้การวิเคราะห์กระบวนการอย่างเป็นระบบ และมีการออกแบบกระบวนการเพื่อที่จะสามารถรวบรวมข้อมูลที่จะใช้ในการประเมินและควบคุมปัญหา เพื่อการตัดสินใจ และสามารถให้ข้อมูลแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ โดยเน้นให้ครูและผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ กำกับติดตามและปรับปรุงแก้ไขกระบวนการของตนเอง ซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องมีผู้ตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก

กรมสามัญศึกษา (2541: 14) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 7) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า เป็นการบริหารจัดการและการดำเนินงานกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน สังคมโดยรวมว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ “ป้องกัน” ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตไม่มีคุณภาพ

วารินทร์ สิงสูงสุด (2543: 8) ได้กล่าวว่าการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า โรงเรียนมีแนวทางจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนและสอดคล้องกับหลักการ นโยบายและจุดเน้นของแผนการศึกษาของรัฐ และโรงเรียน ได้ปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อคุณภาพที่ดีของผู้เรียนแต่ละคน และทุกคน

จำรัส นองมาก (2546: 21) ให้ความหมาย การประกันคุณภาพว่า ตามความที่

กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น ถ้าเป็นการประกันคุณภาพภายนอกก็ตรวจสอบโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

กล่าวสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง หลักการดำเนินการ กระบวนการหรือกิจกรรมของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ มีหลักฐาน สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งเป็นการรับประกันและสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม ว่าผลผลิตทางการศึกษา จะได้รับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่กำหนด

4.8.3 ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544: 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า ปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพของคน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ จึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งโดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้ทำให้อัตลักษณ์ที่มีอยู่ในตัวคน ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ทำให้คนเป็นคน ที่รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างมีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ดังนั้น เพื่อเป็นหลักประกันว่า การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถตอบสนองความต้องการจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพของคนให้สอดคล้องกับลักษณะของสังคมในปัจจุบันและอนาคต จึงต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยเชื่อว่าการประกันคุณภาพการศึกษาจะเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างแท้จริงได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542: 2) มีความเห็นว่า มีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยจะต้องเริ่มจากสถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของตนเอง ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษานั้นจะต้องมีการประกันคุณภาพภายในผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา อันเป็นการสร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อให้เด็กไทยเป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข จะได้ช่วยกันสร้างสรรค์สังคมให้มีสันติ มีสิ่งแวดล้อมดีขึ้น เศรษฐกิจมั่นคง สามารถร่วมมือและแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้อย่างมีศักดิ์ศรีในสังคมโลกต่อไป

นอกจากนี้ ความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะต้องดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามภาระความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งได้ให้ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ในมาตรา 47-51 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่ง อย่างน้อยหนึ่งครั้ง ในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือรวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติม ในส่วนที่พิจารณาเห็นว่า เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินภายนอกของสถานศึกษานั้น มาตรา 51 ในกรณีที่มีการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

กล่าวโดยสรุป การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันแก่ผู้รับบริการการศึกษาว่า สถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานที่กำหนดและเป็นที่ยอมรับของสังคม เพราะการประกันคุณภาพการศึกษา มีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องดำเนินการ

5. หลักการ แนวคิด ที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำและภาวะผู้นำทางวิชาการ

5.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instructional leadership)

นักวิชาการได้กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ ดังนี้

McEwans (1998 : 50) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instructional leadership) เป็นภาวะผู้นำที่พัฒนามาจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership) เป็นภาวะที่ผู้นำ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา อาศัยความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ ความรู้เกี่ยวกับการสอนและความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เป็นพลังขับเคลื่อนทางการศึกษา ผู้นำเช่นนี้เรียกว่าผู้นำทางวิชาการ ผู้นำทางวิชาการต้องมีความสามารถในการสื่อสารและแสดงให้นักเรียน ครู และผู้ปกครองเห็นว่าอะไรสำคัญและมีคุณค่าในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นสัญลักษณ์ที่เป็นแรงขับเคลื่อน และผู้นำทางวิชาการต้องมีทักษะในการสอนจริง มิติทางการศึกษาทางสัญลักษณ์ และทางวัฒนธรรม เป็นเรื่องสำคัญต่อภาวะผู้นำในสถานศึกษา

Shepard (1996: 45) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยใช้มุมมองที่กว้างขึ้น มุมมองนี้พบว่า กิจกรรมในโรงเรียนเป็นภาวะผู้นำทั้งหมด แม้แต่การบริหารงานประจำวันที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนก็รวมไว้ในภาวะผู้นำทางวิชาการด้วย

Wanzare และ Da Cost (2001: 332 ; อ้างอิงจาก Marsh, 1992) ได้ให้แนวคิดที่แตกต่างกันเล็กน้อยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ แนวคิดแรกเรียกว่า แนวคิดมุ่งกระบวนการ (Process-oriented view) กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษามองว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นเพียงวิธีการที่ดึงครูเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หรือร่วมในการพัฒนา แนวคิดที่สอง เป็นมุมมองที่ครอบคลุม หรือแบบองค์รวม คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีภาวะผู้นำทางวิชาการครอบคลุมและใช้อิทธิพลให้เกิดผลต่อการเรียนการสอน

Hillger (1992: 25) ได้สนับสนุนมุมมองแบบครอบคลุมเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาว่าเป็นแหล่งข้อมูลความรู้เบื้องต้นสำหรับการพัฒนาหลักสูตรและการสอน สามารถเข้าไปร่วมดำเนินการกับครูในการปรับปรุงงานวิชาการ ข้อความนี้ยังสนับสนุนความคิดที่กำลังมีมากขึ้น นิยามบทบาทของผู้นำทางวิชาการ รวมไปถึงความคาดหวังที่มีต่อครูและนักเรียน การนิเทศการสอนอย่างใกล้ชิด การบริหารจัดการหลักสูตรและการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ถึงแม้ว่า Hallinger จะสนับสนุนมุมมองภาวะผู้นำทางวิชาการแบบกว้าง แต่ก็มีให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาก็ดำรงตำแหน่งบังคับบัญชาครูโดยตรง

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นภาวะสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถดึงดูดครูให้เข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนทางวิชาการ เพื่อให้บรรลุผลของการบริหารการศึกษา

5.2 ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ ดังนี้

Southworth (2002: 1-2) ได้สรุปความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ

(Instructional leadership) เป็นความใส่ใจอย่างมากของผู้นำ ต่อพฤติกรรมของครูที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มีผลต่อความก้าวหน้าของนักเรียน กล่าวได้เป็นสองลักษณะ คือ

- 1) ชนิดที่แคบ หมายถึง มุ่งเน้นที่พฤติกรรมของครู ซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน และ
- 2) ชนิดที่กว้าง หมายถึง ใส่ใจกับสภาพอื่น ๆ ขององค์กร เช่น วัฒนธรรมของสถานศึกษา ซึ่งผู้นำเชื่อว่า มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครู และผลของภาวะผู้นำทางวิชาการแยกเป็น 3 ประเภท ดังนี้ คือ

- 1) การจัดทำพันธกิจของสถานศึกษา 2) การบริหารจัดการการเรียนการสอน และ 3) การส่งเสริมบรรยากาศของสถานศึกษา จะเห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการมีความหมายรวมอยู่ในแวดวงของการกระทำของผู้บริหารสถานศึกษาหรือที่มอบหมายให้ผู้อื่นกระทำ เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าการเรียนรู้ของนักเรียน ประกอบด้วย ภารกิจต่าง ๆ คือ การนิยามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา การจัดทำเป้าหมายโดยรวม การจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การนิเทศและประเมินครู การประสานงานโครงการพัฒนาบุคลากร และการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อนและในหมู่ครู และผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำทางวิชาการต้องการที่จะพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (Macneill and others, 2003: 3)

จิตาวัลย์ เสดะจันทร์ (2541: 22) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการว่า หมายถึง การกระทำหรือกิริยาท่าทาง ที่ผู้นำแสดงออกถึงความสามารถในการพัฒนางานด้านวิชาการ โดยการริเริ่ม นำทางให้เกิดแนวคิดใหม่ หรือให้การส่งเสริม สนับสนุนการปฏิบัติงานของครู เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งผู้ร่วมงานสามารถรับรู้และสังเกตเห็นการกระทำนั้นได้อย่างชัดเจน

สมคิด สร้อยน้ำ (2547: 41) ได้สรุปความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการว่าเป็นคุณลักษณะที่บ่งชี้ถึงการเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีและปรัชญาในหลักสูตรกลุ่มต่าง ๆ การตระหนักว่าไม่มีวิธีการสอนใดที่ดีที่สุด การตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตร การพัฒนาความเป็นมนุษย์ การเป็นต้นแบบเชิงวิชาการ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การจัดการให้เป็นไปตามแผนการสอน และการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

สิร์รานี วสุภัทร (2551: 28) ให้ความคิดเห็นว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นการแสดงบทบาทหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถโน้มน้าว จูงใจ หรือชี้แนะให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องเข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา เกิดการรวมพลัง ประสานสัมพันธ์กัน เพื่อพัฒนาวิชาชีพและงานวิชาการซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพของนักเรียนซึ่งเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2551: 134) ยังได้สรุปว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ ลักษณะ พฤติกรรม และกระบวนการต่าง ๆ ที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ เพื่อมีอิทธิพลหรือส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรสังเกต 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) การนิยามและการสื่อสารเป้าหมายร่วม 2) การกำกับติดตามและให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพ และ 4) การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

โกศิษฐ์ เพลรินทร์ (2552: 50) ให้ความหมายภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ว่า หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยอาศัยกระบวนการเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย การเรียนรู้ การบริหารจัดการหลักสูตร และการสอน การพัฒนานักเรียน การพัฒนาครูและการส่งเสริมบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นคุณลักษณะ พฤติกรรม ตลอดจนกระบวนการต่างๆของผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้ในการโน้มน้าว จูงใจ บุคคลและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ให้เข้าใจและตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา จนสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

6. หลักการ แนวคิด ที่เกี่ยวกับประสิทธิผลและโรงเรียนประสิทธิผล

6.1 ความหมายของประสิทธิผล

คำว่า “ประสิทธิผล” (Effectiveness) ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 145) หมายถึง ผลสำเร็จ ผลที่เกิดขึ้น ส่วนประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึงความสามารถที่ทำให้เกิดผลในการทำงาน และพจนานุกรมของ Merriam – Webster (2001) ให้ความหมายว่า ประสิทธิผลเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ จากความมั่นใจ หรือจากความต้องการ ความพร้อม ความโน้มน้าวที่ทำให้เกิดการดำเนินการขึ้น สิ่งที่เกิดขึ้นจริง ตลอดจนการมองสิ่งเกิดขึ้นโดยมีมิติในเรื่องของเวลาเข้ามาเกี่ยวข้อง คำว่า ประสิทธิผลมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่าประสิทธิภาพ (Efficiency) ซึ่งหมายถึง 1) คุณภาพหรือระดับสมรรถภาพ 2) ประสิทธิผลของการดำเนินการที่วิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างผลผลิตกับต้นทุนการผลิต (พลังงาน เวลา เงิน ฯลฯ) และ 3) อัตราส่วนของการใช้พลังงานเพื่อให้ระบบขับเคลื่อนได้อย่างคุ้มค่าตลอดจนหมายถึงชุดของประสิทธิภาพเองก็ได้

Martin and Kettner (1996 : 126) กล่าวว่า ประสิทธิผลเป็นผลที่เกิดจากการปฏิบัติหรือการดำเนินงานที่ให้ผลของงานบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งนักวิชาการสาขาต่าง ๆ ได้ให้นิยามประสิทธิผลไว้หลายมุมมอง เช่น นักเศรษฐศาสตร์หรือนักวิชาการทางการเงิน

มักจะให้ ความสำคัญเกี่ยวกับคุณภาพ หรือปริมาณของผลผลิตที่เป็นสินค้าหรือบริการ ส่วนนักวิทยาศาสตร์นั้น การวิจัยประสิทธิผลมักจะตีความเป็นรูปของจำนวน สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ขององค์กรในขณะที่นักสังคมศาสตร์มักจะมองในเรื่องคุณภาพชีวิต เป็นต้น

ภรณ์ กิริติบุตร (2539: 60) กล่าวว่า ในด้านการศึกษานั้น มักจะมองในเรื่องคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษาซึ่งก็คือ ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ประสิทธิภาพจึงเกี่ยวข้องกับคำสำคัญสองคำ คือ วัตถุประสงค์ (Objectives) กับผลสัมฤทธิ์ของงาน (Results/Achievements) ซึ่งผลสัมฤทธิ์ของงานนั้นจะรวมถึงผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) ดังนั้น การประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน ควรเปรียบเทียบระหว่างวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโรงเรียน สำหรับประสิทธิภาพนั้น จะเน้นการเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยนำเข้ากับผลผลิต ถ้าใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและเกิดผลผลิตสูงก็ถือว่ามีประสิทธิภาพสูง อย่างไรก็ตาม ในการบริหารจัดการนั้น ผู้นำองค์กรย่อมต้องการเห็นประสิทธิผลของการดำเนินงานมากกว่าสิ่งใด ๆ การที่บุคลากรหรือผู้ปฏิบัติงานประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน โดยที่สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดหรือใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด จึงเป็นสิ่งที่ผู้นำองค์กรหรือผู้บริหารต้องการที่จะเห็น ประสิทธิภาพเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานด้วย ประสิทธิภาพกับประสิทธิภาพควรมีความสอดคล้องกัน เพราะหากมุ่งเน้นประสิทธิผลมากเกินไปย่อมทำให้ประสิทธิภาพ เกิดปัญหาด้านการจัดสรรทรัพยากรขึ้นได้ ในขณะเดียวกันหากมุ่งเน้นประสิทธิภาพมากเกินไปก็อาจทำให้ประสิทธิผลของการทำงานลดต่ำลงไป ประสิทธิภาพจึงเกี่ยวข้องกับความสามารถในการเลือกเป้าหมายที่เหมาะสมและความสามารถในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายนั้น ๆ แต่อย่างไรก็ตาม เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่าแนวคิดเรื่องประสิทธิผล คือ ตัวการที่จะเป็นเครื่องตัดสินในขั้นสุดท้ายว่า การบริหารและองค์กรประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้น สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่พึงปรารถนาหรือเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ ประสิทธิภาพของการทำงาน พิจารณาจากการนำผลของงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่ได้รับเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมาย

6.2 ประสิทธิภาพขององค์กร

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของประสิทธิผล ดังนี้

Steer (1977: 40) กล่าวว่าประสิทธิผล หมายถึง ระดับขององค์กรที่ประสบความสำเร็จในงาน

Gibson (2000: 55) ได้ให้ความหมายของคำว่าประสิทธิผล (Effectiveness) ว่ามาจาก คำว่า Effect ที่ใช้ในบริบทของความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล (Cause and effect) โดยอธิบายถึงประสิทธิผลว่ามี 3 ระดับ ได้แก่ ระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กร ซึ่งในแต่ละระดับของประสิทธิผลจะมีปัจจัยที่เป็นเหตุผลแตกต่างกัน ดังนี้

1) ประสิทธิภาพระดับบุคคล (Individual effectiveness) เป็นการเน้นผล การปฏิบัติงานเฉพาะบุคคลหรือสมาชิกในองค์กรที่ทำงานตามหน้าที่และตำแหน่งในองค์กร ซึ่งโดยทั่วไป ผู้บังคับบัญชาประเมินประสิทธิภาพระดับบุคคล โดยใช้กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อพิจารณาการขึ้นค่าตอบแทนหรือการให้รางวัลตอบแทน เป็นปัจจัยที่เป็นเหตุให้เกิดประสิทธิผล ระดับบุคคลอันได้แก่ ความสามารถ (Ability) ทักษะ (Skills) ความรู้ (Knowledge) เจตคติ (Attitude) แรงจูงใจ (Motivation) และความเครียด (Stress)

2) ประสิทธิภาพระดับกลุ่ม (Group - effectiveness) เป็นภาพรวมของกลุ่ม บุคคลที่เป็นสมาชิกในองค์กรที่ทำงานตามหน้าที่และตำแหน่งในองค์กร เป็นปัจจัยที่เป็นเหตุให้เกิด ประสิทธิภาพระดับกลุ่ม อันได้แก่ ความสามัคคี (Cohesiveness) ภาวะผู้นำ (Leadership) โครงสร้าง (Structure) สถานภาพ (Status) บทบาท (Roles) และบรรทัดฐาน (Norms)

3) ประสิทธิภาพระดับองค์กร (Organizational effectiveness) เป็นภาพรวม ของประสิทธิภาพระดับบุคคลและระดับกลุ่ม เป็นปัจจัยที่เป็นเหตุให้เกิดประสิทธิภาพระดับองค์กร อันได้แก่ สภาพแวดล้อม (Environment) เทคโนโลยี (Technology) กลยุทธ์ (Strategy choices) โครงสร้าง (Structure) กระบวนการต่าง ๆ (Process) และวัฒนธรรม (Culture) โดยที่ประสิทธิผล องค์กรทั้ง 3 ระดับมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งประสิทธิผลองค์กร ขึ้นอยู่กับประสิทธิผลของบุคคลและกลุ่ม นั้นเอง นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นหลายประการ เช่น ชนิดขององค์กร งานที่องค์กรทำและ เทคโนโลยีที่ใช้ในการทำงานขององค์กร

จากความหมายขององค์กรที่มีประสิทธิภาพข้างต้น สรุปได้ว่า ผลผลิตขององค์กร สามารถ พิจารณาได้จาก การประสบผลสำเร็จในการบริหารงานที่บรรลุตามวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพ ขององค์กรนั้น ๆ

6.3 การบริหารองค์กรที่มีประสิทธิภาพ

นักการศึกษาได้ศึกษาวิธีการบริหารองค์กรที่มีประสิทธิภาพไว้ ดังนี้

Steers (1977: 59-60) ได้เสนอปัจจัยการบริหารซึ่งเป็นตัวกำหนดประสิทธิภาพของ องค์กรไว้ 4 ประการใหญ่ ๆ คือ

- 1) ลักษณะขององค์กร (Organization characteristics) ประกอบด้วย
 - (1) โครงสร้างขององค์กร
 - (2) บทบาทของเทคโนโลยี
- 2) ลักษณะของสภาพแวดล้อม (Environment characteristics) ประกอบด้วย
 - (1) ลักษณะสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร
 - (2) ลักษณะสภาพแวดล้อมภายในองค์กร
- 3) ลักษณะของบุคลากร (Employee characteristics) ประกอบด้วย
 - (1) ความผูกพันต่อองค์กร

(2) การปฏิบัติงาน

4) นโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน (Policies and practices)

ประกอบด้วย

(1) การกำหนดเป้าหมาย

(2) การจัดหาและการใช้ทรัพยากร

(3) สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน

(4) กระบวนการติดต่อสื่อสาร

(5) ภาวะผู้นำและการตัดสินใจ

(6) การปรับตัวขององค์กรและการริเริ่มสิ่งใหม่

Steers (1977: 59-60) กล่าวว่า หากองค์กรสามารถกำหนดปัจจัยทั้งสี่ประการให้บังเกิดผลได้ จะทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติภารกิจตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับ Campbell และคณะ (1977: 132-135) ได้ศึกษาวิเคราะห์ประสิทธิผลขององค์กร ประกอบด้วย 19 เกณฑ์ที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ดังนี้

1. ความมีประสิทธิภาพโดยรวม (Overall effectiveness)
2. คุณภาพ (Quality)
3. ผลผลิต (Productivity)
4. ความพร้อม (Readiness)
5. ประสิทธิภาพ (Efficiency)
6. ผลกำไร (Profit)
7. การเติบโต (Growth)
8. การใช้ประโยชน์จากสภาพแวดล้อม (Utilization of environment)
9. ความมั่นคง (Stability)
10. การเปลี่ยนงาน (Turnover) หรือคงอยู่ต่อ (Retention)
11. การขาดงาน (Absenteeism)
12. อุบัติเหตุ (Accidents)
- 13.ขวัญ (Morale)
14. การจูงใจ (Motivation)
15. ความพอใจ (Satisfaction)
16. ความเห็นที่พ้องกันในเป้าหมาย (Internalization of organization goals)
17. ความขัดแย้ง-สามัคคี (Conflict-cohesion)
18. ความยืดหยุ่น-ปรับตัว (Flexibility-adaptation)

19. การประเมินโดยสภาพแวดล้อมภายนอก (Evaluations by external entities)

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารองค์กรที่มีประสิทธิผล จะต้องคำนึงถึงปัจจัยในการบริหาร 4 ด้าน ได้แก่ ลักษณะขององค์กร ลักษณะของสภาพแวดล้อม ลักษณะของบุคลากร และนโยบายการบริหารและการบริหารงาน

6.4 การประเมินประสิทธิผลองค์กร

การประเมินประสิทธิผลขององค์กร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาให้ทราบว่า องค์กรมีสภาพของความสำเร็จเป็นอย่างไร ซึ่งได้มีนักวิชาการที่ได้เสนอแนวทางและมาตรฐานสากลที่จะใช้ประเมินประสิทธิผลขององค์กร ซึ่ง Robbins (1983: 24-41) เสนอว่า วิธีวัดประสิทธิผลขององค์กร มีอยู่ 4 วิธี ดังนี้

- 1) วัดจากความสามารถขององค์กรในการบรรลุเป้าหมาย
- 2) วัดโดยอาศัยความคิดระบบ
- 3) วัดจากความสามารถขององค์กรในการชนะใจผู้มีอิทธิพล
- 4) วัดจากค่านิยมที่แตกต่างกันของสมาชิกองค์กร

Steers (1977: 77) ได้กำหนดแนวทางในการประเมินประสิทธิผลองค์กร โดยให้ความสำคัญในเรื่องของการบรรลุเป้าหมาย วิธีการเชิงระบบ และพฤติกรรมในองค์กร ดังนี้

1) การบรรลุเป้าหมายขององค์กร (The goal optimization approach) ปัจจุบันวิธีการที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลองค์กร ส่วนใหญ่เน้นไปที่การบรรลุเป้าหมายขององค์กร องค์กรทุกองค์กรมีเป้าหมายที่ชัดเจน และมีความแตกต่างกัน ดังนั้น การประเมินประสิทธิผลขององค์กร การประเมินที่เป้าหมายขององค์กร รูปแบบที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลองค์กรมีหลายรูปแบบ แต่ส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการบรรลุเป้าหมาย หรือผลสุดท้ายมากกว่าวิธีการ ดังนั้น การบริหารในองค์กรจะต้องกำหนดเป้าหมายที่สามารถทำได้ หรือเป้าหมายที่เป็นจริง สามารถทำได้ไม่ใช่เป้าหมายในอุดมคติ

2) การประเมินประสิทธิผลองค์กร โดยใช้แนวทางการบรรลุเป้าหมาย ทำให้ได้ประโยชน์หลายประการ ประการแรก ทำให้ทราบว่า การที่จะบรรลุเป้าหมายสูงสุดมีความเป็นไปได้หรือไม่ จะสร้างความเสียหายให้กับองค์กร หรือจะทำให้องค์กรเจริญเติบโตและสามารถอยู่รอดได้ ประการที่สอง การประเมินตามแนวทางการบรรลุเป้าหมายต้องยอมรับว่าองค์กรที่แตกต่างกันย่อมมีเป้าหมายที่แตกต่างกันด้วย ผู้บริหารในองค์กรจะยังให้ความสำคัญกับคนในองค์กร รู้วิธีการจูงใจคนให้เขาเกิดความรัก และความพึงพอใจในการทำงาน เพื่อจะได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจเพื่อเป้าหมายขององค์กร ประการที่สาม ทำให้ผู้บริหารในองค์กรทราบปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ทำให้องค์กรไม่บรรลุ เป้าหมาย เช่น ข้อจำกัดด้านงบประมาณ บุคลากร หรือแม้แต่เทคโนโลยี ประการที่สี่ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลองค์กรตามแนวทางนี้ มีความยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

3) วิธีการเชิงระบบ (A systems perspective) การประเมินประสิทธิผลองค์กรตามแนวคิดนี้ ใช้แนวคิดระบบเปิดเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ แนวคิดนี้เน้นความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ ในองค์กร และสภาพแวดล้อม 4 ประการ ที่ทำให้องค์กรมีประสิทธิผล คือ

- 1) ลักษณะเฉพาะขององค์กร เช่น โครงสร้างขององค์กรเทคโนโลยี
- 2) ลักษณะเฉพาะของสภาพแวดล้อมเช่น เศรษฐกิจ เงื่อนไขทางการตลาด
- 3) ลักษณะเฉพาะของพนักงาน เช่น ระดับความพึงพอใจในงาน ความผูกพัน

กับงาน

- 4) นโยบายด้านการบริหาร และการปฏิบัติงาน

Hoy และ Miskel (1991: 383) ได้เสนอรูปแบบการประเมินประสิทธิผลองค์กรไว้ 3 รูปแบบ ดังนี้

1) รูปแบบที่ยึดเป้าหมายขององค์กร โดยพิจารณาว่า ผลการดำเนินงานขององค์กรเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งพิจารณาจากเงื่อนไขแห่งความสำเร็จ คือ

- (1) เป้าหมายที่กำหนดขึ้นโดยการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลของกลุ่ม
- (2) จำนวนเป้าหมายต้องเพียงพอที่จะบรรลุผลได้
- (3) เป้าหมายต้องชัดเจนและผู้มีส่วนร่วมต้องเข้าใจตรงกัน
- (4) สามารถกำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายได้

2) รูปแบบที่ยึดระบบทรัพยากร ซึ่งมีแนวคิดว่า องค์กรที่มีประสิทธิผลต้องสามารถแสวงหาผลประโยชน์ด้านทรัพยากรจากสภาพแวดล้อมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยเน้นความสำคัญของปัจจัยป้อนเข้ามากกว่าผลผลิต ซึ่งยึดหลักที่ว่าองค์กรที่ได้รับทรัพยากรมากกว่า ย่อมมีประสิทธิผลมากกว่า สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ประเมินในระบบนี้คือ ความคงที่ของกระบวนการภายใน โครงสร้างและความสามารถในการกำกับติดตามและการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม

3) รูปแบบบูรณาการ เป็นการรวมรูปแบบที่ยึดเป้าหมายขององค์กรและรูปแบบที่ยึดระบบทรัพยากรเข้าด้วยกัน โดยใช้เกณฑ์เดียวซึ่งเป็นลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ มิติเวลา กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องและความเป็นพหุเกณฑ์ ดังนี้

3.1) มิติเวลา ในการประเมินประสิทธิผลขององค์กรนั้น สิ่งที่เป็นเกณฑ์การประเมิน คือ ช่วงเวลาซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระยะคือ ระยะสั้น (Short-term) ระยะกลาง (Intermediate) ระยะยาว (Long-term) กล่าวคือ การประเมินจะเปลี่ยนไปตามลักษณะวงจรชีวิตขององค์กร เช่น ในระยะเริ่มแรกของการดำเนินงานต้องใช้เกณฑ์ที่เน้นความยืดหยุ่น และการได้มาซึ่งทรัพยากร เมื่อองค์กรมีวุฒิภาวะแล้ว ใช้เกณฑ์ในการติดต่อสื่อสาร ความสามารถในการผลิตและความมีประสิทธิภาพและเมื่อองค์กรอยู่ในระยะเสื่อมถอย ต้องใช้เกณฑ์การปรับตัว นวัตกรรมและการได้มาซึ่งทรัพยากร

3.2) กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ในการใช้เกณฑ์การประเมินและสิทธิผล จำเป็นต้องคำนึงถึงค่านิยมและความคิดของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานขององค์กร ดังนั้นเกณฑ์การประเมินจึงต้องสอดคล้องกับความพึงพอใจของกลุ่มที่เกี่ยวข้อง

3.3) ความเป็นพหุเกณฑ์ คือ การประเมินที่ใช้เกณฑ์โดยการคำนึงถึงองค์ประกอบหลายส่วนที่เป็นตัวบ่งชี้ โดยเฉพาะความเป็นระบบ (System) ขององค์กรที่ประกอบด้วยปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการ และปัจจัยป้อนออก โดยแต่ละปัจจัยจะต้องมีส่วนประกอบต่าง ๆ และจะต้องประเมินตามส่วนประกอบนั้น ๆ (Hoy and Miskel, 1991: 383)

รูปแบบการบูรณาการนี้ ได้มีพื้นฐานแนวคิดมาจากทฤษฎี ระบบสังคมตามรูปแบบหน้าที่ทางสังคมของ Parsons (1964 : 210) ที่กล่าวถึงองค์กรว่า เป็นระบบสังคมของระบบเปิดที่ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพขององค์กร จึงต้องประกอบด้วยหน้าที่พื้นฐาน 4 ประการ เพื่อให้องค์กรอยู่รอดได้ คือ

1) การปรับตัว (Adaptation-A) หมายถึง การที่องค์กรจะต้องปรับตัวให้สอดคล้องกันในสิ่งแวดล้อมภายนอก โดยการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานภายในองค์กรให้สนองต่อสภาพการณ์ใหม่ ที่มีผลกระทบต่อองค์กร ตัวบ่งชี้ที่จะใช้วัด ได้แก่

- (1) ความสามารถในการปรับเปลี่ยน (Adaptability)
- (2) นวัตกรรม (Innovation)
- (3) ความเจริญเติบโต (Growth)
- (4) การพัฒนา (Development)

2) การบรรลุเป้าหมาย (Goal attainment-G) หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กร การจัดหา และการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ภายในองค์กร เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ตัวบ่งชี้ที่จะใช้วัด ได้แก่

- (1) ผลสัมฤทธิ์ (Achievement)
- (2) คุณภาพ (Quality)
- (3) การแสวงหาทรัพยากร (Resource acquisition)
- (4) ประสิทธิภาพ (Efficiency)

3) การบูรณาการ (Integration-I) หมายถึง การประสานความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในองค์กร เพื่อการรวมพลังให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการปฏิบัติการกิจขององค์กร ตัวบ่งชี้ที่จะใช้วัด ได้แก่

- (1) ความพอใจ (Satisfaction)
- (2) บรรยากาศ (climate)
- (3) การสื่อความหมาย (communication)

(4) ความขัดแย้ง (conflict)

4) การรักษาแบบแผนวัฒนธรรม (Latency-L) หมายถึง การดำรงและรักษา ระบบค่านิยมขององค์กร ซึ่งประกอบด้วย รูปแบบทางด้านวัฒนธรรมองค์กรและแรงจูงใจในการทำงาน ให้คงอยู่ในองค์กร ตัวบ่งชี้ที่จะใช้วัด ได้แก่

(1) ความภักดี (Loyalty)

(2) ความสนใจของคนส่วนใหญ่ (Central life interest)

(3) แรงจูงใจ (Motivation)

(4) เอกลักษณ์ (Identity)

จากแนวคิดข้างต้นในการประเมินประสิทธิผลองค์กร Hoy และ Mislal (1991 : 321)

ได้นำมาบูรณาการ ดังตาราง 1

ตาราง 1 รูปแบบบูรณาการของประสิทธิผลองค์กร

มิติของประสิทธิผล	สิ่งที่พิจารณา	ตัวบ่งชี้ประสิทธิผล
การปรับตัว (Adaptation)	เวลา กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> ความสามารถในการปรับตัว (adaptability) นวัตกรรม (innovation) ความก้าวหน้า (growth) การพัฒนา (development)
การบรรลุเป้าหมาย (Goal Attainment)	เวลา กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> ผลสัมฤทธิ์ (achievement) คุณภาพ (quality) การได้มาซึ่งทรัพยากร (communication) ความขัดแย้ง (conflict)
การบูรณาการ (Integration)	เวลา กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> ความพึงพอใจ (satisfaction) บรรยากาศองค์กร (climate) การติดต่อสื่อสาร (communication) ความขัดแย้ง (conflict)
การรักษาแบบแผนวัฒนธรรม (Latency)	เวลา กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> ความจงรักภักดี (loyalty) ความสนใจในชีวิต (central life interest) การเจริญใจ (growth) ความมีเอกลักษณ์ขององค์กร

กล่าวโดยสรุป การประเมินประสิทธิผลขององค์กร เป็นการตรวจสอบผลการดำเนินงานว่า องค์กรมีสภาพการปฏิบัติงานอย่างไร เป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ ประสบผลสำเร็จเพียงใด ซึ่งในการประเมินความมีประสิทธิผลขององค์กรดังกล่าว จำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ขององค์กร พร้อมทั้งสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ องค์กรด้วย เพื่อให้การประเมินประสิทธิผลได้ผลอย่างจริงจัง ทั้งใน ระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว

6.5 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice)

ราซี แก้วพรัตน์ (2548: 1-3) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) ดังนี้

Best practice เป็นวิธีการทำงานที่ดีที่สุดในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นระบบบริหาร เทคนิควิธีการต่างๆ ที่ทำให้ผลงานบรรลุเป้าหมายระดับสูงสุด ดังนั้น Best practice จึงไม่ใช่เป็นแค่เพียงวิธีการทำงานที่ดีที่สุด แต่เป็นการทำงานที่ดีกว่า หรือดีที่สุด ซึ่งมีทั้งการทำงานในเชิงระบบบริหารและเทคนิควิธีการต่างๆ ทำให้ผลงานนั้นบรรลุเป้าหมายสูงสุด

Best practice เริ่มต้นจาก วงการแพทย์ เป็นวิธีการปฏิบัติที่ดี ไม่ว่าจะนำไปปฏิบัติที่ไหนอย่างไร ซึ่งผลงานที่ปฏิบัติได้นั้นได้นำไปสู่ผลสำเร็จ หน่วยงานจำเป็นต้องมีการแลกเปลี่ยน วิธีการปฏิบัติงานที่ดีกับหน่วยงานย่อย และมีการแลกเปลี่ยนระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นหน่วยงานภายนอก ผลสุดท้ายของ Best practice คือการนำไปใช้จนเป็นมาตรฐาน Best practice ทางด้านการศึกษา เป็นเครื่องมือทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพที่ดีเยี่ยม บางครั้ง Best practice อาจจะเป็นเพียงแค่แนวคิดง่าย ๆ แต่เป็นแนวคิดที่ทรงอำนาจ น่าตื่นตาตื่นใจเป็นแนวคิดนอกกรอบ เมื่อหน่วยงานมี Best practice แล้ว ควรได้มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง จนเป็นมาตรฐาน Best Practice ของหน่วยงานการศึกษานั้น ๆ ได้

Best practice เกิดขึ้นเมื่อ หน่วยงานทางภาคธุรกิจได้นำไปใช้เป็นรางวัลหรือสิ่งจูงใจให้กับฝ่ายหรือแผนกต่าง ๆ ขององค์กร เพื่อกระตุ้นให้ฝ่ายเกิดการสร้างสรรค์ผลงาน และวิธีการปฏิบัติงานที่ดี สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า อันนำมาสู่ผลกำไรให้บริษัทหรือองค์กร ผลตอบแทนสำหรับฝ่ายหรือแผนกที่จะได้รับรางวัลนั้น ในระยะแรกมักจะเป็นถ้วยรางวัลและเงินสด เป็นส่วนใหญ่ แต่ในระยะต่อมา หลายองค์กรเห็นว่า การให้รางวัลดังกล่าวไม่สามารถกระตุ้นการทำงานได้เพียงพอและยั่งยืน จึงได้เปลี่ยนรางวัลและรูปแบบการให้รางวัล โดยเน้นรางวัลในสิ่งที่ไม่สามารถสัมผัสได้ เช่น การให้โอกาสการทำงานที่ยืดหยุ่นมากขึ้น การผ่อนคลาย ภาระเบียบการทำงาน การให้โอกาสผู้ปฏิบัติงานระดับล่างเข้าถึงผู้บริหารระดับสูงได้ง่ายขึ้นและไม่เป็นทางการ

ถึงแม้ว่าขณะนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะไม่มีการจัดทำ Best practice (BP) อย่างเป็นทางการ แต่แท้ที่จริงแล้วหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี Best practice อยู่แล้ว และมีมากมายทั้งส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา และการปฏิรูปราชการ แต่ผลการนำเสนอมักเป็นผลงานที่เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาส่วนใหญ่ เช่น รูปแบบเทคนิควิธีการสอนต่าง ๆ เทคนิคการนิเทศ และการบริหารสถานศึกษา เป็นต้น ส่วนของการปฏิรูประบบราชการยังไม่ปรากฏออกมาอย่างชัดเจน ส่วนใหญ่มักจะรู้จักกันในหน่วยงานหรือวงกว้างที่เกี่ยวข้อง เช่น การเปิดค่ารักษา 15 นาที การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานธุรการ การจัดการศึกษานานาชาติ โรงเรียนในแนวตะเข็บชายแดน One stop service เป็นต้น รูปแบบเทคนิควิธีการบริหารราชการเหล่านี้ ได้หลบซ่อนอยู่ในสำนักงานยังไม่ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยน

เรียนรู้กันอย่างแพร่หลาย สำหรับสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ทั่วประเทศก็เชื่อว่ามี Best practice กระจายหลบซ่อนอยู่มากมายเช่นเดียวกัน แต่ไม่มีการบันทึกรายงานให้รับทราบกันอย่างกว้างขวาง

Best practice ในหน่วยงานสามารถเกิดขึ้นได้หลายช่องทาง ตัวอย่างดังนี้

1. เกิดจากบุคคล อันมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่คาดหวัง ความสำเร็จ ความคิดเชิงอนาคต การเปลี่ยนแปลง ผู้ปฏิบัติงาน ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่เรียนรู้ได้จากการปฏิบัติ ริเริ่มสร้างสรรค์ แก้ปัญหาการทำงาน เสนอแนะวิธีการต่อผู้บริหารและอาจเกิดแนวคิดการรับรู้ค่าปรารถนาของคณะกรรมการ ของผู้ปกครอง ของประชาชนหรือผู้รับบริการ ก่อให้เกิดการสร้างสรรควิธีการใหม่ หรือที่ดีกว่า

2. เกิดจากปัญหาอุปสรรค ในการบริหารจัดการทั้งระบบ ทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตไม่ได้ตามเป้าหมาย ความกดดันจากผู้รับบริการ การขับเคลื่อนนโยบายของผู้บริหารระดับสูง ภาวะข้อจำกัดของทรัพยากรทางการบริหาร ภาวะวิกฤตทำให้มีการแสวงหาแนวทางกระบวนการวิธีการที่ดีกว่าเพื่อให้ได้ผลผลิต ความสำเร็จสูงสุด

3. เกิดจากแรงขับเคลื่อนพัฒนาค้นหาวิธีการใหม่เพื่อเพิ่มผลผลิต กำไร หรือสร้างความพึงพอใจของผู้รับบริการ เสริมสร้างประสิทธิภาพขององค์กร

ขั้นตอนการดำเนินงาน Best practice มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ภารกิจที่แท้จริงของหน่วยงานนั้น ๆ

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาวิเคราะห์สภาพของหน่วยงาน ซึ่งอาจดำเนินการได้หลายวิธี เช่น ใช้วิธีการสำรวจ การระดมความคิด การใช้กระบวนการ AIC หรือ SWOT เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดภาพความสำเร็จอนาคต จัดทำรูปแบบ (Model) วิธีการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติตามแบบวิธีการ อาจจะเริ่มทดลอง นำร่อง ตรวจสอบประเมินผลอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผล วิเคราะห์ เปรียบเทียบในด้านขั้นตอน ระยะเวลางบประมาณและผลที่ได้รับกับวิธีเดิม

ขั้นตอนที่ 6 ปรับปรุงพัฒนา และขยายผลกำไรไปใช้ในหน่วยงานให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 7 การบันทึก เขียนรายงาน ใช้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติ

นอกจากข้อเสนอ 7 ขั้นตอน ข้างต้นแล้ว หน่วยงานสามารถจะดำเนินการได้อีกหลายกระบวนการ เช่น ตามแนวทาง วงจรเดมมิ่ง (Deming circle) ซึ่งประกอบด้วย P: การวางแผน D: การปฏิบัติ C: การตรวจสอบประเมินผล A: การปรับปรุงพัฒนา กำหนดกิจกรรมใหม่ เป็นต้น

คุณลักษณะ Best practice ในการวินิจฉัย นอกจากจะทรงพลัง มีความตื่นตัว ตั้งใจในตัวเองแล้ว ควรจะมีประเด็นพิจารณา ดังต่อไปนี้

1. เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภารกิจโดยตรงของหน่วยงานนั้น
2. สนองต่อนโยบาย การแก้ปัญหา การพัฒนา ประสิทธิภาพของหน่วยงาน
3. ลดขั้นตอน ลดรอบระยะเวลาการทำงาน
4. ลดทรัพยากร ลดค่าใช้จ่าย
5. การนำเทคโนโลยีมาประกอบการทำงาน
6. วิธีการริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ หรือประยุกต์สิ่งใหม่
7. สามารถทำแผนผังเชิงเปรียบเทียบ วิธีการเก่าและใหม่
8. อำนวยความสะดวกในการใช้
9. วางระบบการให้บริการ มีช่องทางการให้บริการ
10. สามารถเทียบเคียง วิธีการทำงานลักษณะเดียวกันกับหน่วยงานอื่นได้
11. ผลผลิต/ความสำเร็จเพิ่มมากขึ้น
12. ความพึงพอใจของผู้รับบริการ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
13. สามารถนำไปใช้เป็นมาตรฐานการทำงานต่อไปได้ยั่งยืนพอสมควร
14. การพัฒนาปรับปรุงต่อไป

ขอขยาย Best practice ในหน่วยงานทางการศึกษา ประกอบด้วย 1) Best practice ด้านบริการ และ 2) Best practice ด้านคุณภาพ

1. Best practice ด้านบริการ

- 1.1) การประหยัดงบประมาณ
- 1.2) การลดรอบระยะเวลาการทำงานของขั้นตอนในการให้บริการ
 - 1.2.1) การออกไปสุทธิ
 - 1.2.2) การขอใช้อาคารสถานที่
 - 1.2.3) การออกไปรับรองการสำเร็จการศึกษา
 - 1.2.4) การให้บริการข้อมูลสารสนเทศ
 - 1.2.5) การเบิกจ่ายงบประมาณ

1.3) การส่งเสริมศักยภาพของหน่วยงานและสถานศึกษา สามารถนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปฏิบัติงานและพัฒนา

- 1.4) ระบบการวัดผลผลิต (ขอขยายการวัด ปริมาณคุณภาพเวลา ค่าใช้จ่าย)
- 1.5) การเปิดโอกาสให้เอกชนหรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรเข้ามามีส่วนร่วม

บริหารจัดการ

- 1.6) การบริหารที่เน้นความพึงพอใจของผู้รับบริการ
- 1.7) การรับฟังและตอบสนองความคิดเห็นของประชาชน
- 1.8) การบริหารอัตรากำลังให้คุ้มค่า

- 1.8.1) การเกลี้ยอัตรากำลัง
- 1.8.2) การบรรจุ แต่งตั้ง บุคลากรลงในตำแหน่งว่างอย่างรวดเร็ว
- 1.8.3) การมอบหมายงานให้ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลตรงกับความรู้
ความสามารถและความถนัด
- 1.8.4) การเสริมสร้างบุคลากรให้ทำงานเต็มตามศักยภาพ
- 1.8.5) การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร
- 1.9) การจัดองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
- 1.9.1) การส่งเสริมหรือพัฒนาให้บุคลากรพัฒนาความรู้และทักษะ
การปฏิบัติงาน
- 1.9.2) การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 1.9.3) การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่หลากหลายสม่ำเสมอ
และต่อเนื่อง
- 1.10) การถ่ายทอดเป้าหมายและตัวชี้วัดขององค์กรให้ถึงระบบบุคคล
- 1.10.1) การพัฒนาระบบควบคุมภายใน
- 1.10.2) การบริหารความเสี่ยง
- 1.10.3) การรายงาน
- 2) Best practice ด้านคุณภาพ
- 2.1) ระบบการรับนักเรียนเข้าเรียน
- 2.1.1) การจัดข้อมูลสารสนเทศ กลุ่มอายุ 3-5 ปี และ 7-16 ปี
- 2.1.2) การวางแผนการรับนักเรียน
- 2.1.3) Educational Mapping
- 2.1.4) ระบบการติดตามนักเรียน
- 2.2) การจัดการรูปแบบการจัดการศึกษา
- 2.2.1) การจัดการศึกษาเด็กปัญญาเลิศ
- 2.2.2) การจัดการศึกษาเด็กด้อยโอกาส
- 2.2.3) การจัดการศึกษาเด็กพิการ
- 2.3) การลดการออกกลางคัน
- 2.4) การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย
- 2.5) การจัดสรรโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาต่อจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2.6) การจัดระบบสนับสนุน เกื้อกูลช่วยเหลือให้นักเรียนจบการศึกษาภาคบังคับ
และการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2.6.1) ทุนการศึกษา

- 2.6.2) อาหารกลางวัน
- 2.6.3) การทำงานนอกเวลาเรียน (Part Time)
- 2.6.4) การมีรายได้ระหว่างเรียน (รายได้ที่เกิดจากกิจกรรมการเรียนรู้อย่างอื่น)
- 2.7) การบริหารจัดการหลักสูตร
 - 2.7.1) การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.7.2) การนำหลักสูตรไปใช้
 - 2.7.3) การประเมินผล ติดตามการใช้หลักสูตร
- 2.8) การใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 2.9) การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.10) การประกันคุณภาพภายใน
- 2.11) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.11.1) การศึกษานักเรียนรายบุคคล
 - 2.11.2) การคัดกรองนักเรียน
 - 2.11.3) การส่งเสริมสนับสนุนนักเรียน
 - 2.11.4) การป้องกันแก้ไข
 - 2.11.5) การส่งต่อนักเรียน

สรุปได้ว่า การปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ คือ การปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จอย่างสูงสุด โดยใช้วิธีการดำเนินงานต่าง ๆ มีความสำคัญอย่างมากในการบริหาร ซึ่งจะทำให้การบริหารประสบผลสำเร็จ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

7. หลักการ แนวคิด ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะและองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล

นักวิชาการได้เสนอแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะและองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ดังนี้

Edmonds (1979: 37) ได้เสนอแนวคิดที่นำไปสู่ความเป็นโรงเรียนประสิทธิผลด้วยปัจจัย 5 ประการ คือ

1. ภาวะผู้นำที่แข็งแกร่งของผู้บริหาร
2. ความเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านทักษะพื้นฐาน
3. สภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่สะอาด เรียบร้อยและปลอดภัย
4. ความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียนในระดับสูง
5. การเฝ้าติดตามประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

Stedman (1987: 215-244) ได้ศึกษาถึงความสำเร็จของโรงเรียน ซึ่งสรุปได้ว่า ลักษณะที่แสดงถึงความสำเร็จ ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับประสิทธิผลของโรงเรียน คือ

1. การเน้นที่ชาติพันธุ์และเชื้อชาติ
2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
3. การร่วมกันวางแผนดูแลนักเรียนระหว่างครูและผู้ปกครอง
4. หลักสูตรที่เน้นทางด้านวิชาการ
5. การใช้และพัฒนาครูอย่างมีประสิทธิภาพ
6. การให้การดูแลครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด
7. ความรับผิดชอบของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียน
8. สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย
9. การสอนที่ปราศจากปัญหาทางวิชาการ

Austin และ Reynolds (1990: 167-178) ได้ศึกษาวิจัยและรายงานว่าการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลจะต้องมีลักษณะที่แสดงถึงความสำเร็จดังนี้

1. การจัดการอาคารสถานที่
2. ภาวะผู้นำ
3. ความมีเสถียรภาพของบุคลากร
4. การจัดระบบของหลักสูตรและการเรียนการสอน
5. การพัฒนาบุคลากร
6. การจัดการเวลาเรียนที่เกิดประโยชน์สูงสุด
7. ความเป็นเลิศทางวิชาการที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง
8. การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากผู้ปกครอง
9. การวางแผนร่วมกัน
10. ความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
11. มีเป้าหมายและความคาดหวังร่วมกันที่ชัดเจน
12. มีระเบียบวินัย

นอกจากนี้ นักการศึกษาได้ศึกษาเกี่ยวกับโรงเรียนประสิทธิผล ดังนี้

Marcel (1990: 1852) วิจัยเรื่องอำนาจของครูใหญ่ กับประสิทธิผลของโรงเรียน ในปี 1990 เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามพฤติกรรมของผู้บริหาร แบบประเมินโรงเรียน ประกอบด้วย การประเมินการบรรลุเป้าหมาย ภาวะผู้นำ บรรยากาศ การติดต่อสื่อสารของครู การสื่อสารของผู้บริหารและการปฏิบัติงานของครู กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูใหญ่ 34 คน ผู้ช่วยครูใหญ่ 113 คน และครู 375 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาสหพันธ์ การวิเคราะห์ตัวประกอบ พบว่า พฤติกรรมการใช้ เป็นองค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำ และมีผลกระทบต่อการดำเนินงานของโรงเรียนและต่ออาจารย์

Shepherd (1990: 2227) ทำการศึกษาตัวแปรเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยรวบรวมข้อมูลจากครู 1,797 คน พบว่าภาวะผู้นำและบรรยากาศองค์กรมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน

Worthman (1990: 1-3) ได้วิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นระบบราชการกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในปี 1990 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลองค์กรว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ และเพื่อตัดสินว่ามีแต่ละมิติของประสิทธิผลองค์กร คือ ความสามารถในการผลิต ความสามารถในการปรับตัว ความยืดหยุ่น มีความสัมพันธ์กับระดับความเป็นระบบราชการของโรงเรียนนั้น ๆ หรือไม่ โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย 2 ชนิด คือ D.A Mackay,s school organizational inventory และ Paul Mott's Index of perceived organization effectiveness (IPOED) ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ในทางลบระหว่างราชการกับประสิทธิผลองค์กร ความสามารถในการผลิตของครูกับระดับความเป็นระบบราชการและผู้วิจัยได้เสนอแนะให้โรงเรียนและระบบโรงเรียนหนีห่างจากความเป็นองค์กรที่มีลักษณะระบบราชการ และควรมุ่งสู่การเป็นองค์กรที่มีรูปแบบของความร่วมมือ ซึ่งองค์กรที่มีลักษณะนี้ สามารถสร้างความชื่นชมให้เกิดขึ้นกับครู ในฐานะนักวิชาชีพ โรงเรียนจะได้รับการกระตุ้นให้เกิดความผูกพันต่อวิชาชีพ การสอนและเน้นการสร้างเสริมพลังของครูใหญ่ในการนำ

Caldwell และ Spinks (1990: 5-12) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) เน้นการเรียนการสอน 2) ความสามารถในการรับการตรวจสอบได้ 3) การมีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม และ 4) การมีแผนงานเพื่อพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารและครู

Srgiovanni (1991: 258-263) ได้สรุปลักษณะสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลว่า ควรมีองค์ประกอบดังนี้ 1) เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง 2) มีแผนงานทางวิชาการที่ดี 3) จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน 4) มีบรรยากาศสถานศึกษาในทางบวก 5) ส่งเสริมความมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันแบบเป็นกลุ่ม 6) มีการพัฒนาบุคลากรอย่างกว้างขวาง 7) ใช้ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม 8) ส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 9) ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม

Pierce (1991: 35) ได้วิเคราะห์ลักษณะการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในปี ค.ศ. 1991 พบว่า มีลักษณะดังนี้

- 1) การให้ความเคารพกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม
- 2) การพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่เน้นการสร้างครูที่ช่วยเหลือนักเรียนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม
- 3) หลักสูตรที่เน้นการบูรณาการ สามารถพัฒนาได้มากกว่าทักษะพื้นฐาน
- 4) การส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความร่วมมือในการวางแผนกับครู การมีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียนระหว่างครูและผู้ปกครอง

และในปี ค.ศ. 1995 Sammons, Hillman & Mortimore (1995: 8) ได้ศึกษาวิจัย และพัฒนาองค์ประกอบที่ส่งผลถึงความสำเร็จหรือความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนประสิทธิผลว่ามี 11 ปัจจัย คือ

- 1) ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ประกอบด้วย
 - 1.1) มีความมั่นคงและชัดเจนของวัตถุประสงค์ขององค์กร และบริหารเชิงรุก สร้างทีมงานบริหารของโรงเรียน
 - 1.2) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารจัดการหลักสูตร การตัดสินใจและการใช้นโยบายต่าง ๆ
 - 1.3) สร้างครูให้เป็นผู้นำทางวิชาการ
- 2) การมีวิสัยทัศน์ และเป้าหมายร่วมกัน ประกอบด้วย
 - 2.1) การมีเอกภาพของเป้าหมายโรงเรียน
 - 2.2) มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพื่อความก้าวหน้าของนักเรียน
 - 2.3) มีความเคารพในสถาบัน
- 3) มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ได้แก่
 - 3.1) มีสภาพแวดล้อมที่เป็นระบบ ระเบียบ
 - 3.2) มีสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดความสนใจต่อการเรียนการสอน
- 4) การเรียนการสอนที่เข้มข้น ได้แก่
 - 4.1) การใช้เวลาที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน และการบริหาร
 - 4.2) เน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ
- 5) มีแผนการเรียนการสอนที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจน ได้แก่
 - 5.1) ความมีประสิทธิภาพของแผนการสอน ในการเตรียมการสอน
 - 5.2) มีจุดประสงค์ที่ชัดเจนของแผนการสอน
 - 5.3) มีบทเรียนที่เหมาะสมกับนักเรียน
 - 5.4) ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย
- 6) มีความคาดหวังต่อโรงเรียน และนักเรียนในระดับสูง ได้แก่
 - 6.1) ครูและนักเรียนมีความคาดหวังในระดับสูงร่วมกันทั่วถึงทั้งโรงเรียน
 - 6.2) มีการสื่อสารและเสริมแรง เพื่อให้มีความคาดหวังสู่ความเป็นจริง
 - 6.3) มีการคิดการปฏิบัติที่ทำให้ไปสู่ความคาดหวัง
- 7) มีการเสริมแรงครู ประกอบด้วย
 - 7.1) การให้ความเป็นธรรมในการให้รางวัล และการลงโทษ
 - 7.2) ชี้แจงและให้ทราบผลการพัฒนาหรือการปรับปรุง
- 8) มีการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และการพัฒนาปรับปรุงโรงเรียน ได้แก่

- 8.1) มีการติดตามผลการเรียนของนักเรียน
 - 8.2) มีการประเมินศักยภาพของโรงเรียน
 - 9) นักเรียนมีความรับผิดชอบ ประกอบด้วย
 - 9.1) การสร้างความศรัทธาของครูให้มีแก่นักเรียน
 - 9.2) มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้นักเรียน
 - 9.3) การควบคุมพฤติกรรมของนักเรียน
 - 10) มีความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ได้แก่ การให้ความร่วมมือที่เอื้ออำนวย ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
 - 11) เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ การพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ให้มีการเรียนรู้ และรับผิดชอบต่อโรงเรียนได้เอง เพื่อสร้างทีมงานในการพัฒนาโรงเรียน
- Lunenburg และ Ornstein (1996: 348) ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน จากโครงการ Connecticut school effectiveness project และสรุปลักษณะของการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลว่ามีลักษณะ 7 ประการ ดังนี้
- 1) มีสภาพแวดล้อมที่เป็นระเบียบและปลอดภัย (A safety and orderly environment) และไม่เป็นปัญหาอุปสรรคสำหรับการเรียนการสอน
 - 2) พันธกิจของโรงเรียนมีความชัดเจน (A clear school mission) : บุคลากรมีส่วนร่วมในภาระผูกพันของเป้าหมายการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ และสามารถตรวจสอบได้
 - 3) มีภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยที่ผู้บริหารต้องมีความเข้าใจและประยุกต์ใช้คุณลักษณะของงานวิชาการที่มีประสิทธิผล (Instructional effective)
 - 4) มีบรรยากาศของความคาดหวังที่สูง (A climate of high expectation) โดยที่อาจารย์สามารถแสดงออกถึงความรอบรู้ในทักษะเบื้องต้นให้นักเรียนเห็นได้
 - 5) หุ้มเทเวลาในการทำงาน (High time on task) เพื่อวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอน และพัฒนาทักษะ
 - 6) มีการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ (Frequent monitoring of student program) เพื่อนำผลมาปรับปรุงต่อไป
 - 7) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผู้ปกครอง (Positive home school relations) โดยที่ผู้ปกครองสนับสนุนพันธกิจของโรงเรียนและช่วยเหลือส่วนที่ทำให้เกิดความสำเร็จ
- Hanson (1996: 35) ให้ทัศนะว่าการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลมีลักษณะ ดังนี้
- 1) มีการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
 - 2) มีบรรยากาศสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน
 - 3) มีการติดตามกำกับกระบวนการเรียนการสอน
 - 4) บุคลากรมีมาตรฐาน

5) มีการส่งเสริมการรักษาวินัยของผู้เรียนและ

6) มีการจัดสภาพแวดล้อมและสวัสดิการทำงาน

Senge (1996: 43-46) กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญที่จะส่งผลให้สถานศึกษาเป็นสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล โดยการทำให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยหลักการสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ 1) การคิดอย่างเป็นระบบ (System thinking) ซึ่งเป็นไปตามวิธีการเชิงระบบ (System approach) หรือตามทัศนะของ Getzets และ Guba, Parsons, Etzioni และ Carlson ที่มองสถานศึกษาอย่างเป็นระบบของสังคม (School as social system) เป็นการมองอย่างเป็นภาพรวม ไม่มองแบบแยกส่วน เพราะการมองหรือคิดแบบแยกส่วนจะเป็นเสมือนการเล่นภาพการตัดต่อ (Jigsaw puzzle) ซึ่งหากมองภาพทีละชิ้นจะไม่สามารถบอกได้ว่าจะทำให้เกิดภาพรวมในรูปร่างหน้าตาเป็นอย่างไร จะต้องจัดให้เข้าที่ตามลักษณะความสัมพันธ์ของมันแล้ว จึงจะทำให้มองเห็นภาพรวมได้อย่างชัดเจน 2) ความรอบรู้ของบุคลากร (Personal mastery) เป็นไปตามทฤษฎีการจูงใจและทฤษฎีภาวะผู้นำที่กล่าวว่า คนจะมีพันธะผูกพันกับจุดหมายและภารกิจขององค์กรและจะใช้ความพยายามเพื่อการบรรลุผลสำเร็จ หากพวกเขามีความรอบรู้ในวิชาการต่าง ๆ สามารถร่วมในการเป็นเจ้าของหรือเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร 3) มีรูปแบบทางความคิด (Mental models) เป็นไปตามทฤษฎีการจูงใจและภาวะผู้นำโดยเชื่อว่า การสร้างรูปแบบทางความคิด ให้เกิดขึ้นในองค์กรจะทำให้สมาชิกมีความตื่นตัว มีแรงจูงใจภายใน ในการที่จะสำรวจสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่คาดหวัง เพื่อการพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบทางความคิดอยู่เสมอ 4) การมีคุณค่าร่วม (Shared values) ซึ่งเป็นไปตามหลักการของวัฒนธรรมองค์กรและการมีส่วนร่วม โดยเชื่อว่าหากองค์กรให้สมาชิกได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์โดยอาศัย คุณค่าร่วม (Shared values) ของสมาชิกแล้ว ก็จะทำให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วม (Shared vision) ซึ่งจะทำให้พวกเขามีความผูกพันกับวิสัยทัศน์ร่วมนั้นและก่อให้เกิดการปฏิบัติตามมา 5) การเรียนรู้เป็นทีม (Team learning) เป็นไปตามหลักการความร่วมมือ หลักการกระบวนการกลุ่ม ซึ่งเชื่อว่าสมาชิกในองค์กรจะเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น หากพวกเขาได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งไม่เพียงในระดับห้องเรียนเท่านั้น แต่จะต้องเป็นทั้งระดับสถานศึกษาด้วย (Marquardt, 1996: 43-46)

ในปี ค.ศ. 1999 Scribner (1999: 16) ได้ศึกษาคุณลักษณะของการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล พบว่า มี 4 ปัจจัย คือ

- 1) การสร้างสังคมที่เอื้ออาทรต่อความสำเร็จของนักเรียน
- 2) การสร้างความมีระหว่างผู้ปกครอง และชุมชนใกล้เคียง
- 3) การสร้างวัฒนธรรมที่ห่วงใยต่อนักเรียนทางด้านการเรียนการสอน
- 4) การสร้างระบบการประเมินผลที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล

ในปี ค.ศ. 2001 Glickman and others (2001: 49) ได้สรุปคุณลักษณะของโรงเรียนประสิทธิผล หรือโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารงานที่ปรับปรุงแล้วว่ามี 12 ประการ คือ

- 1) ผู้บริหารที่มีความหลากหลายของภาวะผู้นำ ซึ่งรวมถึงภาวะผู้นำของครูด้วย
 - 2) ตระหนักถึงสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของโรงเรียน
 - 3) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
 - 4) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันและปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์อย่างต่อเนื่อง
 - 5) ได้รับการสนับสนุนจากทั้งภายนอกและภายในโรงเรียนในเรื่องเวลาเรียน
- การจัดกิจกรรมด้านวิชาการและคุณธรรมจริยธรรม
- 6) เน้นที่การเรียนการสอน
 - 7) มีการพัฒนาที่ต่อเนื่อง เช่น การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของโรงเรียน
 - 8) มีแผนการสอนที่ดี
 - 9) ครูมีความร่วมมือกัน
 - 10) มีการศึกษาวิจัยเพื่อหาข้อมูลในการสร้างรูปแบบของโรงเรียน
 - 11) มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการพัฒนาปรับปรุงโรงเรียน
 - 12) ใช้วิธีการหลากหลายเพื่อพัฒนาปรับปรุงโรงเรียน

Harison (2000: 4) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงสภาพกับประสิทธิผลของวิทยาลัยชุมชน โดยศึกษาจากวิทยาลัยชุมชนในอเมริกาเหนือ 46 แห่ง ใช้วิธีการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ คือ การวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารวิทยาลัย โดยใช้ Multifactor leadership questionnaire และแบบสำรวจเกี่ยวกับ Institutional performance เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิผลของวิทยาลัย ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและประสิทธิผลของวิทยาลัย โดยใช้ Multiple regression ผลสรุปผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงสภาพจะเป็นตัวพยากรณ์ต่อประสิทธิผลของวิทยาลัย ได้ดีกว่าผู้นำแบบแลกเปลี่ยน และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่มีพฤติกรรมผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงสภาพนั้นจะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจ สื่อสารแบบเปิด และแสดงวิสัยทัศน์ได้ดีกว่าผู้บริหารที่มีพฤติกรรมแบบแลกเปลี่ยน

นอกจากนี้แล้ว Hoy และ Miskel (2001: 297) ที่ได้ศึกษาวิจัยและพบว่า โรงเรียนที่มีคุณภาพและมีประสิทธิผล ควรประกอบด้วยส่วนประกอบ 3 ด้าน คือ 1) ด้านปัจจัย 2) ด้านกระบวนการ และ 3) ด้านผลที่ได้รับ ซึ่งต้องได้รับการตรวจสอบ

Caldwell และ Spinks (1990: 43-46) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ประเมินความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน จำนวน 43 รายการ ซึ่งเขาถือว่าเป็นเกณฑ์ “แบบอุดมคติ” (Ideal type) คือแม้แต่สถานศึกษาที่มีประสิทธิผลสูงอาจจะมีไม่ครบทุกรายการ แต่ก็มีประโยชน์ที่จะใช้วัดความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษาได้ ดังมีรายการดังนี้ 1) ด้านหลักสูตร ประกอบด้วย มีจุดหมายทางการศึกษาที่ชัดเจน มีแผนงานที่ได้รับการวางแผนไว้อย่างสมดุลและเป็นระบบ สามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนในสถานศึกษาได้ มีแผนงานพัฒนานักเรียนให้มีทักษะที่ต้องการ และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียนในระดับสูง 2) ด้านการตัดสินใจ ประกอบด้วย

บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนานโยบายสถานศึกษาในระดับสูง คณะครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับสถานศึกษาในระดับสูง ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับสถานศึกษาในระดับสูง 3) ด้านทรัพยากร ประกอบด้วย สถานศึกษามีทรัพยากรอย่างพอเพียงที่จะช่วยให้ครูทำการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษามีครูที่มีความสามารถและแรงจูงใจ 4) ด้านภาวะผู้นำ ประกอบด้วย ความสามารถในการกำหนดหน้าที่และทรัพยากรเพื่อปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ การจัดสรรทรัพยากรได้สอดคล้องกับความต้องการทางการศึกษา การตอบสนองและสนับสนุนความต้องการของครู การใส่ใจต่อการพัฒนาในวิชาชีพของครู การกระตุ้นครูเกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาวิชาชีพและใช้ครูที่มีทักษะ การตระหนักถึงสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นในสถานศึกษาในระดับสูง การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานอื่น ชุมชน ครูและนักเรียน มีรูปแบบการบริหารที่ยืดหยุ่น มีความพยายามที่จะให้เกิดการเปลี่ยนแปลง จัดให้มีข้อมูลย้อนกลับสำหรับครูอยู่ในระดับสูง ตรวจสอบแผนงานและวัดความก้าวหน้าตามจุดมุ่งหมาย 5) ด้านบรรยากาศ ประกอบด้วย สถานศึกษากำหนดค่านิยมที่สำคัญ ผู้บริหาร ครู นักเรียน แสดงความผูกพันและจงรักภักดีต่อจุดหมายและค่านิยมของสถานศึกษา จัดสภาพแวดล้อมน่าอยู่ ตื่นเต้นและท้าทายต่อครูและนักเรียน มีบรรยากาศยอมรับและเชื่อถือกันของครูกับนักเรียน มีบรรยากาศความไว้วางใจและการสื่อสาร แบบเปิดในสถานศึกษา มีความคาดหวังในสถานศึกษาว่า นักเรียนทุกคนจะทำดี ผู้บริหาร ครู และนักเรียนคาดหวังความสำเร็จในระดับสูงนักเรียนมีขวัญกำลังใจในระดับสูง จัดให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา มีความเป็นระเบียบวินัยที่ดีในสถานศึกษา ผู้บริหารอาวุโสเกี่ยวข้องกับเรื่องวินัยของนักเรียนในระดับต่ำ อัตราการขาดเรียนของนักเรียนต่ำ อัตราการพักเรียนของนักเรียนต่ำ อัตราความประพฤติเลวใหลของนักเรียนต่ำ ครูมีขวัญกำลังใจในระดับสูง ครูมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวในระดับสูง อัตราการขาดงานของครูต่ำ การย้ายของครูมีเพียงเล็กน้อย 6) ด้านผลลัพธ์ ประกอบด้วย อัตราการออกกลางคันของนักเรียนต่ำ คะแนนทดสอบแสดงถึงความสำเร็จในระดับสูง การศึกษาต่อหรือหางานทำของนักเรียนอยู่ในระดับสูง

อาร์ุง จันทวานิช และคณะ (2546: 20-23) ได้เสนอแนวคิดของโรงเรียนที่สมบูรณ์แบบว่าต้องประกอบด้วย 1) ผู้เรียนมีคุณภาพมาตรฐานมีการพัฒนาการทุกด้าน เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข เรียนต่อและประกอบอาชีพได้ 2) โรงเรียนเป็นที่ชื่นชมของชุมชน 3) โรงเรียนเป็นแบบอย่างและให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนและโรงเรียนอื่น 4) การจัดการกระบวนการเรียนรู้เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด 5) การจัดบรรยากาศ การเรียนรู้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน 6) การบริหารจัดการที่ดี ใช้โรงเรียนเป็นฐานและเน้นการมีส่วนร่วม 7) การประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพเป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารโรงเรียน 8) มีครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาและจำนวนเพียงพอ 9) ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนได้มาตรฐาน 10) หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น 11) สื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีทันสมัย 12) แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนหลากหลาย 13) งบประมาณมุ่งเน้นผลงาน

14) สภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนที่มีสังคมบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

วาโร เฟ็งสวีตี้ (2549: 112) วิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของประสิทธิผลภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งได้สังเคราะห์องค์ประกอบด้านประสิทธิผลของโรงเรียนจากหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกต 8 ตัวแปร ได้แก่ (1) ความสามารถในการผลิต (2) ความสามารถในการพัฒนาเจตคติทางบวก (3) ความสามารถในการปรับตัว (4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน (5) การพัฒนาบุคลากร (6) ความสามัคคีของบุคลากร (7) ความพึงพอใจในงานของบุคลากร และ (8) บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน

นงลักษณ์ เรือนทอง (2550: 164) วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล โดยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล และรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล พบว่า 1) องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ (1) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (2) ผู้บริหารและครูเป็นมืออาชีพ (3) การประกันคุณภาพ การตรวจสอบได้และความน่าเชื่อถือ (4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (5) การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน (6) เน้นการเรียนการสอน (8) มีความคาดหวังต่อนักเรียนสูง 2) รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล เป็นรูปแบบที่ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 8 องค์ประกอบ ซึ่งมีความเหมาะสมถูกต้อง เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

อนงค์ พิขสิทธิ์ (2553: 220-222) วิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารที่มุ่งประสิทธิผลในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ได้ศึกษาสังเคราะห์โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา พบว่า ระบบการบริหารที่มุ่งประสิทธิผลในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ซึ่งมีกระบวนการป้อนกลับในระบบด้วย ดังนี้ 1) องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารและการนำนโยบายสู่การจัดการศึกษา ด้านลักษณะองค์กร ด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ด้านลักษณะครูและบุคลากร และด้านลักษณะผู้เรียน 2) องค์ประกอบด้านกระบวนการ ได้แก่ การวิเคราะห์งาน การวางแผนงาน การปฏิบัติงานตามแผน การประเมินผลงานและการสรุปผลงานและ 3) องค์ประกอบด้านผลผลิต ได้แก่ คู่มือการบริหารที่มุ่งประสิทธิผลในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ มีตัวชี้วัดความสำเร็จ คุณลักษณะของผู้เรียนที่ตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาสงเคราะห์ มีตัวชี้วัดความสำเร็จ 32 ประการและโรงเรียนที่มีคุณภาพ มีตัวชี้วัดความสำเร็จ 14 ประการ

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาให้เป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ผู้บริหารต้องบริหารปัจจัยในการบริหารทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ การมีภาวะผู้นำที่แข็งแกร่งของผู้บริหาร ความเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านทักษะพื้นฐานของผู้บริหาร สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

ที่สะอาดเรียบร้อยและปลอดภัย ครูมีความคาดหวังต่อนักเรียนในระดับสูง การเฝ้าติดตามประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

8. บริบทของโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

8.1 ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ตำบลศรีธาตุ อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี ตั้งอยู่เลขที่ 110 หมู่ 1 ถนนสมศิริ ตำบลศรีธาตุ อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี 41230 โทรศัพท์ 042-382452 โทรสาร 042-382456 website <http://srithatpit.udonthani2.com> สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ตั้งอยู่บนเนื้อที่ 47 ไร่ 3 งาน 67 ตารางวา ได้รับการบริจาคที่ดินก่อสร้างอาคารเรียนจากผู้ใหญ่บ้าน คือ นายบาน สายทอง โดยได้รับการอนุมัติจากกรมสามัญศึกษาให้เปิดทำการสอนครั้งแรก ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2516 ใช้ชื่อโรงเรียนว่า “โรงเรียนศรีธาตุอนุสรณ์” โดยใช้อาคารร่วมกับโรงเรียนชุมชนศรีธาตุ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี โดยมีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 58 คน ครู-อาจารย์ 3 คน ต่อมาได้สร้างอาคารเรียนถาวรขึ้นในพื้นที่ที่ได้รับบริจาค และเปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็นโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม มาจนถึงปัจจุบัน ในปีการศึกษา 2528 ได้รับอนุมัติจากกรมสามัญศึกษาให้เปิดทำการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

8.2 ข้อมูลบุคลากรและนักเรียนโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ปีการศึกษา 2558 แสดงไว้ดังตาราง

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

รายการ	จำนวน/หน่วย
1. กลุ่มงาน	4 กลุ่ม
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้	
2.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้	8 กลุ่มสาระ
2.2 กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	1 กลุ่มกิจกรรม
3. ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น	48 ห้อง
4.1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	24 ห้อง
4.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	24 ห้อง

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน/หน่วย
4. นักเรียน จำนวนทั้งสิ้น	1,770 คน
3.1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	849 คน
3.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	921 คน
- มัธยมศึกษาปีที่ 1	310 คน
- มัธยมศึกษาปีที่ 2	281 คน
- มัธยมศึกษาปีที่ 3	281 คน
- มัธยมศึกษาปีที่ 4	312 คน
- มัธยมศึกษาปีที่ 5	279 คน
- มัธยมศึกษาปีที่ 6	307 คน
5. นักเรียนพิการเรียนรวมเด็กปกติ จำนวนทั้งสิ้น	21 คน
- การได้ยิน	3 คน
- ร่างกายหรือสุขภาพ	1 คน
- บกพร่องทางการเรียนรู้	15 คน
6. นักเรียนด้อยโอกาสทางการศึกษา (ยากจน)	550 คน
7. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวนทั้งสิ้น	85 คน
- ผู้อำนวยการ	1 คน
- รองผู้อำนวยการ	4 คน
- ครูผู้สอน	80 คน
8. อัตรากำลังและพนักงานราชการ จำนวนทั้งสิ้น	11 คน
- พนักงานราชการ	3 คน
- ครูอัตรากำลัง	8 คน

8.3 ข้อมูลอาคารสถานที่

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี ตั้งอยู่บนเนื้อที่ 47 ไร่ 3 งาน 67 ตารางวา ประกอบไปด้วย

1) อาคารเรียน จำนวน 4 หลัง ซึ่งเป็นอาคารแบบ 216 อาคารแบบ 216 ล อาคารแบบ 318/ล พิเศษ และอาคารแบบ 324/ล รวมห้องเรียน 57 ห้อง ห้องปฏิบัติการกลุ่มสาระ 13 ห้อง ห้องสมุด 1 ห้อง

- 2) หอประชุม จำนวน 1 หลัง
- 3) โรงอาหาร จำนวน 1 หลัง
- 4) โรงฝึกงาน จำนวน 2 หลัง
- 5) ห้องส้วม จำนวน 3 หลัง
- 6) สนามฟุตบอล จำนวน 1 สนาม
- 7) สนามบาสเกตบอล จำนวน 1 สนาม
- 8) สนามเทนนิส จำนวน 3 สนาม
- 9) สนามตะกร้อ จำนวน 2 สนาม
- 10) สนามวอลเลย์บอล จำนวน 2 สนาม
- 11) สนามฟุตบอล จำนวน 2 สนาม

8.4 แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี มีแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้นักเรียนได้ศึกษา ทั้งแหล่งเรียนรู้ภายใน แหล่งเรียนรู้ภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนี้

8.4.1 แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ประกอบด้วย

- 1) ห้องสมุดขนาด 250 ตร.ม มีหนังสือจำนวน 8,600 เล่ม ใช้ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากการเรียนรู้ในห้องเรียน
- 2) ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ จำนวน 9 ห้อง ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
- 3) ห้องปฏิบัติการทางภาษา จำนวน 2 ห้อง ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและภาษาจีน
- 4) ห้องปฏิบัติการคณิตศาสตร์ จำนวน 1 ห้อง ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์และการใช้ GSP
- 5) ห้องปฏิบัติการสังคมศึกษา จำนวน 2 ห้อง ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาและพระพุทธศาสนา รวมทั้งใช้ฝึกปฏิบัติสมาธิ
- 6) ห้องสหกรณ์ ใช้ในการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ การเงิน การบัญชี และการตลาด
- 7) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ จำนวน 3 ห้อง ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคอมพิวเตอร์และสืบค้นข้อมูลอินเทอร์เน็ต
- 8) ห้องพยาบาล ใช้ในการเรียนรู้เกี่ยวกับยาสามัญประจำบ้านและการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
- 9) ห้องสถานักเรียน ใช้ในการเรียนรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำของนักเรียน เรียนรู้ทักษะชีวิต

8.4.2 แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ประกอบด้วย

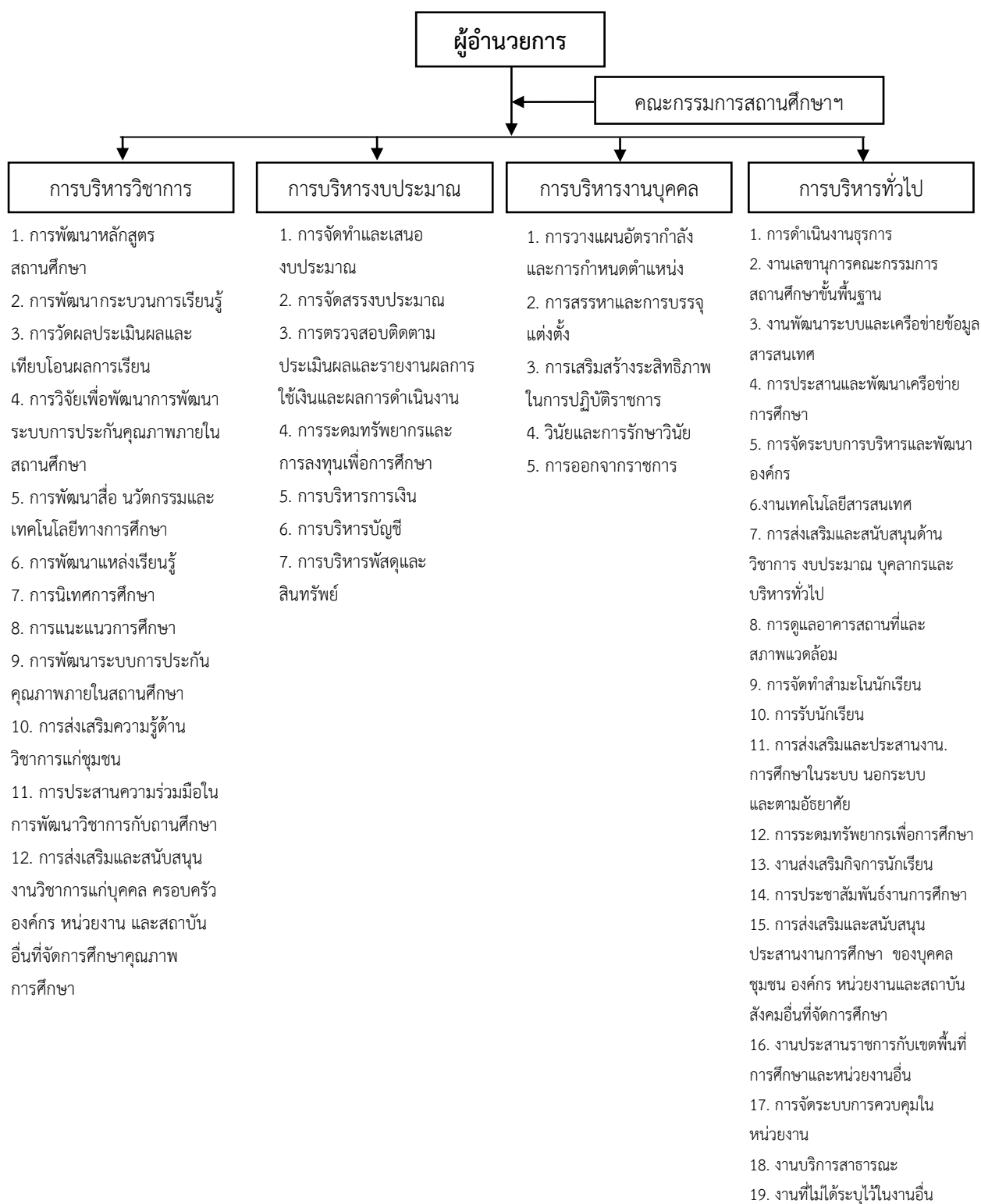
- 1) สหกรณ์โคนมศรีธาตุ เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการเกษตร การเรียนรู้ เศรษฐศาสตร์ และวิทยาศาสตร์
- 2) วัดศรีธาตุประมัญชา เป็นแหล่งเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนาและประวัติศาสตร์ อำเภอศรีธาตุ
- 3) บึงคำศรี เป็นแหล่งเรียนรู้ระบบนิเวศทางน้ำ

8.4.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น : ปราชญ์ชาวบ้าน/ผู้ทรงคุณวุฒิ

- 1) นายอุดม ทองคำ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านยาสมุนไพร
- 2) นายพัชรพล โพธิ์ศรี ผู้ทรงคุณวุฒิกีฬาพื้นบ้าน
- 3) นางกงพิไล อมรินทร์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบวกลบเลขด้วยลูกคิด
- 4) พระอธิการกฤษณาสาระคันโธ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสวดมนต์หมู่ ทำนองสรภัญญะ
- 5) นายสังข์ทอง พงกษาสีหิ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเลี้ยงผึ้ง

8.5 การบริหารจัดการศึกษา

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม แบ่งโครงสร้างการบริหารเป็น 4 กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มงานบริหารวิชาการ กลุ่มงานบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป ผู้บริหารยึดหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ดังภาพประกอบ 9

ภาพประกอบ 9 ขอบข่ายและภารกิจการบริหารโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

จากขอบข่ายและภารกิจการบริหารโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคมทั้ง 4 กลุ่มงาน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ในที่นี้ จะนำเสนอรายละเอียดบทบาทหน้าที่ ภารกิจ การดำเนินงานเฉพาะในกลุ่มบริหารวิชาการ ตามพรณนางานโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม 12 งาน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.1 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

1) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสอดคล้องกับสภาพความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) จัดทำหลักสูตรการจัดกระบวนการเรียนรู้ การสอน ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

3) นิเทศติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและรายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

1.2 จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

1) วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 และหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ

2) จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาเพื่อนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติม

3) นิเทศติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาและรายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.1 ส่งเสริมให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

2.2 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้

2.3 ศึกษาค้นคว้าพัฒนารูปแบบหรือออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ก้าวหน้า เพื่อเป็นผู้นำกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น

2.4 ตรวจสอบและประเมินผลการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการเข้าชั้นเรียนของนักเรียนจากสมุดบันทึกหน้าชั้น

3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

3.1 กำหนดระเบียบการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ

3.2 จัดทำเอกสารหลักฐานให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา

3.3 วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ ผลการเรียนรู้และอนุมัติผลการเรียน

3.4 จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกระดับชั้นและจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

3.5 จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนรู้เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

4.1 พัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้นทำให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด การจัดการ การหาเหตุผล ในการตอบปัญหา การผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการและการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ

4.2 พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย

4.3 รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

5.1 จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

5.2 พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา ในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา

5.3 พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ให้ข้อเท็จจริงเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นโดยเฉพาะ หาแหล่งสื่อที่เสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

5.4 นิเทศติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหา การผลิต ใช้และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

6.1 ส่งเสริมและพัฒนาห้องสมุดให้สามารถบริการครู นักเรียน บุคลากรทางการศึกษา และชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง

6.2 พัฒนาห้องสมุดให้สามารถใช้ระบบ ICT ได้

6.3 จัดให้มีแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้พอเพียง เพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัดกระบวนการเรียนรู้

6.4 จัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น พัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ จัดให้มีห้องสมุดกลุ่มสาระการเรียนรู้ ห้องสมุดเคลื่อนที่ เป็นต้น

6.5 ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ นิเทศ กำกับติดตาม ประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

7. การนิเทศการศึกษา

7.1 วางแผนงานด้านวิชาการโดยการรวบรวมข้อมูลและกำกับดูแล นิเทศ และติดตาม เกี่ยวกับงานต่าง ๆ ตามโครงสร้างการบริหาร

7.2 ศึกษาและวิเคราะห์ระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

7.3 ตรวจสอบและประเมินผลการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับด้านวิชาการของสถานศึกษาและนำไปแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป

7.4 สร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายใน

7.5 จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ

8. การแนะแนวการศึกษา

8.1 กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวและดูแลช่วยเหลือ นักเรียน

8.2 สร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของการแนะแนวและดูแลช่วยเหลือ นักเรียน

8.3 ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนว และการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อสามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และเชื่อมโยงสู่ การดำรงชีวิตประจำวัน

8.4 ดูแล กำกับ นิเทศ ติดตาม สนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงทั้งด้านการเรียน ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบและเหมาะสม

8.5 ส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

8.6 เชื่อมโยงระบบแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

9.1 กำหนดแนวทางวิธีดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอก สถานศึกษา

9.2 กำกับ ติดตาม เสนอแนะให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพ

9.3 เสนอหัวหน้าสถานศึกษา แต่งตั้งคณะบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบทบทวน รายงาน
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การศึกษาภายในและการประเมินภายนอกสถานศึกษา

9.4 จัดระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลเพียงพอต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพ

9.5 กำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาที่ครอบคลุมสาระการเรียนรู้
กระบวนการเรียนรู้และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

9.6 จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีเสนอหน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่
ต่อสาธารณชน

10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

10.1 ส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล องค์กร หน่วยงานให้มีความเข้มแข็ง

10.2 ประสานความร่วมมือด้านวิชาการในการพัฒนาวิชาการกับชุมชน

11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา

11.1 ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถาบันการศึกษาให้มีความเข้มแข็ง
ทางวิชาการ

11.2 ประสานความร่วมมือด้านวิชาการในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ๆ

12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และ
สถาบันอื่นที่จัดการศึกษาคคุณภาพการศึกษา

12.1 วางแผนงานด้านวิชาการเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่บุคคล
องค์กร หน่วยงานให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

ในการพัฒนาระบบการบริหารวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในครั้งนี้ ดำเนินการพัฒนา
ผ่านกระบวนการ (Process) 8 งาน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนาและการจัด
กระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) การพัฒนาการใช้สื่อ
เทคโนโลยีทางการศึกษา 5) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา 7) การนิเทศการศึกษา 8) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

8.6 วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

8.6.1 วิสัยทัศน์

ภายในปี ๒๕๕๘ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม จัดการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นบุคคล
ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสู่สากล

8.6.2 พันธกิจ

1) พัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีคุณธรรม มีความสามารถตามมาตรฐาน
การศึกษาชาติสู่สากล

2) จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรสถานศึกษา

- 3) จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด ทำงานอย่างมีความสุข ภูมิใจในผลงานของตนเองและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
- 4) พัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นทักษะกระบวนการคิด เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
- 5) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม
- 6) พัฒนาการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดให้มีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ ที่มีคุณภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- 7) ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้กับโรงเรียน
- 8) ส่งเสริมการสร้างอัตลักษณ์ของสถานศึกษา
- 9) พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

8.6.3 เป้าหมาย

- 1) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
 - 2) ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ
 - 3) ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง
- อย่างต่อเนื่อง
- 4) ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร
 - 5) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้
- อย่างมีสติสมเหตุสมผล
- 6) ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
 - 7) สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- อย่างรอบด้าน
- 8) ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
 - 9) ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
 - 10) คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่
- อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
- 11) สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ
 - 12) สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนด
- ในกฎกระทรวง

- 13) สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
- 14) การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นที่กำหนดขึ้น
- 15) การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น

8.6.4 กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

- กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้มาตรฐาน สู่นักเรียน
- กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และใช้ประโยชน์แหล่งเรียนรู้อย่างคุ้มค่า
- กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมอัตลักษณ์ให้โดดเด่น
- กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

8.7 ข้อมูลสภาพชุมชนโดยรวม

1. สภาพชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนมีลักษณะ เป็นแหล่งที่มีประชากรอยู่หนาแน่น อยู่ใกล้ตลาดและหน่วยงานราชการอื่น มีประชากรประมาณ 2,339 คน บริเวณใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียน ได้แก่ สถานีตำรวจภูธรศรีธาตุ โรงเรียนอนุบาลศรีธาตุ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลศรีธาตุ ที่ว่าการอำเภอศรีธาตุ องค์การบริหารส่วนตำบลศรีธาตุ เทศบาลตำบลศรีธาตุ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลศรีธาตุ ศูนย์บริการการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอศรีธาตุ

2. อาชีพหลักของชุมชน คือ เกษตรกรรม ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประเพณี/ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป คือ ประเพณีบุญบั้งไฟ ประเพณีงานสงกรานต์ องค์พระธาตุวัดศรีธาตุประมัญชา (วัดป่าแมว) งานบุญพระเวส

3. ผู้ปกครองส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อาชีพหลัก คือ เกษตรกรรม ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ฐานะทางเศรษฐกิจ/รายได้โดยเฉลี่ยต่อครอบครัวต่อปี 50,000 บาท จำนวนคนเฉลี่ยต่อครอบครัว 3 คน

4. โอกาสและข้อจำกัดของโรงเรียน โรงเรียนอยู่ใกล้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน แต่เป็นชุมชนเกษตรกรรมและได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากชุมชนในระดับดีเกือบทุกด้าน ยกเว้นการสนับสนุนด้านงบประมาณ เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ค่อนข้างยากจน ไม่มีเวลาอบรมดูแลบุตรหลาน เนื่องจากต้องประกอบอาชีพหารายได้ให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตและเลี้ยงดูครอบครัว อีกทั้งยังมีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดบางประเภท ซึ่งเกิดจากกลุ่มผู้ไม่หวังดีที่เข้ามามอมเมาเยาวชนในหมู่บ้าน ทำให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นไปได้ยาก

อย่างไรก็ตามโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม เป็นโรงเรียนที่ถือว่าได้รับความร่วมมือด้วยดีจากผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลศรีธาตุ เทศบาลตำบล โรงพยาบาลอำเภอศรีธาตุ สถานีตำรวจภูธรอำเภอศรีธาตุ ให้การดูแล

ความปลอดภัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน พร้อมทั้งให้การสนับสนุนงบประมาณหรือบริจาคสิ่งของให้แก่โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

9.1 งานวิจัยในประเทศ

เฉลิมชัย หาญกล้า (2545: 412-439) ได้วิจัยการพัฒนาระบบการตรวจติดตามคุณภาพภายในของสถาบันราชภัฏ พบว่า ระบบการตรวจสอบติดตามคุณภาพภายในของสถาบันราชภัฏที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าของระบบ ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบติดตาม หลักการติดตาม บุคลากรซึ่งทำหน้าที่ผู้ตรวจติดตามและเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจติดตาม 2) องค์ประกอบด้านกระบวนการของระบบ ประกอบด้วย ขั้นตอน ดังนี้ คือ การวางแผน การตรวจติดตาม การดำเนินการตรวจติดตาม การสรุปผลการตรวจติดตาม การประเมินประสิทธิผลการตรวจติดตาม การทบทวนของฝ่ายบริหาร และการปฏิบัติการแก้ไขและติดตามผลการตรวจติดตาม 3) องค์ประกอบด้านปัจจัยส่งออกของระบบ คือ รายงานผลการตรวจติดตามคุณภาพ 4) องค์ประกอบด้านข้อมูลป้อนกลับของระบบ คือ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินประสิทธิผลการตรวจติดตาม การทบทวนของฝ่ายบริหาร และการปฏิบัติการแก้ไขและติดตามผลการตรวจติดตาม 5) องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมของระบบ คือ การจัดการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอก

พรเทพ รุ่งแผน (2546: 138-153) ได้วิจัยการพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า 1) รูปแบบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยโครงสร้างหลัก 4 ด้าน คือปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) 2) องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการประเมิน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน เครื่องมือและเอกสารประกอบการประเมิน ผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน 3) องค์ประกอบด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การวางแผนการประเมินผลการปฏิบัติงาน การสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน การเก็บรวบรวมข้อมูลผลการปฏิบัติงาน การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 4) องค์ประกอบด้านผลผลิต คือ บันทึกสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมทั้งคณะ 5) องค์ประกอบด้านข้อมูลป้อนกลับ ประกอบด้วย ข้อมูลป้อนกลับสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและข้อมูลป้อนกลับสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 6) จากการนำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้จริง พบว่า องค์ประกอบของระบบทุกรายการ มีความ

เหมาะสมอยู่ในระดับมากและผลการประเมินที่ได้มีมาตรฐานตามเกณฑ์ มาตรฐานงานประเมิน ด้านการใช้ประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้องอยู่ในระดับมากทุกด้าน

กาญจน์ เรืองมนตรี (2547: 217-220) ได้วิจัยองค์ประกอบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารและการจัดการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวปฏิรูปการศึกษา : กรณีศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะนำไปสู่ประสิทธิผลการบริหารและการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา ครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ บุคลิกภาพส่วนตัวของผู้บริหาร ด้านพฤติกรรมกาปฏิบัติ ด้านปัจจัยสนับสนุน องค์ประกอบของภาวะผู้นำดังกล่าวนำไปสู่ประสิทธิผลการบริหารและการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ 2) ด้านความพึงพอใจของครู 3) ด้านคุณภาพนักเรียน และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

สวัสดิ์ โพธิวัฒน์ (2547: 182-190) ได้วิจัยการพัฒนาตัวแบบประสิทธิผลการนำนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้ไปปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการพัฒนาองค์ประกอบทางการบริหารมีค่าเฉลี่ย 1) อยู่ในระดับมาก 2) องค์ประกอบทางการบริหารที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลการนำนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้ไปปฏิบัติในสถานศึกษาโดยภาพรวมมี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ การจัดทรัพยากร การเรียนรู้ และการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ตัวแบบประสิทธิผลการนำนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้ไปปฏิบัติ เมื่อจำแนกเป็น 4 ตัวแปรตาม ได้แก่ ตัวแบบพฤติกรรมกาเรียนรู้ของนักเรียน ตัวแบบผลการเรียนรู้ ตัวแบบความพึงพอใจในงานของครู และตัวแบบประสิทธิผลรวม ทุกตัวแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 4) องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้ไปปฏิบัติในสถานศึกษาโดยภาพรวม ทั้งอิทธิพลตรงและอิทธิพลรวมเป็นชุดเดียวกัน ได้แก่ การจัดทรัพยากรการเรียนรู้ การปรับวัฒนธรรมองค์กร และการประกันคุณภาพภายใน สำหรับอิทธิพลทางอ้อมที่สำคัญที่สุดคือ การพัฒนาเป็นองค์กรวิชาชีพ

วารุ เพ็งสวัสดิ์ (2549: 111-135) วิจัยเรื่องการพัฒนาตัวแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของประสิทธิผลภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ดำเนินการโดยการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน และศึกษาโรงเรียนดีเด่น จำนวน 1 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า ประกอบด้วยตัวแปรสังเกต 8 ตัวแปร ได้แก่ 1) ความสามารถในการผลิต 2) ความสามารถในการพัฒนาเจตคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับตัว 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน 5) การพัฒนาบุคลากร 6) ความสามัคคีของบุคลากร 7) ความพึงพอใจในงานของบุคลากร และ 8) บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน

สุรัตน์ ศรีดำเดช (2549: 193) ได้วิจัยการนำเสนอรูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญทางการบริหาร 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านระบบสังคม ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 ประการ ได้แก่ การปรับตัว การบรรลุวัตถุประสงค์ การบูรณาการ และการรักษาแบบแผน 2) องค์ประกอบด้านทักษะการบริหาร ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 9 ประการ ได้แก่ ทักษะเชิงเทคนิค ทักษะเชิงมนุษยสัมพันธ์ ทักษะเชิงโนคติ ทักษะเชิงจริยธรรม ทักษะเชิงวิชาการ ทักษะเชิงเทคโนโลยี ทักษะเชิงการวินิจฉัย ทักษะเชิงการติดต่อสื่อสาร และทักษะเชิงการเมือง 3) องค์ประกอบด้านทักษะการบริหาร ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 7 ประการ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การบังคับบัญชา การนำ การประสานงาน การงบประมาณ และการควบคุม 4) องค์ประกอบด้านบทบาทการบริหาร ประกอบด้วย องค์ประกอบกลุ่มใหญ่ 3 ประการ โดยประกอบไปด้วยบทบาทย่อยได้ 13 ประการ ได้แก่ กลุ่มบทบาทเชิงสัมพันธ์บุคคล ประกอบด้วย บทบาทเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร บทบาทเป็นผู้นำองค์กร บทบาทเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์ และบทบาทเป็นผู้สร้างทีมงาน กลุ่มบทบาทเป็นผู้ประชาสัมพันธ์และบทบาทเป็นผู้นิเทศงาน กลุ่มบทบาทเชิงตัดสินใจ ประกอบด้วย บทบาทเป็นผู้ประกอบการ บทบาทเป็นผู้จัดสิ่งก่อกวน บทบาทเป็นผู้แก้ปัญหา บทบาทเป็นผู้แก้ปัญหา บทบาทเป็นผู้จัดสรรทรัพยากร และบทบาทเป็นผู้เจรจาต่อรอง

นงลักษณ์ เรือนทอง (2550: 162-190) วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล โดยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล และรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย โรงเรียนยอดนิยม จำนวน 198 โรงเรียน และโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน จำนวน 154 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นแบบวิเคราะห์เอกสารแบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้าง และแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ (1) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (2) ผู้บริหารและครูเป็นมืออาชีพ (3) การประกันคุณภาพ การตรวจสอบได้และความน่าเชื่อถือ (4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (5) การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน (6) เน้นการเรียนการสอน (8) มีความคาดหวังต่อนักเรียนสูง 2) รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล เป็นรูปแบบที่ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 8 องค์ประกอบ ซึ่งมีความเหมาะสมถูกต้อง เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

เพชริน สงค์ประเสริฐ (2550: 189-206) ได้วิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ และครูฝ่ายวิชาการ จำนวน 42 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

แบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีม ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) ด้านภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน
- 2) ด้านการพัฒนาทีมงานวิชาการในสถานศึกษา
- 3) ด้านภารกิจและขอบข่ายงานวิชาการในสถานศึกษา
- 4) ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

สิทธิศักดิ์ ชาปฏี (2551: 163-179) ได้ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างานกิจกรรมนักศึกษา หัวหน้างานแนะแนว หัวหน้างานอาจารย์ที่ปรึกษา หัวหน้างานปกครอง ตัวแทนผู้ปกครอง และตัวแทนนักศึกษา รวมทั้งสิ้น 37 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่สำคัญ ได้แก่ แบบสอบถามการดำเนินกิจกรรม แบบสัมภาษณ์ การดำเนินกิจกรรม แบบประเมินผลการดำเนินงานการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา และแบบสังเกตคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาโดยอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ปกครอง นักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระบบการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่ประกอบด้วยระบบย่อย ได้แก่ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักศึกษา ระบบการจัดการเรียนการสอนและระบบกิจกรรมนักศึกษา โดยนำทั้ง 3 ระบบนี้ บูรณาการเข้าไปในการบริหารจัดการ 1) ดำเนินกิจกรรมประจำวัน 2) กิจกรรมลูกเสือวิสามัญและรักษาดินแดน 3) ดำเนินกิจกรรมส่งเสริม

ไอลดา คล้ายสำริด (2551: 160-169) ได้วิจัยการพัฒนาระบบงานประเมินผลระดับสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนวัดอภัยการาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ผลการดำเนินการพัฒนาระบบงานประเมินผลระดับสถานศึกษา ได้ระบบย่อยของงานประเมินผลระดับสถานศึกษา 3 ระบบย่อย ได้แก่ ระบบตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ระบบเทียบโอนผลการเรียนรู้ และระบบการประเมินตัดสินผล

เตือนใจ รักษาพงศ์ (2551: 98-139) ได้วิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 3 คน ครูจำนวน 8 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน ของโรงเรียนวัดท่าเรือ “อุตสาหะวิทยาการ” การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสารการสังเกตและสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงปรากฏการณ์วิทยา ผลจากการศึกษาทำให้ผู้วิจัยได้รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ คือ การพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยกิจกรรม การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ และการนิเทศการสอน 2) ด้านกระบวนการจัดการความรู้ ควรประกอบด้วย การระบุมุมมอง การพัฒนาความรู้ การสร้างความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การเข้าถึงความรู้

การแบ่งปันความรู้ และการเรียนรู้ 3) ด้านปัจจัยที่สนับสนุนให้การจัดการความรู้ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ กลยุทธ์ วัฒนธรรม เทคโนโลยี โครงสร้าง และการวัดผล

โกศิษฎ์ เพลรินทร์ (2552: 244-264) ได้วิจัยการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 395 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ ผลการวิจัย พบว่า ได้ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 60 ตัวบ่งชี้ ที่เป็นไปตามหลักการแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ จำนวน 12 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน จำนวน 13 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้การพัฒนานักเรียน จำนวน 12 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้การพัฒนาครู จำนวน 10 ตัวบ่งชี้ และตัวบ่งชี้การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ จำนวน 13 ตัวบ่งชี้

ศิริกุล นามศิริ (2552: 189-216) ได้วิจัยการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการบูรณาการ ในโรงเรียนขนาดเล็ก : การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผู้ร่วมวิจัย คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนบ้านบึงฉิม จำนวน 66 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสัมภาษณ์กลุ่ม และแบบตรวจสอบหรือบันทึก ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนบ้านบึงฉิม มีการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก รองลงมาเป็นการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การวัดผลและประเมินผลและการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และภายนอก

วิภาวดี ชีวะผลาบูรณ์ (2553: 164-168) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร (Effective academic administration model in private elementary school in Bangkok) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 402 คน ครูที่สอนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 402 คน และผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 402 คน เครื่องมือสำหรับกรวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร แบบสอบถามสำหรับครู และแบบสอบถามผู้เรียน ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องของผู้บริหารระดับผู้บริหาร พบว่า ประสิทธิภาพ ของการบริหารวิชาการได้รับอิทธิพลจากนโยบายด้านวิชาการ ภาวะผู้นำชั้นยอด การสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมกรบริหารวิชาการ

อนงค์ พิซสิทธิ์ (2553 : 207-214) ได้วิจัยการพัฒนาระบบการบริหารที่มุ่งประสิทธิผล ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ พบว่า สภาพการบริหารโดยทั่วไปของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ มีระดับผลการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง และพบปัญหาในการบริหารงานของโรงเรียน ใน 5 ด้าน ด้านสภาพแวดล้อมมีปัญหามากที่สุด เช่น สถานที่ตั้งโรงเรียนไม่เหมาะสม ใกล้โรงงานอุตสาหกรรม มีป่ารก เป็นภูเขาสูง มีพื้นที่มากหรือน้อยเกินไป ขาดงบประมาณในการดูแลรักษา ด้านลักษณะครู เช่น ครูขาดขวัญกำลังใจ มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย เช่น ครูอัตราจ้างและพนักงาน

ราชการ ล่าออกบ่อยเนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น การสอบบรรจุเป็นข้าราชการหรือได้งานที่ดี มีความมั่นคงขึ้น รองลงมา คือ ปัญหาด้านลักษณะองค์กร สำหรับปัญหาน้อยที่สุดคือ ด้านลักษณะผู้เรียน ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารที่มุ่งประสิทธิผล พบว่า มี 5 ด้าน ดังนี้ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร และการนำนโยบายสู่การจัดการศึกษา ด้านลักษณะองค์กร ได้แก่ โครงสร้างการบริหารงาน สื่อวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัย ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน ด้านสภาพแวดล้อมโรงเรียน ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสังคมและด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านลักษณะครู บุคลากร ได้แก่ มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรมปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ได้รับการพัฒนา ในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ด้านลักษณะผู้เรียน ได้แก่ การวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน การจัดการเรียนการสอน การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต การวางแผนเชิงรุกในการรับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

เศรษฐีญา เปรื่องพิชญาธร (2556: 330-334) ได้วิจัยการพัฒนาระบบการจัดการคุณภาพทั้งองค์กรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบระบบการจัดการคุณภาพทั้งองค์กรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษา พบว่า องค์ประกอบระบบการจัดการคุณภาพทั้งองค์กรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวน 8 องค์ประกอบ คือ ด้านปัจจัย มี 2 องค์ประกอบ คือ 1) ภาวะผู้นำองค์กร 2) ทรัพยากรองค์กร ด้านกระบวนการ มี 5 องค์ประกอบ คือ 3)ระบบย่อยการวางแผนกลยุทธ์ 4) ระบบย่อยการมุ่งเน้นความต้องการของนักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 5) ระบบย่อยการจัดการความรู้ การวิเคราะห์และการวัด 6) ระบบย่อยการมุ่งเน้นบุคลากร 7) ระบบย่อยการจัดการกระบวนการ 8) ด้านผลผลิต ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 และความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน เป็นของนักเรียน

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะระบบการจัดการคุณภาพทั้งองค์กร ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

2.1 สภาพปัจจุบันระบบการจัดการคุณภาพทั้งองค์กรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.2 ระดับปัญหาระบบการจัดการคุณภาพทั้งองค์กรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

2.3 ข้อเสนอแนะ มีดังนี้

ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการสูง มีความสามารถในการพัฒนาโรงเรียนสู่โรงเรียนคุณภาพได้ จัดสภาพแวดล้อมทั้งทรัพยากรการบริหารทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้

เพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน มีแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปี โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้อง มีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนเป็นสำคัญ การจัดการกระบวนการทำงานที่ปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง พัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ บุคลากรมีการทำงานเป็นทีม มีกระบวนการหลักที่สำคัญ คือ กระบวนการบริหารโรงเรียนที่ครอบคลุมภาระงาน 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานบริหารทั่วไป งานแผนงานงบประมาณ เป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารโรงเรียน และกระบวนการที่เป็นหน้าที่หลักของครูผู้สอน คือ กระบวนการจัดการเรียนการสอน

3. ผลการพัฒนาระบบการจัดการคุณภาพทั้งองค์กรสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1 องค์ประกอบด้านปัจจัย ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำองค์กร วิสัยทัศน์ การสื่อสารนโยบายคุณภาพ หลักธรรมาภิบาล 2) ทรัพยากรองค์กร ทรัพยากรภายในโรงเรียน ได้แก่ นักเรียน ครูและบุคลากร สื่อและเทคโนโลยี อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน หลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น และงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงาน ทรัพยากรภายนอกโรงเรียน เช่น การได้รับความร่วมมือจากชุมชน เช่น การสนับสนุนด้านงบประมาณ แหล่งเรียนรู้ และ อื่น ๆ

3.2 องค์ประกอบด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 5 ระบบย่อยที่เป็นหน่วยทำงาน ได้แก่

3.2.1 ระบบย่อยการวางแผนกลยุทธ์ มีองค์ประกอบย่อย แผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปี มีกระบวนการนำองค์กร โดยผู้บริหารในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ กระบวนการวางแผนกลยุทธ์ โดยอาศัยปัจจัยภาวะผู้นำองค์กรและทรัพยากรองค์กรเพื่อนำไปสู่ แผนกลยุทธ์โรงเรียนและแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีกลยุทธ์โรงเรียนเน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.2.2 ระบบย่อยการมุ่งเน้นความต้องการของนักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีองค์ประกอบย่อย การมุ่งเน้นความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง มีกระบวนการทำงานระบบย่อย ๆ ได้แก่ กระบวนการสื่อสารรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน กระบวนการประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการทำงานของโรงเรียน กระบวนการปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ที่ต้องอาศัยปัจจัยในการดำเนินการ ได้แก่ ภาวะผู้นำองค์กรและทรัพยากรองค์กรเพื่อนำไปสู่ผลผลิตที่ต้องการในระบบย่อย การมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ข้อมูลด้านนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ตามความจำเป็นและความต้องการใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการทำงาน ข้อมูลด้านความต้องการ ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจเพื่อการปรับปรุงกระบวนการทำงานด้านการจัดการเรียนการสอน และการบริการ

3.2.3 ระบบย่อยการจัดการความรู้ การวิเคราะห์ และการวัด มีองค์ประกอบย่อย การจัดการความรู้ การวิเคราะห์ การวัดผลการดำเนินการองค์กร มีกระบวนการทำงานระบบย่อย ๆ

ได้แก่ กระบวนการจัดการความรู้และสารสนเทศการจัดการความรู้ การวัดผลการดำเนินการขององค์กรเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด กระบวนการวิเคราะห์ ทบทวนและปรับปรุงผลการดำเนินการเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยปัจจัยในการดำเนินการ คือ ภาวะผู้นำองค์กรและทรัพยากรองค์กร เพื่อนำไปสู่ผลผลิตที่ต้องการของระบบย่อย การจัดการความรู้ การวิเคราะห์ และการวัดผลการดำเนินการองค์กร ได้แก่ การจัดเก็บความรู้ต่างๆ เป็นระบบเพื่อนำไปปรับปรุงคุณภาพการทำงาน การรวบรวมความรู้จากวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศเพื่อใช้ในการทำงาน มีผลการดำเนินการที่ผ่านมาเพื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดนำไปปรับปรุงกระบวนการทำงาน มีข้อมูลที่สะท้อนกลับเพื่อการปรับปรุงคุณภาพนักเรียน เพื่อให้ได้ผลผลิต ด้านคุณภาพนักเรียน

3.2.4 ระบบย่อยการมุ่งเน้นบุคลากร เมืองค์ประกอบย่อย การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่ทีมงาน มีกระบวนการทำงานระบบย่อย ๆ ได้แก่ กระบวนการวางแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการทำงานเป็นทีม การประเมินผลการปฏิบัติงานจากผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญและการสร้างแรงจูงใจ ความรักความผูกพันองค์กรให้กับบุคลากรในโรงเรียน เพื่อนำไปสู่ผลผลิตที่ต้องการของระบบย่อยการมุ่งเน้นบุคลากร ได้แก่ แผนพัฒนาครู ตามกลยุทธ์โรงเรียน ครูได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความต้องการและเหมาะสมกับระบบการทำงานในโรงเรียนที่สนองกลยุทธ์โรงเรียน ครูมีการทำงานเป็นทีมและการพัฒนาทีมงาน ทำให้มีการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยปัจจัยในการดำเนินการ คือ ภาวะผู้นำองค์กรและทรัพยากรองค์กร

3.2.5 ระบบย่อยการจัดการกระบวนการ เมืองค์ประกอบย่อย กระบวนการที่สร้างคุณค่าให้กับผู้เรียนและกระบวนการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีมาตรฐาน มีกระบวนการทำงานระบบย่อย ๆ ได้แก่ กระบวนการวิเคราะห์ระบบงานในโรงเรียน การออกแบบระบบงานครอบคลุมภารกิจทั้ง 4 งาน มีกระบวนการหลัก ได้แก่ ระบบการเรียนการสอน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบกิจกรรมนักเรียน และระบบงานสนับสนุน ได้แก่ ระบบเทคโนโลยี ข้อมูลสารสนเทศ การปฏิบัติงาน โดยใช้กระบวนการ P-D-C-A กระบวนการประเมินผล กำกับติดตาม นิเทศงาน อย่างต่อเนื่อง การสื่อสารโดยรายงานและประชาสัมพันธ์เผยแพร่ตามภาระงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อนำไปสู่ผลผลิตที่ต้องการของระบบย่อยการจัดการกระบวนการ ได้แก่ กรอบการทำงานมีภาระงานที่เหมาะสมกับงานบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา 4 งาน การมีผู้รับผิดชอบทำให้การทำงานไม่คั่งค้างและมีความสะดวกในการปฏิบัติ เน้นระบบงานหลักได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบกิจกรรมนักเรียน บุคลากรมีความรู้และเข้าใจในกรอบภาระงานที่รับผิดชอบ มีคู่มือการปฏิบัติงาน มีปฏิทินการปฏิบัติงาน งานมีความสะดวกลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติ การไหลเวียนของงานสะดวกอย่างเป็นระบบคล่องตัว ครูมีความรู้ความเข้าใจ มีเป้าหมายการทำงาน มุ่งคุณภาพนักเรียนเป็นสำคัญ โดยอาศัยปัจจัยในการดำเนินการ คือ ภาวะผู้นำองค์กรและทรัพยากรองค์กร

3.3 องค์ประกอบด้านผลผลิต ประกอบด้วย ผลผลิตด้านนักเรียน ดังนี้

3.3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละกลุ่มสาระในระดับชั้นเรียนและโรงเรียน มีผลพัฒนาเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา

3.3.2 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาหรือเขตพื้นที่การศึกษากำหนด เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา

3.3.3 ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ได้แก่ ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน การส่งเสริมและการพัฒนาผู้เรียน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และเขียนหรือข้อความที่ได้จากการอ่าน เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาหรือเขตพื้นที่การศึกษาที่กำหนด เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา

3.3.4 ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งระบุไว้ 8 ประการ ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสตร์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ เกณฑ์ที่ผ่านคุณภาพระดับดี คือ ผู้เรียนแสดงออกถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครบ 8 ประการ เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา ผลการประเมินรางวัลระบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ระบบมีความเหมาะสมนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนได้

4. ผลการประเมินระบบการจัดการคุณภาพทั้งองค์กรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการนำระบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้

4.1 ผลการนำระบบการจัดการคุณภาพทั้งองค์กรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังจากการนำระบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก และโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง พบว่าผลผลิตด้านคุณภาพผู้เรียน

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละกลุ่มสาระในระดับชั้นเรียนและโรงเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ มีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ระดับดี ร้อยละ 80 ขึ้นไป มีผลการพัฒนาเพิ่มขึ้นเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา 2) ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร 5 ด้าน ได้แก่ ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาหรือเขตพื้นที่การศึกษาที่กำหนด เกณฑ์ที่ผ่านคุณภาพระดับดี คือ จำนวนผู้เรียนร้อยละ 80 ขึ้นไป มีผลการพัฒนาเพิ่มขึ้นเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา 3) ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน มีคุณภาพระดับดี คือจำนวนผู้เรียนร้อยละ 80 ขึ้นไป มีผลการพัฒนาเพิ่มขึ้น มีผลการพัฒนาเพิ่มขึ้นเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา 4) ผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ซึ่งระบุไว้ 8 ประการ ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสตร์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการ

ทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ เกณฑ์ที่ผ่านคุณภาพระดับดี คือ ผู้เรียนแสดงออกถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครบ 8 ประการ คือจำนวนนักเรียนร้อยละ 80 ขึ้นไป มีผลการพัฒนาเพิ่มขึ้น มีผลการพัฒนาเพิ่มขึ้นเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา

4.2 ความพึงพอใจในการนำระบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก และโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลางโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Smith (1991: 228-A) ได้วิจัยคุณลักษณะของระบบโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพในมลรัฐจอร์เจีย ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่มีส่วนสำคัญต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน คือ การวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ การจัดบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา และการมีผู้นำที่เข้มแข็ง นอกจากนี้ยังพบว่า การตั้งความหวังได้สูง ๆ และความร่วมมือช่วยเหลือกันมีความสัมพันธ์ทางลบกับประสิทธิภาพของโรงเรียน

Sergiovanni (1991: 258-263) ได้ศึกษาและสรุปลักษณะสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลว่าควรมียุทธศาสตร์ประกอบ 9 ประการ ดังนี้ 1) เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง 2) มีแผนงานทางวิชาการที่ดี 3) จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน 4) มีบรรยากาศสถานศึกษาในทางบวก 5) ส่งเสริมความมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันแบบเป็นกลุ่ม 6) มีการพัฒนาบุคลากรอย่างกว้างขวาง 7) ใช้ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม 8) ส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 9) ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม

Glickman และคณะ (2001: 49) ได้สรุปคุณลักษณะของโรงเรียนประสิทธิผลว่ามี 12 ประการ คือ 1) ผู้บริหารและครูมีความหลากหลายของภาวะผู้นำ 2) ตระหนักถึงสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของโรงเรียน 3) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 4) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันและปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์อย่างต่อเนื่อง 5) ได้รับการสนับสนุนจากทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน 6) เน้นที่การเรียนการสอนหรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7) มีการพัฒนาที่ต่อเนื่อง เช่น การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของโรงเรียน 8) มีแผนการสอนที่ดี 9) ครูมีความร่วมมือกัน 10) มีการศึกษาวิจัยเพื่อหาข้อมูลในการสร้างรูปแบบของโรงเรียน 11) มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการพัฒนาปรับปรุงโรงเรียน 12) ใช้วิธีการหลากหลายเพื่อพัฒนาโรงเรียน

Templers (2007) ได้เสนอรูปแบบของการจัดการทรัพยากรบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นในวิธีการบางอย่างที่จะประเมินความคิดรวบยอด และเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติในการจัดการทรัพยากรบุคคลและองค์กร โดย Templer ได้อ้างถึง Cameron และ Whetton ว่า อาจจำเป็นต้องมีรูปแบบของการจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพอย่างหลากหลาย เพราะแนวความคิดของประสิทธิผลนั้นขึ้นอยู่กับว่าองค์กรนั้น ๆ แสดงออกมาอย่างไร อาจจะถูกมองว่าเป็นการค้นหากลุ่มคนที่มีเป้าหมายตามหลักเหตุผลหรืออาจถูกมองว่าเป็นสนามรบทางการเมืองของกลุ่มที่มี

ความสนใจที่จะแข่งขัน ซึ่งประสิทธิผลเป็นนิยามด้านวัตถุประสงค์ตามหลักการที่ประสบผลสำเร็จ สำหรับ Steers (1977) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ 3 ประการในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลขององค์กร ซึ่งได้แก่ แนวคิดที่ 1 คือ เป้าหมายที่ดี ซึ่งความสำเร็จโดยพื้นฐานขององค์กร คือ การบรรลุผลสำเร็จขององค์กรโดยการจัดการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ แนวคิดที่ 2 ด้านการจัดการระบบมาจากนิยามของการที่องค์กรมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หรือประยุกต์ให้เข้ากับบริบทสิ่งรอบข้างขององค์กร และแนวคิดที่ 3 คือ พฤติกรรมองค์กร ซึ่งมุ่งเน้นไปยังบทบาทหน้าที่ของพฤติกรรมของบุคลากรในระยะยาวที่จะส่งผลให้เกิดประสิทธิผลขององค์กร การนำแนวคิดทั้งสามไปใช้อาจจะเกิดข้อขัดแย้งบางประการ กล่าวคือ องค์กรที่มีประสิทธิผลเป็นองค์กรหนึ่ง ที่ซึ่งพฤติกรรมของบุคลากรในองค์กรสนับสนุนส่งผลต่อการทำให้องค์กรบรรลุจุดประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้และสามารถส่งผลไปในระยะยาวที่จะมีการปรับเปลี่ยนองค์กร เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทหรือสิ่งแวดล้อมต่างๆ เทมเพลอร์ อ้างถึง Steers ในการศึกษาที่ว่า Steers ให้ความสำคัญวิเคราะห์ประสิทธิผลขององค์กรโดยจะมุ่งประเด็นไปยังประสิทธิผล 4 ด้านโดยไม่คำนึงถึงแนวคิดทั้งด้านการตั้งวัตถุประสงค์ที่ดี ระบบขององค์กร หรือพฤติกรรมของบุคลากร ซึ่งด้านทั้ง 4 ด้านที่กล่าวคือ คุณสมบัติขององค์กร คุณสมบัติของปัจจัยรอบด้าน (สิ่งแวดล้อม) คุณลักษณะของบุคลากรและการจัดนโยบายและการปฏิบัติ

Jonathan (2010) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมทางวิชาการและสภาพบรรยากาศในแต่ละองค์กรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียน เป็นสภาพแวดล้อมทางวิชาการที่ประกอบด้วยสามมิติ โดยเน้นการศึกษาประสิทธิภาพโดยรวมและความไว้วางใจของคณะ ดัชนีสภาพบรรยากาศขององค์กร (OCI) เป็นตัวชี้วัดสภาพบรรยากาศขององค์กรสร้างขึ้นจาก 4 ด้าน คือ ความเป็นผู้นำ ความเป็นมืออาชีพครู ความสำเร็จสำหรับนักเรียนที่จะดำเนินการในด้านวิชาการและความเสี่ยงในชุมชน การทดสอบและวิเคราะห์จะทำนายประสิทธิภาพโดยรวมและประสิทธิภาพการทำงานของนักเรียนโดยตั้งสมมติฐานว่า ด้านวิชาการและบรรยากาศองค์กรมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก การทดสอบของครูในโรงเรียนประถมศึกษาทางตอนเหนือของอลาบามาตอบสนองต่อการสำรวจที่วัดในแง่ดี การศึกษาสภาพบรรยากาศขององค์กร (OCI) และความมีประสิทธิผลของโรงเรียน โดยวัดประสิทธิผลจากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดย Stanford และประสิทธิภาพโดยรวม ดัชนีประสิทธิผลขององค์กรการรับรู้ (IPOE) ด้านวิชาการและบรรยากาศขององค์กร พบว่า ด้านวิชาการมีความสำคัญส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

Aydin (2011) ได้ศึกษาประสิทธิผลการศึกษาของโรงเรียน แรงบันดาลใจ : กรณีของไนจีเรียเป็นการตรวจสอบคุณภาพการรับรู้ของประสิทธิภาพของการริเริ่มการศึกษา และการวิเคราะห์ของการศึกษา แรงบันดาลใจในโรงเรียน ประเทศไนจีเรีย โดยใช้ในการสัมภาษณ์ของสมาชิก 4 กลุ่มของผู้มีส่วนได้เสียในไนจีเรีย วิทยาลัยนานาชาติตุรกี (NTIC) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ การสัมภาษณ์ การสังเกตห้องเรียน การบันทึกข้อมูลและเอกสาร ผลการศึกษาสรุปได้ว่า โรงเรียน NTIC

จะประสบความสำเร็จในการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการยอมรับหลักสูตรโรงเรียน
องค์กรและคุณภาพของคนทำงานในโรงเรียนของคนที่ยั่งยืน และทุ่มเทให้การพัฒนาการศึกษา
และคุณภาพชีวิต

Ray (2011) ได้ศึกษาประสิทธิผลของการวางแผนความสำเร็จของนักเรียนแต่ละบุคคล
กับความสำเร็จทางวิชาการ พบว่า ประสิทธิผลของการวางแผนความสำเร็จของแต่ละบุคคล
ในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 และนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในการอ่าน
วิชาคณิตศาสตร์ ทั้งนักเรียนที่อยู่ในเขตการศึกษาขนาดกลางในเขตเมืองในรัฐเทนเนสซี และนักเรียน
ที่มาจากด้านล่างเฉลี่ย และกลุ่มการเรียนรู้ในระดับสูงมีการศึกษาเพื่อตรวจสอบว่านักเรียนที่มี
การวางแผนความสำเร็จจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนไม่ได้วางแผน นักวิจัยที่ทำงาน
ร่วมกับผู้บริหารและครูจากโรงเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 ระบุความต้องการเรียนรู้ของนักเรียน
กำหนดการเรียนการสอนและการประเมินผลผลของการดำเนินการตามแผนความสำเร็จของนักเรียน
แต่ละคนที่ประสบความสำเร็จมากขึ้นเมื่อการเรียนการสอนที่ถูกกำหนดเป้าหมายไปที่
ความต้องการส่วนบุคคลและครูที่เก่งและมีความสามารถทำให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายการเรียน
เป็นรายบุคคล

Baker (2011) ได้ศึกษาความรู้ความเข้าใจทางสังคมในการทำงานร่วมกันภายในกลุ่มและ
ระหว่างกลุ่มวิชาการของครูในเขตโรงเรียนในชนบท บทบาทของอำเภอและโรงเรียน วัฒนธรรมและ
ครูผู้สอนกลุ่มย่อย วัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อความร่วมมือระดับมืออาชีพของครูโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้
ที่เป็นรากฐานในความสัมพันธ์ทางสังคมและการพัฒนาที่สร้างความสัมพันธ์และกิจกรรมการศึกษา
ที่มุ่งเน้นการศึกษาในโรงเรียนระดับกลางและสูงในหนึ่งย่านชนบท ผู้บริหารระดับสูง 3 คน คณาจารย์
โรงเรียน 24 คน และครู 17 คน วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลรวมแบบสอบถามทั่วไปบันทึกข้อมูล
การสังเกตของการประชุมและการชุมนุมและการสัมภาษณ์อย่างการศึกษาในเชิงลึก : เกรด 6
และ 8 ทีม ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนกลางและหน่วยงานที่เป็นภาษาอังกฤษและ
วิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยม ความสำคัญของสภาพบรรยากาศและด้านวิชาการ การเสริมสร้าง
ศักยภาพความเป็น ผู้นำการจัดเตรียมการสนับสนุนการรวมกันและรูปแบบการสื่อสารระบบเครือข่าย
และความแข็งแกร่ง ในเขตอำเภอและโรงเรียนที่ให้การส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กับบริบทการทำงาน
ร่วมกัน พบว่า ทักษะทางวิชาการเป็นผู้นำร่วมกันและความภาคภูมิใจในกลุ่มย่อย การสนทนาที่มุ่งเน้น
การเรียนการสอนและความแข็งแกร่งของระบบกลุ่มที่สนับสนุนและให้คำแนะนำจากมืออาชีพในการ
ทำงานร่วมกันของวัฒนธรรมโรงเรียนและเขตพื้นที่ที่มีอิทธิพลมากในความร่วมมือระดับมืออาชีพของครู

Scott (2011) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับประสิทธิผล
ของโรงเรียนในรัฐหลุยเซียนากลางและประสิทธิผลของโรงเรียน เพื่อการตรวจสอบการรับรู้
ของผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมในรัฐหลุยเซียนาเกี่ยวกับวัฒนธรรม สภาพบรรยากาศ
ความเป็นผู้นำ หลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมินผล ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

และชุมชนเกี่ยวกับประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองที่พัฒนา สำหรับลุยเซียนา การวิเคราะห์ความต้องการ โดยกระทรวงศึกษาธิการ (LDE) เพื่อช่วยให้ผู้บริหาร โรงเรียนในการประเมินประสิทธิภาพของโรงเรียนและการวางแผนสำหรับการปรับปรุง จากการศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมของโรงเรียน หลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมินผล ; ความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชน ; สภาพ บรรยากาศของโรงเรียนและความเป็นผู้นำ พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมาก การรับรู้ของผู้ปกครองแสดงให้เห็นถึงผลของการสื่อสารและความร่วมมือระหว่างนักเรียนและผู้ปกครอง การเชิญผู้ปกครองให้เข้ามา มีส่วนร่วมจากบุคลากรของโรงเรียนจะเป็นกุญแจสำคัญในการสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียน และ เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

McDurham R (2011) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 7 และ 8 ของนักเรียนจาก Montessori ที่เป็นผู้นำการศึกษาและโรงเรียนอื่นไม่ใช่โรงเรียน Montessori เพื่อที่จะตรวจสอบว่ามีความแตกต่างระหว่างความก้าวหน้าทางวิชาการของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 7 และ 8 ที่เข้าร่วมกับโรงเรียน Montessori และความก้าวหน้าทางวิชาการ ของนักเรียนที่เข้าเรียนในโรงเรียนอื่น โดยกำหนดว่า นักเรียนลงทะเบียนเรียนในโปรแกรมแบบ Montessori มีเปอร์เซ็นต์สูงขึ้นจากอัตราการทดสอบของรัฐ ในเรื่องของการอ่านวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และการศึกษาทางสังคมในชั้นประถมศึกษาปีที่แปดในทั้งหมด และจากผลการวิเคราะห์ พบว่า การเรียนโดยใช้โปรแกรมความก้าวหน้าทางวิชาการของนักเรียนในโรงเรียน Montessori มีร้อยละที่ผ่านเกณฑ์สูงกว่านักเรียนโรงเรียนอื่นที่ไม่ใช่โปรแกรมความก้าวหน้าทางวิชาการ ของโรงเรียน Montessori

Hayward (2011) ได้ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างสังคมอารมณ์และความสำเร็จทางวิชาการ ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 นักเรียนในโปรแกรมเร่งรัดและโปรแกรมเดิม พบว่า สังคมอารมณ์และความสำเร็จทางวิชาการระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 และ 5 ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรการศึกษาเร่งด่วนและแบบดั้งเดิมเป็นการวัด โดยระบบ การประเมินพฤติกรรมของเด็กด้วยตนเอง รายงานของฟอร์มบุคลิกภาพ (BASC-SRP) และการทดสอบ แคลิฟอร์เนียมาตรฐานและรายงานการสอบ (STAR) ผลการประเมิน พบว่า โปรแกรมเร่งรัด เหมาะสำหรับส่งเสริมความสำเร็จในการสอบของนักเรียนในระดับมหาวิทยาลัยและนักเรียนในโปรแกรม แบบดั้งเดิมพบว่า จะส่งเสริมในเชิงบวกโดยการให้ครู ผู้บริหารการศึกษาและโรงเรียนที่มีความรู้ ในการพัฒนาวิธีการสอนที่ดีและมีประสิทธิภาพและการปรับปรุงหลักสูตรจะเพิ่มผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศดังกล่าว พบว่า ในการพัฒนาระบบการบริหารงานจะบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ จะต้องได้รับการสนับสนุน และได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ในการวางแผน กำหนดกลยุทธ์บริหาร การจัดองค์กร บริหาร

งบประมาณ บริหารงานบุคคล เพื่อการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลต่อองค์กร นอกจากนี้ จะต้องมียุทธศาสตร์ที่พอเพียง และมีบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ ในการจัดกระทำการระบบเพื่อให้การบริหารงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ดังนั้นบุคลากรทุกฝ่าย ต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการบริหารงาน เพื่อให้องค์กรสามารถปรับปรุง แก้ไขพัฒนากระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียน และเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกของการบริหารโรงเรียน ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงมีความจำเป็น และสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาและทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นคนดี คนเก่ง สามารถเรียนรู้ และมีทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต หากการบริหารงานวิชาการมีระบบการบริหารที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมสามารถนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิผล ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารจึงสนใจที่จะพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี ให้มีประสิทธิผลโดยอาศัยปัจจัยและทฤษฎีเชิงระบบ เพื่อให้เห็นภาพ การบริหารงานวิชาการที่ชัดเจน

ดังนั้น การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยจึงกำหนด ระบบการบริหารงานวิชาการ โดยแบ่งมิติการดำเนินงานของโรงเรียนได้เป็น ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) และทำการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ ภายใต้ กระบวนการ 3 ระยะ ได้แก่ การศึกษาระบบและวิเคราะห์ระบบ (Systems investigation and systems analysis) การออกแบบและตรวจสอบระบบ (Systems design and verification) และ การนำระบบไปใช้และการศึกษาผลการใช้ระบบ (Systems implementation and evaluation) และทำการตรวจสอบคุณภาพของระบบการบริหารงานวิชาการ โดยประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) ทำการประเมินทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยพิจารณาจาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สูงขึ้น ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนที่สูงขึ้น นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีผลการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน มีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และผู้บริหาร ครู และนักเรียน มีความพึงพอใจในระบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยดำเนินการ ในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) และประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัย ปฏิบัติการ โดยใช้การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ แบ่งขั้นตอนการดำเนินการเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์ระบบ (Systems Investigation and Analysis) เป็นขั้นตอนการศึกษาองค์ประกอบและวิเคราะห์ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบปัจจุบันว่าเป็นอย่างไร มีสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาอย่างไร มีรายละเอียดขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษา แนวคิด จากเอกสารและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสังเคราะห์ได้องค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. การตรวจสอบและประเมินองค์ประกอบของระบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน
3. สสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียน มัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน จากผู้บริหารและครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ

ระยะที่ 2 การออกแบบและตรวจสอบระบบ (Systems Design and Verification) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 ในขั้นตอนที่ 3 มาใช้ในการออกแบบและตรวจสอบระบบ การบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดขั้นตอน ดังนี้

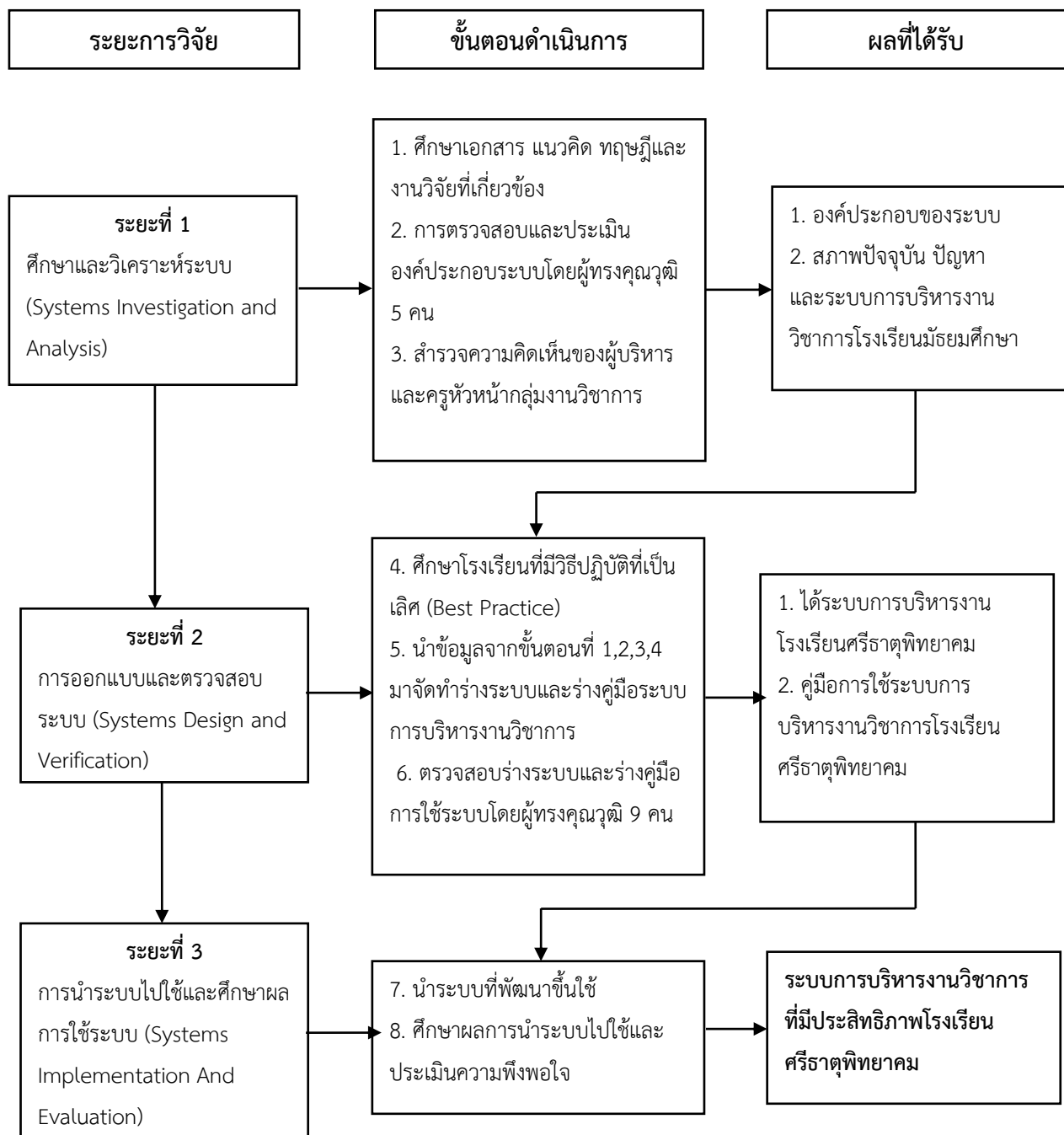
1. ศึกษาระบบการบริหารงานวิชาการที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทานจากกระทรวงศึกษาธิการ หรือสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) อยู่ในระดับสูงสุด 5 อันดับแรกของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2557 จำนวน 3 แห่ง เพื่อสังเคราะห์แนวคิด หลักการบริหาร และแนวทางในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่มีวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศ และประสบผลสำเร็จเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ

2. การร่างระบบ (Systems Design) เป็นขั้นตอนการหลอมรวมหรือจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้องค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการ การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาข้อเสนอแนะ รวมทั้งการศึกษาระบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานจากกระทรวงศึกษาธิการ หรือสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) อยู่ในระดับสูงสุด 5 อันดับแรกของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาเป็นแนวทางในการร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วทำการร่างระบบที่พัฒนาขึ้น

3. การตรวจสอบระบบ (System Verification) นำร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ตรวจสอบระบบแล้วปรับปรุงแก้ไขร่างระบบที่พัฒนาขึ้นตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ระยะที่ 3 การนำระบบไปใช้และศึกษาผลการใช้ระบบ (System Implementation and Evaluation) เป็นขั้นตอนการนำระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นไปใช้และศึกษาผลการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหลังจากที่นำระบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ ทั้งนี้การดำเนินการใช้ระบบวงจรคุณภาพ PDCA ในการศึกษา

จากการนำระบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ ระยะการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการและผลที่ได้รับ เพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แสดงดังภาพประกอบ 10

ภาพประกอบ 10 ระยะการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการและผลที่ได้รับ

**ระยะที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(Systems Investigation and Analysis)**

ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

หลักการบริหารการศึกษา ทฤษฎีระบบและการพัฒนาระบบ ประสิทธิภาพและการบริหารโรงเรียน ที่มีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการและขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย วัตถุประสงค์ประกอบของระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังนี้

1.1 องค์ประกอบของระบบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

1.2 องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย

- 1) คุณลักษณะของผู้บริหาร
- 2) คุณลักษณะของครู
- 3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
- 4) การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 5) การจัดแหล่งเรียนรู้ทางการศึกษา
- 6) งบประมาณสนับสนุน

1.3 องค์ประกอบด้านกระบวนการของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งครอบคลุมการบริหารงานวิชาการ 8 ด้าน ได้แก่

- 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
- 4) การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 5) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 7) การนิเทศการศึกษา
- 8) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

1.4 องค์ประกอบด้านผลผลิต ประกอบด้วย นักเรียนมีผลการทดสอบระดับชาติ
ขั้นพื้นฐานสูงขึ้น นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีผลการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน
มีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีทักษะ
แห่งศตวรรษที่ 21 ผู้บริหาร ครู และนักเรียน มีความพึงพอใจในระบบการบริหารงานวิชาการ
ในโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.5 องค์ประกอบด้านข้อมูลป้อนกลับ ประกอบด้วย การรายงานผล และการปรับปรุง
แก้ไขพัฒนาระบบ

2. ตรวจสอบองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิใช้วิธีการเลือก
แบบเจาะจง จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบระบบการบริหารงาน
วิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ถึงโครงสร้าง ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

- 1) เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการบริหารสถานศึกษาหรือปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหาร
การศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือ
- 2) จบการศึกษาในระดับปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษาหรือ
- 3) จบการศึกษาในระดับปริญญาเอกที่เป็นอาจารย์สอนในระดับอุดมศึกษา
หรือมีตำแหน่งทางวิชาการระดับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์เชี่ยวชาญ หรือ
เชี่ยวชาญพิเศษ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

- 3.1) ดร.สมเจษฎ์ ศรีสมจักร์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3.2) ดร.ธัญญธร ศรีวิเชียร อาจารย์ประจำคณะการบัญชีและการจัดการ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 3.3) ดร.วิจิตรา โคตรบัญชา ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3.4) ดร.พายุพงศ์ พายุหะ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนจันทบุษยาอนุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27
- 3.5) ดร.ศรีนวล ศรีหรั่ง ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structure interview) เรื่อง “การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา” เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบการพัฒนา ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นรายการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบที่เห็นสมควรนำมากำหนดไว้ในระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีข้อคำถาม ดังนี้

1) ท่านคิดว่า “ระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ควรประกอบด้วยองค์ประกอบหลักอะไรบ้าง

2) ท่านคิดว่าในแต่ละองค์ประกอบหลักควรมีองค์ประกอบย่อยอะไรบ้าง

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ประสบผลสำเร็จ โดยให้แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ โดยมีข้อคำถาม ดังนี้

1) ท่านคิดว่าปัจจัยใดบ้างที่ทำให้โรงเรียนเกิดคุณภาพตามต้องการ

2) ท่านคิดว่า องค์ประกอบที่เป็นกระบวนการหรือหน่วยงาน 8 ระบบย่อยการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ ควรมีเทคนิคหรือกระบวนการทำงานอย่างไรบ้างที่ทำให้เกิดผลผลิต ผลลัพธ์ที่ต้องการ

2.1) ระบบย่อยการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

2.2) ระบบย่อยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.3) ระบบย่อยการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

2.4) ระบบย่อยการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2.5) ระบบย่อยการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

2.6) ระบบย่อยการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.7) ระบบย่อยการนิเทศการศึกษา

2.8) ระบบย่อยการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

2.2.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา” ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structure

interview) ตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

2.2.2.1 ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการบริหารงานวิชาการ

2.2.2.2 สร้างเป็นข้อคำถามของแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

2.2.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบ

เครื่องมือพิจารณาความสอดคล้องระหว่างประเด็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) ซึ่งได้ค่าความสอดคล้อง (ICO) ระหว่าง 0.8 – 1.00

2.2.2.4 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญนำไปจัดพิมพ์

ฉบับสมบูรณ์

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิ และเดินทางไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์และจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการจดบันทึกใช้เครื่องบันทึกเสียง และกล้องถ่ายภาพ Digital โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.3.1 ผู้วิจัยประสานผู้ทรงคุณวุฒิทางโทรศัพท์เพื่อขออนุญาตหมายวันและเวลาในการสัมภาษณ์

2.3.2 ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างถึงผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

2.3.3 ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่นัดหมาย

3. สสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะระบบการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการร่างระบบ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียด ดังนี้

3.1.1 ประชากร ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,234 แห่ง

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 331 คน ครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ จำนวน 331 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง

ของ Krejcie และ Morgan (1970 : 607-610) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi -Stage Random Sampling) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) สุ่มตัวอย่างโรงเรียนตามสัดส่วน โดยใช้เทคนิคการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling Technique) ได้สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 331 แห่ง ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) รายละเอียดจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สพม.	จำนวนโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	67	7
2	52	7
3	47	5
4	43	6
5	64	12
6	54	7
7	44	5
8	55	12
9	61	15
10	60	7
11	66	10
12	99	20
13	44	6
14	27	5
15	45	7
16	53	8
17	38	5
18	50	7

ตาราง 3 (ต่อ)

สพม.	จำนวนโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
19	52	6
20	63	พื้นที่วิจัย
21	56	8
22	49	5
23	45	5
24	55	7
25	84	9
26	35	5
27	60	6
28	83	9
29	81	10
30	37	5
31	50	6
32	66	9
33	85	15
34	42	5
35	46	7
36	59	12
37	46	10
38	21	4
39	58	12
40	39	5
41	62	15
42	58	12
รวม	2,234	331

2) กำหนดผู้ให้ข้อมูลจากผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ จากโรงเรียนมัธยมศึกษา
จำนวนทั้งสิ้น 331 แห่ง ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 662 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของระบบการบริหารวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะระบบการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Form) สอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามประเด็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Output)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.2.2 การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพัฒนาจากแบบสอบถาม เรื่อง สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาของนิรัชกร ทองน้อย (นิรัชกร ทองน้อย 2556 : 299-306) มีขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับองค์ประกอบของระบบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

2) ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาประสบการณ์ทำงาน และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามประเด็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process)

และด้านผลผลิต (Output) ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ (Likert Type) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งแต่ละระดับมีค่าคะแนน และความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติ/มีปัญหาในการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติ/มีปัญหาในการดำเนินการอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติ/มีปัญหาในการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติ/มีปัญหาในการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติ/มีปัญหาในการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความถูกต้องของภาษาและความสอดคล้องของข้อคำถามกับกรอบการสร้างแบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) ซึ่งได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.8 – 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาเครื่องมือในขั้นนี้ ได้แก่

3.1) นายสุจินต์ ชาวแก้ว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยาลัยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

3.2) นายเล็ก ชมื่นเขียว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยาลัยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ โรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

3.3) นายธีระวุฒิ พิทักษ์ชน ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยาลัยฐานะศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

3.4) ดร.อดุลย์เดช ฐานะ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยฐานะรองผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

3.5) ดร.อรรถกร เกสรแก้ว ครู วิทยาลัยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

4) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4.1) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ มาตรวจสอบอีกครั้งก่อนจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

4.2) นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มผู้บริหารและครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จำนวน 30 คน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

5) หาค่าอำนาจจำแนกเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ด้วยวิธีการ Item – total Correlation (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 94) โดยที่เกณฑ์ในการพิจารณาข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมไม่ต่ำกว่า 0.20 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 (Gene V. Glass & Kenneth D. Hopkins. 1995: 641) ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมส่วนใหญ่สูงกว่า 0.20 แสดงว่ามีคุณภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ได้ค่าอำนาจจำแนกด้านสภาพปัจจุบัน ตั้งแต่ 0.22 - 0.94 ด้านปัญหาได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.21 – 0.80

6) คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 96-98) พบว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัญหาทั้งฉบับ เท่ากับ 0.94

7) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาในระบบการบริหารวิชาการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ทำหนังสือของความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2) ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 331 แห่ง ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 662 คน

3) ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 552 ฉบับ จากสถานศึกษา 276 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 83.38

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ นำแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนแล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2546: 160-162)

4.51 - 5.00 แปลความหมายว่า มีการปฏิบัติ/มีปัญหาในการดำเนินการ อยู่ในระดับมากที่สุด

- 3.51 - 4.50 แปลความหมายว่า มีการปฏิบัติ/มีปัญหาในการดำเนินการ
อยู่ในระดับมาก
- 2.51 - 3.50 แปลความหมายว่า มีการปฏิบัติ/มีปัญหาในการดำเนินการ
อยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51 - 2.50 แปลความหมายว่า มีการปฏิบัติ/มีปัญหาในการดำเนินการ
อยู่ในระดับน้อย
- 1.00 - 1.50 แปลความหมายว่า มีการปฏิบัติ/มีปัญหาในการดำเนินการ
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.4.2 ข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open End) นำมาตรวจสอบ ความถูกต้อง สมบูรณ์แล้วจำแนกเป็นประเด็นตามกรอบแนวคิดการวิจัย และวิเคราะห์โดยการสังเคราะห์ข้อความ ซึ่งสร้างข้อสรุปจากเนื้อหาของแบบประเมิน (Content Analysis)

ระยะที่ 2 การออกแบบระบบและตรวจสอบระบบ (Systems Design and Verification)

การออกแบบระบบและการตรวจสอบระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ระยะที่ 2 การออกแบบระบบและตรวจสอบระบบ (Systems Design and Verification) การออกแบบระบบและการตรวจสอบระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) ในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2557 จำนวน 3 โรงเรียน โดยเลือกแบบเจาะจงจากโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกจากกระทรวงศึกษาธิการให้ได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นโรงเรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สูงสุด 5 อันดับแรกของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยมีวิธีการเก็บข้อมูล 3 วิธี ที่ต่างกันแล้วจะได้ผลเหมือนกัน เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสาร โดยใช้สมุดบันทึกการสังเกตการณ์ในภาคสนาม (Field note) เพื่อบันทึกถ้อยคำให้สัมภาษณ์ (Interview transcript) บันทึกการสังเกตและบันทึกเอกสาร หลักฐานร่องรอย (Audit trail) การปฏิบัติงานของโรงเรียน (องอาจ นัยวัฒน์. 2551: 252, 156) แล้วสรุปรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 เลือกโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) ในโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากกระทรวงศึกษาธิการให้ได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2557 จำนวน 3 โรงเรียน โดยเลือกแบบเจาะจง และโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานระดับมัธยมศึกษา เมื่อปีการศึกษา 2555, 2556, 2557 หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกโรงเรียนมี ดังนี้

1) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

2) ได้รับการคัดเลือกจากกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นโรงเรียนได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) ได้แก่ แบบเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field note) เป็นสมุดบันทึกการสังเกตการณ์ในภาคสนาม (Field note) เพื่อบันทึกถ้อยคำการให้สัมภาษณ์ (Interview transcript) บันทึกการสังเกตและบันทึกเอกสารหลักฐานร่องรอย (Audit trail) การปฏิบัติงานของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice)

1.2.2 การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field note) เพื่อบันทึกถ้อยคำการให้สัมภาษณ์ (Interview transcript) บันทึกการสังเกตและบันทึกเอกสารหลักฐานร่องรอย (Audit trail) การปฏิบัติงานของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) มีหลักการขั้นตอนสร้างเครื่องมือ ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการบริหารงานวิชาการ
- 2) ศึกษาหลักการสัมภาษณ์ การสังเกต และการศึกษาเอกสารการปฏิบัติงานของโรงเรียนและแนวทางในการบันทึกเอกสารหลักฐานร่องรอย (Audit trail) การปฏิบัติงานของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice)
- 3) สร้างแบบบันทึกแนวทางประเด็นการสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์ในภาคสนาม (Field note) นำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ความสอดคล้องเหมาะสมของประเด็นการสัมภาษณ์ การสังเกต การศึกษาเอกสารการปฏิบัติงานโรงเรียน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ นำเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมจากระยะที่ 1
- 4) นำแบบบันทึกที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ก่อนจัดพิมพ์แบบเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field note) ฉบับสมบูรณ์

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) ทั้ง 3 แห่ง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.3.1 ทำหนังสือราชการถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) 3 แห่ง

1.3.2 เข้าศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) โรงเรียนละ 1 วันเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ 3 วิธี ดังนี้

1) การสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการและครูผู้สอนตามกรอบองค์ประกอบการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ

2) การสังเกตสภาพการดำเนินการและวิธีการปฏิบัติจริงเพื่อให้ได้ข้อมูลตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

3) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนกลยุทธ์โรงเรียน แผนปฏิบัติการประจำปี รายงานประเมินตนเองของโรงเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ซึ่งเอกสารดังกล่าวข้างต้น เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาระบบ

2. การออกแบบระบบ (Systems design) เป็นขั้นตอนการหลอมรวมหรือจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์การศึกษาระบบการบริหารงานวิชาการจากโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) ในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน และจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะมาเป็นแนวทางในการร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ประกอบด้วย

1) ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่

- คุณลักษณะของผู้บริหาร
- คุณลักษณะของครู คุณลักษณะของนักเรียน
- การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา
- การจัดแหล่งเรียนรู้ทางการศึกษา
- งบประมาณสนับสนุน

2) กระบวนการ (Process) เป็นกระบวนการบริหารงานวิชาการหลัก 8 ด้าน ดำเนินการโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA ดังนี้

- การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
- การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

- การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- การนิเทศการศึกษา
- การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

3) ผลผลิต (Output) ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
- ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551

- ผลการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551

- สมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21
- ความพึงพอใจในระบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ครู และนักเรียน

4) ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ประกอบด้วย การรายงานผล และการปรับปรุงแก้ไข

พัฒนาระบบ

3. การตรวจสอบระบบ (System verification) เป็นขั้นตอนการนำร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พร้อมทั้งข้อคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จนได้ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคมที่มีประสิทธิผล

3.1 กำหนดเกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ กำหนดเกณฑ์ ดังนี้

- 1) ผู้ทรงคุณวุฒิจบการศึกษาในระดับปริญญาเอกสาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา และสาขาการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน
- 2) ผู้ทรงคุณวุฒิจบการศึกษาในระดับปริญญาเอกที่เป็นผู้บริหารการศึกษา หรือสถานศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน
- 3) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญหรือเชี่ยวชาญพิเศษ จำนวน 3 คน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบความเหมาะสมของร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

3.1) ดร.ธัญญธร ศรีวิเชียร อาจารย์ประจำคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3.2) ดร.วิจิตรา โคตรบัญชา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

3.3) ดร.ศรีนวล ศรีหรั่ง ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20

3.4) ดร.พันธ์เทพ พัฒนจรัสพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลจรัสพันธ์ อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดนครราชสีมา

3.5) ดร.สุชญา อุตระมาตย์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนกีฬาองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

3.6) ดร.วิภา สายรัตน์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียน โคมะลิวิทยา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3

3.7) ดร.สมเจษฎ์ ศรีสมจักร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20

3.8) นายเล็ก ขมิ้นเขียว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการ สถานศึกษาเชี่ยวชาญ โรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19

3.9) นายธีระวุฒิ พัทธ์เกษม ศึกษานิเทศก์ เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินร่างระบบและประเมินร่างคู่มือการใช้ระบบ การบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ใช้แบบประเมินเป็นแบบ มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างระบบการบริหารงาน วิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม และคู่มือระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ซึ่งมี ประเด็นคำถาม ดังนี้

1) แบบประเมินร่างระบบเป็นแบบสอบถามมี 5 ด้าน ดังนี้

- ด้านเนื้อหาสาระของระบบ
- ด้านความเป็นไปได้ของระบบ
- ด้านความเหมาะสมของระบบ
- ด้านความถูกต้องของระบบ

- ด้านการนำระบบไปใช้

2) แบบประเมินคู่มือการใช้ระบบ เป็นแบบสอบถาม 5 ด้าน ดังนี้

- ด้านความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- ความชัดเจนของเนื้อหาสาระรายละเอียดของคู่มือ
- รายละเอียดในคู่มือการดำเนินการตามขั้นตอน
- ด้านการใช้ภาษามีความเหมาะสม
- ด้านความสะดวกในการนำคู่มือไปใช้

3.2.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างแบบประเมินร่างระบบการบริหารงานวิชาการ

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

- 1) ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างแบบประเมิน
- 2) ร่างแบบประเมินร่างระบบการบริหารงานวิชาการ

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) นำร่างแบบประเมินเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ ชุดเดียวกับการตรวจเครื่องมือในระยะที่ 2 เพื่อพิจารณาความถูกต้องของภาษาและความสอดคล้องของข้อความกับกรอบการสร้างแบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) ซึ่งได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.8 – 1.00 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

- 4) จัดพิมพ์แบบประเมินการร่างระบบการบริหารงานวิชาการของ

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิ และเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบประเมินร่างระบบและแบบประเมินคู่มือระบบที่สร้างขึ้น ดังนี้

3.3.1 ผู้วิจัยประสานผู้ทรงคุณวุฒิทางโทรศัพท์เพื่อขออนัดหมายวันและเวลาในการเก็บข้อมูล

3.3.2 ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ และแบบประเมินร่างระบบและแบบประเมินคู่มือระบบการบริหารงานวิชาการถึงผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

3.3.3 ดำเนินเก็บข้อมูลตามวันและเวลาที่นัดหมาย

3.4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตรวจให้คะแนนการประเมินเพื่อนำมาหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 3 การนำระบบไปใช้และการประเมินผล (Systems Implementation and Evaluation) เป็นการนำระบบไปใช้ และการประเมินผลระบบการบริหารงานวิชาการ

เป็นขั้นตอนการนำระบบไปใช้และศึกษาผลการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นและได้รับการประเมินระบบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปใช้ และประเมินผลระบบการบริหารวิชาการ โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. การวางแผน (P : Planning)

เป็นการเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจ และสร้างความตระหนัก เห็นความสำคัญ ความจำเป็นและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการนำระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลมาใช้ ดังนี้

1.1 จัดประชุมผู้บริหาร ครูหัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครู เพื่อสร้างความตระหนักร่วมกัน ให้เห็นความจำเป็นและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการนำระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลมาใช้

1.2 จัดประชุมชี้แจงผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ การขอความร่วมมือ การเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียนที่เป็นบุตรหลาน ในความปกครองเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนภายใต้การนำระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลมาใช้

1.3 คัดเลือกคณะกรรมการในการกำกับติดตาม การนำระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลมาใช้ ซึ่งประกอบด้วย รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และตัวแทนครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.4 จัดประชุมชี้แจงนักเรียนทุกคนของโรงเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการนำระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลมาใช้

1.5 เก็บรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ก่อนที่จะมีการพัฒนาระบบการบริหารวิชาการ โดยใช้แบบประเมิน ชุดเดียวกับการประเมินสภาพปัจจุบันการพัฒนาระบบการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในระยะที่ 1 ทั้งนี้ให้ข้อมูล ได้แก่ การกำกับติดตามการนำระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลมาใช้ ซึ่งประกอบด้วย รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และตัวแทนครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

2. ขั้นตอนการปฏิบัติการ (D : Do) โรงเรียนมีการดำเนินการ ดังนี้

2.1 จัดประชุมระดมความคิดเห็นในการนำระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลมาใช้ในประเด็นต่อไปนี้

- 2.1.1 การสร้างวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายด้านงานวิชาการ
- 2.1.2 การมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 2.1.3 การดำเนินงานโดยใช้หลักการพัฒนาของ Deming (PDCA)
- 2.1.4 การใช้สื่อ ICT ในการบริหารงานวิชาการ
- 2.1.5 การประเมินระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลใน

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

2.2 การศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best practices) เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ โดยคัดเลือกผู้ที่มีบทบาทหน้าที่เป็นคณะกรรมการกำกับติดตามการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลไปศึกษาดูงานเพื่อให้เกิดความตระหนัก มีความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรมการดำเนินงานวิชาการเพื่อนำมาเป็นแนวปฏิบัติในเรื่องของกิจกรรม ระยะเวลาและบุคลากรที่รับผิดชอบ

2.3 การนำระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลไปใช้เป็นระยะเวลา 1 ปีการศึกษา โดยนำไปใช้ในปีการศึกษา 2558

3. การตรวจสอบงาน (C : Check) โรงเรียนมีการดำเนินการ ดังนี้

ศึกษาผลจากการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1 ศึกษาผลการดำเนินงานของโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเก็บข้อมูลเพื่อสะท้อนผลการดำเนินการจากการวิเคราะห์เอกสารรายงานการพัฒนาคูณภาพผู้เรียนของโรงเรียน แผนกลยุทธ์โรงเรียน รายงานการประเมินสรุปแผนงานและโครงการเมื่อสิ้นปีการศึกษา เพื่อสรุปผลกระบวนการทำงานของระบบ ได้แก่ คุณภาพนักเรียน ประกอบไปด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นเรียน ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน สมรรถนะที่สำคัญของนักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 และผลการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3.2 ประเมินความพึงพอใจ ของผู้เกี่ยวข้องกับการนำระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้โดยประเมินผลความสำเร็จตามองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ดังนี้

3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาความพึงพอใจ ของผู้เกี่ยวข้องกับการนำระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ มีรายละเอียด ดังนี้

1) ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ รองผู้อำนวยการ 4 คน ครู 87 คน และนักเรียน 1,770 คน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 1,861 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของเครสซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 607-610) ได้จำนวนขนาดตัวอย่าง 319 คน ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Statifinds random sampling) และหาสัดส่วนกับจำนวนประชากรได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ ผู้บริหาร (รองผู้อำนวยการ) จำนวน 1 คน ครู จำนวน 15 คน และนักเรียน จำนวน 303 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 319 คน

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความพึงพอใจในระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจระบบการบริหารงานวิชาการ

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และสถานภาพ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องกับการนำระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.2.3 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ วิธีการสร้างและแบบประเมินความพึงพอใจต่อการนำระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) กำหนดค่านิยามศัพท์เฉพาะความพึงพอใจต่อการนำระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) สร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อการนำระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับร่าง ตามนิยามศัพท์เฉพาะ

4) นำแบบประเมินความพึงพอใจต่อการนำระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกับการตรวจคุณภาพเครื่องมือในการดำเนินการระยะที่ 1 พิจารณาให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความชัดเจนของภาษาและความครอบคลุมเนื้อหาตามกรอบประเมินความพึงพอใจ เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) ซึ่งได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.8 – 1.00

5) ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินความพึงพอใจ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้และคำนวณหาค่าอำนาจจำแนกเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ด้วยวิธีการ Item – total Correlation (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 94) โดยที่เกณฑ์ในการพิจารณาข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมไม่ต่ำกว่า 0.20 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 (Gene V. Glass & Kenneth D. Hopkins. 1995: 641) ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมส่วนใหญ่สูงกว่า 0.20 แสดงว่ามีคุณภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความพึงพอใจอยู่ระหว่าง 0.22 – 0.89

7) คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีประสิทธิแอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 96-98) พบว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96

8) ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินความพึงพอใจ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดพิมพ์ต้นฉบับจริง เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาความพึงพอใจในระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

3.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการเสร็จสิ้น ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาความพึงพอใจของรองผู้อำนวยการ ครู และนักเรียนโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคมต่อการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการที่พัฒนาขึ้น โดยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 319 ชุด แล้วเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจ

4. การตรวจสอบงาน (A : Action) โรงเรียนมีการดำเนินการ ดังนี้

ทำการปรับปรุง แก้ไขระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม การสัมภาษณ์ การบันทึก การวัดความพึงพอใจและความสำเร็จหลังการใช้ร่างระบบ ผู้วิจัยนำมาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ เชื่อถือได้ ตรวจสอบและจัดเป็นหมวดหมู่แยกประเภทเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม นำมาจัดระเบียบข้อมูล การแสดงข้อมูล การหาข้อสรุปแต่ละประเด็น

3. ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถามและแบบประเมินความพึงพอใจ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา

3.1 นำแบบสอบถามและแบบประเมินความพึงพอใจ ตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของแบบสอบถาม

3.2 ข้อมูลที่มีลักษณะแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ นำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2546: 160-162)

4.51 - 5.00 แปลความหมายว่า มีระดับการปฏิบัติ/มีความเหมาะสม/
มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ/มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 แปลความหมายว่า มีระดับการปฏิบัติ/มีความเหมาะสม/
มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ/มีความพึงพอใจระดับมาก

2.51 - 3.50 แปลความหมายว่า มีระดับการปฏิบัติ/มีความเหมาะสม/
มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ/มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 แปลความหมายว่า มีระดับการปฏิบัติ/มีความเหมาะสม/
มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ/มีความพึงพอใจระดับน้อย

1.00 - 1.50 แปลความหมายว่า มีระดับการปฏิบัติ/มีความเหมาะสม/
มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ/มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ค่าร้อยละ (Percent)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดของกลุ่ม

n แทน จำนวนของคะแนนในกลุ่ม

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนน

N แทน จำนวนคน

\sum แทน ผลรวม

4. ค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

4.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543: 247 – 249)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งมีสูตรดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 125-126)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α หมายถึง ค่าความเชื่อมั่น
 n หมายถึง จำนวนข้อ
 S_i^2 หมายถึง คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
 S_t^2 หมายถึง คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยลำดับ การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N แทน จำนวนคน

2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Systems investigation and analysis) มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียน มัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะของระบบ การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 2 ผลการออกแบบและตรวจสอบระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียน
ศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 3 ผลการนำระบบไปใช้และศึกษาผลการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียน
ศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังจากการนำระบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สรุปผล ดังนี้

ตาราง 4 แสดงค่าร้อยละด้านองค์ประกอบของระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (N = 5)

องค์ประกอบระบบ	ความถี่		ร้อยละ	แปลผล
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย		
1) ด้านปัจจัยนำเข้า				
1.1) คุณลักษณะของผู้บริหาร	5	-	100	เหมาะสม
1.2) คุณลักษณะของครู	5	-	100	เหมาะสม
1.3) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน	5	-	100	เหมาะสม
1.4) การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ทางการศึกษา	5	-	100	เหมาะสม
1.5) การจัดแหล่งเรียนรู้ทางการศึกษา	5	-	100	เหมาะสม
1.6) งบประมาณสนับสนุน	5	-	100	เหมาะสม

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบระบบ	ความถี่		ร้อยละ	แปลผล
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย		
2) องค์ประกอบด้านกระบวนการ				
2.1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	5	-	100	เหมาะสม
2.2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	5	-	100	เหมาะสม
2.3) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอน ผลการเรียน	5	-	100	เหมาะสม
2.4) การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	5	-	100	เหมาะสม
2.5) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	5	-	100	เหมาะสม
2.6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	5	-	100	เหมาะสม
2.7) การนิเทศการศึกษา	5	-	100	เหมาะสม
2.8) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา	5	-	100	เหมาะสม
3) องค์ประกอบด้านผลผลิต				
3.1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	5	-	100	เหมาะสม
3.2) ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานสูงขึ้น	5	-	100	เหมาะสม
3.3) นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	5	-	100	เหมาะสม
3.4) นักเรียนมีผลการอ่าน คิดวิเคราะห์และ เขียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	5	-	100	เหมาะสม
3.5) นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	5	-	100	เหมาะสม
3.6) นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	5	-	100	เหมาะสม

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบระบบ	ความถี่		ร้อยละ	แปลผล
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย		
3) องค์ประกอบด้านผลผลิต				
3.7) ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีความพึงพอใจใน ระบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	5	-	100	เหมาะสม
4) องค์ประกอบด้านข้อมูลป้อนกลับ				
4.1) การรายงานผล	5	-	100	เหมาะสม
4.2) การปรับปรุงแก้ไขพัฒนาระบบ	5	-	100	เหมาะสม

จากตาราง 4 แสดงองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสมทุกองค์ประกอบ

นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของระบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในตอนที่ 2 ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ โดยให้แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ ได้ผลดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้โรงเรียนได้รับการพัฒนาจนเกิดคุณภาพตามต้องการ ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ ด้านครู ครูต้องมีความเป็นครูมืออาชีพ ด้านกระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษา 4 กลุ่มงาน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านความเอาใจใส่ของครอบครัว ด้านทรัพยากรทางการศึกษา ด้านคุณภาพของผู้เรียน และด้านการจัดบรรยากาศในการเรียนรู้

2. ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบที่เป็นกระบวนการหรือหน่วยงาน 8 ระบบย่อย การบริหารวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ มีเทคนิคที่ทำให้เกิดผลผลิตและผลลัพธ์ ดังนี้

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบย่อยการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการของนักเรียน ชุมชน และนโยบายทางการศึกษา การกำหนด

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบาย ความต้องการของนักเรียนและชุมชน จัดทำโครงสร้างของหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย ความต้องการของชุมชนและผู้เรียน การนำหลักสูตรไปใช้ การติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตร

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบย่อยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ได้แก่

การวิเคราะห์สภาพทั่วไปของโรงเรียน การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล การจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน การจัดระบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ การจัดให้ครูได้รับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา

2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบย่อยการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

ได้แก่ จัดทำระเบียบการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนของโรงเรียนตามระเบียบวัดผลประเมินผลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูมีการวัดผลประเมินที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ในแต่ละรายวิชา สร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผลที่มีคุณภาพ มีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงของผู้เรียน

2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบย่อยการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ได้แก่ วิเคราะห์ความจำเป็น และความต้องการในการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา จัดหาสื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ตามความต้องการและความเหมาะสม ส่งเสริมให้ครูผลิตและใช้สื่อนวัตกรรมในการพัฒนาการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียน ประเมินผลการใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้

2.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบย่อยการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ได้แก่

สำรวจและจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา แต่งตั้งผู้รับผิดชอบการใช้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

2.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบย่อยการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่

ส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ เช่น การนิเทศงานวิจัย การจัดอบรมหรือส่งครูเข้าอบรมการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนองานวิจัยเพื่อพัฒนาตนเอง

2.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบย่อยการนิเทศการศึกษา ได้แก่ จัดระบบการนิเทศ

ภายในโรงเรียน ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน ติดตาม ประเมินผลการจัดการนิเทศภายใน และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระบบงานนิเทศภายในกับโรงเรียนอื่น

2.8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบย่อยการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน

การศึกษา ได้แก่ แต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษา กำหนดเกณฑ์ เป้าหมาย เกณฑ์การประเมินโดยยึดมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) วางแผนการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษา ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ เพื่อปรับปรุง พัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษา
ประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงาน
วิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏดังนี้

ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลด้านสภาพของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
เพศ		
ชาย	351	63.59
หญิง	201	36.41
รวม	552	100.00
สถานภาพ		
ผู้บริหาร	276	50.00
หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ	276	50.00
รวม	552	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	56	10.10
30 – 40 ปี	130	23.60
41 - 50 ปี	216	39.10
51 ปีขึ้นไป	150	27.20
รวม	552	100.00

จากตาราง 5 ผลการศึกษาข้อมูลด้านสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 63.60 และส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.10

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)
จำแนกตามองค์ประกอบ ดังตาราง 6

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการ
ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	สภาพปัจจุบัน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. คุณลักษณะของผู้บริหาร			
1) สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการและมาตรฐานการเรียนรู้ ของนักเรียน	3.48	.73	ปานกลาง
2) กำหนดพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.64	.92	มาก
3) บริหารหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ ที่มีคณะกรรมการร่วมกันกำหนดขึ้น	3.32	.98	ปานกลาง
4) มีเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน	3.33	.96	ปานกลาง
5) กำกับ ติดตามให้ครูสอนอิงเกณฑ์การประเมินที่สอดคล้องกับ มาตรฐานและหลักสูตรแกนกลาง	3.65	.94	มาก
6) ผู้บริหารร่วมกับครูวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน	3.78	1.06	มาก
7) จัดทำแบบประเมินครูและทำการประเมินเป็นระยะเพื่อ ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน	3.92	.95	มาก
8) ผู้บริหารร่วมกับครูจัดระบบนิเทศและประเมินการเรียน การสอน	3.37	.95	ปานกลาง
9) สร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้แก่ครูและนักเรียน	3.60	.93	มาก
10) ติดต่อสื่อสารกับชุมชน กระตุ้นให้ชุมชนสนับสนุนงานวิชาการ ของโรงเรียน	3.69	.92	มาก
รวม	3.58	.94	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	สภาพปัจจุบัน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
2. คุณลักษณะของครู			
1) ครูได้รับการพัฒนาและอบรมความรู้ทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	3.58	.91	มาก
2) ครูมีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพได้มาตรฐานตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดไว้	3.59	.95	มาก
3) ครูได้รับการสนับสนุนให้ไปศึกษาดูงานและมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้การทำงานร่วมกัน	3.49	.97	ปานกลาง
4) ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายและมีวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	3.53	1.00	มาก
5) ครูสามารถประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	3.48	1.02	ปานกลาง
6) ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อใช้ผลการวิจัยในการพัฒนาผู้เรียน	3.49	.93	ปานกลาง
7) ครูมีความสามารถในการประยุกต์ใช้สื่อและอุปกรณ์ช่วยสอน			
8) ครูมีความมุ่งมั่นและอุทิศเวลาที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียนและโรงเรียนให้ดีขึ้น	3.32	.92	ปานกลาง
รวม	3.48	.96	ปานกลาง
3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน			
1) สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการตามจินตนาการ	3.47	.96	ปานกลาง
2) มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ รอบตัว	3.53	.92	มาก
3) มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	3.64	.92	มาก
4) ใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน	3.67	.83	มาก
5) มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	3.58	.90	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	สภาพปัจจุบัน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน			
6) วางแผนการทำงาน ดำเนินการจนสำเร็จและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	3.36	.98	ปานกลาง
7) ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางานและภูมิใจในผลงานของตนเอง	3.54	1.02	มาก
8) มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนสนใจ	3.71	.97	มาก
รวม	3.56	.94	มาก
4. การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา			
1) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างหลากหลาย	3.79	1.08	มาก
2) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีความทันสมัย	3.97	.93	มาก
3) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเพียงพอและพร้อมใช้งาน	3.56	1.04	มาก
4) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สามารถช่วยแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.56	.93	มาก
5) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สามารถสร้างแรงจูงใจและเร้าความสนใจของผู้เรียน	3.55	.91	มาก
6) สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาสามารถใช้ได้อย่างสะดวก	3.59	.94	มาก
7) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาช่วยเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียน	3.60	.96	มาก
8) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษามีคุณค่า มีประโยชน์ ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.47	.99	ปานกลาง
9) ครูสามารถเลือกสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	3.57	1.01	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	สภาพปัจจุบัน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
4. การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา			
10) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษามีคุณค่า มีประโยชน์ต่อครู	3.41	.99	ปานกลาง
รวม	3.61	.98	มาก
5. วิธีการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา			
1) มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพียงพอและพร้อมใช้งานทั้งภายในและภายนอก	3.47	.92	ปานกลาง
2) มีแหล่งเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม มีคุณค่า มีประโยชน์ต่อนักเรียนและครู	3.61	1.05	มาก
3) มีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน มีหนังสือ และสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลายเพียงพอกับความต้องการของนักเรียนและครู	3.37	1.00	ปานกลาง
4) มีห้องปฏิบัติการและห้องเรียนคุณภาพทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.72	1.04	มาก
5) มีแหล่งเรียนรู้ที่สร้างความรู้ ความคิดวิชาการและประสบการณ์ตรง	3.83	.94	มาก
6) มีแหล่งเรียนรู้ที่เสริมสร้างจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์และสามารถศึกษาได้ตามอัธยาศัย	3.94	.89	มาก
7) มีทะเบียนแหล่งเรียนรู้ และมีการประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้	3.57	.88	มาก
8) มีแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.62	.99	มาก
รวม	3.64	.96	มาก
6. งบประมาณสนับสนุน			
1) มีงบประมาณในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษา	3.59	.89	มาก
2) มีการจัดหางบประมาณส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและต่อเนื่อง	3.67	.96	มาก
รวม	3.63	.93	มาก
เฉลี่ยรวม	3.58	.95	มาก

จากตาราง 6 สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ ปรากฏดังนี้

1. องค์ประกอบคุณลักษณะของผู้บริหาร ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางใน 4 ข้อ ระดับมาก 6 ข้อ และข้อที่ปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการและมาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียน บริหารหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการที่มีคณะกรรมการร่วมกันกำหนดขึ้น มีเครือข่าย การเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน และผู้บริหารร่วมกับครูจัดระบบนิเทศและประเมินการเรียนการสอน

2. องค์ประกอบคุณลักษณะของครู โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ ระดับมาก 3 ข้อ และข้อที่ปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ครูได้รับการสนับสนุนให้ไปศึกษาดูงานและมีโอกาสแลกเปลี่ยน ประสบการณ์เรียนรู้การทำงานร่วมกัน ครูสามารถประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อใช้ผลการวิจัยในการพัฒนาผู้เรียน ครูมีความสามารถในการประยุกต์ใช้สื่อและอุปกรณ์ช่วยสอน และครูมีความมุ่งมั่นและอุทิศเวลา ที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียนและโรงเรียนให้ดีขึ้น

3. องค์ประกอบคุณลักษณะของนักเรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ ระดับมาก 6 ข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/ นันทนาการตามจินตนาการ และวางแผนการทำงานดำเนินการจนสำเร็จและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

4. การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ และมาก 8 ข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ได้แก่ จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษามีคุณค่า มีประโยชน์ ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ทางการศึกษามีคุณค่ามีประโยชน์ต่อครู

5. องค์ประกอบการจัดแหล่งเรียนรู้ทางการศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ และมาก 6 ข้อ ข้อที่มี การปฏิบัติในระดับปานกลาง ได้แก่ มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพียงพอและพร้อมใช้งาน ทั้งภายในและ ภายนอก และมีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน มีหนังสือ และสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย เพียงพอกับ ความต้องการของนักเรียนและครู

6. การจัดงบประมาณสนับสนุน โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการ ด้านกระบวนการ (Process)
จำแนกตามองค์ประกอบ ดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการ
ด้านกระบวนการ (Process)

ด้านกระบวนการ (Process)	สภาพปัจจุบัน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา			
1) ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร สภาพปัญหาและความต้องการ ของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น	3.53	1.08	มาก
2) โครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์	3.70	1.08	มาก
3) บริหารจัดการโดยการใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสมและ มีการนิเทศการใช้หลักสูตรเป็นประจำ	3.96	.94	มาก
4) มีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรและหลักสูตร มีการปรับปรุง ทุกๆ สัปดาห์	4.01	1.02	มาก
5) มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนชุมชนและ ท้องถิ่น	3.80	.94	มาก
6) มีการบริหารหลักสูตรและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มี ประสิทธิภาพ	3.41	.96	ปานกลาง
รวม	3.73	.69	มาก
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้			
1) มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนมีหลากหลาย	3.48	.89	ปานกลาง
2) ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ของผู้เรียน	3.54	.94	มาก
3) มีการนิเทศการเรียนการสอนโดยเน้นการนิเทศ ที่ร่วมมือ ช่วยเหลือแบบกัลยาณมิตร	3.73	.86	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้านกระบวนการ (Process)	สภาพปัจจุบัน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้			
4) ครูได้รับการพัฒนาเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	3.59	.91	มาก
รวม	3.59	.64	มาก
3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน			
1) กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา	3.48	.91	ปานกลาง
2) ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนและกิจกรรมการเรียนรู้	3.63	.97	มาก
3) ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	3.57	0.87	มาก
4) พัฒนาเครื่องมือวัด และประเมินผลให้ได้มาตรฐานอยู่เสมอ	3.67	.97	มาก
รวม	3.59	.65	มาก
4. การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา			
1) ศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน	3.75	1.04	มาก
2) ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน	3.60	1.28	มาก
3) จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและพัฒนางานวิชาการ	3.90	.60	มาก
4) ประสานกับสถานศึกษาอื่นในการผลิต จัดหาพัฒนาและการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน	3.00	.95	ปานกลาง
5) การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน	3.20	.75	ปานกลาง
รวม	3.49	.47	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้านกระบวนการ (Process)	สภาพปัจจุบัน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
5. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้			
1) สํารวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งในและนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.27	.89	ปานกลาง
2) จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครูบุคคล ชุมชน และสถานศึกษาอื่น	3.40	.97	ปานกลาง
3) จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ โดยการประสานกับสถาบัน บุคคล ชุมชน	3.24	1.09	ปานกลาง
รวม	3.30	.43	ปานกลาง
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา			
1) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้การวิจัยในชั้นเรียน	3.20	.81	ปานกลาง
2) ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	2.75	.89	ปานกลาง
3) ประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยในลักษณะภาคีเครือข่ายพัฒนางานทางวิชาการ	2.95	.92	ปานกลาง
รวม	2.97	.65	ปานกลาง
7. การนิเทศการศึกษา			
1) จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายใน	3.43	1.01	ปานกลาง
2) ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	3.65	.94	มาก
3) มีการประเมินผลการนิเทศภายในเป็นระยะ ๆ	3.69	.85	มาก

ด้านกระบวนการ (Process)	สภาพปัจจุบัน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
7. การนิเทศการศึกษา			
4) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์นิเทศภายในร่วมกับสถานศึกษาอื่น	3.61	.85	มาก
รวม	3.59	.56	มาก
8. การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา			
1) กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐาน และตัวชี้วัดของ สพฐ. และสมศ.	3.40	1.20	ปานกลาง
2) วางแผนการพัฒนาคุณภาพและดำเนินการตามแผน ติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	3.10	.99	ปานกลาง
3) ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา	3.30	.90	ปานกลาง
รวม	3.26	.65	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.44	.31	ปานกลาง

จากตาราง 7 สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการด้านกระบวนการ (Process) พบว่า โดยรวมมีปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายองค์ประกอบ ปรากฏดังนี้

1) องค์ประกอบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางใน 1 ข้อ ระดับมาก 5 ข้อ ข้อที่มีอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ มีการบริหารหลักสูตรและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ

2) องค์ประกอบกระบวนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางใน 1 ข้อ ระดับมาก 3 ข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา

3) องค์ประกอบการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวมและรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางใน 1 ข้อ ระดับมาก 3 ข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน มีหลากหลาย

4) องค์ประกอบการพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ ระดับมาก 3 ข้อ ข้อที่มีอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ประสานกับสถานศึกษาอื่นในการผลิต จัดหาพัฒนาและการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน และการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน

5) องค์ประกอบการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ มีการปฏิบัติโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง

6) องค์ประกอบการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง

7) องค์ประกอบการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางใน 1 ข้อ ระดับมาก 3 ข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายใน

8) องค์ประกอบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีการปฏิบัติโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการด้านผลผลิต (Output) ดังตาราง 8

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการด้านผลผลิต (Output)

ด้านผลผลิต (Output)	สภาพปัจจุบัน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
ผู้บริหาร ครูและนักเรียน			
1. ผู้บริหาร ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจในระบบการบริหารวิชาการ	3.20	1.08	ปานกลาง
2. ครูมีวิสัยทัศน์และมีภาวะผู้นำในการทำงานร่วมกัน	2.70	.72	ปานกลาง
3. ผู้บริหารเสริมพลังอำนาจในการทำงานให้กับครูและบุคลากร ในโรงเรียน	3.35	1.11	ปานกลาง
4. ครูมีกระบวนการคิดที่เป็นระบบสามารถเชื่อมโยงกับงานได้	3.50	.98	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.19	.39	ปานกลาง

จากตาราง 8 สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการก่อนการพัฒนาาระบบด้านผลผลิต (Output) พบว่า มีการปฏิบัติโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ

องค์ประกอบระบบงานวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
1. ด้านปัจจัยนำเข้า	3.58	.57	มาก
2. ด้านกระบวนการ	3.44	.31	ปานกลาง
3. ด้านผลผลิต	3.19	.39	ปานกลาง
รวม	3.47	.37	ปานกลาง

จากตาราง 9 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ส่วนปัจจัยด้านกระบวนการ และปัจจัยด้านผลผลิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) จำแนกตามองค์ประกอบ ดังตาราง 10

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	สภาพปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. คุณลักษณะของผู้บริหาร			
1) สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการและมาตรฐานการเรียนรู้ ของนักเรียน	4.16	.75	มาก
2) กำหนดพฤติกรรมกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.16	.75	มาก

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	สภาพปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. คุณลักษณะของผู้บริหาร			
3) บริหารหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการที่คณะกรรมการร่วมกันกำหนดขึ้น	4.21	.86	มาก
4) มีเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน	4.12	.87	มาก
5) กำกับ ติดตามให้ครูสอนอิงเกณฑ์การประเมินที่สอดคล้องกับมาตรฐานและหลักสูตรแกนกลาง	3.94	.84	มาก
6) ผู้บริหารร่วมกับครูวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	4.03	.82	มาก
7) จัดทำแบบประเมินครูและทำการประเมินเป็นระยะเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติการสอน	4.25	.77	มาก
8) ผู้บริหารร่วมกับครูจัดระบบนิเทศและประเมินการเรียนการสอน	4.02	.87	มาก
9) สร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้แก่ครูและนักเรียน	4.14	.78	มาก
10) ติดต่อสื่อสารกับชุมชน กระตุ้นให้ชุมชนสนับสนุนงานวิชาการของโรงเรียน	4.23	.78	มาก
รวม	4.13	.81	มาก
2. คุณลักษณะของครู			
1) ครูได้รับการพัฒนาและอบรมความรู้ทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	4.01	.83	มาก
2) ครูมีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพได้มาตรฐานตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดไว้	4.09	.81	มาก
3) ครูได้รับการสนับสนุนให้ไปศึกษาดูงานและมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้การทำงานร่วมกัน	3.87	.89	มาก
4) ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายและมีวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	3.70	.74	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	สภาพปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
2. คุณลักษณะของครู			
5) ครูสามารถประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพผู้เรียน	3.63	.71	มาก
6) ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อใช้ผลการวิจัยในการพัฒนาผู้เรียน	3.86	.81	มาก
7) ครูมีความสามารถในการประยุกต์ใช้สื่อและอุปกรณ์ช่วยสอน	3.81	.99	มาก
8) ครูมีความมุ่งมั่นและอุทิศเวลาที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียนและโรงเรียนให้ดีขึ้น	3.86	.88	มาก
รวม	3.85	.83	มาก
3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน			
1) สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา /นันทนาการตามจินตนาการ	3.95	.80	มาก
2) มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ รอบตัว	3.99	.80	มาก
3) มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	4.04	.81	มาก
4) ใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน	4.10	.71	มาก
5) มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	4.13	.70	มาก
6) วางแผนการทำงานดำเนินการจนสำเร็จและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.13	.77	มาก
7) ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางานและภูมิใจในผลงานของตนเอง	4.23	.74	มาก
8) มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนสนใจ	4.20	.66	มาก
รวม	4.10	.75	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	สภาพปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
4. การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา			
1) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างหลากหลาย	3.86	.83	มาก
2) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีความทันสมัย	4.11	.73	มาก
3) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเพียงพอและพร้อมใช้งาน	4.18	.70	มาก
4) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สามารถช่วยแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.16	.80	มาก
5) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สามารถสร้างแรงจูงใจและเร้าความสนใจของผู้เรียน	4.18	.81	มาก
6) สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาสามารถใช้ได้อย่างสะดวก	4.20	.84	มาก
7) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาช่วยเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียน	4.29	.79	มาก
8) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษามีคุณค่า มีประโยชน์ ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.28	.85	มาก
9) ครูสามารถเลือกสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	4.22	.93	มาก
10) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษามีคุณค่า มีประโยชน์ต่อครู	4.08	.91	มาก
รวม	4.16	.82	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	สภาพปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
5. วิธีการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา			
1) มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพียงพอและพร้อมใช้งานทั้งภายในและภายนอก	3.83	.93	มาก
2) มีแหล่งเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม มีคุณค่า มีประโยชน์ต่อนักเรียนและครู	4.02	.86	มาก
3) มีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน มีหนังสือ และสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย เพียงพอกับความต้องการของนักเรียนและครู	4.13	.75	มาก
4) มีห้องปฏิบัติการและห้องเรียนคุณภาพทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.27	.77	มาก
5) แหล่งเรียนรู้ที่สร้างความรู้ความคิวิวิชาการและประสบการณ์ตรง	4.29	.66	มาก
6) มีแหล่งเรียนรู้เสริมสร้างจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์และสามารถศึกษาได้ตามอัธยาศัย	4.23	.64	มาก
7) มีทะเบียนแหล่งเรียนรู้ และมีการประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้	4.12	.74	มาก
8) มีแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.20	.74	มาก
รวม	4.14	.76	มาก
6. งบประมาณสนับสนุน			
1) มีงบประมาณในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษา	4.13	.78	มาก
2) มีการจัดหางบประมาณส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและต่อเนื่อง	4.05	.87	มาก
รวม	4.09	.83	มาก
เฉลี่ยรวม	4.08	.80	มาก

จากตาราง 10 สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

มีปัญหาการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายองค์ประกอบและรายข้อปรากฏดังนี้

1) องค์ประกอบคุณลักษณะของผู้บริหารในภาพรวมมีปัญหาในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกข้อ

2) องค์ประกอบคุณลักษณะของครูในภาพรวมมีปัญหาในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกข้อ

3) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในภาพรวมมีปัญหาในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานในระดับมากทุกข้อ

4) องค์ประกอบการจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาในภาพรวมมีปัญหาในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานในระดับมากทุกข้อ

5) องค์ประกอบวิธีการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาในภาพรวมมีปัญหาในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกข้อ

6) องค์ประกอบด้านงบประมาณสนับสนุนในภาพรวมมีปัญหาในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านกระบวนการ (Process) จำแนกตามองค์ประกอบ ดังนี้

ตาราง 11 สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านกระบวนการ (Process)

ด้านกระบวนการ (Process)	สภาพปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา			
1) ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร สภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น	4.20	.73	มาก
2) โครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.40	.69	มาก
3) บริหารจัดการโดยการใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสมและมีการนิเทศการใช้หลักสูตรเป็นประจำ	4.45	.72	มาก
4) มีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรทุกๆ 4 ปี	4.39	.66	มาก

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ด้านกระบวนการ (Process)	สภาพปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา			
5) มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนชุมชนท้องถิ่น	4.26	.70	มาก
6) มีการบริหารหลักสูตรและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ	3.99	.72	มาก
รวม	4.27	.46	มาก
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้			
1) แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนมีหลากหลาย	4.03	.65	มาก
2) จัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน	4.12	.64	มาก
3) มีการนิเทศการเรียนการสอนโดยเน้นการร่วมมือช่วยเหลือแบบ กัลยาณมิตร	4.09	.83	มาก
4) ครูได้รับการพัฒนาเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.00	1.17	มาก
รวม	4.06	.47	มาก
3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน			
1) กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของ สถานศึกษา	3.96	.99	มาก
2) ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับ มาตรฐานสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนและกิจกรรม การเรียนรู้	4.06	.67	มาก
3) ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	3.94	.83	มาก
4) พัฒนาเครื่องมือวัด และประเมินผลให้ได้มาตรฐานอยู่เสมอ	4.13	.79	มาก
รวม	4.02	.60	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ด้านกระบวนการ (Process)	สภาพปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
4. การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา			
1) ศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน	3.49	.99	ปานกลาง
2) ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน	3.61	1.09	มาก
3) ประสานกับสถานศึกษาอื่นในการผลิตสื่อ จัดหาสื่อ พัฒนาสื่อ ศึกษาวิธีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน	3.59	.96	มาก
4) ประสานกับสถานศึกษาอื่นในการผลิต จัดหาพัฒนาและการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน	3.46	1.04	ปานกลาง
5) การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน	3.66	1.06	มาก
รวม	3.56	.55	มาก
5. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้			
1) สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ทั้งในและนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.80	1.07	มาก
2) จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครูบุคคล ชุมชน และสถานศึกษาอื่น	3.85	.95	มาก
3) จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ โดยการประสานกับสถาบัน บุคคล ชุมชน	3.82	.93	มาก
รวม	3.82	.67	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ด้านกระบวนการ (Process)	สภาพปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา			
1) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้การวิจัย ในชั้นเรียน	3.66	.96	มาก
2) ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.50	1.05	ปานกลาง
3) ประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยในลักษณะภาคี เครือข่ายพัฒนางานทางวิชาการ	3.30	1.11	ปานกลาง
รวม	3.49	.89	ปานกลาง
7. การนิเทศการศึกษา			
1) จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายใน	4.26	.65	มาก
2) ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	4.15	.57	มาก
3) ประเมินผลการนิเทศภายในเป็นระยะ ๆ	4.08	.56	มาก
4) มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์นิเทศภายในร่วมกับสถานศึกษาอื่น	3.81	.86	มาก
รวม	4.08	.46	มาก
8. การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา			
1) กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐาน และ ตัวชี้วัดของ สพฐ. และสมศ.	3.85	1.10	มาก
2) วางแผนการพัฒนาคุณภาพและดำเนินการตามแผน ติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	3.64	.99	มาก
3) ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา	3.63	.94	มาก
รวม	3.71	.80	มาก
เฉลี่ยรวม	3.88	.45	มาก

จากตาราง 11 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการ (Process) โดยภาพรวมมีปัญหาคำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายองค์ประกอบและรายข้อ ปรากฏดังนี้

- 1) องค์ประกอบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีปัญหาในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายข้อ
- 2) องค์ประกอบพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีปัญหาคำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายข้อ
- 3) องค์ประกอบวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนมีปัญหาคำเนินงานรายข้ออยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายข้อ
- 4) องค์ประกอบพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในภาพรวมมีปัญหาในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อมีปัญหาคำเนินงานระดับปานกลาง 2 ข้อ ระดับมาก 3 ข้อ ข้อที่มีปัญหาคำเนินงานอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและพัฒนางานวิชาการ และการประเมินผลพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน
- 5) องค์ประกอบพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ มีปัญหาคำเนินงานในระดับมากทั้งในภาพรวมและในรายข้อ
- 6) องค์ประกอบวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายข้อมีปัญหาคำเนินงานระดับปานกลาง 2 ระดับมาก 1 ข้อ ข้อที่มีปัญหาคำเนินงานอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้การวิจัยในชั้นเรียน
- 7) องค์ประกอบนิเทศการศึกษา มีปัญหาคำเนินงานรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ
- 8) องค์ประกอบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีปัญหาคำเนินงานอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและในรายข้อ

ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านผลผลิต (Output)
จำแนกตามองค์ประกอบ ดังตาราง 12

ตาราง 12 สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านผลผลิต (Output)

ด้านผลผลิต (Output)	สภาพปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
ผู้บริหาร ครู และนักเรียน			
1. ผู้บริหาร ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจในระบบการบริหารงานวิชาการ	3.55	1.14	มาก
2. ครูมีวิสัยทัศน์และมีภาวะผู้นำในการทำงานร่วมกัน	3.29	1.07	ปานกลาง
3. ผู้บริหารเสริมพลังอำนาจในการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรในโรงเรียน	3.51	.98	มาก
4. ครูมีกระบวนการคิดที่เป็นระบบสามารถเชื่อมโยงกับงานได้	3.74	1.02	มาก
เฉลี่ยรวม	3.52	.66	มาก

จากตาราง 12 สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านผลผลิต (Output) โดยภาพรวมมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหา การดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ ระดับมาก 3 ข้อ ข้อที่มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ครูมีกระบวนการคิดที่เป็นระบบสามารถเชื่อมโยงกับงานได้ ครู ผู้บริหาร มีความพึงพอใจในระบบ การบริหารงานวิชาการ และผู้บริหารเสริมพลังอำนาจในการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรในโรงเรียน

ผลจากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาโดยภาพรวม ดังนี้

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ

องค์ประกอบระบบงานวิชาการ	สภาพปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. ด้านปัจจัยนำเข้า	4.08	.47	มาก
2. ด้านกระบวนการ	3.88	.45	มาก
3. ด้านผลผลิต	3.52	.66	มาก
เฉลี่ยรวม	3.92	.42	มาก

จากตาราง 13 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า สภาพปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ระยะที่ 2 ผลการออกแบบและตรวจสอบระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 ผลการศึกษาระบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 1 แห่ง และศึกษาโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขั้นพื้นฐาน (O-NET) สูงสุด 3 อันดับแรกของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2 แห่ง ผู้วิจัยได้ศึกษาบริบทของโรงเรียนแต่ละแห่ง พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน โดยใช้แบบบันทึกการสังเกตการณ์ในภาคสนาม (Field note) เพื่อบันทึกถ้อยคำให้สัมภาษณ์ (Interview transcript) บันทึกการสังเกตและบันทึกเอกสาร หลักฐานร่องรอย (Audit trail) การปฏิบัติงานของโรงเรียน หลังจากนั้นผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุป

ประเด็น พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

2.1.1 กรณีศึกษาโรงเรียนจักรคำคณาทร อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัดลำพูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ได้รับรางวัลสถานศึกษาพระราชทาน ปีการศึกษา 2557 ตั้งอยู่เลขที่ 426 ถนนเจริญราษฎร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน บนเนื้อที่ 37 ไร่ 3 งาน 17.80 ตรว. ปัจจุบันมีนักเรียนชาย 1,447 คน นักเรียนหญิง 1,904 คน นักเรียนรวมทั้งสิ้น 3,351 คน มีครู จำนวน 147 คน ปัจจุบันห้องเรียนของมัธยมศึกษาตอนต้นมีทั้งหมด 12 ห้องเรียน และห้องเรียนของมัธยมศึกษาตอนปลายมี 14 ห้องเรียน ปรากฏรายละเอียดดังนี้

วิสัยทัศน์ : เป็นสถานศึกษาคุณภาพ มาตรฐานสากล บนพื้นฐานความเป็นไทยในปี 2561

ปรัชญาของโรงเรียน : การศึกษาเพื่อพัฒนาชีวิตและสังคม

คติพจน์ของโรงเรียน : ผู้รู้ดีคือผู้เจริญ

สีประจำโรงเรียน : น้ำเงิน-เหลือง

สัญลักษณ์ของโรงเรียน : ต้นสน

อัตลักษณ์ของโรงเรียน : ลูกจักรคำ เป็นผู้นำ สร้างสรรค์สังคม

รางวัลของสถานศึกษา

ปี 2557

1. รางวัลโรงเรียนพระราชทานระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่
2. ชนะเลิศ ระดับเหรียญทองการจัดการแสดงแผนกิจกรรมอาเซียนสถานศึกษา

ปี 2558 รางวัลโรงเรียนต้นแบบสภานักเรียน ระดับประเทศประเภทโรงเรียน

มัธยมศึกษา

รางวัลผู้บริหาร ครูและนักเรียนโรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน

1. รับโล่ประกาศเกียรติคุณ ณ กระทรวงศึกษาธิการ เนื่องจากนักเรียนโรงเรียนจักรคำคณาทร จำนวน 10 คน ชนะการแข่งขันได้รับรางวัลที่มียอดเยี่ยม จากการแข่งขันหุ่นยนต์ FLL OIC 2010 (FIRST LEGO League Open International Championship 2010) ณ ประเทศไต้หวัน ได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นเด็กและเยาวชนดีเด่น ที่นำชื่อเสียงมาสู่ประเทศชาติ ประจำปี 2554 จากผลลัพธ์ของโครงการพัฒนานักเรียนสู่ความเป็นเลิศให้มีศักยภาพเป็นพลโลกด้านหุ่นยนต์

2. โอลิมปิกระดับชาติ

1) นายนครเชต อินทะนะ ได้รับเหรียญทองแดงโอลิมปิกวิชาการ สาขาดาราศาสตร์ ปี 2553 และได้รับรางวัลชนะเลิศระดับประเทศ กิจกรรมยุวทูตดาราศาสตร์ร้อยดาว ร้อยใจ ไทย – จีน จากสถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) (National Astronomical Research

Institute of Thailand Public Organization) (NARIT) ณ งานสัปดาห์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ไบเทค บางนา เป็นตัวแทนยุวทูตดาราศาสตร์ ประเทศไทยไปศึกษาดูงานประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ผลลัพธ์ของโครงการพัฒนานักเรียนสู่ความเป็นเลิศ ให้มีศักยภาพเป็นพลโลกด้านวิทยาศาสตร์

2) นายส่งศักดิ์ ธิยะป่า ได้รับเหรียญทองแดงโอลิมปิกวิชาการ สาขาดาราศาสตร์ ปี 2555 ผลลัพธ์ของโครงการพัฒนานักเรียนสู่ความเป็นเลิศ ให้มีศักยภาพเป็นพลโลกด้านวิทยาศาสตร์

3. ผลลัพธ์จากโครงการพัฒนานักเรียนสู่ความเป็นเลิศ ให้มีศักยภาพเป็นพลโลก ด้านดนตรี ได้รับรางวัลพระราชทานชนะเลิศการประกวดแต่งและขับร้อง บทเพลงรักแม่ ปี 2555

4. ได้รับรางวัล 2 เหรียญทองระดับนานาชาติ Marching Band Award และ Show Band Award ณ ประเทศเนเธอร์แลนด์ ปี 2556 นักเรียนโยธวาทิตโรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน จำนวน 25 คน เข้าร่วมในการแข่งขันโยธวาทิต (ร่วมกับโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ) ระดับโลก ประจำปี 2556 ณ ประเทศเนเธอร์แลนด์ ได้รับรางวัล 2 เหรียญทอง คือ Marching Band Award หนึ่งเหรียญทอง และ Show Band Award หนึ่งเหรียญทอง

5. ได้รับโล่รางวัลชนะเลิศและถ้วยรางวัลของนายกรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร การประกวดดนตรีระดับโรงเรียนในภาคเหนือ ครั้งที่ 3 ปี 2555 และครั้งที่ 4 ปี 2556

ผลจากการศึกษาระบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนจักรคำคณาทร อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

โรงเรียนได้ดำเนินการเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและสามารถพัฒนา และใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างได้ผล ดังนี้

1) ครูผู้สอนทุกคนต้องวิเคราะห์หลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนสอน ให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง

2) ครูผู้สอนทุกคนต้องจัดทำกำหนดการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ตนสอนเพื่อให้ตนเข้าใจยิ่งขึ้น

3) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในสาระที่ตนสอนหรือเตรียมบทเรียน และสื่อการเรียนรู้ให้พร้อมหรือใช้แผนการสอนสำเร็จรูปก็ได้

4) จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีความสัมพันธ์สอดคล้อง กับแผนการจัดการเรียนรู้และจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น

5) ติดต่อกับวิทยากรภายนอกไว้ล่วงหน้าหากจำเป็นและต้องการ

6) ส่งแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้บริหารลงนาม บันทึกผลหลังการสอน ผู้สอนต้องบันทึกทุกครั้ง

7) นำผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมาใช้เพื่อประเมินด้วยตัวเอง หรือให้เพื่อนครูช่วยสังเกตการสอนและประเมินเป็นครั้งคราว

ผลทำให้ครูผู้สอนของโรงเรียนจักรคำคณาทร มีกิจกรรมนำเสนอผลงานวิจัย และเสวนาวิจัย จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และการประชุมทางวิชาการและประชุมใหญ่สามัญประจำปี การพัฒนาเครือข่ายการนิเทศ และได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา แม้ว่าโรงเรียนจะใช้หลักสูตรแกนกลางพุทธศักราช 2551 มาใช้ในการจัดการเรียนรู้แล้ว ยังได้ร่วมกันกำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมหลักสูตรแกนกลางพุทธศักราช 2551 และการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชนด้วย ซึ่งโรงเรียนมีสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นอยู่ ผลทำให้ครูผู้สอนได้รางวัลชนะเลิศ เหรียญทอง OBEC AWARD ทุกปีการศึกษา

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

โรงเรียนได้เน้นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยกิจกรรม/โครงการ ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียน และชุมชน นักเรียนจะเป็นผู้มีบทบาทในการจัดการเรียนรู้อย่างแท้จริง โรงเรียนมีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมค่ายกลางวันเด็ก หัวแหลม พิธีเสริญขวัญกำลังใจ ค่ายโอลิมปิกวิชาการ ค่าย 2 โครงการ นามบัตรเตือนภัย Alarm Card กิจกรรมแลกเปลี่ยนภาษาและวัฒนธรรมไทย – จีน การแข่งขันหุ่นยนต์ WRO ประจำปี 2556 ระดับภาคเหนือ โครงการประกวดภาพยนตร์สั้น การแข่งขันหุ่นยนต์ ศูนย์บริการสอบเทียบและวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม ส.ส.ท. ชิงแชมป์ประเทศไทย การปฐมมนิเทศนักเรียนชั้น ม.1,ม.4 กิจกรรมป็นจักรยานศึกษาแหล่งเรียนรู้ เปิดกิจกรรมส่งเสริมการออม โครงการตาข่ายประชด กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ เยาวชนสานรักสามัคคี บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ กิจกรรมวันจักรีบรมราชวงศ์ เป็นต้น เป็นกิจกรรมที่ผ่านกระบวนการคิด การวางแผน

3. การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

การวัดผลและประเมินผล นอกจากจะดำเนินการตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการแล้ว โรงเรียนยังมีการกำกับติดตามให้การวัดผลและประเมินผลเป็นไปอย่างจริงจัง เช่น ให้มีการประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์พร้อมจัดเก็บร่องรอยการดำเนินงาน จัดให้มีข้อสอบที่เป็นระบบ รวบรวมข้อสอบตามตัวชี้วัดทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ข้อสอบโดยเฉพาะคลังข้อสอบ O-NET รวบรวมไว้เป็นปี ๆ แล้วจัดการสอนให้เป็นกรณีพิเศษ มีการเข้าค่ายวิชาการ ครูประจำวิชาสอนร่วมกัน วิเคราะห์แนวข้อสอบระดับชาติและเสริมในรายวิชาที่สอน การวัดผลและประเมินผลก่อนสอนและหลังสอน ส่งครูเข้ารับการอบรมด้านการวัดผลและประเมินผล นำผลการวัดผลและประเมินผล มาปรับปรุงส่งเสริมและพัฒนาให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

4. การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โรงเรียนส่งเสริมให้ครูผู้สอนทุกคนใช้สื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และร่วมกันกำหนดและสร้างนวัตกรรมในด้านการอ่านและเขียน สำหรับนักเรียนคือ กิจกรรมค่ายกลางวันเด็กหัวแหลม ค่ายโอลิมปิกวิชาการ ค่าย 2 กิจกรรมแลกเปลี่ยนภาษาและวัฒนธรรมไทย – จีน โครงการประกวดภาพยนตร์สั้น กิจกรรมปิ่นจักรยานศึกษาแหล่งเรียนรู้ ทำให้นักเรียนและโรงเรียนได้รับรางวัล ดังนี้

1. รับโล่ประกาศเกียรติคุณ จากกระทรวงศึกษาธิการ เนื่องจากนักเรียนโรงเรียนจักรคำคณาทร จำนวน 10 คน ชนะการแข่งขันได้รับรางวัลที่มียอดเยี่ยม จากการแข่งขันหุ่นยนต์ FLL OIC 2010 (FIRST LEGO League Open International Championship 2010) ณ ประเทศไต้หวัน ได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นเด็กและเยาวชนดีเด่น ที่นำชื่อเสียงมาสู่ประเทศชาติ ประจำปี 2554 จากผลลัพธ์ของโครงการพัฒนานักเรียนสู่ความเป็นเลิศให้มีศักยภาพเป็นพลโลกด้านหุ่นยนต์

2. โอลิมปิกระดับชาติ

1) นายนครศ อินทะนะ ได้รับเหรียญทองแดงโอลิมปิกวิชาการ สาขาดาราศาสตร์ ปี 2553 และได้รับรางวัลชนะเลิศระดับประเทศ กิจกรรมยุวทูตดาราศาสตร์ ร้อยดาว ร้อยใจ ไทย – จีน จากสถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) (National Astronomical Research Institute of Thailand Public Organization) (NARIT) ณ งานสัปดาห์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ไบเทค บางนา เป็นตัวแทนยุวทูตดาราศาสตร์ ประเทศไทย ไปศึกษาดูงานประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ผลลัพธ์ของโครงการพัฒนานักเรียนสู่ความเป็นเลิศ ให้มีศักยภาพเป็นพลโลกด้านวิทยาศาสตร์

2) นายสงค์ศักดิ์ ริยะปา ได้รับเหรียญทองแดงโอลิมปิกวิชาการ สาขาดาราศาสตร์ ปี 2555 ผลลัพธ์ของโครงการพัฒนานักเรียนสู่ความเป็นเลิศ ให้มีศักยภาพเป็นพลโลกด้านวิทยาศาสตร์

3) ผลลัพธ์จากโครงการพัฒนานักเรียนสู่ความเป็นเลิศ ให้มีศักยภาพเป็นพลโลกด้านดนตรี ได้รับรางวัลพระราชทานชนะเลิศการประกวดแต่งและขับร้อง บทเพลงรักแม่ ปี 2555

4) ได้รับรางวัล 2 เหรียญทองระดับนานาชาติ Marching Band Award และ Show Band Award ณ ประเทศเนเธอร์แลนด์ ปี 2556 นักเรียนโยธาวาทิตโรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน จำนวน 25 คน เข้าร่วมในการแข่งขันโยธาวาทิต (ร่วมกับโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ) ระดับโลก ประจำปี 2556 ณ ประเทศเนเธอร์แลนด์ ได้รางวัล 2 เหรียญทอง คือ Marching Band Award หนึ่งเหรียญทอง และ Show Band Award หนึ่งเหรียญทอง

5) ได้รับโล่รางวัลชนะเลิศและถ้วยรางวัลของนายกรัฐมนตรีรัฐบาลของ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร การประกวดดนตรีระดับโรงเรียนในภาคเหนือ ครั้งที่ 3 ปี 2555 และ ครั้งที่ 4 ปี 2556

5. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้ที่โรงเรียนจัดหาและจัดเตรียมไว้รอบบริเวณโรงเรียนจะพบแหล่งเรียนรู้ทุกด้าน เช่น กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ เยาวชนสานรักสามัคคี กิจกรรมวันจักรีบรมราชวงศ์ กิจกรรมปั่นจักรยานศึกษาแหล่งเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมการออม บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ มีห้องสภานักเรียน ห้องจริยธรรม

6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

การวิจัยในชั้นเรียนนักเรียนทุกคนจะต้องจัดทำโครงการ 1 คน ต่อ 1 โครงการ ต่อ 1 ภาคเรียน ทำให้นักเรียนได้จัดทำงานวิจัยฉบับย่อไปในตัวด้วย สิ้นปีการศึกษาจะจัดนิทรรศการ ผลงานทางวิชาการและโครงการของครูและนักเรียน ส่วนครูผู้สอนจะจัดทำเป็นวิจัยในชั้นเรียนและนำไปใช้ในการแก้ปัญหาผู้เรียน นอกจากนี้มีห้องเรียนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือปรับพื้นฐาน ให้นักเรียนก่อนการเรียนในห้องเรียนปกติ

7. การนิเทศการศึกษา

การนิเทศภายในโรงเรียนใช้หลักการนิเทศแบบกัลยาณมิตร โดยใช้หลายวิธีการ เช่น มีการประชุมทางวิชาการและประชุมใหญ่สามัญประจำปี ครูมีจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ครูผู้สอนนำเสนอผลงานวิจัย และเสวนาวิจัยทุกภาคเรียน มีการสังเกตการสอนโดยผู้บริหารร่วมกับครู ครูกับครู มีการประชุมรายห้องเรียน และประชุมผู้ปกครองภาคเรียนละ 1 ครั้งเป็นรายชั้น ประชุม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคเรียนละ 2 ครั้ง ประชุมสภานักเรียนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง มีโครงการตาสับปะรด

8. การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

การประกันคุณภาพภายในคือหัวใจของการประเมินภายนอก โรงเรียนได้ ดำเนินการ 8 ขั้นตอนตามระเบียบและหลักเกณฑ์ว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา คือ

- 1) กำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา
- 2) จัดทำแผนยุทธศาสตร์
- 3) จัดทำและพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียน
- 4) ดำเนินการตามแผน
- 5) การกำกับติดตามดูแลและตรวจสอบ
- 6) การวัดและประเมินผล
- 7) จัดทำรายงานการประเมินตนเอง SAR และ
- 8) ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ยังดำเนินงานตามระเบียบโรงเรียนและได้คิดค้นหาวิธีในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยเน้นการอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น จำเป็น อ่านคล่อง เขียนคล่อง คิดเลขคล่อง มีทักษะชีวิต ทักษะการคิดและทักษะในการสื่อสารตามช่วงวัย

2.1.2 โรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาการ อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ปัจจุบันมีครู จำนวน 133 คน แบ่งโครงสร้างการ

บริหารงานโรงเรียนออกเป็น 4 กลุ่มงาน คือ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารบุคคล กลุ่มบริหารทั่วไป และกลุ่มบริหารงบประมาณ โรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาคาร เรืองรุ่งมั่งเป็นหนึ่ง โดยไม่พึ่งยาเสพติด คิดสร้างสรรค์ รวมพลังแบบ TO BE NUMBER ONE สู่อุทิศฝันเป็นต้นแบบ ระดับเพชร

ปรัชญา : ชีวิตจะรุ่งเรืองด้วยปัญญา (ปัญญา ชีวเต รุจจติ)

คำขวัญ : เรียนดี มีวินัย รักสะอาด มารยาทงาม พละนามัยสมบูรณ์

พันธกิจของโรงเรียน คือ ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาแก่ผู้เรียนและบุคลากร ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการและพัฒนาสมรรถนะ ผู้เรียน บุคลากรสู่ความเป็นสากลส่งเสริมสุนทรียภาพ ด้านดนตรี นาฏศิลป์สู่สาธารณชน ส่งเสริมคุณธรรม ความเป็นไทยและการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาแหล่งเรียนรู้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

เป้าประสงค์ของโรงเรียน คือ ผู้เรียนและบุคลากรได้รับโอกาสทางการศึกษา เต็มตามศักยภาพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามมาตรฐานสากล ผู้เรียนและบุคลากรได้รับการพัฒนาสมรรถนะสู่ความเป็นสากล มีสุนทรียภาพและเห็นคุณค่าของดนตรีและนาฏศิลป์ มีคุณธรรม จริยธรรม บนพื้นฐานความเป็นไทย มีทักษะชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ จัดแหล่งเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีการบริหารจัดการตามวงจรคุณภาพ PDCA

ผลการศึกษาโรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาคาร อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู มีรายละเอียดดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

โรงเรียนได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเพิ่มหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นให้เป็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้ไป ตามความต้องการของชุมชนด้วย เป็นโรงเรียนต้นแบบโครงการ TO BE NUMBER ONE ระดับเพชร มีการลงนามบันทึกข้อตกลง MOU ศรีบุญเรืองร่วมใจ สร้างวินัยจราจร 100%

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

โรงเรียนได้เน้นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน นักเรียนจะเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการเรียนรู้อย่างแท้จริง เป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียน และโครงการห้องสมุดมีชีวิตเน้นให้รักการอ่าน การสร้างสภาพแวดล้อมให้เด็กมีความสุขในการเรียน แต่ละระดับชั้นจะมี Best practice ของแต่ละชั้นซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของชั้นเรียน โดยเริ่มต้นจากการรวมกลุ่มเพื่อจัดทำโครงงานเป็นไปโดยการสมัครใจ เน้นวิธีการจัดการเรียนการสอน เน้นปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอนให้เหมาะกับแต่ละสาระการเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้ภายในห้องเรียน ครูมีการอบรมพัฒนา

ด้านการจัดการความรู้มีการจัดกิจกรรมให้ครูถ่ายทอดทั้งในระดับงานและระดับบุคคล มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกเดือน ครูมีการรายงานผลการอบรมทุกครั้งที่มีการอบรม

3. การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

การวัดผลและประเมินผลนอกจากจะดำเนินการตามระเบียบของโรงเรียนและกระทรวงศึกษาธิการแล้ว โรงเรียนยังมีการกำกับติดตามให้การวัดผลและประเมินผลเป็นไปอย่างจริงจัง เช่น ให้มีการประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จัดให้มีข้อสอบที่เป็นระบบ รวบรวมข้อสอบตามตัวชี้วัดทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดให้มีการวิเคราะห์ข้อสอบ O-NET ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนสอน และมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

4. การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โรงเรียนส่งเสริมให้ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลิตและจัดหาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน สื่อ ICT ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อการสอนใช้เองหรือนำสื่อมาปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน

5. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้ที่โรงเรียนจัดหาแหล่งเรียนรู้ เช่น โครงการห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ให้บริการนักเรียน มีสถิติการใช้แหล่งเรียนรู้ของนักเรียน

6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

โรงเรียนจะเน้นให้นักเรียนการทำโครงการส่งเข้าประกวดระดับเขตพื้นที่การศึกษา ส่งเสริมให้ครูผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียนและนำไปใช้ในการแก้ปัญหาผู้เรียนรายบุคคล นอกจากนี้ยังมีการแข่งขันกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จริง

7. การนิเทศการศึกษา

การนิเทศภายในโรงเรียนใช้หลักการนิเทศแบบกัลยาณมิตร เช่น การกำกับติดตามในระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการสังเกตการสอน คุยกับครู มีกำกับติดตามการนิเทศอย่างสม่ำเสมอไม่ว่าจะเป็นในห้องเรียน นอกห้องเรียน

8. การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

โรงเรียนได้ดำเนินการการประกันคุณภาพภายใน คือ หัวใจของการประเมินภายนอกโรงเรียน ได้ดำเนินการตามเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในทั้ง 14 มาตรฐาน มีดำเนินการ 8 ขั้นตอนตามระเบียบและหลักเกณฑ์ว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา คือ 1) กำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนยุทธศาสตร์ 3) จัดทำและพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียน 4) ดำเนินการตามแผน 5) การกำกับติดตามดูแลและตรวจสอบ 6) การวัดผลและประเมินผล 7) จัดทำรายงานการประเมินตนเอง SAR และ 8) ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2.1.3 โรงเรียนวังสามหมอวิทยาคาร อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ปัจจุบันมีข้าราชการครูผู้ช่วย จำนวน 27 คน ครูผู้หญิง จำนวน 44 คน รวมทั้งหมดจำนวน 71 คน นักเรียนจำนวน 1,288 คน แบ่งโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนออกเป็น 4 กลุ่มงาน คือ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารบุคคล กลุ่มบริหารทั่วไป และกลุ่มบริหารงบประมาณ เป็นโรงเรียนมีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ O-Net มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศทุกวิชา ผลการศึกษากิจการบริหารงานวิชาการ มีรายละเอียดดังนี้

วิสัยทัศน์

“สืบสานวัฒนธรรม เลิศล้ำไอซีที บรรยากาศดีภูมิทัศน์ เด่นชัดวิชาการ
ประสานคุณธรรม ก้าวนำสู่สากล”

ปรัชญาโรงเรียน ลีข วา วิรุฬหิ สัมปัตตา “การศึกษา คือความเจริญงอกงาม”

พันธกิจ (Mission)

1. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ (K) มีทักษะกระบวนการในการแสวงหาความรู้ (P) และมีค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม (A)
2. จัดการศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้หลากหลายและระบบ ICT ที่ทันสมัย
4. จัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้
5. จัดบรรยากาศให้ร่มรื่น น่าอยู่ มีความปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

เป้าประสงค์ (Goal)

1. ผู้เรียน ดี เก่ง มีความสุข ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา
2. จัดระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
3. มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย
4. ครูมีคุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอนและเป็นมืออาชีพ
5. อาคารสถานที่ ร่มรื่น สวยงาม น่าอยู่ และปลอดภัย มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย

วัตถุประสงค์ (Objective)

1. เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียน ดี เก่ง มีสุข เป็นไปตามเป้าหมายการศึกษาของชาติ
2. เพื่อให้โรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยใฝ่รู้ รักการอ่านและการค้นคว้า แสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง
4. เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ
5. เพื่อให้ผู้เรียน เรียนรู้อย่างมีความสุข

กลยุทธ์ (Strategy)

กลยุทธ์ที่ 1 เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ สร้างความตระหนักสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 2 ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชากรวัยเรียนอย่างกว้างขวางและทั่วถึง

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรสู่มาตรฐานวิชาชีพ

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาระบบการบริหารจัดการ กระจายอำนาจไปสู่กลุ่มงาน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชากร ชุมชน ภาคเอกชนและท้องถิ่นในการจัดการศึกษา

1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

ผู้บริหารจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องว่า มีบทบาทหน้าที่อะไรและจัดตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรดำเนินการจัดทำหลักสูตรโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จัดทำหลักสูตรตามนโยบายเป้าหมายยุทธศาสตร์และวิสัยทัศน์ของโรงเรียน และจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูให้รอบรู้เนื้อหาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นให้เหมาะสมตรงกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น เช่น หลักสูตรตัดผม และหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ผู้บริหารกำหนดเป็นนโยบายที่สำคัญของโรงเรียนกำหนดแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียนคือ ใส่ใจนักเรียน พากเพียรทบทวน ร่วมกระบวนการซ่อมเสริม เพิ่มเติมทดสอบ รอบรู้เนื้อหา โดยให้ครูสอนตามเกณฑ์ตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอนครบคลุมเต็มเวลาเต็มเนื้อหา เต็มหลักสูตร เน้นย้ำตามสมรรถนะทางการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาครูทุกคน ให้มีความรู้ความสามารถ และติดตามผลการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นการใช้สื่อเทคโนโลยี ตลอดจนการพัฒนาห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ การเข้าค่ายวิชาการ

3. การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

โรงเรียนมีวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง และใช้เกณฑ์การวัดผลและประเมินผลตามหน่วยงานต้นสังกัด คือ สพม. และ สพฐ. โดยให้การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ครูผู้สอนมี การวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย นักเรียน ครู ผู้ปกครองมีส่วนร่วม มีการแจ้งผลการประเมินให้นักเรียนทราบเพื่อพัฒนาและปรับปรุงงาน นักเรียนมีความตื่นตัวตลอดเวลา ตั้งใจเรียนและมีผลการเรียนที่ดีขึ้น

4. การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โรงเรียนจัดหาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีที่ทันสมัยทั้งคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ สื่อมัลติมีเดียที่หลากหลายและทันสมัยด้วยการระดมทรัพยากร โดยการขอความร่วมมือจาก

ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ใช้การสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ไกลกังวล ใช้ห้องคอมพิวเตอร์และห้องสมุด โครงการเปิดโลกเรียนรู้สู่น้อง ๆ สื่อ CAI

5. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

โรงเรียนเน้นการพัฒนาและจัดหาแหล่งเรียนรู้ตามเป้าหมายของโครงการด้วยตนเอง และการสนับสนุนของบุคคลภายนอกโรงเรียน กำหนดนโยบายให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน มีการสำรวจและจัดทำข้อมูลแหล่งเรียนรู้ไว้ คือ อุทยานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งรวมข้อมูลทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เข้าไว้ในอุทยานดังกล่าว มีการบูรณาการหลักสูตรกับแหล่งเรียนรู้ เชิญวิทยากรภายนอก ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้คำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ

6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กำหนดนโยบายให้ครูทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 เรื่อง ส่งครูเข้ารับอบรมเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียนแล้วจัดให้มีการพบปะแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ระหว่างครูทุกเดือน และขยายผลไปสู่ผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาของบุตรหลานของตน ผู้บริหารลงมากำกับดูแลด้วยตนเอง มีการนำผลการดำเนินงานไปเผยแพร่ให้สำนักงานทางการศึกษาอื่น ๆ ทราบด้วย ทำให้ครูตื่นตัวอยู่ตลอดเวลาและนำผลการวิจัยที่ได้ไปพัฒนาผู้เรียนต่อไป

7. การนิเทศการศึกษา

มุ่งเน้นการนิเทศแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนจะให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในที่เป็นระบบและต่อเนื่องในรูปแบบของคณะกรรมการ มีการนำผลงานการประเมินจากการนิเทศมาใช้ในการพัฒนางานของครู และปรับปรุงการเรียนการสอน มีการจัดทำบันทึกการนิเทศไว้เป็นหลักฐาน และนำผลการนิเทศไปพัฒนาสำหรับเลื่อนเงินเดือนของครู

8. การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานับเป็นนโยบายหลักที่ถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจกับคณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเพื่อมอบหมายงานและการจัดบุคลากรสร้างความตระหนักให้บุคลากร นอกจากนี้โรงเรียนให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการดำเนินงานตามมาตรฐานแต่ละข้อ

จากการศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ผลที่ได้จากการศึกษาเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการร่างระบบดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

มีการประชุมชี้แจงการพัฒนาหลักสูตร โดยมีคณะทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร มีการวิเคราะห์หลักสูตรการเรียนรู้และมีโครงการ/กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีการสร้างความตระหนักให้ครูและ

ผู้เกี่ยวข้อง มีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะ ๆ มีการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนด้วยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครู ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ มีแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุดเพื่อการสนับสนุนการเรียนรู้ นำเกณฑ์การประเมินภายนอกในเรื่องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มาเป็นตัวชี้วัด และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ และหาแนวทางร่วมกันพัฒนาให้ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ติดตามผล ประเมินผลการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และแจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบ กำหนดเป็นนโยบายของโรงเรียนและบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน

3. การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

กำหนดนโยบายในการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง ครูผู้สอนมีการวัดผล ประเมินผลตามสภาพจริงที่หลากหลายเน้นการเขียนมากกว่าการเลือกตอบ เพื่อให้เด็กได้คิดวิเคราะห์ มีการแจ้งผลการประเมินให้แก่นักเรียนทราบเพื่อพัฒนาและปรับปรุง ฝ่ายวิชาการคอยกำกับ ติดตาม รายงานให้คณะกรรมการทราบ การเทียบโอนผลการเรียนปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการเทียบโอนผลการเรียนเหมือนกันทั้ง 3 โรงเรียน

4. การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สนับสนุนให้ครูใช้สื่อที่หลากหลาย ในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีสื่อเทคโนโลยี ที่ทันสมัยและเพียงพอ เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องวิทยาศาสตร์ มีอินเทอร์เน็ต ครูและนักเรียนสามารถใช้สื่อเหล่านี้ในการจัดการเรียนการสอนได้ มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์กรบริหารส่วนตำบล ผู้ปกครอง สนับสนุนการจัดหาสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ

5. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

มีการพัฒนาและจัดหาแหล่งเรียนรู้ ตามเป้าหมายของโครงการด้วยตนเอง มีการจัดทำและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน มีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ สร้างและพัฒนา รวมทั้งการใช้แหล่งเรียนรู้ จากนั้นจึงจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้เพื่อให้มีความสะดวกในการใช้ ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนต่าง ๆ รวมทั้งเชิญวิทยากรภายนอก และครูภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้คำแนะนำในเรื่องนั้น ๆ

6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

มีนโยบายให้ครูทุกคนทำงานวิจัยในชั้นเรียนทุกภาคเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ

1 เรื่อง มีการนำผลการดำเนินงานไปเผยแพร่ มีการทำวิจัยไม่กำหนดรูปแบบที่ตายตัวแล้วแต่ศักยภาพของผู้สอน มีการนำเสนอผลงานอย่างต่อเนื่อง

7. การนิเทศการศึกษา

ส่งเสริมการนิเทศแบบกัลยาณมิตรและการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน สนับสนุน ส่งเสริมด้านงบประมาณ วัสดุและสื่ออุปกรณ์ในการดำเนินงาน มีการนิเทศภายใน ในรูปแบบของคณะกรรมการนิเทศ มีการประชุมเพื่อนิเทศติดตามเป็นประจำ โดยกำหนดการนิเทศเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการประชุมหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สัปดาห์ละครั้ง โดยกำหนดประชุมในวันจันทร์ เพื่อทราบปัญหาและหาแนวทางร่วมกันระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้

8. การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

มีระบบประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน 14 มาตรฐาน เพื่อรองรับการประเมินภายนอก มีการประชุมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน มอบหมายงาน และการจัดบุคลากรให้มีความเหมาะสมกับงาน และได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย นำระบบโรงเรียนดีมีคุณภาพมาใช้ เป็นการดำเนินงานสำหรับจัดระบบประกันคุณภาพภายใน

สรุปผลที่ได้จากการศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ได้นำส่วนที่เป็นจุดเด่น และความสำเร็จมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม โดยเฉพาะด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการทั้ง 8 ด้าน ผู้วิจัยได้บูรณาการทั้ง 8 ด้าน เพื่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยี รวมทั้งการจัดกิจกรรม/โครงการที่ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลายโครงการ เช่น

1) โครงการวิเคราะห์ข้อสอบระดับต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนมีแนวทางในการศึกษา เช่น วิเคราะห์แนวข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัย จัดให้มีแหล่งข้อสอบรวบรวมเป็นคลังข้อสอบสำหรับนักเรียน และครู ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

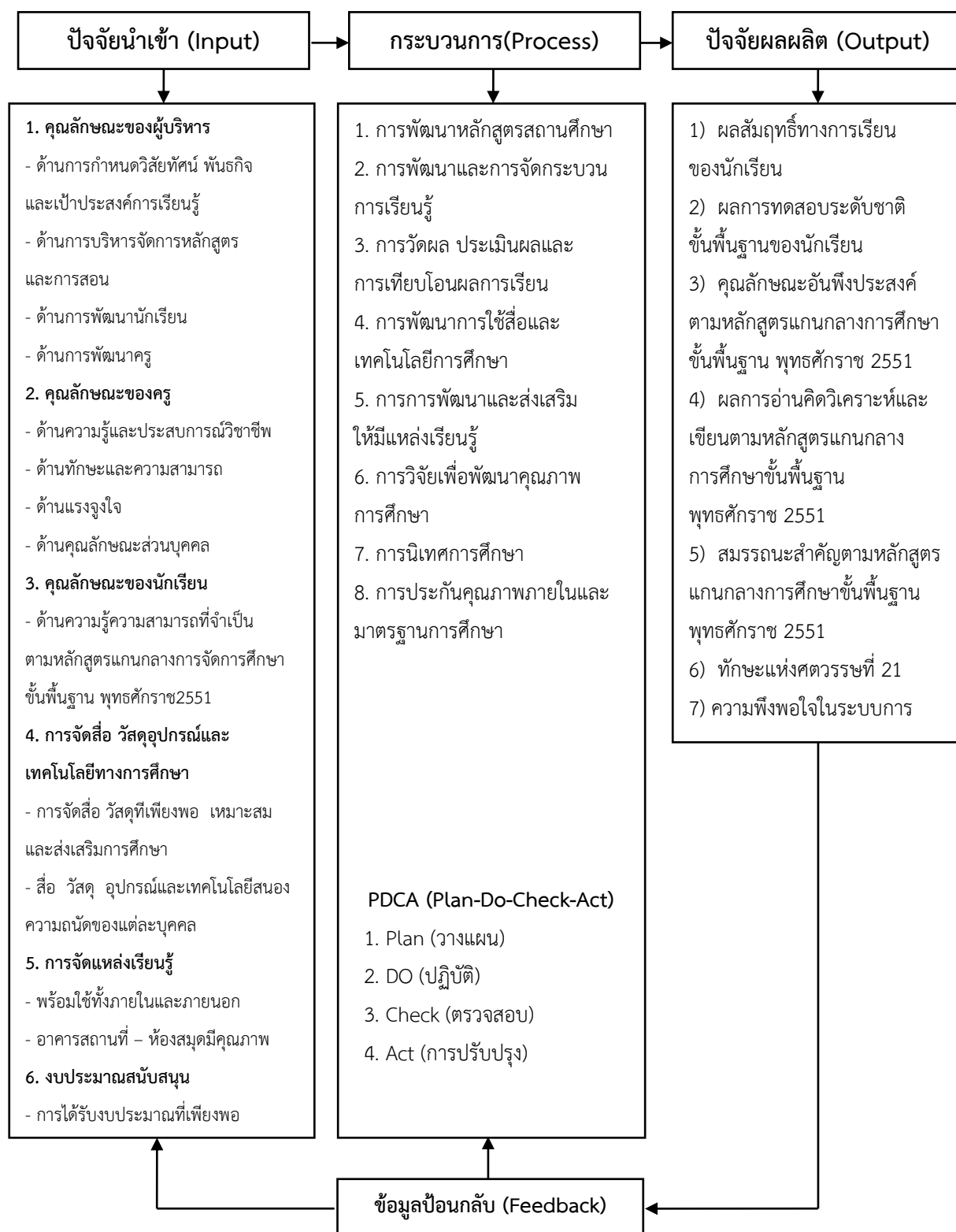
2) โครงการพัฒนาภาวะผู้นำนักเรียน มีการจัดกิจกรรมประกวดละครคุณธรรมเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำให้กับนักเรียน

3) โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ตทั้งระบบ เพื่อให้นักเรียนเข้าถึงได้สะดวกขึ้น สามารถใช้ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในด้านการเรียน แต่ควรมีวิธีการที่หลากหลาย ทั้งแหล่งเรียนรู้ และเทคนิคการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนสนใจ ตลอดจนให้สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะและเกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้นำโครงการที่ช่วยน้องปรับใช้กับกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาส่งเสริมประสิทธิภาพ ด้านสติปัญญา มีความรู้ และความสามารถที่เหมาะสมกับระดับชั้น เป็นกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มที่ช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

4) โครงการห้องเพชร ศ.ธ.พ. เป็นห้องเรียนที่โรงเรียนวางแผนด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่เข้มข้น พัฒนาวิชาการ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

สรุปผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมโครงการทั้ง 4 โครงการนี้ ทำให้ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและ คณะกรรมการสถานศึกษาได้ให้ความตระหนักและให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง นักเรียนมีความสนใจและ มีความตระหนัก ความพยายาม ความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งส่งผลสามารถยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

2.2 การยกย่องระบบการบริหารงานวิชาการ พิจารณาประเด็นการปฏิบัติที่ได้จากการศึกษา สภาพปัจจุบันและระดับปัญหาที่มีระดับปานกลางขึ้นไป และผลการศึกษาระบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) จำนวน 3 แห่ง เพื่อนำมาขยายระบบ การบริหารงานวิชาการ และวิเคราะห์ระบบการบริหารงานวิชาการในระยะที่ 1 นำมาเป็นข้อมูล ในการยกย่องระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร่างระบบการบริหารงาน วิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 11 ร่างระบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากภาพประกอบร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
มีองค์ประกอบทั้งหมด 23 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) คุณลักษณะของผู้บริหาร
- 2) คุณลักษณะของครู
- 3) คุณลักษณะของนักเรียน
- 4) การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 5) การจัดแหล่งเรียนรู้
- 6) งบประมาณสนับสนุน

2. ด้านกระบวนการ (Process) มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การพัฒนาและการจัดกระบวนการเรียนรู้
- 3) การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน
- 4) การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีการศึกษา
- 5) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 7) การนิเทศการศึกษา
- 8) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

3. ด้านผลผลิต (Output) มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
- 2) ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน
- 3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551

- 4) ผลการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551

- 5) สมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551

- 6) ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 7) ความพึงพอใจในระบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ครู และนักเรียน

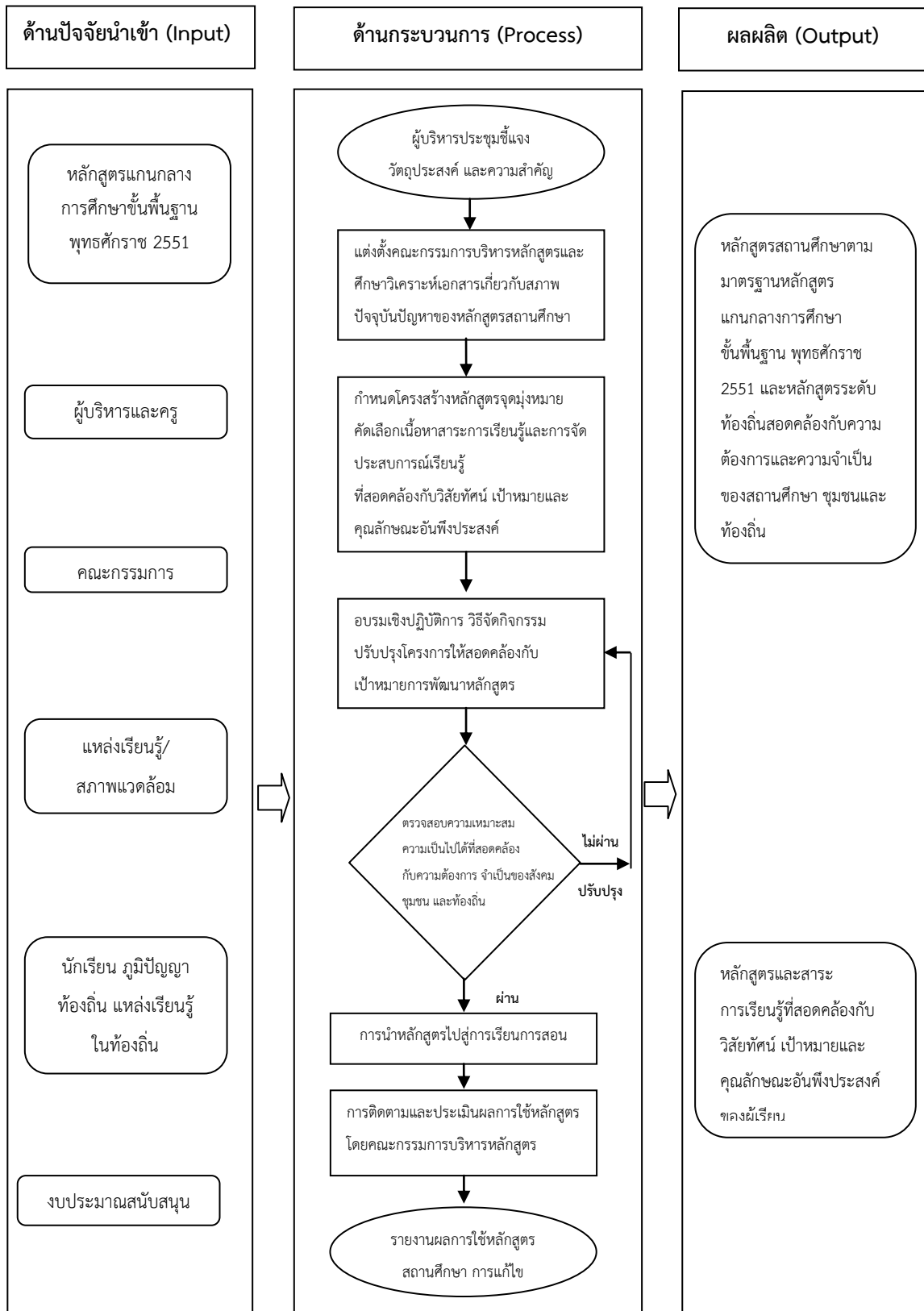
4. องค์ประกอบด้านข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) มี 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

4.1 การรายงานผลและข้อเสนอแนะต่อผู้เกี่ยวข้อง

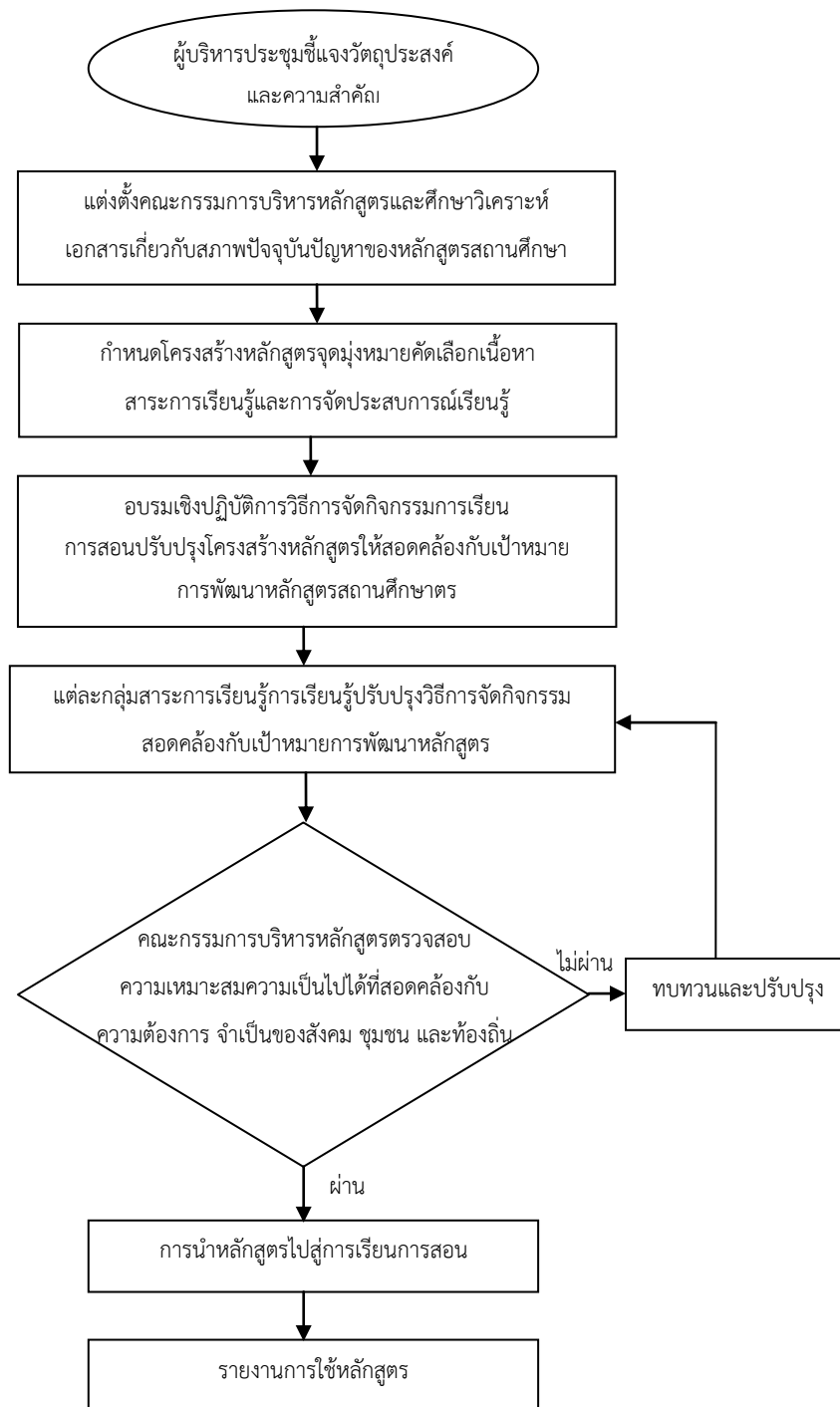
4.2 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

ผลผลิต (Output) การบริหารงานวิชาการจะบรรลุเป้าหมาย และเกิดการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกันในแต่ละองค์ประกอบย่อย ปัจจัยด้านกระบวนการของระบบการบริหารงานวิชาการทั้ง 8 องค์ประกอบย่อย มีส่วนสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาระบบ ซึ่งรายละเอียดต่อไปนี้

หน่วยระบบย่อยที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

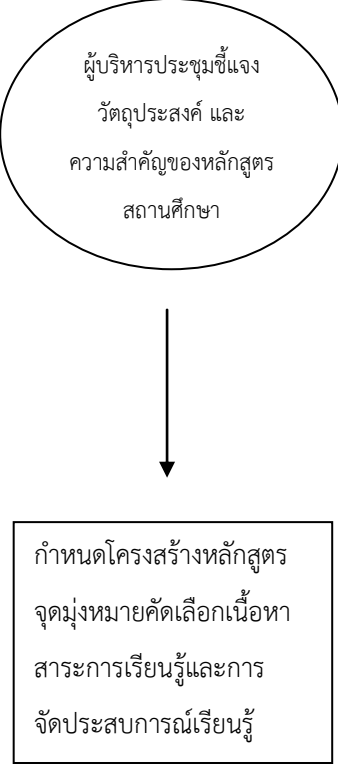
ภาพประกอบ 12 หน่วยหน่วยระบบย่อยที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

ภาพประกอบ 13 แสดงขั้นตอนกระบวนการพัฒนา
หน่วยระบบย่อยที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคมใช้หลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551
การจัดโครงสร้างหลักสูตรจัดตามโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้การ
พัฒนาหน่วยระบบย่อยที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โรงเรียนจึงดำเนินการดังตาราง 14

ตาราง 14 กระบวนการทำงาน รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน/ตัวชี้วัด/แหล่งข้อมูลบันทึกมาตรฐาน/เกณฑ์
หน่วยย่อยย่อยที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

กระบวนการทำงาน	รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูลบันทึกมาตรฐาน
 <p>ผู้บริหารประชุมชี้แจง วัตถุประสงค์ และ ความสำคัญของหลักสูตร สถานศึกษา</p> <p>↓</p> <p>กำหนดโครงสร้างหลักสูตร จุดมุ่งหมายคัดเลือกเนื้อหา สาระการเรียนรู้และการ จัดประสบการณ์เรียนรู้</p>	<p>1. จัดประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ และความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา</p> <p>1.1 ชี้แจงบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขอให้มีความรู้ ความเข้าใจ</p> <p>1.2 กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>คณะทำงานแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้รวบรวมข้อมูล เพื่อวางแผนกำหนดโครงสร้างหลักสูตรจุดมุ่งหมายคัดเลือกเนื้อหาสาระการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ดำเนินการ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รวบรวมข้อมูล 2. เก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละรายวิชาเพื่อนำมาวางแผนต่อไปคัดเลือกเนื้อหาสาระการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์เรียนรู้ 3. แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ปรับปรุงเนื้อหาสาระการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์เรียนรู้แต่ละรายวิชา 	<p>บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ</p> <p>รวบรวมข้อมูลเพื่อวางแผนกำหนดโครงสร้างหลักสูตรจุดมุ่งหมายคัดเลือกเนื้อหาสาระการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์เรียนรู้</p>	<p>- บันทึกการประชุม</p> <p>ข้อมูลแต่ละรายวิชาเพื่อนำมาวางแผนต่อไปคัดเลือกเนื้อหาสาระการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์เรียนรู้</p>

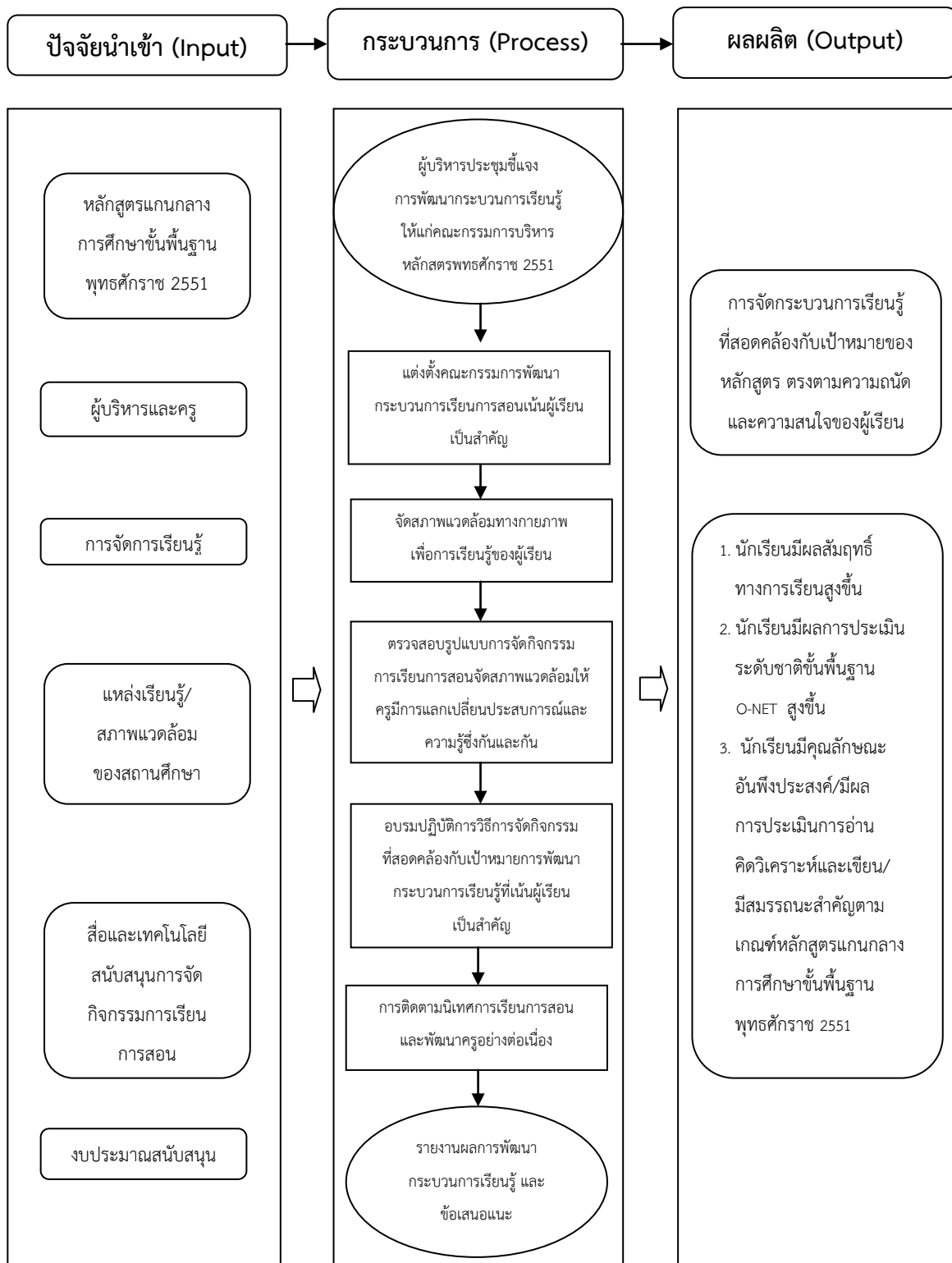
ตาราง 14 (ต่อ)

กระบวนการทำงาน	รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูลบันทึกมาตรฐาน
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>แต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร หลักสูตรและศึกษาวิเคราะห์ เอกสารเกี่ยวกับสภาพ ปัจจุบันปัญหาของหลักสูตร สถานศึกษา</p> </div>	<p>แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงาน ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารหลักสูตร รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ การวิจัยและครูที่มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเพื่อการ ประสานงาน รับผิดชอบ วิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผล ยกร่าง หน่วยหน่วยระบบย่อยที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษา</p>	<p>แต่งตั้งคณะทำงานประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารหลักสูตรหัวหน้า กลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้การวิจัยและครูที่มีความรู้ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร</p>	<p>-บันทึกการประชุม</p>
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>อบรมเชิงปฏิบัติการวิธีการ จัดกิจกรรมการเรียน การสอนปรับปรุงโครงสร้าง หลักสูตรให้สอดคล้องกับ เป้าหมายการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา</p> </div>	<ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดโครงสร้างหลักสูตร จุดมุ่งหมาย คัดเลือกเนื้อหา สาระการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้อง วิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2. คณะกรรมการหลักสูตรสถานศึกษาจัดทำโครงสร้าง หลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับศักยภาพและความ ต้องการของนักเรียน/ผู้ปกครอง/ท้องถิ่น 3. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 	<p>คณะครูมีความรู้ความเข้าใจ วิธีการปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรให้ สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา</p>	<p>- แบบบันทึกการประชุม - แบบบันทึกการวิเคราะห์หลักสูตร สถานศึกษา</p>

ตาราง 14 (ต่อ)

กระบวนการทำงาน	รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูลบันทึกมาตรฐาน
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px;">แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ การเรียนรู้ปรับปรุงวิธีการจัด กิจกรรมให้สอดคล้องกับ เป้าหมายการพัฒนาหลักสูตร</div> <div style="text-align: center;">↓</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px;">คณะกรรมการบริหาร หลักสูตรตรวจสอบความ เหมาะสมและความเป็นไปได้ ที่สอดคล้องกับความต้องการ จำเป็นของสังคม ชุมชน และ ท้องถิ่น</div> <div style="text-align: center;">↓</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px;">การนำหลักสูตรไปสู่การเรียน การสอน</div> <div style="text-align: center;">↓</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;">รายงานการใช้หลักสูตร</div>	1. แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ปรับปรุงวิธีการ จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาหลักสูตร 2. แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ นำหลักสูตรสู่ การสอนซึ่งครูผู้สอนต้องมีความเข้าใจและ เตรียมการสอน การจัดการเรียนการสอน	การจัดทำหลักสูตรแต่ละกลุ่มสาระ การเรียนรู้	- บันทึกการประชุม
	คณะกรรมการบริหารหลักสูตรติดตามตรวจสอบความ เหมาะสมความเป็นไปได้ที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่ม สาระการเรียนรู้	การนิเทศการใช้หลักสูตร	-บันทึกการนิเทศ
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ นำหลักสูตรที่ปรับปรุงไปใช้	ครูในแต่ละรายวิชาจัดการเรียนการสอน ตามที่ได้รับมอบหมาย	โครงสร้างหลักสูตรที่ปรับปรุง และผ่านการตรวจสอบ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้
	กลุ่มสาระการเรียนรู้รายงานการนำหลักสูตรไปใช้	ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ในขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้	บันทึกรายงานการใช้หลักสูตร ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ การเรียนรู้

หน่วยระบบย่อยที่ 2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ภาพประกอบ 14 หน่วยระบบย่อยที่ 2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ตาราง 15 กระบวนการทำงาน รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน/ตัวชี้วัด/แหล่งข้อมูลบันทึกมาตรฐาน/เกณฑ์
หน่วยระบบย่อยที่ 2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

กระบวนการทำงาน	รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูลบันทึกมาตรฐาน
<p style="text-align: center;">วิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง/ออกแบบหน่วยการเรียนรู้</p>	<ol style="list-style-type: none"> ผู้บริหารประชุมชี้แจงคณะกรรมการ แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 	<p>คณะกรรมการพัฒนากระบวนการเรียนรู้</p>	<p>- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนากระบวนการเรียนรู้</p>
<p style="text-align: center;">↓</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: auto;"> <p>กำหนดแนวทางให้สอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ให้เหมาะสมกับศักยภาพของ สถานศึกษา/จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา</p> </div>	<ol style="list-style-type: none"> ครูผู้สอนวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อกำหนดความสอดคล้องระหว่างผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ครูผู้สอนวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างขอบข่ายสาระการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้ ครูผู้สอนทำกำหนดการสอนเป็นภาคเรียนและปรับเป็นปีการศึกษา ครูผู้สอนทำแผนการเรียนรู้ตามรูปแบบและรายวิชาที่สอนและสื่อนวัตกรรมประกอบการจัดกิจกรรม 	<p>ครูผู้สอนทำแผนการเรียนรู้ตามรูปแบบและรายวิชาที่สอนและสื่อนวัตกรรมประกอบการจัดกิจกรรม</p>	<p>แผนการเรียนรู้ตามรูปแบบและรายวิชาที่ครูแต่ละคนสอน</p>

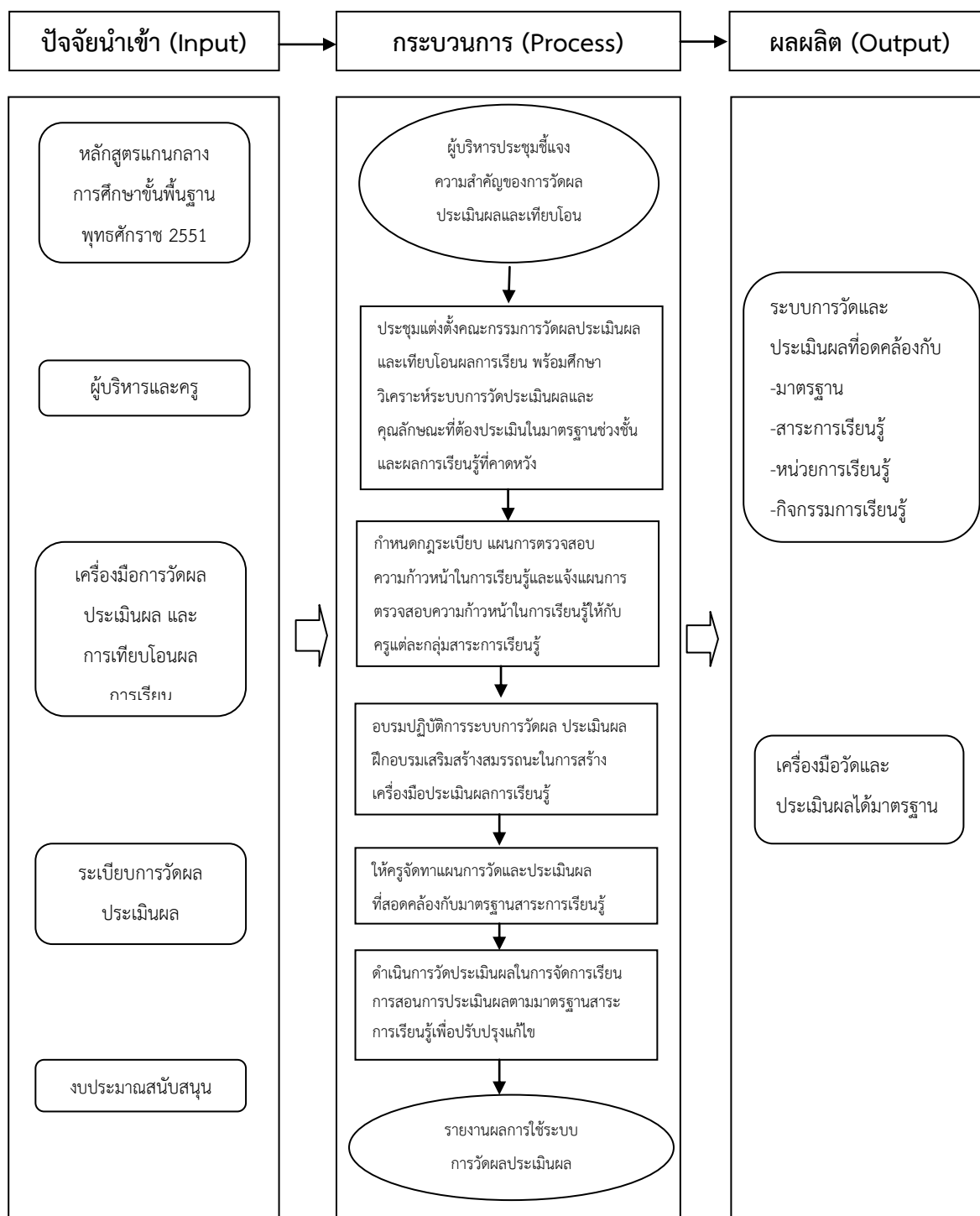
ตาราง 15 (ต่อ)

กระบวนการทำงาน	รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูลบันทึกมาตรฐาน
<div style="text-align: center;">↓</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 10px auto; width: 80%;"> การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และปรับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน </div>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้หลากหลายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน 2. ให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน 3. พัฒนาครูและผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 4. มีการนิเทศการเรียนการสอนโดยเน้นการนิเทศช่วยเหลือแบบกัลยาณมิตร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนนักเรียนที่ต้องปรับพื้นฐานได้รับการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุชัดเจนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2. ครูที่ต้องได้รับการอบรมเพิ่มเติม 	แบบบันทึกนักเรียนรายบุคคล - การเข้ากิจกรรมชุมนุม - แบบบันทึกการนิเทศ - แบบบันทึกการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา
<div style="text-align: center;">↓</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 10px auto; width: 80%;"> ตรวจสอบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนครูมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ </div>	<ol style="list-style-type: none"> 1. แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดประชุมครูผู้สอน (สอนวิชาเดียวกัน สอนระดับเดียวกัน สอนช่วงชั้นเดียวกัน) 2. แต่ละกลุ่มนำแผนการจัดการเรียนรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเสนอแนะซึ่งกันและกัน บูรณาการการใช้สื่อการเรียนรู้ร่วมกัน 3. ปรับปรุงพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริงอย่างสมบูรณ์ 	ครูผู้สอนมีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	แบบบันทึกข้อเสนอแนะ/ข้อกำหนดที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความรู้

ตาราง 15 (ต่อ)

กระบวนการทำงาน	รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูลบันทึกมาตรฐาน
<p style="text-align: center;">↓</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> <p style="text-align: center;">นำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ไปสู่ห้องเรียน</p> </div>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ 2. ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้ 3. กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติต้องนำเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ มาเป็นเครื่องมือให้ผู้เรียนรู้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ 4. กิจกรรมสอดคล้องกับชีวิตประจำวันและชีวิตจริง 5. กิจกรรมที่ปฏิบัติมีทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน 6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกฝน 7. ตรวจสอบความเข้าใจ มีการบันทึกการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ 8. การจัดการบรรยากาศ/ความเหมาะสมของกิจกรรม/สื่อ/เวลาและพฤติกรรมของนักเรียน 9. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาแผนการเรียนรู้ 	<p>ครูมีการบันทึกหลังการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>แบบบันทึกหลังการใช้แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้</p>

หน่วยระบบย่อยที่ 3 การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

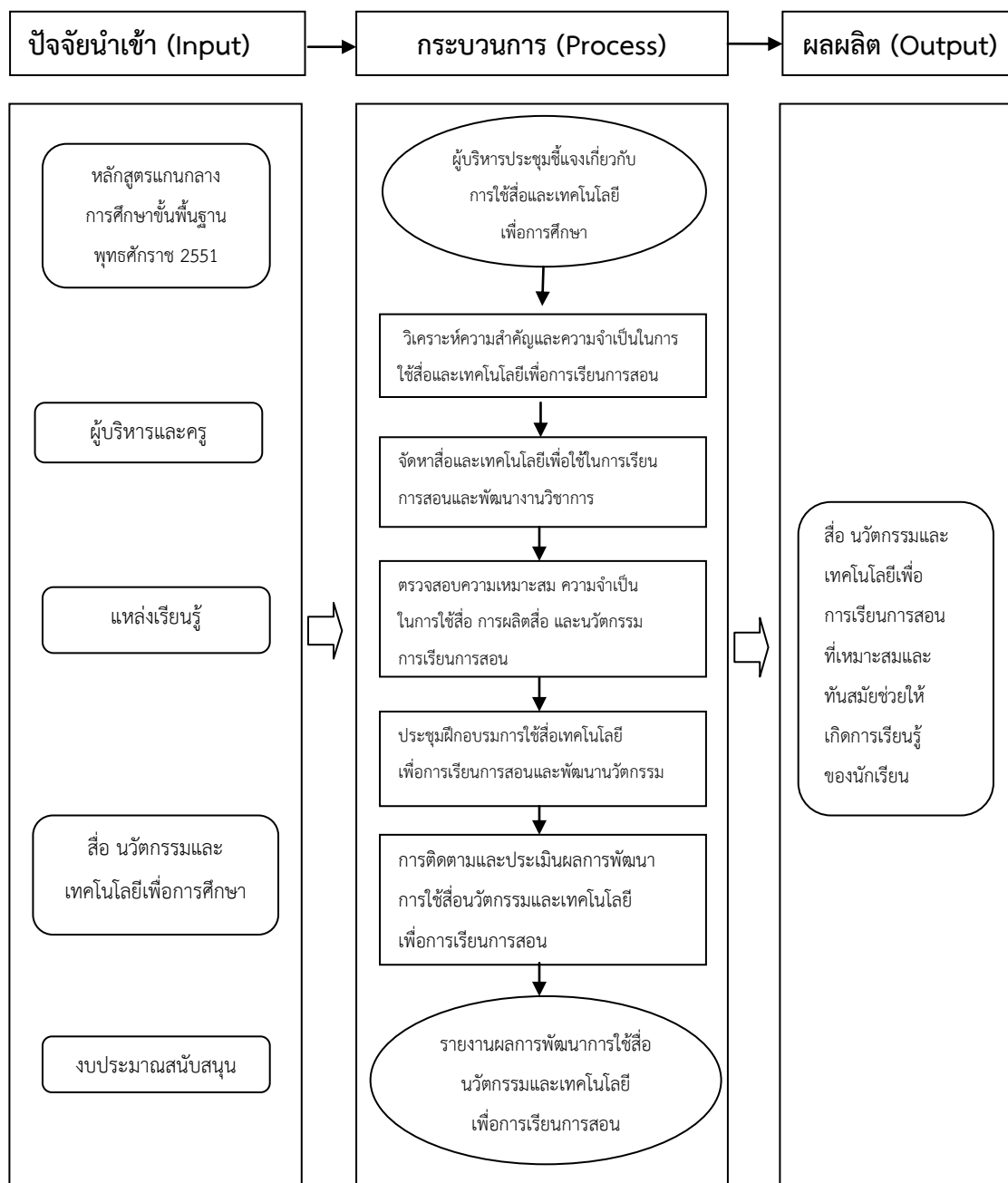

ภาพประกอบ 15 หน่วยระบบย่อยที่ 3 การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

ตาราง 16 กระบวนการทำงาน รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน/ตัวชี้วัด/แหล่งข้อมูลบันทึกมาตรฐาน/เกณฑ์ หน่วยระบย่อยที่ 3 การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

กระบวนการทำงาน	รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูลบันทึกมาตรฐาน
<p>ผู้บริหารประชุมชี้แจง การวัดผลประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชุมปรึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 2. คณะกรรมการศึกษาวิเคราะห์ระบบการวัดประเมินผล กับคุณลักษณะที่ต้องประเมินในมาตรฐานช่วงชั้นและผล การเรียนรู้ที่คาดหวัง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูผู้สอนมีวิธีการวัดผลและ มีเครื่องมือวัดผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การ เรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ 2. ครูมีวิธีการวัดที่หลากหลายเลือกใช้เครื่องมือ ที่มีความเชื่อมั่น 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบบันทึกการประชุม - คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
<p>ตรวจสอบ และวิเคราะห์ระบบการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนรู้ ดำเนินการวัดประเมินผลการจัดการเรียน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดกฎระเบียบการวัดและประเมินผลและมีการวัด และประเมินผล 2. ให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับ มาตรฐานสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนและ กิจกรรมการเรียนรู้ 3. ครูดำเนินการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง 4. พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ผู้เรียน กำหนดการสอน - มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงที่ สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการ เรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบวัดและประเมินผล - มีแผนการจัดการเรียนรู้
<p>ตรวจสอบ และวิเคราะห์ระบบการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนรู้ ดำเนินการวัดประเมินผล</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูผู้สอนกำหนดวิธีการวัดผลและมีเครื่องมือวัดผลที่ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และกิจกรรม การเรียนรู้ 2. ใช้วิธีการวัดที่หลากหลายเลือกใช้เครื่องมือ ที่มีความเชื่อมั่น 	<ul style="list-style-type: none"> - มีแผนการจัดการเรียนรู้ ตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ และกิจกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบทดสอบที่มีความเชื่อมั่น

หน่วยระบบย่อยที่ 4 การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

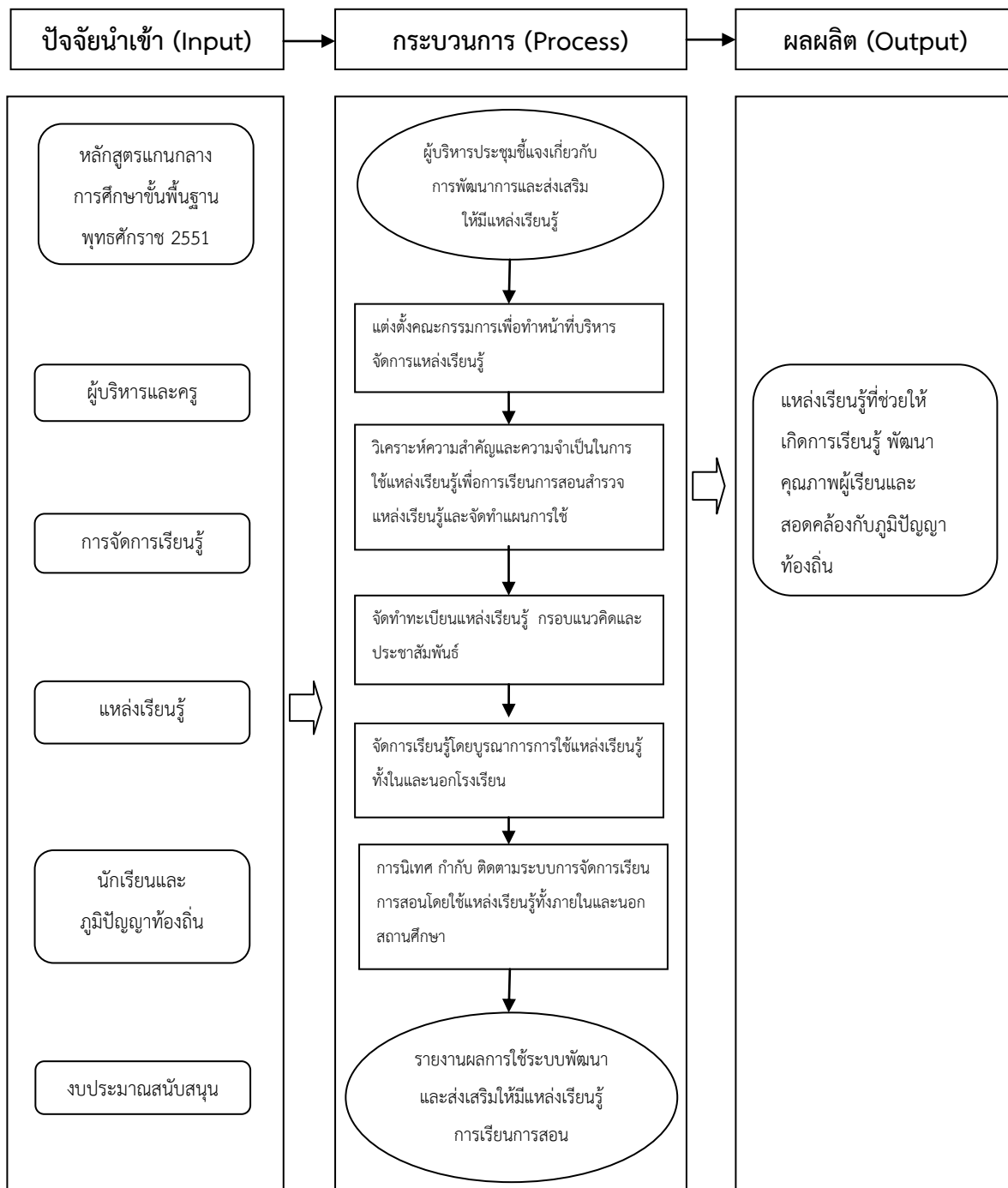

ภาพประกอบ 16 หน่วยระบบย่อยที่ 4 การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ตาราง 17 กระบวนการทำงาน รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน/ตัวชี้วัด/แหล่งข้อมูลบันทึกมาตรฐาน/เกณฑ์
หน่วยระบบย่อยที่ 4 การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

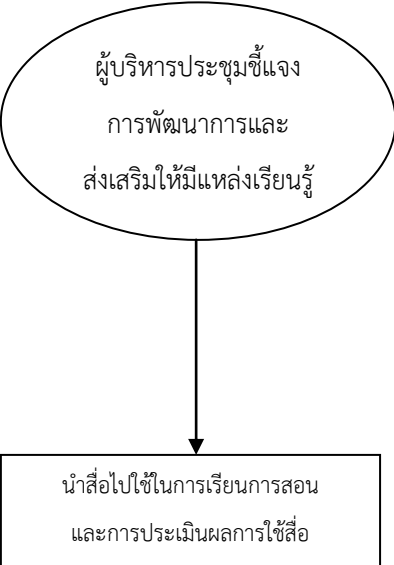
กระบวนการทำงาน	รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูลบันทึกมาตรฐาน
<p>ผู้บริหารประชุมชี้แจง การใช้และพัฒนาสื่อ</p> <p>พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและ ทันสมัยช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้</p> <p>การนำสื่อไปใช้ในการเรียนการสอนและ การประเมินผลการใช้สื่อ</p>	<ol style="list-style-type: none"> งานสื่อและเทคโนโลยีสำรวจความต้องการในการใช้สื่อ วิเคราะห์ความสำคัญและความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและพัฒนางานวิชาการ <ol style="list-style-type: none"> จัดหาพัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน อบรมการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน การจัดหาและพัฒนา นวัตกรรม <ol style="list-style-type: none"> การใช้สื่อ ใช้ทุกระดับ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตารางการใช้ห้องคอมฯ ห้องสมุด ห้องสื่อ มีการประเมินผล มีข้อมูลการใช้สื่อ 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบสำรวจสภาพการใช้สื่อ - ความต้องการในการใช้สื่อ - จัดสรรงบประมาณ <ul style="list-style-type: none"> - มีการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ผู้เรียน กำหนดการสอน - มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงที่สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ <p>ครูสามารถใช้สื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สื่อ - ห้องสื่อ - ห้องศูนย์สื่อ <p>จัดสื่อให้ตรงความต้องการและใช้สื่อเหมาะสมกับผู้เรียน</p>

หน่วยระบบย่อยที่ 5 การพัฒนาการและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

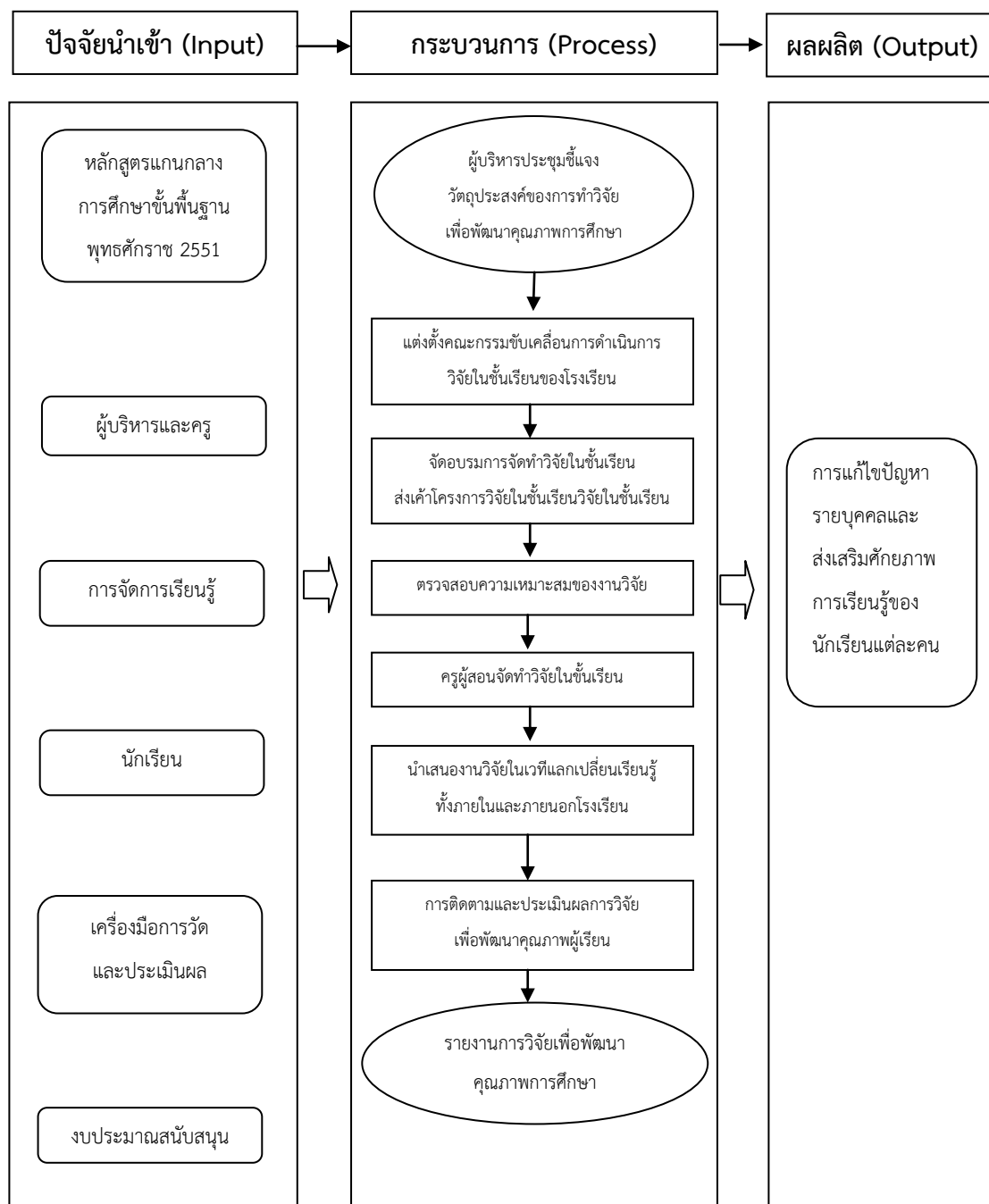

ภาพประกอบ 17 หน่วยระบบย่อยที่ 5 การพัฒนาการและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

ตาราง 18 กระบวนการทำงาน รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน/ตัวชี้วัด/แหล่งข้อมูลบันทึกมาตรฐาน/เกณฑ์
หน่วยระบบย่อยที่ 5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

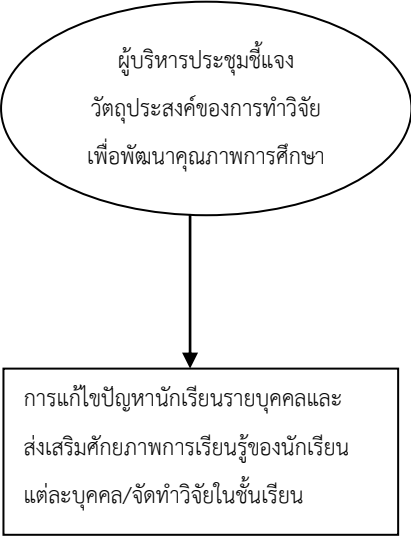
กระบวนการทำงาน	รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูลบันทึกมาตรฐาน
 <p>ผู้บริหารประชุมชี้แจง การพัฒนาการและ ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้</p> <p>นำสื่อไปใช้ในการเรียนการสอน และการประเมินผลการใช้สื่อ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารประชุมชี้แจงการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ได้มาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้คณะครูได้รับทราบ 2. ประชุมปรึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อสำรวจวางแผนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำ จัดสร้าง หรือพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน 3. ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ประสบการณ์ในการจัดทำ แหล่งเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ การใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน 4. การมีส่วนร่วมในการศึกษาและใช้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน และแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนของบุคลากรทุกฝ่าย 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบสำรวจแหล่งเรียนรู้ - มีทะเบียนแหล่งเรียนรู้ 	<p>แบบบันทึกการประชุม</p>
	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดกิจกรรม แนะนำผู้เรียนในการศึกษาหาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในโรงเรียนและชุมชน 2. ผู้บริหารนิเทศ กำกับ ติดตามระบบการจัดการเรียน การสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน 3. รายงานผลการใช้ระบบการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การแก้ไขปรับปรุงและข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารและคณะกรรมการ สถานศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - แจ้งผู้ปกครองนักเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบบันทึกหนังสือการเรียนรู้ เอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ - หนังสือแจ้งผู้ปกครอง

หน่วยระบบย่อยที่ 6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

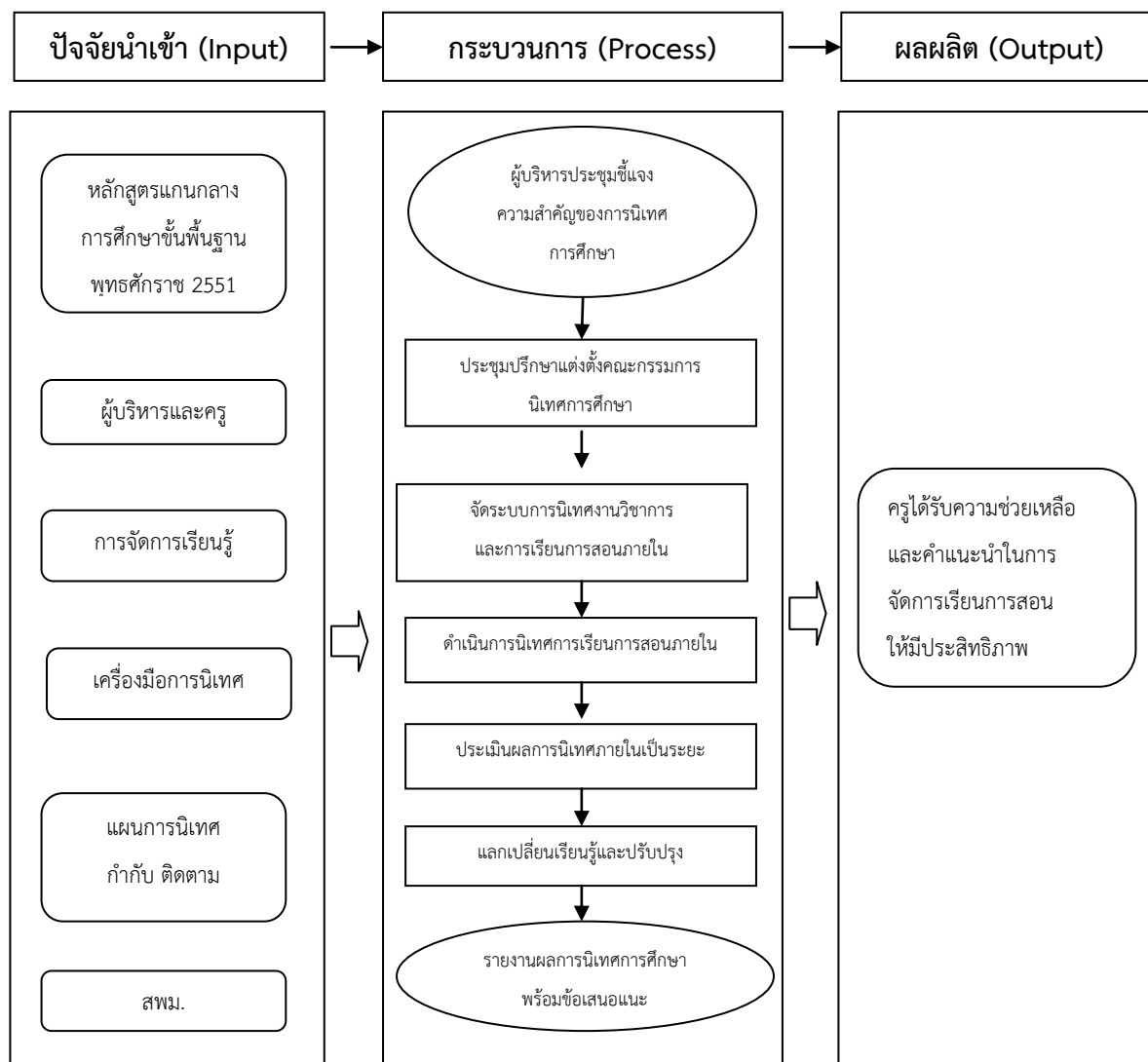

ภาพประกอบ 18 หน่วยระบบย่อยที่ 6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ตาราง 19 กระบวนการทำงาน รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน/ตัวชี้วัด/แหล่งข้อมูลบันทึกมาตรฐาน/เกณฑ์
หน่วยระบบย่อยที่ 6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กระบวนการทำงาน	รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูลบันทึกมาตรฐาน
 <p>ผู้บริหารประชุมชี้แจง วัตถุประสงค์ของการทำวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา</p> <p>การแก้ไขปัญหาให้นักเรียนรายบุคคลและ ส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน แต่ละบุคคล/จัดทำวิจัยในชั้นเรียน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชุมปรึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา ศึกษาข้อมูลพื้นฐานสภาพปัจจุบันและปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน วิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คุณภาพผู้เรียน 2. ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยการใช้วิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการนิเทศการวิจัยในชั้นเรียน - การแจ้งในที่ประชุม - มีการศึกษาเพิ่มเติมระดับบุคคล ศึกษาต่อระดับมหาดบัณฑิต มีการเข้ารับความรู้เพิ่มเติมจากการประชุมสำนักงาน - จัดอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน ให้ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียน 	<p>คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา ศึกษาข้อมูลพื้นฐานสภาพปัจจุบันและปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน</p>
	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารตรวจสอบความเหมาะสมของงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ 2. อบรมปฏิบัติการ การวิจัยชั้นเรียนเพื่อให้ครูทำวิจัยเพื่อการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละบุคคล โดยขอความอนุเคราะห์ศึกษานิเทศก์และวิทยากรช่วยนิเทศติดตามและการประเมินผล 3. ผู้บริหารและคณะกรรมการการติดตามและประเมินผลการวิจัยและให้แนะนำในการวิเคราะห์สภาพปัญหา ด้านต่าง ๆ และการเลือกวิธีการแก้ไขปัญหา 4. รายงานผลการวิจัยการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การแก้ไขปรับปรุง 	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาเอกสาร - การเข้ารับการอบรม - การเชิญวิทยากรให้ความรู้ สนับสนุนงบประมาณ - เน้นเครือข่ายนักวิจัยเพื่อให้ได้รับความรู้ความเข้าใจ - การทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ - มีการแลกเปลี่ยนระหว่างเพื่อนครูแลกเปลี่ยนในที่ประชุมประจำเดือนแลกเปลี่ยนในโรงเรียนในเครือข่าย 	<p>บันทึกการนิเทศ</p>

หน่วยระบบย่อยที่ 7 การนิเทศการศึกษา

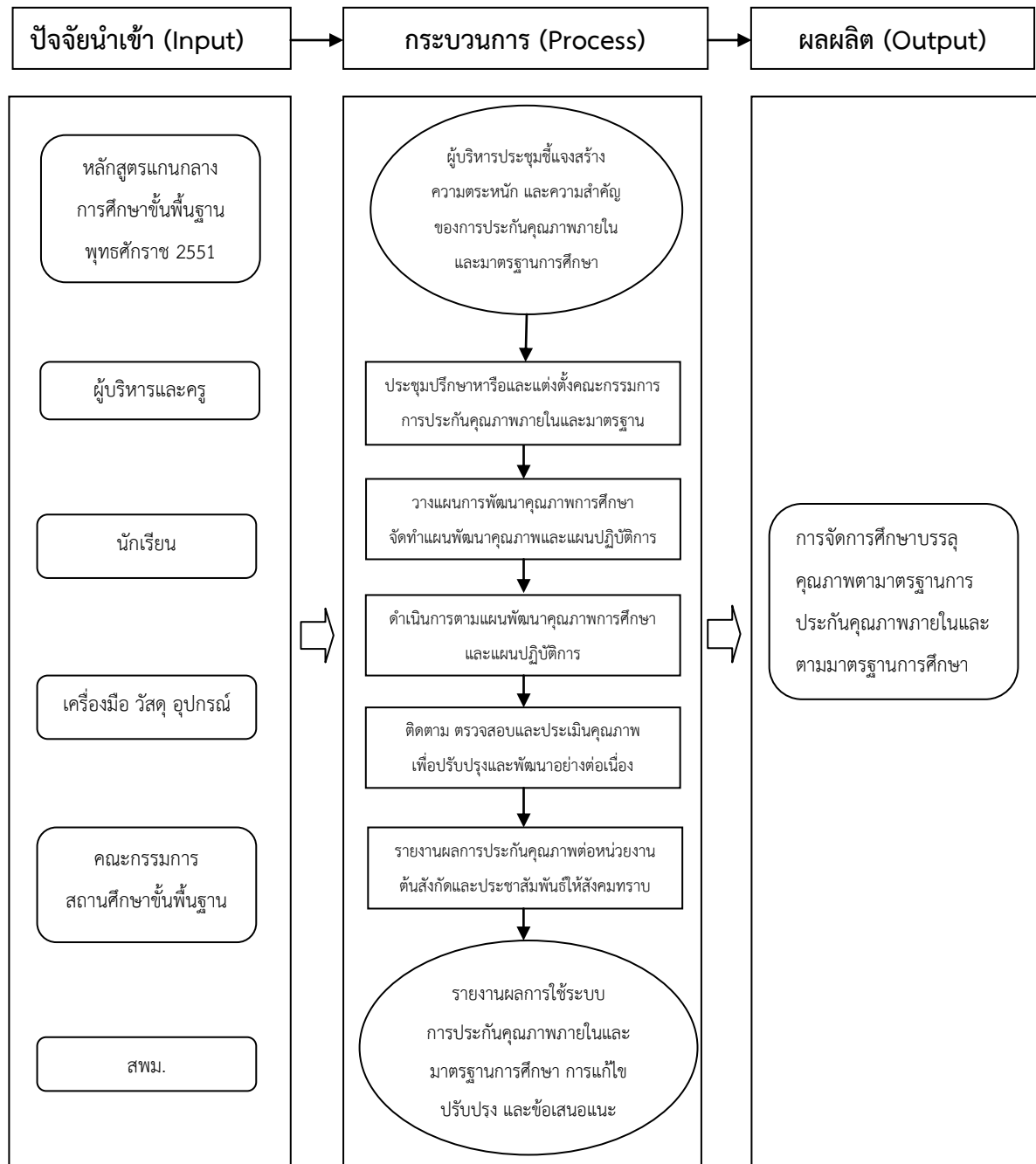

ภาพประกอบ 19 หน่วยระบบย่อยที่ 7 การนิเทศการศึกษา

ตาราง 20 กระบวนการทำงาน รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน/ตัวชี้วัด/แหล่งข้อมูลบันทึกมาตรฐาน/เกณฑ์
หน่วยระบบย่อยที่ 7 การนิเทศการศึกษา

กระบวนการทำงาน	รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูลบันทึกมาตรฐาน
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; padding: 10px; text-align: center; width: fit-content; margin: 0 auto;"> <p>ผู้บริหารประชุมชี้แจง สร้างความตระหนักเพื่อ การนิเทศการศึกษา</p> </div> <div style="text-align: center; margin: 10px 0;">↓</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> <p>กำหนดแนวทางการนิเทศให้เหมาะสม/ การนิเทศแบบกัลยาณมิตร</p> </div>	<p>1.ประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารการนิเทศการศึกษา มี หัวหน้ากลุ่มงาน และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ศักยภาพวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและสิ่งที่คาดว่าจะได้รับจากการนิเทศ ซึ่งคณะกรรมการสามารถร่วมกันกำหนดขึ้นร่วมกันวางแผนเพื่อชี้แนะการนิเทศ กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดของการนิเทศ เพื่อยกระดับคุณภาพครู คุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการศึกษา</p> <p>2. จัดทำปฏิทินการนิเทศแผนการนิเทศทางด้านวิชาการและการเรียนการสอนภายในโดยเฉพาะเป้าหมายการนิเทศ ประเด็นการให้คำแนะนำ/กิจกรรม การจัดการเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน หลักสูตรและการออกแบบการเรียนรู้</p> <p>3. ตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของปฏิทินของการนิเทศและความเหมาะสมในการนิเทศของครูโดยผู้บริหารและคณะกรรมการการนิเทศ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ - มีการชี้แจงการนิเทศ - จัดทำแบบการนิเทศ - จัดทำแผนการนิเทศ - กำหนดกิจกรรมการนิเทศ - มีการนิเทศภายในภาคเรียนละ 1-2 ครั้ง - แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในที่ประชุม - เครือข่ายทางวิชาการ - มีการประเมินผลและรายงานในที่ประชุมประจำเดือนและรายงานเมื่อเสร็จสิ้นภาคเรียน - รายงานนิเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบบันทึกการประชุม - แบบบันทึกการนิเทศประเมินผล
	<p>1. ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการนิเทศการเรียนการสอนตามแผนการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>2. ผู้บริหารกำกับติดตามและประเมินผลการนิเทศการศึกษาภายในเป็นระยะ ๆ รายงานผลการนิเทศ และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษา</p>	<p>ครูผู้สอนนำความรู้ความเข้าใจปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามศักยภาพหรือความสามารถของครูแต่ละคน</p>	<p>บันทึกการนิเทศ</p>

หน่วยระบบย่อยที่ 8 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ภาพประกอบ 20 หน่วยระบบย่อยที่ 8 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ตาราง 21 กระบวนการทำงาน รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน/ตัวชี้วัด/แหล่งข้อมูลบันทึกมาตรฐาน/เกณฑ์
หน่วยระบบย่อยที่ 8 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

กระบวนการทำงาน	รายละเอียดของงานและวิธีการมาตรฐาน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูลบันทึกมาตรฐาน
<p style="text-align: center;">ผู้บริหารประชุมชี้แจงสร้าง ความตระหนักและความสำคัญ ของการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา วิเคราะห์เอกสาร ศึกษาเกณฑ์ การประเมินเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของ สพฐ. และ สมศ. จัดระบบสารสนเทศการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 2. กำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาที่ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน สถานศึกษาท้องถิ่น และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3. คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ใช้ ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและความจำเป็น มีแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับ กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และสภาพ ความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างต่อเนื่อง ชัดเจน มีวิธีการดำเนินงาน ที่มีข้อมูลเชิงประจักษ์ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริม การเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการพัฒนาบุคลากร และ การบริหารการจัดการเพื่อ นำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้กำหนดบทบาทหน้าที่ และแนวทางให้บิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคลากรในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 4. จัดให้มีผู้รับผิดชอบโครงการประกันคุณภาพภายใน 	<p>จัดเตรียมเอกสาร/ตัวบ่งชี้ มาตรฐาน ร้อยละ 100</p>	<ul style="list-style-type: none"> -SAR โรงเรียน - คำสั่ง - บันทึกการประชุม - ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น
<p style="text-align: center;">ดำเนินการการประกันคุณภาพ ภายในตาม พ.ร.บ.การศึกษา</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและ หน่วยงานอื่นในการปรับปรุงพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา 2. กำกับติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพเพื่อปรับปรุง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 	<ul style="list-style-type: none"> - แผนปฏิบัติการประจำปี - แผนการประกันคุณภาพภายใน 	<p>แบบประเมินผล</p>

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนการประเมิน (ร่าง) ระบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการตรวจสอบ (ร่าง) ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของ (ร่าง) ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยนำเสนอ 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบ ของ (ร่าง) ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือระบบ การบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 1 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของ (ร่าง) ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตาราง 22 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบของ (ร่าง) ระบบการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (N = 9)

ข้อที่	การประเมินระบบการบริหารงานวิชาการ	ความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ด้านเนื้อหาสาระของระบบ			
	1.1 วัตถุประสงค์ร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 มีความถูกต้องระดับใด	4.47	.52	มาก
	1.2 เนื้อหาสาระที่เป็นองค์ประกอบร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีความถูกต้องระดับใด	4.00	.76	มาก
	1.3 เนื้อหาสาระร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ด้านกระบวนการ (Process) มีความถูกต้องระดับใด	4.33	.62	มาก
	1.4 เนื้อหาสาระร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ด้านผลผลิต (Output) มีความถูกต้องระดับใด	4.27	.06	มาก

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อที่	การประเมินระบบการบริหารงานวิชาการ	ความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	แปลความ
2	ด้านความเป็นไปได้ของระบบ			
	2.1 การร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ใช้แนวคิดเชิงระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติระดับใด	4.35	.49	มาก
	2.2 การร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้	4.53	.49	มากที่สุด
	2.3 ร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดี	4.63	.60	มากที่สุด
	2.4 ร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สามารถยอมรับได้ในระดับใด	4.27	.46	มาก

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อที่	การประเมินระบบการบริหารงานวิชาการ	ความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	แปลความ
3	ด้านความเหมาะสมของระบบ			
	3.1 ร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาดุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 มีความเหมาะสมในการนำไปใช้พัฒนาคุณภาพของโรงเรียน	4.78	.41	มากที่สุด
	3.2 ร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาดุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	4.53	.49	มากที่สุด
	3.3 ร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาดุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้ระบุถึงวิธีการดำเนินการตามระบบและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้	4.61	.96	มากที่สุด
	3.4 ร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาดุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 เป็นการส่งเสริมกระบวนการทำงานโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้	4.51	.41	มากที่สุด

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อที่	การประเมินระบบการบริหารงานวิชาการ	ความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	แปลความ
4	ด้านความถูกต้องของระบบ			
	4.1 ร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 มีการระบุวัตถุประสงค์และกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจน	4.52	.57	มากที่สุด
	4.2 ตัวชี้วัดสามารถบ่งชี้ประสิทธิภาพของการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม	4.37	.83	มาก
	4.3 วิถีมาตรฐานตามระบบ มีความชัดเจนในการปฏิบัติจริง	4.40	.51	มาก
	4.4 ร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 มีการกำหนดวิธีการดำเนินการ ด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ผลลัพธ์ของกระบวนการทำงานของระบบ ตามองค์ประกอบต่าง ๆ	4.62	.59	มากที่สุด
5	ด้านประโยชน์ในการนำระบบไปใช้			
	5.1 ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากร่างระบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 มีประโยชน์ต่อ ครู ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา	4.58	.67	มากที่สุด
	5.2 ควรมีการส่งเสริมให้มีการนำร่างระบบการบริหารงาน วิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 ไปใช้และปรับปรุงเป็นระยะตามนโยบาย	4.54	.70	มากที่สุด
	5.3 ประโยชน์ที่ได้รับหลังการใช้ร่างระบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 มีความคุ้มค่าในระดับใด	4.56	.65	มากที่สุด
	รวม	4.47	.48	มาก

จากตาราง 22 ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมของร่างระบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความเหมาะสมรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านความเหมาะสมของระบบ และ ด้านประโยชน์การนำระบบไปใช้ และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 11 ข้อ และระดับมาก 9 ข้อ

ตาราง 23 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือระบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

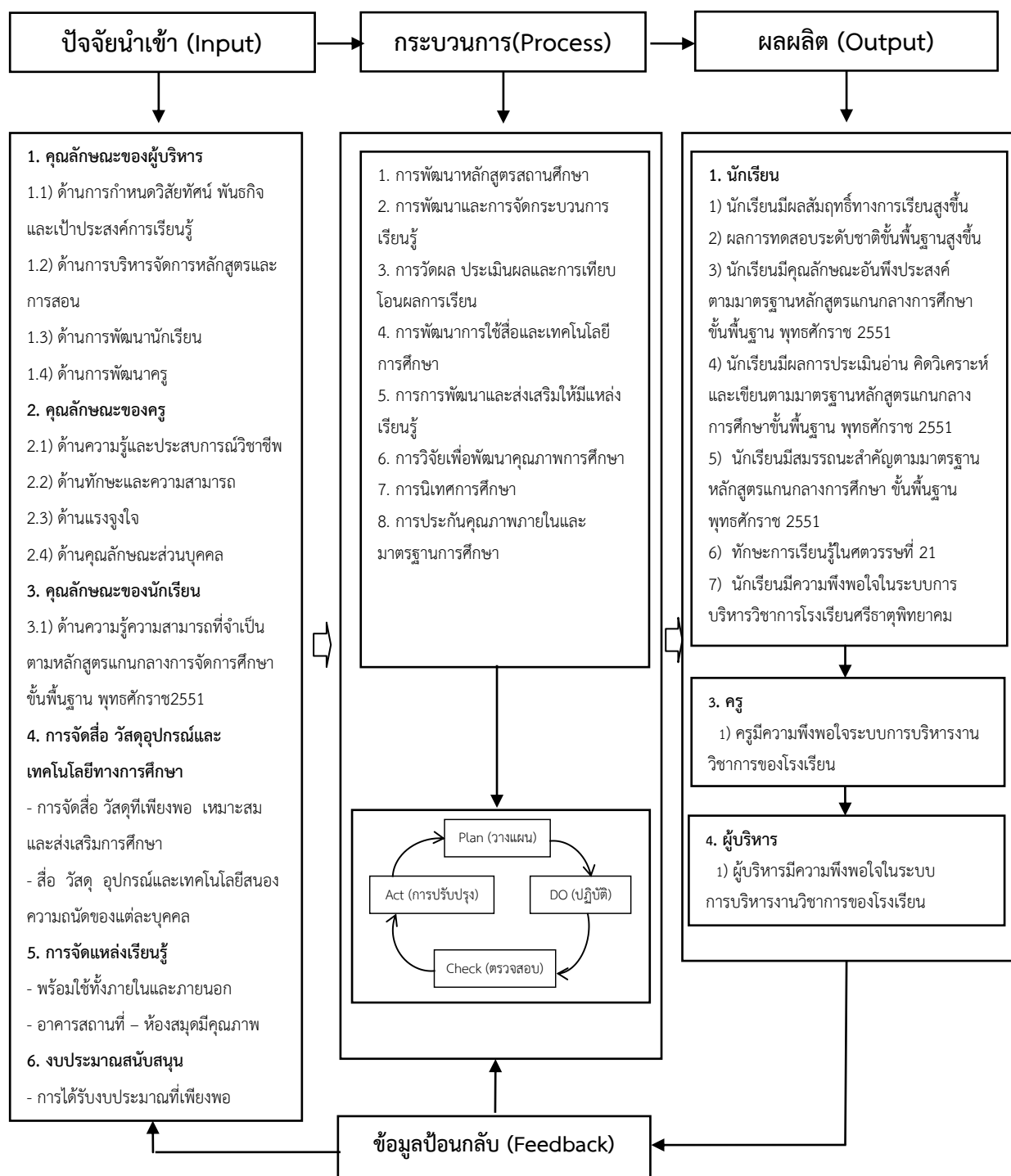
ข้อที่	รายการประเมิน	ความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	แปลความ
ส่วนที่ 1				
1	หลักการและเหตุผล	4.67	.49	มากที่สุด
2	วัตถุประสงค์และเป้าหมาย	4.24	.82	มาก
ส่วนที่ 2				
1	ระบบการบริหารงานวิชาการ	4.42	.71	มาก
2	หน่วยระบบย่อยของระบบการบริหารงานวิชาการ	4.35	.75	มาก
	2.1 หน่วยระบบย่อยที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.31	.74	มาก
	2.2 หน่วยระบบย่อยที่ 2 การพัฒนาและการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.35	.73	มาก
	2.3 หน่วยระบบย่อยที่ 3 การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	4.25	.83	มาก
	2.4 หน่วยระบบย่อยที่ 4 การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.20	.85	มาก
	2.5 หน่วยระบบย่อยที่ 5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.30	.73	มาก
	2.6 หน่วยระบบย่อยที่ 6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.26	.77	มาก

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	ความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	แปลความ
	2.7 หน่วยระบบย่อยที่ 7 การนิเทศการศึกษา	4.27	.70	มาก
	2.8 หน่วยระบบย่อยที่ 8 การประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา	4.30	.73	มาก
ส่วนที่ 3 การใช้ระบบการบริหารงานวิชาการ				
1	การวางแผน (P: Plan)	4.32	.71	มาก
2	การปฏิบัติ (D: Do)	4.29	.77	มาก
3	การตรวจสอบ (C: Check)	4.27	.77	มาก
4	การปรับปรุง (A: Act)	4.23	.82	มาก
ส่วนที่ 4 การประเมินผลการใช้ระบบ				
1	ประเมินผลการใช้ระบบโดยการเปรียบเทียบ	4.25	.78	มาก
2	ประเมินผลตามองค์ประกอบและตัวชี้วัด	4.34	.73	มาก
3	ประเมินผลตามความพึงพอใจหลักการใช้ระบบ	4.26	.68	มาก
ส่วนที่ 5 องค์ประกอบรวมของระบบและคู่มือการใช้ระบบ				
1	ส่วนที่เป็นค่านำคำชี้แจงแก่ผู้ใช้ในการเตรียมตัวหรือ เตรียมศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ในการนำระบบไปใช้	4.23	.76	มาก
2	จุดมุ่งหมายที่ชัดเจนถึงกลุ่มเป้าหมายที่จะนำไปใช้	4.28	.67	มาก
3	ระบบการบริหารงานวิชาการมีความถูกต้องเหมาะสม และชัดเจน	4.44	.70	มาก
4	ข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ที่ถูกต้องและเหมาะสม	4.56	.65	มากที่สุด
5	ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนและเหมาะสม	4.47	.69	มาก
6	ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจขั้นตอนต่าง ๆ ของระบบการ บริหารงานวิชาการ	4.40	.71	มาก
7	คู่มือมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการพัฒนาระบบ วิชาการ	4.07	.84	มาก
	รวม	4.32	.59	มาก

จากตาราง 23 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลุ่มระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า กลุ่มีระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผ่านการตรวจสอบระบบจาก
 ผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว

ภาพประกอบ 21 ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากภาพประกอบ 21 ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผ่านการตรวจสอบระบบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยสามารถอธิบายรายละเอียดของระบบการบริหารงานวิชาการ ได้ดังนี้

ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ส่วนที่ 1 องค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 ด้าน และ 23 องค์ประกอบหลัก

1. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

- 1.1 คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหาร
- 1.2 คุณลักษณะภาวะผู้นำของครู
- 1.3 คุณลักษณะภาวะของนักเรียน
- 1.4 การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 1.5 การจัดแหล่งเรียนรู้ทางการศึกษา
- 1.6 งบประมาณสนับสนุน

2. ด้านกระบวนการ (Process) ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

- 2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2.2 การพัฒนาและการจัดกระบวนการเรียนรู้
- 2.3 การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
- 2.4 การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 2.5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 2.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 2.7 การนิเทศการศึกษา
- 2.8 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

3. ด้านผลผลิต (Output) ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

- 3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
- 3.2 ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน
- 3.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551

- 3.4 ผลการอ่านคดีวิเคราะห์และเขียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551

- 3.5 สมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551
- 3.6 ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 3.7 ความพึงพอใจในระบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ครู และนักเรียน
4. ด้านข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่
- 4.1 การรายงานผล
- 4.2 การปรับปรุงแก้ไข – ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 2 ตัวบ่งชี้ของระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
แสดงรายละเอียดขององค์ประกอบย่อยของระบบการบริหารงานวิชาการ ตามองค์ประกอบของระบบ
ดังนี้

ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยในแต่ละองค์ประกอบหลัก
และตัวชี้วัดดังนี้

- 1. คุณลักษณะของผู้บริหาร** ดำเนินการดังนี้
- 1.1 สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการและมาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียน
- 1.2 กำหนดพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 1.3 บริหารหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการที่คณะกรรมการร่วมกัน
กำหนดขึ้น
- 1.4 มีเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน
- 1.5 กำกับ ติดตามให้ครูสอนอิงเกณฑ์การประเมิน ที่สอดคล้องกับมาตรฐาน
และหลักสูตรแกนกลาง
- 1.6 ผู้บริหารร่วมกับครูวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียน
- 1.7 จัดทำแบบประเมินครูและทำการประเมินเป็นระยะเพื่อปรับปรุงการ
ปฏิบัติการสอน
- 1.8 ผู้บริหารร่วมกับครูจัดระบบนิเทศและประเมินการเรียนการสอนผู้บริหาร
ร่วมกับครูจัดระบบนิเทศและประเมินการเรียนการสอน
- 1.9 สร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้แก่ครูและนักเรียน
- 1.10 ติดต่อสื่อสารกับชุมชน กระตุ้นให้ชุมชนสนับสนุนงานวิชาการของโรงเรียน

2. คุณลักษณะของครู ดำเนินการดังนี้

- ต่อเนือง
- 2.1 ครูได้รับการพัฒนาและอบรมความรู้ทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอและ
 - 2.2 ครูมีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพได้มาตรฐานตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดไว้
 - 2.3 ครูได้รับการสนับสนุนให้ไปศึกษาดูงานและมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้การทำงานร่วมกัน
 - 2.4 ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายและมีวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน
 - 2.5 ครูสามารถประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน
 - 2.6 ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อใช้ผลการวิจัยในการพัฒนาผู้เรียน
 - 2.7 ครูมีความสามารถในการประยุกต์ใช้สื่อและอุปกรณ์ช่วยสอน
 - 2.8 ครูมีความมุ่งมั่นและอุทิศเวลาที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียนและโรงเรียนให้ดีขึ้น

3. คุณลักษณะของนักเรียน ดำเนินการดังนี้

- เน้นหนักการตามจินตนาการ
- 3.1 สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/
 - 3.2 มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ รอบตัว
 - 3.3 มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม
 - 3.4 ใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน
 - 3.5 มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ
 - 3.6 วางแผนการทำงานดำเนินการจนสำเร็จและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
 - 3.7 ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางานและภูมิใจในผลงานของตนเอง
 - 3.8 มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนสนใจ

4. การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีทางการศึกษา ดำเนินการดังนี้

- 4.1 จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างหลากหลาย
 - 4.2 จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีความทันสมัย
 - 4.3 จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเพียงพอ
- และพร้อมใช้งาน

4.4 จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สามารถช่วยแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล

4.5 จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สามารถสร้างแรงจูงใจและเร้าความสนใจของผู้เรียน

4.6 สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาสามารถใช้ได้อย่างสะดวก

4.7 จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาช่วยเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียน

4.8 จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษามีคุณค่ามีประโยชน์ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.9 ครูสามารถเลือกสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

4.10 จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษามีคุณค่า มีประโยชน์ต่อครู

5. การจัดแหล่งเรียนรู้ทางการศึกษา ดำเนินการดังนี้

5.1 มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพียงพอและพร้อมใช้งานทั้งภายในและภายนอก

5.2 มีแหล่งเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม มีคุณค่า มีประโยชน์ต่อนักเรียนและครู

5.3 มีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน มีหนังสือ และสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลายเพียงพอกับความต้องการของนักเรียนและครู

5.4 มีห้องปฏิบัติการและห้องเรียนคุณภาพทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

5.5 แหล่งเรียนรู้ที่สร้างความรู้ความคิดวิชาการและประสบการณ์ตรง

5.6 มีแหล่งเรียนรู้เสริมสร้างจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์และสามารถศึกษาได้ตามอัธยาศัย

5.7 มีทะเบียนแหล่งเรียนรู้ และมีการประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้

5.8 มีแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

6. งบประมาณสนับสนุน ดำเนินการดังนี้

6.1 มีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ

6.2 มีการจัดหางบประมาณส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมอย่างต่อเนื่อง

ด้านกระบวนการ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยในแต่ละองค์ประกอบหลักและตัวชี้วัดดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ดำเนินการดังนี้

- 1.1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร สํารวจสภาพปัญหา ความจำเป็น ความต้องการและของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น
 - 1.1.1 มีการอบรมการจัดทำหลักสูตร แต่งตั้งคณะกรรมการหลักสูตร
 - 1.1.2 มีภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร เช่น ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำท้องถิ่น ผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ พระสงฆ์
- 1.2 กำหนดจุดมุ่งหมายคัดเลือกเนื้อหาสาระการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์เรียนที่สอดคล้องวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 - 1.2.1 จัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดโครงสร้างหลักสูตรตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.2.2 หลักสูตรท้องถิ่นตามความต้องการ ให้ได้ตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้
- 1.3 บริหารจัดการโดยการใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสมและมีการนิเทศการใช้หลักสูตรเป็นประจำ
 - 1.3.1 รายงานการใช้หลักสูตร ประเมินการใช้หลักสูตร ประชุมประเมินการใช้หลักสูตร
 - 1.3.2 นิเทศ กำกับ ติดตามหลักสูตร
- 1.4 ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร และหลักสูตรมีการปรับปรุง ทุก ๆ 4 ปี มีการปรับปรุงหลักสูตรทุกปี หรือทุก ๆ 4 ปี ตามนโยบาย สพฐ. และ สพม.

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีการดำเนินการโดย

- 2.1 จัดหาแหล่งเรียนรู้และมีการใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
 - 2.1.1 มีทะเบียนสื่อแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา
 - 2.1.2 มีแบบบันทึกการใช้แหล่งเรียนรู้ มีการสำรวจแหล่งเรียนรู้
- 2.2 ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน
 - 2.2.1 มีการศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล
 - 2.2.2 มีการวัดแวว วัดความถนัดของผู้เรียน
 - 2.2.3 มีการแบ่งกลุ่มตามตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียน
 - 2.2.4 มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
- 2.3 พัฒนาครูและผู้เรียนเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.3.1 พัฒนาอบรมสัมมนา พัฒนาโดยใช้สื่อเอกสารวิดิทัศน์
 2.3.2 พัฒนาผู้เรียนตามความสนใจ และความถนัด
 2.3.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมการที่สนใจนอกสถานศึกษาเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์

2.4 มีการนิเทศการเรียนการสอนโดยเน้นการนิเทศช่วยเหลือแบบกัลยาณมิตร
 2.4.1 มีแผนการนิเทศ
 2.4.2 มีกิจกรรมนิเทศภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และมีการนิเทศระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.4.3 มีการนิเทศตามปฏิทินการนิเทศภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง และมีการนิเทศระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ เดือนละ 1 ครั้ง

2.4.4 มีการประเมินนิเทศและรายงานผลการนิเทศภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และมีการรายงานนิเทศระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้

3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษากำหนดกฎระเบียบการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถผู้เรียน

3.1.1 จัดทำคู่มือการวัดประเมินผลของโรงเรียน มีการวัดประเมินผลตามระเบียบของ สพฐ. สมศ. และสพม.

3.2 ให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐาน สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนและกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา

3.2.1 มีการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ผู้เรียน มีการกำหนดการสอน

3.2.2 มีแผนการสอน ผลการเรียนรู้ สอนตามมาตรฐานตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ และกิจกรรม

3.2.3 มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงที่สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้

3.3 พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานสม่ำเสมอ

3.3.1 มีการประชุมแลกเปลี่ยนการจัดทำเครื่องมือ มีนโยบายการวัดด้วยวิธีที่หลากหลาย

3.3.2 มีประชุมประจำเดือน ประชุมวิชาการ ประชุมหลักสูตร มีการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.4 ครูดำเนินการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

3.4.1 แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการฝ่ายวัดและประเมินผล

3.4.2 มีการตรวจเครื่องมือวัดและประเมินผล

3.4.3 มีการดำเนินการวัดจริงทุกภาคเรียน ทุกปี

4. การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดำเนินการดังนี้

4.1 ศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็น ความต้องการในการใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อ
การเรียนการสอน

4.1.1 สำรวจสภาพการใช้สื่อของครูผู้สอน

4.1.2 สำรวจความต้องการในการใช้สื่อของผู้สอน

4.1.3 จัดสื่อให้ตรงความต้องการและใช้สื่อเหมาะกับกิจกรรมการเรียน

การสอน

4.2 จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและ ส่งเสริมให้ครูผลิต
 สื่อนวัตกรรมการเรียนการสอน

4.2.1 จัดหาสื่อตามนโยบาย

4.2.2 จัดสรรสื่อให้ครูผู้สอนตามงบประมาณ

4.2.3 จัดการระดมทุนเพื่อพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี

4.3 ประสานกับสถานศึกษาอื่นในการผลิตสื่อ จัดหาสื่อ พัฒนาสื่อและศึกษา
 วิธีการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน

4.3.1 ประสานงานและติดต่อศูนย์สื่อแต่ละรายวิชาเพื่อร่วมกันพัฒนา
 สื่อการสอน

4.3.2 ประสานงานโรงเรียนเครือข่ายในระดับสหวิทยาเขตในการร่วมกัน
 พัฒนาสื่อและเทคนิคการเรียนการสอน

4.4 มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน

4.4.1 การใช้สื่อ ใช้ทุกชั้นเรียน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

4.4.2 ตารางการใช้ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องสมุด และห้องศูนย์สื่อ

4.5 ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียน
 การสอน

4.5.1 มีการประเมินผล มีข้อมูลการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี
 เพื่อการเรียนการสอน

5. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ดำเนินการดังนี้

5.1 สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งภายใน
 และนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

5.1.1 มีการสำรวจ มีทะเบียนแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

5.1.2 มีบัญชีรายชื่อวิทยากรภายนอก (ภูมิปัญญาท้องถิ่น)

5.2 จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครู บุคลากรทางการศึกษา ชุมชน
ผู้ปกครองนักเรียนและสถานศึกษาอื่น

5.2.1 มีการเผยแพร่การประชุม มีหนังสือแจ้งผู้ปกครอง

5.2.2 แจ้งแหล่งเรียนรู้ที่เป็นเครือข่ายของโรงเรียนบนเว็บไซต์

5.3 จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ โดยการ
ประสานกับหน่วยงานภายนอก บุคคล ชุมชน

5.3.1 แต่งตั้งครูรับผิดชอบติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอกและ
ชุมชนที่เป็นแหล่งเรียนรู้

6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดำเนินการดังนี้

6.1 ศึกษา และมีการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

6.1.1 มีการนิเทศ เกี่ยวกับการวิจัยโดยรายงานในที่ประชุม

6.1.2 มีการศึกษาเพิ่มเติมระดับบุคคลโดยให้ครูที่มีความรู้ความสามารถ
มีการเข้ารับความรู้เพิ่มเติมจากการประชุมสัมมนาร่วมกับ สพม.และหน่วยงานอื่นตามที่ครูสนใจ

6.1.3 จัดอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน ให้ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียน

6.2 ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการแต่ละ
กลุ่มสาระการเรียนรู้

6.2.1 การพัฒนาเอกสารเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการด้านการวิจัย
ในชั้นเรียนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

6.2.2 การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน

6.2.3 การเชิญวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนและ
ให้การสนับสนุนงบประมาณ

6.3 ประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยในลักษณะเครือข่าย
การเรียนรู้เพื่อพัฒนางานทางวิชาการ

6.3.1 เน้นเครือข่ายนักวิจัย ครูสภา อาจารย์มหาวิทยาลัย สพฐ. สพม.

6.3.2 ติดต่อประสานกับมหาวิทยาลัยเพื่อให้ได้รับความเข้าใจในการทำวิจัย
เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

6.4 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผลงานวิจัยในชั้นเรียน

6.4.1 มีการแลกเปลี่ยนระหว่างเพื่อนครู แลกเปลี่ยนในที่ประชุม
ประจำเดือนแลกเปลี่ยนในโรงเรียนในเครือข่าย

7. การนิเทศการศึกษา ดำเนินการดังนี้

7.1 จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในและดำเนินการ
นิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

- 7.1.1 จัดประชุมชี้แจงการนิเทศ จัดทำแบบการนิเทศ จัดทำแผนการนิเทศ กำหนดกิจกรรมการนิเทศ
- 7.1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ มีการนิเทศภายในภาคเรียน 1-2 ครั้ง
- 7.1.3 มีการกำกับติดตามผลการนิเทศการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ
- 7.2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ การนิเทศภายในร่วมกับสถานศึกษาอื่น
 - 7.2.1 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในที่ประชุม
 - 7.2.2 เครือข่ายทางวิชาการ
- 7.3 ประเมินผลการนิเทศภายในเป็นระยะ
 - 7.3.1 มีการประเมินผลและรายงานในที่ประชุมประจำเดือนและเมื่อเสร็จสิ้นภาคเรียน
 - 7.3.2 รายงานนิเทศ

8. การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ดำเนินการดังนี้

- 8.1 กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานและตัวชี้วัดตามเกณฑ์ของ สพฐ./สมศ.
 - 8.1.1 ประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำ SAR ของโรงเรียน
 - 8.1.2 ประชุมกำหนดเป้าหมายตามมาตรฐาน สพฐ./สมศ.
 - 8.1.3 จัดเตรียมเอกสาร/ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐาน
- 8.2 วางแผนการพัฒนาคุณภาพและดำเนินการตามแผน กำกับติดตามตรวจสอบและประเมิน คุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
 - 8.2.1 ประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ มีโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 8.2.2 มีการประเมินตรวจสอบปรับปรุงทุกภาคเรียน
- 8.3 ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาาระบบประกันคุณภาพการศึกษา
 - 8.3.1 ประสานสหวิทยาเขตดำเนินพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

ด้านผลผลิต (Output) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยในแต่ละองค์ประกอบหลัก และตัวชี้วัด ดังนี้

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น
- 2) ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียนสูงขึ้น
- 3) นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น

พื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4) นักเรียนมีผลการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

5) นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551

6) ครู นักเรียน และผู้ปกครองมีความพึงพอใจในระบบการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียน

ด้านข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้

1. การรายงานผลและข้อเสนอแนะต่อผู้เกี่ยวข้อง
2. การปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

ระยะที่ 3 การนำระบบไปใช้และการประเมินผล (Systems Implementation and Evaluation)
เป็นการนำระบบไปใช้ และการประเมินผลระบบการบริหารงานวิชาการ

ขั้นตอนที่ 1 เป็นขั้นตอนการนำระบบการบริหารงานวิชาการไปใช้กับโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการศึกษา

ผลจากการนำระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาขึ้นไปใช้
ปฏิบัติจริง ปรากฏดังนี้

1. ขั้นตอนการวางแผน (P : Planning) มีผลการดำเนินการดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักและการยอมรับของครู นักเรียน
และผู้ปกครอง และอธิบายรายละเอียดของกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการ ซึ่งผลปรากฏว่า ครู นักเรียน
และผู้ปกครองนักเรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
เกี่ยวกับปัญหาของโรงเรียน โดยเฉพาะสภาพปัจจุบันและปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการที่ผ่านมา
พบว่า การบริหารงานวิชาการ ทั้งด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านข้อมูล
ป้อนกลับมีการดำเนินการบ้างแต่ครูยังไม่มี ความพึงพอใจเนื่องจากผลของคะแนนโอเน็ตไม่เป็นไปตามที่
ตั้งเป้าหมาย คณะครูประชุมมีความเห็นว่าด้านกระบวนการที่ต้องการเน้นพัฒนาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล
และเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้
มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษาและการประกันคุณภาพภายใน
และมาตรฐานการศึกษา

1.2 วางแผนกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ซึ่งจากการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอน ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการ ติดตาม และ ประเมินผลการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน หัวหน้ากลุ่มงาน จำนวน 4 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน และตัวแทนครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 16 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 32 คน มีหน้าที่กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารงาน วิชาการเป็นระยะ ๆ นอกจากนี้ยังกำหนดบทบาทและหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดังนี้

ตาราง 24 บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานวิชาการ

ผู้รับผิดชอบ	บทบาทหน้าที่
ผู้บริหารสถานศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมกับคณะครูและผู้เกี่ยวข้องกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย 2. สนับสนุนงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ฯลฯ 3. เชิญประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องชี้แจงและสร้างความตระหนักในบทบาทหน้าที่และให้ดำเนินการตามระบบการบริหารงานวิชาการ 4. แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล 5. ร่วมวางแผนและดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล การบริหารงานวิชาการ 6. ให้ข้อมูลผลการดำเนินการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล แก่คณะกรรมการ 7. ร่วมประเมินผลการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ
หัวหน้ากลุ่มงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาทำความเข้าใจคู่มือการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการ 2. เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการและศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ 3. นำความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ที่ได้รับจากการอบรมและ ตัวอย่างที่ได้จากการศึกษาดูงาน มาปฏิบัติจริงในชั้นเรียน 4. ให้ข้อมูลผลการดำเนินการบริหารงานวิชาการแก่คณะกรรมการ 5. เป็นคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารงาน วิชาการ 6. ร่วมประเมินผลการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ

ตาราง 24 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบ	บทบาทหน้าที่
ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาทำความเข้าใจคู่มือการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการ 2. เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการและศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ 3. นำความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ที่ได้รับจากการอบรมและตัวอย่างที่ได้จากการศึกษาดูงาน มาปฏิบัติจริงในชั้นเรียน 4. ให้ข้อมูลผลการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการแก่คณะกรรมการ 5. เป็นคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารงานวิชาการ 6. ร่วมประเมินผลการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ
ครูผู้สอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาทำความเข้าใจคู่มือการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการ 2. เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการและศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ 3. นำความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ที่ได้รับจากการอบรมและตัวอย่างที่ได้จากการศึกษาดูงาน มาปฏิบัติจริงในห้องเรียน 4. ให้ข้อมูลผลการดำเนินการบริหารงานวิชาการแก่คณะกรรมการ 5. ร่วมประเมินผลการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ
ตัวแทนนักเรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ 2. ร่วมวางแผนและดำเนินการติดตาม ประเมินผลระบบการบริหารงานวิชาการ
ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน	ให้ข้อมูลในการประเมินความสามารถของนักเรียนในโครงการ หรือกิจกรรมที่สนับสนุนการบริหารงานวิชาการ

1.3 จัดประชุมชี้แจงนักเรียน เพื่อสร้างความตระหนักและขอความร่วมมือกับนักเรียนทุกคนในการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

1.4 เก็บข้อมูลสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ก่อนที่จะมีการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ทั้งนี้เก็บข้อมูลจากคณะกรรมการติดตาม และประเมินผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

จำนวน 32 คน ซึ่งประกอบด้วยรองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน หัวหน้ากลุ่มงาน จำนวน 4 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน และตัวแทนครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 16 คน โดยการทำแบบประเมินสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ร่วมกับการสอบถาม การสัมภาษณ์ รวมทั้งการตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน เพื่อจะได้ทราบระบบในการบริหารงานวิชาการที่มีอยู่ในปัจจุบันก่อนพัฒนาระบบ

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติระบบการบริหารงานวิชาการ ด้านปัจจัยนำเข้า โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนการพัฒนาระบบ (N = 32)

รายการประเมิน	ระดับปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. คุณลักษณะของผู้บริหาร			
1) สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการและมาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียน	3.61	.66	มาก
2) กำหนดพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.67	.65	มาก
3) บริหารหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการที่มีคณะกรรมการร่วมกันกำหนดขึ้น	3.64	.70	มาก
4) มีเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน	3.33	.62	ปานกลาง
5) กำกับ ติดตามให้ครูสอนอิงเกณฑ์การประเมินที่สอดคล้องกับมาตรฐานและหลักสูตรแกนกลาง	3.33	.82	ปานกลาง
6) ผู้บริหารร่วมกับครูวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	3.64	.82	มาก
7) จัดทำแบบประเมินครูและทำการประเมินเป็นระยะเพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน	3.76	.94	มาก
8) ผู้บริหารร่วมกับครูจัดระบบนิเทศและประเมินการเรียนการสอน	3.30	.85	ปานกลาง
9) สร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้แก่ครูและนักเรียน	3.48	.87	ปานกลาง
10) ติดต่อสื่อสารกับชุมชน กระตุ้นให้ชุมชนสนับสนุนงานวิชาการของโรงเรียน	3.58	.90	มาก
รวม	3.53	.66	มาก

ตาราง 25 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
2. คุณลักษณะของครู			
1) ครูได้รับการพัฒนาและอบรมความรู้ทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	3.82	.72	มาก
2) ครูมีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพได้มาตรฐานตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดไว้	3.58	.79	มาก
3) ครูได้รับการสนับสนุนให้ไปศึกษาดูงานและมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้การทำงานร่วมกัน	3.45	.83	ปานกลาง
4) ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายและมีวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	3.21	.86	ปานกลาง
5) ครูสามารถประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	3.39	.97	ปานกลาง
6) ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน	3.52	.94	มาก
7) ครูมีความสามารถในการประยุกต์ใช้สื่อและอุปกรณ์ช่วยสอน	3.48	.97	ปานกลาง
8) ครูมีความมุ่งมั่นและอุทิศเวลาที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียนและโรงเรียนให้ดีขึ้น	3.79	.86	มาก
รวม	3.53	.80	มาก
3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน			
1) สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการตามจินตนาการ	3.52	.91	มาก
2) มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และรอบรู้วิธีการใช้สื่อต่าง ๆ รอบตัว	3.52	.97	มาก
3) มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	3.42	.97	ปานกลาง
4) ใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน	3.88	.78	มาก
5) มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	3.82	.81	มาก

ตาราง 25 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน			
6) วางแผนการทำงานดำเนินการจนสำเร็จและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	3.64	.78	มาก
7) ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางานและภูมิใจในผลงานของตนเอง	3.73	.76	มาก
8) มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนสนใจ	3.76	.87	มาก
รวม	3.66	.91	มาก
4. การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา			
1) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างหลากหลาย	3.88	.89	มาก
2) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีความทันสมัย	3.85	.76	มาก
3) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเพียงพอและพร้อมใช้งาน	3.76	.94	มาก
4) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สามารถช่วยแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.70	.85	มาก
5) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สามารถสร้างแรงจูงใจและเร้าความสนใจของผู้เรียน	3.70	.85	มาก
6) สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาสามารถใช้ได้อย่างสะดวก	3.73	.76	มาก
7) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาช่วยเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียน	3.70	.88	มาก
8) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษามีคุณค่า มีประโยชน์ ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.45	.87	ปานกลาง
9) ครูสามารถเลือกสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	3.55	.91	มาก

ตาราง 25 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
4. การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา			
10) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษามีคุณค่า มีประโยชน์ต่อครู	3.36	.93	ปานกลาง
รวม	3.67	.86	มาก
5. วิธีการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา			
1) มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพียงพอและพร้อมใช้งานทั้งภายในและภายนอก	3.61	.86	มาก
2) มีแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม มีคุณค่า มีประโยชน์ต่อนักเรียนและครู	3.67	.69	มาก
3) มีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน มีหนังสือ และสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย เพียงพอกับความต้องการของนักเรียนและครู	3.52	.76	มาก
4) มีห้องปฏิบัติการและห้องเรียนคุณภาพทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.76	.83	มาก
5) แหล่งเรียนรู้ที่สร้างความรู้ความคิควิชาการและประสบการณ์ตรง	3.97	.77	มาก
6) มีแหล่งเรียนรู้เสริมสร้างจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์และสามารถศึกษาได้ตามอัธยาศัย	4.12	.86	มาก
7) มีทะเบียนแหล่งเรียนรู้ และมีการประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้	3.85	.83	มาก
8) มีแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.00	.90	มาก
รวม	3.81	.79	มาก
1) มีงบประมาณจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษา	3.73	.72	มาก
2) มีการจัดหางบประมาณส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและต่อเนื่อง	3.39	.86	ปานกลาง
รวม (เฉลี่ย)	3.56	.79	มาก
เฉลี่ยรวม	3.63	.80	มาก

จากตาราง 25 ระดับการปฏิบัติระบบการบริหารงานวิชาการ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) โรงเรียนศรีธำตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารและครู ก่อนการพัฒนาาระบบ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายองค์ประกอบและรายชื่อ ปรากฏดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้บริหาร มีการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายชื่อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ และปานกลาง 4 ข้อ ได้แก่ มีเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน กำกับติดตามให้ครูสอนอิงเกณฑ์การประเมิน ที่สอดคล้องกับมาตรฐานและหลักสูตรแกนกลาง ผู้บริหารร่วมกับครูจัดระบบนิเทศและประเมินการเรียนการสอน และสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้แก่ครูและนักเรียน

2. คุณลักษณะของครู เมื่อพิจารณาในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ระดับปานกลาง 4 ข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติปานกลาง ได้แก่ ครูได้รับการสนับสนุนให้ไปศึกษาดูงานและมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้การทำงานร่วมกัน ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายและมีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน ครูสามารถประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน และครูมีความสามารถประยุกต์ใช้สื่อและอุปกรณ์ช่วยสอน

3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายชื่อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 7 ข้อ และปานกลาง 1 ข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติปานกลาง ได้แก่ มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พุด เขียน และตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม

4. การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายชื่อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 8 ข้อระดับปานกลาง 2 ข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติปานกลาง ได้แก่ จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษามีคุณค่า มีประโยชน์ ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษามีคุณค่า มีประโยชน์ต่อครู

5. วิธีการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาในภาพรวมและในรายชื่อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ

6. ด้านงบประมาณสนับสนุน ในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายชื่อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง 1 ข้อ ได้แก่ มีการจัดหางบประมาณส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและต่อเนื่อง

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติระบบการบริหารงานวิชาการ
ด้านกระบวนการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนการพัฒนาระบบ (N = 32)

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา			
1) ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร สภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น	3.88	.78	มาก
2) โครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์	3.48	.57	ปานกลาง
3) บริหารจัดการโดยการใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสมและมีการนิเทศการใช้หลักสูตรเป็นประจำ	3.64	.55	มาก
4) มีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรและหลักสูตร มีการปรับปรุง ทุก ๆ 4 ปี	3.67	.48	มาก
5) มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนชุมชน และท้องถิ่น	3.61	.50	มาก
6) มีการบริหารหลักสูตรและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่มีประสิทธิภาพ	3.64	.60	มาก
รวม	3.65	.53	มาก
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้			
1) แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนมีหลากหลาย	3.64	.74	มาก
2) ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน	3.70	.73	มาก
3) มีการนิเทศการเรียนการสอนโดยเน้นการนิเทศ ที่ร่วมมือช่วยเหลือแบบกัลยาณมิตร	3.67	.59	มาก
4) ครูได้รับการพัฒนาเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	3.67	.89	มาก
รวม	3.67	.74	มาก

ตาราง 26 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน			
1) กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา	3.43	.74	ปานกลาง
2) ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด	3.70	.76	มาก
3) การเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนและกิจกรรมการเรียนรู้	3.96	.84	มาก
4) ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	3.81	.85	มาก
5) พัฒนาเครื่องมือวัด และประเมินผลให้ได้มาตรฐานอยู่เสมอ	4.02	.77	มาก
รวม	3.78	.81	มาก
4. การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา			
1) ศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน	3.91	.68	มาก
2) ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน	3.70	.77	มาก
3) จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและพัฒนางานวิชาการ	3.52	.71	มาก
รวม	3.71	.72	มาก
5. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้			
1) สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในและนอก	3.67	.65	มาก
2) สถานศึกษามีการพัฒนาส่งเสริมแหล่งเรียนรู้สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.52	.67	มาก
3) จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครูบุคคล ชุมชน และสถานศึกษาอื่น	3.48	.76	ปานกลาง
4) จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ โดยการประสานกับสถาบัน บุคคล ชุมชน	3.45	.71	ปานกลาง
รวม	3.53	.70	มาก

ตาราง 26 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา			
1) ศึกษา และมีการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน	3.45	.83	ปานกลาง
2) ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.45	.51	ปานกลาง
3) ประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยในลักษณะเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อพัฒนางานทางวิชาการ	3.24	.61	ปานกลาง
4) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผลงานวิจัยในชั้นเรียน	3.03	.95	ปานกลาง
รวม	3.30	.73	ปานกลาง
7. การนิเทศการศึกษา			
1) จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายใน	4.07	.74	มาก
2) ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	3.83	.88	มาก
3) มีการประเมินผลการนิเทศภายในเป็นระยะ ๆ	3.90	.73	มาก
4) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์นิเทศภายในร่วมกับสถานศึกษาอื่น	3.36	.67	ปานกลาง
รวม	3.79	.76	มาก
8. การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา			
1) กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของ สพฐ. และสมศ.	3.76	.71	มาก
2) วางแผนการพัฒนาคุณภาพและดำเนินการตามแผน ติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	3.24	.66	ปานกลาง
3) ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา	3.24	.79	ปานกลาง
รวม	3.41	.72	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.60	.73	มาก

จากตาราง 26 ระดับการปฏิบัติระบบการบริหารงานวิชาการ ด้านกระบวนการ
โรงเรียนศรีธำตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารและครู ก่อนการพัฒนาระบบ พบว่า โดยรวม
อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายองค์ประกอบและรายชื่อ ปรากฏดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก
เมื่อพิจารณาในรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ และมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง 1 ข้อ
โดยข้อที่มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ได้แก่ โครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้อง
วิสัยทัศน์เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีการปฏิบัติในระดับมากทั้งในภาพรวมและในรายข้อ
3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก
พิจารณาในรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ และมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง 1 ข้อ ได้แก่
กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา
4. การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีการปฏิบัติในระดับมาก
ทั้งในภาพรวมและในรายข้อ
5. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ มีการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาในรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ และมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง 2 ข้อ
ได้แก่ จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่บุคคล ชุมชน และสถานศึกษาอื่น และจัดตั้งพัฒนา
แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้โดยการประสานกับสถาบัน บุคคล ชุมชน
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติในระดับปานกลางทั้งในภาพรวม
และในรายข้อ
7. การนิเทศการศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อมีการ
ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสพการณ์นิเทศภายใน
ร่วมกับสถานศึกษาอื่น
8. การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับ
ปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ และมีการปฏิบัติในระดับ
ปานกลาง 2 ข้อ ได้แก่ วางแผนพัฒนาคุณภาพและดำเนินการตามแผน ติดตามตรวจสอบและประเมิน
คุณภาพเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น
ในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติระบบการบริหารงานวิชาการ
ด้านผลผลิต โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนการพัฒนาระบบ (N = 32)

รายการประเมิน	ระดับปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
ผู้บริหาร/ครู/นักเรียน			
1. ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีความพึงพอใจในระบบ การบริหารงานวิชาการ	3.15	.97	ปานกลาง
2. ครูมีวิสัยทัศน์และมีภาวะผู้นำในการทำงานร่วมกัน	3.18	.64	ปานกลาง
3. ผู้บริหารเสริมพลังอำนาจในการทำงานร่วมกับครู และบุคลากรในโรงเรียน	3.36	.96	ปานกลาง
4. ครูมีกระบวนการคิดที่เป็นระบบสามารถเชื่อมโยงกับงานได้	3.55	.87	มาก
รวม	3.31	.86	ปานกลาง

จากตาราง 27 ระดับการปฏิบัติระบบการบริหารงานวิชาการ ด้านผลผลิต โรงเรียน
ศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารและครู ก่อนการพัฒนาระบบ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ ได้แก่ ครู ผู้บริหาร
มีความพึงพอใจในระบบการบริหารงานวิชาการ ครูมีวิสัยทัศน์และมีภาวะผู้นำในการทำงานร่วมกัน
และผู้บริหารเสริมพลังอำนาจในการทำงานให้กับครูและบุคลากรในโรงเรียน

2. ขั้นตอนการปฏิบัติการ (D : Do) โรงเรียนมีการดำเนินการ ดังนี้

ผู้วิจัยได้ร่วมกับคณะกรรมการที่มีบทบาทหน้าที่ในการติดตามและประเมินผล
ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์หรือแนวทางในการนำระบบไปใช้ในการพัฒนา ได้แก่ การอบรมเชิงปฏิบัติการ
การศึกษาดูงาน ลงสู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียนมีผลการดำเนินการแต่ละกิจกรรม ดังนี้

2.1 การประชุม อบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ
มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจสร้างความตระหนัก เห็นความสำคัญของการบริหารงาน
วิชาการให้กับผู้บริหาร จำนวน 4 คน ครูหัวหน้ากลุ่มงาน จำนวน 4 คน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
จำนวน 8 คนและครูผู้สอนตัวแทนกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 16 คน รวมทั้งสิ้น 32 คน โดยคณะ
วิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามตารางการอบรม ดังนี้

ตาราง 28 กำหนดการประชุม อบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธำตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วันที่ 1	08.30-09.00	09.00-09.30	09.30-10.30	10.30-10.45	10.45-12.00	12.00-13.00	13.00-14.00	14.30-14.45	14.45-16.00
	ลงทะเบียน	1. การเปิดการอบรมโดย รองผอ.สพม.เขต20 2. ผอ.ชี้แจงวัตถุประสงค์ ของการอบรมการ ยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	1. การพัฒนา หลักสูตรของ สถานศึกษา	รับประทานอาหารว่าง	2. การพัฒนา กระบวนการ เรียนรู้	พักเที่ยง	3. การวัดผล ประเมินผลและ การเทียบโอนผล การเรียนรู้ 4. การพัฒนา การใช้สื่อและ เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	รับประทานอาหารว่าง	5. การพัฒนา แหล่งเรียนรู้ 6. การวิจัย เพื่อพัฒนา คุณภาพ การศึกษา
วันที่ 2	08.30-09.00	09.00-10.30	10.30-10.45	10.30-10.45	10.45-12.00	12.00-13.00	13.00-14.00	14.30-14.45	14.45-16.00
	ลงเวลา	7. การนิเทศการศึกษา	8. การประกัน คุณภาพภายใน และมาตรฐาน การศึกษา	รับประทานอาหารว่าง	เทคนิคการเรียน การสอนที่ช่วย ยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	พักเที่ยง	การประเมินผล ตามสภาพจริง	รับประทานอาหารว่าง	การพัฒนา เครื่องมือ วัดผล

หมายเหตุ : เวลาอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

จากการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ครูที่เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ความเข้าใจ มีความตระหนัก เห็นความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ จากการประเมินความพึงพอใจผลการประชุม อบรมปฏิบัติการ ปรากฏดังนี้

ตาราง 29 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นในการอบรมเชิงปฏิบัติการ
การบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (N = 32)

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. เนื้อหาสาระที่อบรมตรงกับความต้องการและไม่เคยอบรมมาก่อน	4.58	.50	มากที่สุด
2. รูปแบบการอบรมไม่น่าเบื่อ ได้ความรู้ แง่คิด และสนุกสนาน	4.28	.53	มาก
3. วิทยากรที่ให้ความรู้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการ	4.09	.57	มาก
4. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ใช้อบรมเหมาะสม	4.57	.50	มากที่สุด
5. ความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับการอบรม			
5.1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.44	.50	มาก
5.2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.51	.50	มากที่สุด
5.3) การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน	4.31	.58	มาก
5.4) การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.38	.49	มาก
5.5) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.57	.50	มากที่สุด
5.6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.59	.49	มากที่สุด
5.7) การนิเทศการศึกษา	4.51	.50	มากที่สุด
5.8) การประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา	4.33	.57	มาก
6. ระยะเวลาในการอบรมเหมาะสม	4.04	.51	มาก
7. ความรู้ที่ได้จากการอบรมสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้	4.20	.51	มาก
8. สถานที่ที่ใช้ในการอบรมมีความเหมาะสม	4.22	.48	มาก
รวม	4.38	.35	มาก

จากตาราง 29 พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 จากการนำร่องผู้อำนวยการ และครูผู้สอนโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม จำนวน 91 คน ไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้เห็นภาพรวมทั้งโรงเรียน พบว่า ผู้เข้าศึกษาดูงานที่ตอบแบบประเมินความพึงพอใจมีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 69.23 มีความพึงพอใจต่อการไปศึกษาดูงาน ดังตารางที่ 30

ตาราง 30 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเห็นจากการศึกษาดูงานเกี่ยวกับระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (N = 63)

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. สถานที่ศึกษาดูงานมีความเหมาะสม สามารถนำมาเป็นแบบอย่างของระบบการบริหารงานวิชาการได้ดี	4.42	.49	มาก
2. ครูมีความตระหนักและได้ข้อคิดจากการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพิ่มขึ้น	4.35	.58	มาก
3. ครูได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการที่เป็นระบบเพิ่มขึ้น	4.39	.57	มาก
4. ครูได้รับประสบการณ์ตรงและเห็นการปฏิบัติจริงในทุกระบบงาน	4.42	.55	มาก
5. วิทยากรแนะนำห้องเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ สามารถอธิบายวิธีการปฏิบัติของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี	4.40	.57	มาก
6. ครูสามารถสอบถามข้อมูล ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการได้	4.36	.59	มาก
7. ครูได้รับความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับตรงกับความต้องการ	4.42	.54	มาก
8. การศึกษาดูงานครั้งนี้คุ้มค่าและมีประโยชน์เหมาะที่จะนำมาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ	4.53	.50	มากที่สุด
9. ระยะเวลาที่ใช้ศึกษาดูงานมีความเหมาะสม	4.51	.50	มากที่สุด
10. ประสบการณ์ที่ได้รับและสิ่งที่พบเห็นสามารถนำไปปฏิบัติเป็นแบบอย่างได้	4.39	.55	มาก
รวม	4.42	.48	มาก

จากตาราง 30 พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาดูงานการบริหารงานวิชาการ ในประเด็นต่าง ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายข้อที่ครู มีความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การศึกษาดูงานครั้งนี้คุ้มค่าและมีประโยชน์เหมาะที่จะนำมา ปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ และระยะเวลาที่ใช้ศึกษาดูงานมีความเหมาะสม

2.3 การนำระบบการบริหารวิชาการที่พัฒนาขึ้นไปสู่การปฏิบัติจริง หลังจาก ที่คณะครูกลับจากการศึกษาดูงาน ได้ประชุมกับคณะครูผู้สอน มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน และวางแผนการนำระบบไปใช้ตามคู่มือการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการเป็นแนวทาง ในการนำระบบไปใช้จริงเป็น ระยะเวลา 1 ปีการศึกษา โดยนำไปใช้ในปีการศึกษา 2558

3. การตรวจสอบงาน (C:Check) โรงเรียนดำเนินการดังนี้

จากการดำเนินงาน คณะกรรมการดำเนินงานได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา รวมทั้งการศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดีเลิศเพื่อให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติจริง การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ในระบบการบริหารงานวิชาการ แล้วนำผลที่ได้ ไปสู่การปฏิบัติจริง และมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลซึ่งใช้ระยะเวลา 1 ปีการศึกษา ผลการดำเนินงานสรุปได้ ดังนี้

3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก 2 ปีการศึกษา ดังนี้

ตาราง 31 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก 2 ปีการศึกษา

ที่	กลุ่มสาระการเรียนรู้	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย		ผลต่างของคะแนนเฉลี่ย	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น
		ปีการศึกษา 2557	ปีการศึกษา 2558		
1	ภาษาไทย	2.36	2.70	+0.34	+14.41
2	คณิตศาสตร์	2.38	2.67	+0.29	+12.18
3	วิทยาศาสตร์	2.56	2.71	+0.15	+5.86
4	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	2.83	3.10	+0.27	+9.54
5	ภาษาต่างประเทศ	2.60	2.85	+0.25	+9.62
	เฉลี่ย	2.55	2.81	+0.26	+10.20

จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และภาษาต่างประเทศ มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 0.26 คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น 10.20

3.2 ผลจากการทดสอบระดับชาติ จากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ปรากฏดังนี้

ตาราง 32 การเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ย O-NET มัธยมศึกษาปีที่ 3 เปรียบเทียบผลการทดสอบระหว่างปีการศึกษา 2557 กับปีการศึกษา 2558

ลำดับที่	วิชา	คะแนน O-NET ปีการศึกษา		ผลต่างคะแนน	ร้อยละของผลต่าง
		2558	2557		
1	ภาษาไทย	42.45	33.04	+9.41	+28.48
2	คณิตศาสตร์	31.62	29.05	+2.57	+8.85
3	วิทยาศาสตร์	37.28	38.70	-1.42	-3.67
4	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	45.24	44.71	+0.53	+1.19
5	ภาษาอังกฤษ	27.86	25.87	+1.99	+7.69
	เฉลี่ย	36.89	34.27	+2.62	+7.63

หมายเหตุ : เครื่องหมาย + หมายถึง เพิ่มขึ้น
- หมายถึง ลดลง

จากตาราง 32 การเปรียบเทียบคะแนน O-NET ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างปีการศึกษา 2557 กับปีการศึกษา 2558 พบว่า คะแนนเฉลี่ย O-NET เพิ่มขึ้น 2.62 คิดเป็นร้อยละ 7.63

ตาราง 33 การเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ย O-NET ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 เปรียบเทียบผลการทดสอบ
ระหว่างปีการศึกษา 2557 กับปีการศึกษา 2558

ลำดับที่	วิชา	คะแนน O-NET ปีการศึกษา		ผลต่าง คะแนน	ร้อยละ ของผลต่าง
		2558	2557		
1	ภาษาไทย	46.54	46.00	+0.54	+1.16
2	คณิตศาสตร์	27.83	17.62	+10.21	+36.69
3	วิทยาศาสตร์	35.28	28.94	+6.34	+17.97
4	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	38.82	31.52	+7.3	+18.80
5	ภาษาอังกฤษ	21.44	19.27	+2.17	+10.12
	เฉลี่ย	33.98	28.67	+5.31	+15.62

หมายเหตุ : เครื่องหมาย + หมายถึง เพิ่มขึ้น
- หมายถึง ลดลง

จากตาราง 33 การเปรียบเทียบคะแนน O-NET ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
ระหว่างปีการศึกษา 2557 กับปีการศึกษา 2558 พบว่า คะแนนเฉลี่ย O-NET เพิ่มขึ้น 5.31
คิดเป็นร้อยละ 15.62

3.3 นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตาราง 34 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ปีการศึกษา 2558

นักเรียนระดับชั้น	จำนวน นักเรียน	ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์				
		ระดับคุณภาพ			จำนวน นักเรียนที่ไม่ ผ่านเกณฑ์	ร้อยละของ นักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์
		ดีเยี่ยม	ดี	พอใช้		
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	310	304	6	-	-	100
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	281	259	13	9	-	100
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	281	263	16	2	-	100
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	312	302	8	2	-	100
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	279	270	9	-	-	100
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	307	297	7	3	-	100
รวม	1,770	1,695	59	16	-	100

จากตาราง 34 คะแนนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ปีการศึกษา 2558 พบว่า ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ผ่านเกณฑ์ 1,770 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100

3.4 นักเรียนมีผลการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตาราง 35 ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษ
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ปีการศึกษา 2558

ระดับชั้น	จำนวน นักเรียน	ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน				
		ระดับคุณภาพ			จำนวน นักเรียนที่ไม่ ผ่านเกณฑ์	ร้อยละของ นักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์
		ดีเยี่ยม	ดี	พอใช้		
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	310	201	91	18	-	100
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	281	193	69	19	-	100
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	281	194	62	25	-	100
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	312	209	75	28	-	100
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	279	181	76	22	-	100
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	307	211	69	27	-	100
รวม	1,770	1,189	442	139	-	100

จากตาราง 35 ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ปีการศึกษา 2558 พบว่า ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน
คิดวิเคราะห์ และเขียนผ่านเกณฑ์ จำนวน 1,770 คน คิดเป็นร้อยละ 100

3.5 นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551

ตาราง 36 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2555 ปีการศึกษา 2558

ระดับชั้น	จำนวน นักเรียน	ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน				
		ระดับคุณภาพ			จำนวน นักเรียนที่ไม่ ผ่านเกณฑ์	ร้อยละของ นักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์
		ดีเยี่ยม	ดี	พอใช้		
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	310	170	116	24	-	100
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	281	160	96	25	-	100
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	281	171	83	27	-	100
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	312	169	118	25	-	100
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	279	161	98	20	-	100
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	307	181	98	28	-	100
รวม	1,770	1,012	609	149	-	100

จากตาราง 36 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ปีการศึกษา 2558 พบว่า ผู้เรียนมีผลการประเมินสมรรถนะสำคัญผ่าน
เกณฑ์จำนวน 1,770 คน คิดเป็นร้อยละ 100

3.6 ทักษะแห่งในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนศรีธาดุพิทยาคม
ปีการศึกษา 2558

ตาราง 37 ผลการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนศรีธาดุพิทยาคม
ปีการศึกษา 2558

ระดับชั้น	ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21								
	ทักษะด้านการเรียนรู้ และนวัตกรรม			ทักษะด้านสารสนเทศ			ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ		
	ดี เยี่ยม	ดี	พอใช้	ดีเยี่ยม	ดี	พอใช้	ดีเยี่ยม	ดี	พอใช้
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	131	126	53	129	125	56	153	115	42
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	134	113	34	125	117	39	142	107	32
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	135	104	42	132	113	36	142	103	36
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	129	134	49	134	120	58	147	124	41
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	118	116	45	129	107	43	132	113	34
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	142	127	38	147	116	44	149	123	35
เฉลี่ยรวม	131.5	120	43.5	132.67	116.33	46	144.17	114.17	36.67

จากตาราง 37 ผลการประเมินทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนโรงเรียนศรีธาดุพิทยาคม
ปีการศึกษา 2558 พบว่า ผู้เรียนมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์จำนวน 1,770 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ด้านความเป็นเลิศของนักเรียนโรงเรียนศรีธาดุพิทยาคมที่เกิดจากการใช้ระบบการ
บริหารงานวิชาการในปีการศึกษา 2558 ที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนซึ่งส่งผลให้นักเรียนได้รับการ
พัฒนาสู่ความเป็นเลิศซึ่งมีผลการพัฒนา ดังนี้

ระดับประเทศ

1) โรงเรียนศรีธาดุพิทยาคมได้รับรางวัลชมเชยอันดับ 9 การประกวดสวดมนต์หมู่
สรรเสริญพระรัตนตรัยทำนองสรภัญญะระดับประเทศ ประจำปีการศึกษา 2558

2) องค์การเกษตรในอนาคตแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มอบเกียรติบัตรให้โรงเรียนศรีธาดุพิทยาคม ในฐานะหน่วยงานผลิตนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถ ได้แก่ นายภานุวัฒน์ อุณวงศ์ ได้รับรางวัลเกียรติบัตรเหรียญทอง ในการประชุมวิชาการระดับชาติ องค์การเกษตรในอนาคตแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ครั้งที่ 37 ปีการศึกษา 2558 ณ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสงขลา

3) โรงเรียนศรีธาดุพิทยาคมได้รับการคัดเลือกเป็นต้นแบบการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้ภาษาอังกฤษ ของสถาบันภาษาอังกฤษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (successfully attended in “Using English as a Medium of Instruction in Thai Science Classroom Programme”

ระดับภูมิภาค

1) ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 3 การประกวดโครงงานของโครงการสภาเด็กและเยาวชน “ร่วมมือ ร่วมใจ ก้าวไกล พหุประชาชาติไทย” เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2559 จากหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

2) นักเรียนโรงเรียนศรีธาดุพิทยาคม ได้รับรางวัลชนะเลิศ การประกวดกิจกรรมร้องเพลงลูกทุ่งไทยส่งเสริมศีลธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในงานส่งเสริมศีลธรรมและประกวดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านพระพุทธศาสนาเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

3) โรงเรียนศรีธาดุพิทยาคม ได้รับรางวัลชนะเลิศ การประกวดสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ ระดับจังหวัด ประจำปีการศึกษา 2558 จากกรมการศาสนา

4) สรุปผลการแข่งขันทักษะวิชาการระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนืองานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 64 ประจำปีการศึกษา 2557

4.1) เหรียญทอง อันดับ 1	จำนวน	1	รายการ
4.2) เหรียญทอง	จำนวน	15	รายการ
4.3) เหรียญเงิน	จำนวน	3	รายการ
4.4) เหรียญทองแดง	จำนวน	1	รายการ
4.5) เข้าร่วม	จำนวน	4	รายการ

5) สรุปผลการแข่งขันทักษะวิชาการระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนืองานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 65 ปีการศึกษา 2558

5.1) เหรียญทอง	จำนวน	12	รายการ
5.2) เหรียญเงิน	จำนวน	2	รายการ
5.3) เหรียญทองแดง	จำนวน	2	รายการ

5.4) เข้าร่วม จำนวน 3 รายการ

6) โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคมมีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2558 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รวม 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้ลำดับที่ 9 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

7) โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคมมีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2558 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รวม 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้ลำดับที่ 5 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

8) โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคมมีผลงานการพัฒนาคุณภาพวิชาการโรงเรียนในฝัน ด้านโรงเรียน ระดับดีเยี่ยม ลำดับที่ 1 งานนำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพ วิชาการและผลงานโรงเรียนในฝัน

9) โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคมได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ 1 การประกวดชมรม TO BE NUMER ONE ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาขั้นพื้นฐาน งานมหกรรมรวมพลคน TO BE ศรีอุตร

3. การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคม

1) นักเรียนโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมประกวดทำต้นประกอบ เพลง “พลเมืองเป็นใหญ่” ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2558

2) นักเรียนโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคมได้เข้าร่วมกิจกรรม ประกวดวาดภาพ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับจังหวัดอุดรธานี จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีการศึกษา 2558

3) โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม เป็นโรงเรียนเครือข่ายยอดพันธมิตรร่วมจัดการเรียน การสอน ด้านอาชีวศึกษา ตามนโยบายเพิ่มปริมาณผู้เรียนของกระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2558

4) ส่งครูให้เป็นวิทยากรการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การใช้ Google Apps เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน” ปีการศึกษา 2558

5) ส่งครูเป็นวิทยากรการอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบ 4 ปีการศึกษา 2558

6) ส่งเป็นวิทยากรโครงการฝึกอบรมบุคลากรทางการลูกเสือระดับผู้นำ ชั้นความรู้ชั้นสูง ณ ค่ายลูกเสือจังหวัดอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2558

7) ส่งครูเป็นคณะกรรมการการตัดสินกีฬานักเรียน นักศึกษา ระหว่างโรงเรียนส่วน ภูมิภาคจังหวัดอุดรธานี ประจำปี 2558

3.6 ความพอใจในการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคมของรองผู้อำนวยการ ครูผู้สอนและนักเรียนโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคมหลังการพัฒนาระบบการบริหารวิชาการ

ตาราง 38 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจการบริหารงานวิชาการ

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) หลังการพัฒนาระบบ

รายการประเมิน	ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. คุณลักษณะของผู้บริหาร			
1) สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการและมาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียน	3.80	.55	มาก
2) กำหนดพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.04	.53	มาก
3) บริหารหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการที่มีคณะกรรมการร่วมกันกำหนดขึ้น	4.08	.60	มาก
4) มีเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน	4.06	.65	มาก
5) กำกับ ติดตามให้ครูสอนอิงเกณฑ์การประเมินที่สอดคล้องกับมาตรฐานและหลักสูตรแกนกลาง	4.02	.64	มาก
6) ผู้บริหารร่วมกับครูวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	3.92	.60	มาก
7) จัดทำแบบประเมินครูและทำการประเมินเป็นระยะเพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน	4.03	.59	มาก
8) ผู้บริหารร่วมกับครูจัดระบบนิเทศและประเมินการเรียนการสอน	4.02	.51	มาก
9) สร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้แก่ครูและนักเรียน	4.09	.51	มาก
10) ติดต่อสื่อสารกับชุมชน กระตุ้นให้ชุมชนสนับสนุนงานวิชาการของโรงเรียน	4.07	.54	มาก
รวม	4.01	.25	มาก

ตาราง 38 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
2. คุณลักษณะของครู			
1) ครูได้รับการพัฒนาและอบรมความรู้ทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	4.03	.54	มาก
2) ครูมีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพได้มาตรฐานตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดไว้	4.08	.53	มาก
3) ครูได้รับการสนับสนุนให้ไปศึกษาดูงานและมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้การทำงานร่วมกัน	3.99	.54	มาก
4) ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายและมีวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	4.00	.51	มาก
5) ครูสามารถประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	4.07	.52	มาก
6) ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน	4.11	.58	มาก
7) ครูมีความสามารถในการประยุกต์ใช้สื่อและอุปกรณ์ช่วยสอน	4.10	.56	มาก
8) ครูมีความมุ่งมั่นและอุทิศเวลาที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียนและโรงเรียนให้ดีขึ้น	4.10	.50	มาก
รวม	4.06	.27	มาก
3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน			
1) สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการตามจินตนาการ	4.01	.56	มาก
2) มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และรอบรู้วิธีการใช้สื่อต่าง ๆ รอบตัว	4.10	.64	มาก
3) มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	4.05	.54	มาก

ตาราง 38 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน			
4) ใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน	3.96	.57	มาก
5) มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	4.01	.64	มาก
6) วางแผนการทำงานดำเนินการจนสำเร็จและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	3.93	.59	มาก
7) ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางานและภูมิใจในผลงานของตนเอง	3.95	.52	มาก
8) มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนสนใจ	4.01	.58	มาก
รวม	4.00	.32	มาก
4. การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา			
1) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างหลากหลาย	4.16	.63	มาก
2) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีความทันสมัย	4.03	.52	มาก
3) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเพียงพอและพร้อมใช้งาน	4.10	.56	มาก
4) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สามารถช่วยแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.96	.57	มาก
5) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สามารถสร้างแรงจูงใจและเร้าความสนใจของผู้เรียน	3.93	.56	มาก
6) สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาสามารถใช้ได้อย่างสะดวก	3.99	.52	มาก
7) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาช่วยเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียน	3.82	.63	มาก

ตาราง 38 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
4. การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา			
8) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษามีคุณค่า มีประโยชน์ ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.93	.57	มาก
9) ครูสามารถเลือกสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	4.04	.55	มาก
10) จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษามีคุณค่า มีประโยชน์ต่อครู	3.90	.58	มาก
รวม	3.99	.30	มาก
5. วิธีการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา			
1) มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพียงพอและพร้อมใช้งานทั้งภายในและภายนอก	3.94	.60	มาก
2) มีแหล่งเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม มีคุณค่า มีประโยชน์ต่อนักเรียนและครู	3.98	.49	มาก
3) มีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน มีหนังสือ และสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลายเพียงพอกับความต้องการของนักเรียนและครู	3.93	.52	มาก
4) มีห้องปฏิบัติการและห้องเรียนคุณภาพทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.05	.44	มาก
5) แหล่งเรียนรู้ที่สร้างความรู้ความคิดวิชาการและประสบการณ์ตรง	3.99	.52	มาก
6) มีแหล่งเรียนรู้เสริมสร้างจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์และสามารถศึกษาได้ตามอัธยาศัย	4.15	.67	มาก
7) มีทะเบียนแหล่งเรียนรู้ และมีการประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้	4.08	.71	มาก
8) มีแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.11	.63	มาก
รวม	4.03	.33	มาก

ตาราง 38 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
6. งบประมาณสนับสนุน			
1) มีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ	3.88	.50	มาก
2) มีการจัดหางบประมาณส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและต่อเนื่อง	3.83	.62	มาก
รวม	3.86	.46	มาก
เฉลี่ยรวม	3.99	.16	มาก

จากตาราง 38 ความพึงพอใจการบริหารงานวิชาการด้านปัจจัยนำเข้า (Input) หลังการพัฒนา ระบบ พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายองค์ประกอบและรายข้อ พบว่า

- 1) องค์ประกอบคุณลักษณะของผู้บริหาร มีความพึงพอใจในระดับมากทั้งในภาพรวมและในรายข้อ
- 2) องค์ประกอบคุณลักษณะของครู เมื่อพิจารณา พบว่า ทั้งในภาพรวมและในรายข้อ มีความพึงพอใจในระดับมาก
- 3) องค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เมื่อพิจารณา พบว่า ทั้งในภาพรวมและในรายข้อ มีความพึงพอใจในระดับมาก
- 4) องค์ประกอบการจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา เมื่อพิจารณา พบว่า ทั้งในภาพรวมและในรายข้อมีความพึงพอใจในระดับมาก
- 5) องค์ประกอบวิธีการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา เมื่อพิจารณา พบว่า ทั้งในภาพรวมและในรายข้อมีความพึงพอใจในระดับมาก
- 6) องค์ประกอบงบประมาณสนับสนุน เมื่อพิจารณา พบว่า ทั้งในภาพรวมและในรายข้อ มีความพึงพอใจในระดับมาก

ตาราง 39 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจการบริหารงานวิชาการ
ด้านกระบวนการ (Process) หลังการพัฒนาระบบ

รายการประเมิน	ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา			
1) ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร สภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น	3.89	.58	มาก
2) โครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์	3.83	.67	มาก
3) บริหารจัดการโดยการใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสมและมีการนิเทศการใช้หลักสูตรเป็นประจำ	3.87	.58	มาก
4) มีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรและหลักสูตร มีการปรับปรุง ทุก ๆ 4 ปี	3.79	.56	มาก
5) มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนชุมชน และท้องถิ่น	3.77	.53	มาก
6) มีการบริหารหลักสูตรและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ	3.89	.60	มาก
รวม	3.84	.39	มาก
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้			
1) แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนมีหลากหลาย	3.85	.64	มาก
2) ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน	3.84	.63	มาก
3) มีการนิเทศการเรียนการสอนโดยเน้นการนิเทศ ที่ร่วมมือช่วยเหลือแบบกัลยาณมิตร	3.83	.61	มาก
4) ครูได้รับการพัฒนาเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	3.73	.53	มาก
รวม	3.81	.40	มาก

ตาราง 39 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน			
1) กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา	3.84	.67	มาก
2) ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานสาระ	3.97	.56	มาก
3) การเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนและกิจกรรมการเรียนรู้	4.19	.63	มาก
4) ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	4.03	.73	มาก
5) พัฒนาเครื่องมือวัด และประเมินผลให้ได้มาตรฐานอยู่เสมอ	4.09	.66	มาก
รวม	4.02	.43	มาก
4. การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา			
1) ศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน	4.04	.59	มาก
2) ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน	3.97	.61	มาก
3) จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและพัฒนางานวิชาการ	3.93	.61	มาก
4) ประสานกับสถานศึกษาอื่นในการผลิต จัดหาพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน	3.93	.61	มาก
5) การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน	4.20	.50	มาก
รวม	4.14	.58	มาก

ตาราง 39 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
5. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้			
1) ตรวจสอบแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งในและนอก	3.91	.55	มาก
2) สถานศึกษามีการพัฒนาส่งเสริมแหล่งเรียนรู้สอดคล้องกับ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.93	.52	มาก
3) จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครูบุคคล ชุมชน และ สถานศึกษาอื่น	4.02	.53	มาก
4) จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ โดยการประสานกับสถาบัน บุคคล ชุมชน	3.99	.58	มาก
รวม	3.96	.35	มาก
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา			
1) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้การวิจัย ในชั้นเรียน	3.94	.69	มาก
2) ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพงาน วิชาการแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.98	.60	มาก
3) ประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยในลักษณะภาคี เครือข่ายพัฒนางานทางวิชาการ	3.85	.66	มาก
รวม	3.92	.48	มาก
7. การนิเทศการศึกษา			
1) จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายใน	4.15	.65	มาก
2) ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนอย่าง สม่ำเสมอ	3.97	.76	มาก
3) มีการประเมินผลการนิเทศภายในเป็นระยะ ๆ	4.08	.69	มาก

ตาราง 39 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
7. การนิเทศการศึกษา			
4) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์นิเทศภายในร่วมกับสถานศึกษาอื่น	3.78	.63	มาก
รวม	4.00	.51	มาก
8. การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา			
1) กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของ สพฐ. และสมศ.	4.05	.59	มาก
2) วางแผนการพัฒนาคุณภาพและดำเนินการตามแผน ติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	3.95	.61	มาก
3) ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา	4.06	.62	มาก
รวม	4.02	.44	มาก
เฉลี่ยรวม	3.98	.22	มาก

จากตาราง 39 ความพึงพอใจการบริหารงานวิชาการด้านกระบวนการ (Process) หลังการพัฒนาระบบ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายองค์ประกอบและรายข้อ ปรากฏดังนี้

- 1) องค์ประกอบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เมื่อพิจารณาในภาพรวมและรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก
- 2) องค์ประกอบการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาในภาพรวมและรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก
- 3) องค์ประกอบการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน เมื่อพิจารณาในภาพรวมและรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก
- 4) องค์ประกอบการพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เมื่อพิจารณาในภาพรวมและรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก
- 5) องค์ประกอบการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ เมื่อพิจารณาในภาพรวมและ

รายชื่อ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก

6) องค์ประกอบการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เมื่อพิจารณาในภาพรวมและรายชื่อ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก

7) องค์ประกอบการนิเทศการศึกษา เมื่อพิจารณาในภาพรวมและรายชื่อ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก

8) องค์ประกอบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา เมื่อพิจารณาในภาพรวมและรายชื่อ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก

ตาราง 40 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจการบริหารงานวิชาการ ด้านผลผลิต (Output) หลังการพัฒนาระบบ

รายการประเมิน	ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
ผู้บริหาร/ครู/นักเรียน			
1. ครู และผู้บริหาร มีความพึงพอใจในระบบการบริหารงานวิชาการ	4.00	.62	มาก
2. ครูมีวิสัยทัศน์และมีภาวะผู้นำในการทำงานร่วมกัน	3.90	.56	มาก
3. ผู้บริหารเสริมพลังอำนาจในการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรในโรงเรียน	3.94	.55	มาก
4. ครูมีกระบวนการคิดที่เป็นระบบสามารถเชื่อมโยงกับงานได้	4.07	.61	มาก
รวม	3.98	.34	มาก

จากตาราง 40 ความพึงพอใจการบริหารงานวิชาการด้านผลผลิต (Output) หลังการพัฒนาระบบ องค์ประกอบครู/ผู้บริหาร/นักเรียน พบว่า โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

4. การปรับปรุง (A: Action) โรงเรียนดำเนินการดังนี้

โรงเรียนใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อการปรับปรุง แก้ไขการบริหารงานวิชาการให้ดีขึ้น ดำเนินการ ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา การมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา

การบริหารงานเป็นการมีส่วนร่วมสำรวจสภาพปัจจุบัน การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ในการบริหารงานวิชาการ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดความต้องการของโรงเรียน ชุมชน และมีส่วนในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการนั้น ๆ กลุ่มการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม จะมีการประชุมหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สัปดาห์ละ 1 ครั้งโดยกำหนด ทุกวันจันทร์เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

2) การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการวางแผน การวางแผน การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการการมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย วิธีการ ดำเนินงาน การจัดโครงการและกิจกรรมร่วมกันผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสพร้อมทั้งสนับสนุน การจัดสรรงบประมาณพร้อมอำนวยความสะดวกในด้านอื่น ๆ ตามความจำเป็น หัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้สามารถนำเสนอแนวทางการพัฒนาในการประชุมแต่ละสัปดาห์

3) การมีส่วนร่วมการตัดสินใจ ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และ ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกคนได้ร่วมกันดำเนินการ ประการแรกที่จะต้องกระทำก็คือการกำหนดความต้องการและการจัดลำดับ ความสำคัญในการบริหารจัดการงานด้านวิชาการ ต่อจากนั้นเลือกแนวปฏิบัติและเลือกโครงการกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องมีการตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น มีการตัดสินใจช่วงดำเนินการวางแผน และมีการตัดสินใจในช่วง การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

4) การมีส่วนร่วมการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมการปฏิบัติการ เป็นการเปิด โอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงบุคลากร ในกลุ่มต่าง ๆ ได้ทำงานร่วมกันตามแผนที่วางไว้ภายใต้จิตสำนึกที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้เป็นไป ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายและที่ตกลงกันไว้ ในการปฏิบัติงานต้องอาศัยความร่วมมือจากองค์กรอื่น เพื่อร่วมการปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ ให้ประสบความสำเร็จ

5) การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล การมีส่วนร่วมในการติดตามผล และประเมินผลในรูปของคณะกรรมการในงานวิชาการระบบต่าง ๆ ที่ได้รับผิดชอบ มีการร่วมคิดและ ร่วมกันปฏิบัติจะทำให้ทราบความก้าวหน้าของการบริหารจัดการงานวิชาการทุกระบบ การปฏิบัติงาน ทราบปัญหาอุปสรรคเพื่อมาร่วมกันคิดหาทางแก้ปัญหา ทำให้มีความเข้มแข็งและสามารถปฏิบัติงานได้ อย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาขององค์กรอย่างต่อเนื่อง

6) การมีส่วนร่วมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมเผยแพร่และ ประชาสัมพันธ์ ภารกิจของสถานศึกษา ดำเนินการแบบมีส่วนร่วมในการนำระบบการบริหารงาน วิชาการไปใช้ เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ทุกหน่วยงานได้รับทราบภารกิจของสถานศึกษา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีการดำเนินการ
3. สรุปผล
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อศึกษาผลการนำระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นไปใช้

2. วิธีการดำเนินการ

การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา และประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยปฏิบัติการ โดยการใช้การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ แบ่งขั้นตอนการดำเนินการเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Systems investigation and Analysis)

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสังเคราะห์ เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้องค์ประกอบของระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

2. การประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา” ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีค่าความสอดคล้องระหว่างประเด็น ข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ระหว่าง 0.8–1.00 ซึ่งแบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นรายการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบที่เห็นสมควรนำมา กำหนดไว้ในระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทาง ในการดำเนินการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ประสบผลสำเร็จ โดยให้ แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

3. สำนวจความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะระบบการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการร่างระบบ โดยประชากร ในการศึกษา ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,234 แห่ง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) แล้วสุ่ม ตัวอย่างโรงเรียนตามสัดส่วน โดยใช้เทคนิคการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling technique) ได้สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 331 แห่ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ตอบแบบสอบถาม 662 คน ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารและครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะ ระบบการบริหารงานวิชาการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาประสบการณ์ทำงาน และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามประเด็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Output)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตรวจสอบและวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ พบว่า แบบสอบถามมีค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับกรอบการสร้างแบบสอบถาม (IOC) ระหว่าง 0.8–1.00 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมส่วนใหญ่สูงกว่า 0.20 ได้ค่าอำนาจจำแนกด้านสภาพปัจจุบัน ตั้งแต่ 0.22–0.94 และค่าอำนาจจำแนกด้านปัญหาหระหว่าง 0.21–0.80 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัญหาทั้งฉบับ เท่ากับ 0.94

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 331 แห่ง ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 662 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 552 ฉบับ จากสถานศึกษา 276 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 83.38 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนแล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ส่วนข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open end) นำมาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์แล้วจำแนกเป็นประเด็นตามกรอบแนวคิดการวิจัย และวิเคราะห์โดยการสังเคราะห์ข้อความโดยการสร้างข้อสรุปจากเนื้อหาของแบบประเมิน (Content analysis)

ระยะที่ 2 การออกแบบระบบและตรวจสอบระบบ (Systems design and Verification) การออกแบบระบบและการตรวจสอบระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 3 โรงเรียน โดยเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ โรงเรียนจักรคำคณาทร โรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาคาร และโรงเรียนวังสามหมอวิทยาคาร เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการและครูผู้สอน สังเกตการดำเนินการและวิธีการปฏิบัติจริง และการศึกษาเอกสาร

2. การออกแบบระบบ (Systems design) ผู้วิจัยนำผลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ การศึกษาระบบการบริหารงานวิชาการจากโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) และจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะมาเป็นแนวทางในการร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ประกอบด้วย 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) 2) กระบวนการ (Process) 3) ผลผลิต (Output) 4) ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

3. การตรวจสอบระบบ (System verification) นำร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ประเมินร่างระบบ และประเมินร่างคู่มือการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

เครื่องมือที่ใช้ในการร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม เป็นแบบประเมินซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ และเป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติม ผลการประเมินร่างระบบผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 5 ด้าน ด้านเนื้อหาสาระของระบบ ด้านความเป็นไปได้ของระบบ ด้านความเหมาะสมของระบบ ด้านความถูกต้องของระบบ ด้านประโยชน์การนำไปใช้ระบบ และมีแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

ระยะที่ 3 การนำระบบไปใช้และศึกษาผลการใช้ (System implementation and Evaluation)

การนำระบบไปใช้และศึกษาผลการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. นำระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้นและได้รับการประเมินระบบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปใช้

2. ศึกษาผลจากการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 ศึกษาผลการใช้การดำเนินงานของโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเก็บข้อมูลเพื่อสะท้อนผลการดำเนินการจากการวิเคราะห์เอกสารรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม แผนกลยุทธ์โรงเรียน รายงานการประเมินสรุปแผนงานและโครงการเมื่อสิ้นปีการศึกษา เพื่อสรุปผลกระบวนการทำงานของระบบ ได้แก่ คุณภาพนักเรียน ประกอบไปด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นเรียน ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน และสมรรถนะที่สำคัญของนักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

2.2 ประเมินความพึงพอใจ ของผู้เกี่ยวข้องกับการนำระบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้โดยประเมินผลความสำเร็จตามองค์ประกอบ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Output) โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ซึ่งมีค่า IOC ระหว่าง 0.8–1.00 มีค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความพึงพอใจอยู่ระหว่าง 0.22–0.89 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด เท่ากับ 0.96 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการประเมินประกอบด้วย ผู้บริหาร (รองผู้อำนวยการ) จำนวน 1 คน ครู จำนวน 15 คน และนักเรียน จำนวน 303 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 319 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

3. สรุปผล

การวิจัยครั้งนี้สรุปผลได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้ามีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวม และรายด้านมีปัญหาอยู่ในระดับมาก

2. ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบของระบบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ประกอบด้วย

2.1 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย

- 1) คุณลักษณะของผู้บริหาร
- 2) คุณลักษณะของครู
- 3) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
- 4) การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 5) การจัดแหล่งเรียนรู้ทางการศึกษา
- 6) งบประมาณสนับสนุน

2.2 ด้านกระบวนการ (Process) ประกอบด้วย

- 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

- 3) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
- 4) การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 5) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 7) การนิเทศการศึกษา
- 8) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

2.3 ด้านผลผลิต (Output) ประกอบด้วย

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น
- 2) ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียนสูงขึ้น
- 3) นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

- 4) นักเรียนมีผลการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

- 5) นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551

- 6) นักเรียนมีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

- 7) ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีความพึงพอใจในระบบการบริหารงานวิชาการ

ของโรงเรียน

2.4 ด้านข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ประกอบด้วย

- 1) การรายงานผลและข้อเสนอแนะ
- 2) การปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

ระบบการบริหารงานวิชาการเป็นหน่วยระบบ (A system) ประกอบไปด้วยหน่วยระบบย่อย (Subsystem units) 8 หน่วยระบบ แต่ละหน่วยของระบบย่อยเป็นหน่วยทำงาน (Work unit) มีวิธีการทำงานดังนี้

หน่วยระบบย่อยที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีวิธีปฏิบัติดังนี้

1) ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร สำนวณสภาพปัญหา ความจำเป็น ความต้องการและของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น โดยแต่งตั้งคณะกรรมการหลักสูตร ประชุมการจัดทำหลักสูตร และมีภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำท้องถิ่น ผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ พระสงฆ์

2) กำหนดจุดมุ่งหมาย คัดเลือกเนื้อหาสาระการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์ การเรียนที่สอดคล้องวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จัดทำเป็นหลักสูตร

สถานศึกษา กำหนดโครงสร้างหลักสูตรตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ตรงตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ให้เป็นหลักสูตรระดับท้องถิ่นที่สอดคล้องตรงตามความต้องการของชุมชน ความจำเป็นของสถานศึกษาสังคมชุมชนและท้องถิ่น

3) บริหารจัดการโดยการใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสมและมีการนิเทศการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยการรายงานการใช้หลักสูตร ประเมินการใช้หลักสูตร ประชุมประเมินการใช้หลักสูตรและนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร

4) ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร และหลักสูตรมีการปรับปรุงเป็นระยะทุก ๆ 4 ปี หรือปรับตามนโยบาย สพฐ. หรือ สพม.

หน่วยระบบย่อยที่ 2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีวิธีปฏิบัติดังนี้

1) จัดหาและมีการใช้แหล่งเรียนรู้หลากหลายทั้งภายในและภายนอก มีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนมีทะเบียนสื่อแหล่งเรียนรู้ภายใน มีแบบบันทึกการใช้แหล่งเรียนรู้

2) ให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน มีการศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีการวัดแวว มีการแบ่งกลุ่มความสนใจตามความถนัด มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก

3) พัฒนาครูและผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง พัฒนาโดยการอบรมสัมมนา พัฒนาโดยใช้สื่อ เอกสาร วิทยุทัศน์ ใช้สื่อทางไกล อบรมพัฒนาคุณภาพด้วยระบบ e-training

4) มีการนิเทศการเรียนการสอน โดยเน้นการนิเทศช่วยเหลือแบบกัลยาณมิตร มีแผนการนิเทศ มีกิจกรรมนิเทศ มีการนิเทศตามปฏิทิน มีการประเมินนิเทศและรายงานผล และมีการนำไปปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

หน่วยระบบย่อยที่ 3 การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มีวิธีปฏิบัติ ดังนี้

1) ศึกษากำหนดกฎระเบียบการวัดและประเมินผลและมีการวัดและประเมินผลเพื่อศึกษาผู้เรียน โดยจัดทำคู่มือการวัดประเมินผลของโรงเรียน มีการวัดประเมินผลของ สพฐ. สมศ. สพม.

2) ให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนและกิจกรรมการเรียนรู้ มีการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ผู้เรียน มีการทำกำหนดการสอน มีแผนการสอน ผลการเรียนรู้ สอนตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ และกิจกรรม มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงที่สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้

3) พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลอยู่เสมอ ดำเนินการโดยมีการประชุม แลกเปลี่ยนการจัดทำเครื่องมือ มีนโยบายการวัดด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่น มีการประชุมประจำเดือน

ประชุมวิชาการ ประชุมหลักสูตรและมีการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลทุกกลุ่มสาระเข้าอบรม เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล

4) ให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยดำเนินการแต่งตั้ง คณะกรรมการวิชาการฝ่ายวัดและประเมินผลมีการตรวจเครื่องมือวัดและประเมินผล มีการดำเนินการ วัดและประเมินผลจริงทุกภาคเรียน ทุกปี

หน่วยระบบย่อยที่ 4 การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีวิธีปฏิบัติ ดังนี้

1) ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน โดยการสำรวจสภาพการใช้สื่อ ความต้องการในการใช้สื่อ จัดสื่อให้ตรงความต้องการและใช้สื่อเหมาะสม กับผู้เรียน

2) จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและ ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน จัดหาตามนโยบาย จัดหาตามงบประมาณ จัดหาตามการบริจาค/ การระดมทุน

3) ประสานกับสถานศึกษาอื่นในการผลิต จัดหาพัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ประสานงานติดต่อเครือข่าย สพม. สพฐ.

4) มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน โดยการใช้สื่อ ใช้ทุกชั้นเรียนทุกกลุ่มสาระ กำหนดตารางการใช้ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องสมุด ห้องศูนย์สื่อ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้

5) ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน โดยมีการใช้แบบบันทึกการใช้สื่อ มีข้อมูลการใช้สื่อ มีการประเมินผลการใช้สื่อ

หน่วยระบบย่อยที่ 5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ มีวิธีปฏิบัติดังนี้

1) สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งในและนอก สถานศึกษา สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการสำรวจ มีการลงทะเบียนแหล่งเรียนรู้ จัดหารายชื่อ วิทยากรภายนอก (ภูมิปัญญาท้องถิ่น)

2) จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครู บุคคล ชุมชน และสถานศึกษาอื่น มีหนังสือแจ้งผู้ปกครอง มีการเผยแพร่การประชุม

3) จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ โดยการประสาน กับสถาบัน บุคคล ชุมชน โดยการแต่งตั้ง จัดให้มีครูรับผิดชอบติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน และ ชุมชน

หน่วยระบบย่อยที่ 6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีวิธีปฏิบัติดังนี้

- 1) ศึกษาและมีการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน มีการนิเทศเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน การแจ้งในที่ประชุม มีการศึกษาเพิ่มเติมระดับบุคคล ศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มีการเข้ารับความรู้เพิ่มเติมจากการประชุมของ สพม.จัดอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนให้ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียน
- 2) ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดำเนินการได้โดยการเข้ารับการอบรม การพัฒนาเอกสาร การเชิญวิทยากรให้ความรู้สนับสนุนงบประมาณ
- 3) ประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยในลักษณะภาคีเครือข่ายพัฒนางานทางวิชาการโดยเน้นเครือข่ายนักวิจัย อาจารย์สถาบันอุดมศึกษา สพฐ. สพม. และติดต่อประสานกับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อให้ได้รับการอบรมจากวิทยากรที่ให้ความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ
- 4) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผลงานวิจัยในชั้นเรียน ดำเนินการโดยมีการแลกเปลี่ยนระหว่างเพื่อนครู แลกเปลี่ยนในที่ประชุมประจำเดือน แลกเปลี่ยนในโรงเรียนในเครือข่าย

หน่วยระบบย่อยที่ 7 การนิเทศการศึกษา มีวิธีปฏิบัติดังนี้

- 1) จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในและดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ จัดประชุมชี้แจงการนิเทศ จัดทำแบบการนิเทศ จัดทำแผนการนิเทศ กำหนดกิจกรรมการนิเทศ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ มีการนิเทศภายในภาคเรียน 1-2 ครั้ง มีการกำกับติดตามผลการนิเทศการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ
- 2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การนิเทศภายในร่วมกับสถานศึกษาอื่น โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในที่ประชุม เครือข่ายทางวิชาการ
- 3) ประเมินผลการนิเทศภายในเป็นระยะๆ มีการประเมินผลและรายงานในที่ประชุมประจำเดือนและเมื่อเสร็จสิ้นภาคเรียน และรายงานการนิเทศ

หน่วยระบบย่อยที่ 8 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีวิธีปฏิบัติดังนี้

- 1) กำหนดเป้าหมายความสำเร็จ สร้างเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของ สพฐ.และ สมศ. ประชุมกำหนดเป้าหมายตามมาตรฐาน สพม./สมศ. จัดเตรียมเอกสาร/ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐาน
- 2) วางแผนการพัฒนาคุณภาพและดำเนินการตามแผน ติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในประชุมแต่งตั้งให้มีการจัดทำรายงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา (SAR) กำหนดผู้รับผิดชอบระบบประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่าง

ต่อเนื่อง โดยการจัดประชุมกำหนดผู้รับผิดชอบ มีโครงการพัฒนาสถานศึกษา มีการประเมินตรวจสอบ ปรับปรุงทุกภาคเรียน

3) ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและ พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยประสานเครือข่าย ประสาน ศึกษานิเทศก์และ สพม. ประสานกับคลินิกประกันคุณภาพการศึกษา

3. ผลการประเมินการนำระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ พบว่า

- 1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
- 2) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 กับปีการศึกษา 2558 มีคะแนนเฉลี่ย O-NET เพิ่มขึ้น 2.62 คิดเป็นร้อยละ 7.63 และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2557 กับปีการศึกษา 2558 พบว่า คะแนนเฉลี่ย O-NET เพิ่มขึ้น 5.31 คิดเป็น ร้อยละ 15.62
- 3) นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 4) นักเรียนมีผลการประเมินอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 5) นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551
- 6) นักเรียนมีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21
- 7) ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีความพึงพอใจในการนำระบบไปใช้ โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก

4. อภิปรายผล

ผลการวิจัยการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประเด็น สำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายตามลำดับ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการ พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับปานกลาง ส่วนสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากครูและผู้บริหารเข้าใจ ในการบริหารงานวิชาการ แต่การดำเนินงานในโรงเรียนยังขาดระบบที่ชัดเจนสภาพแวดล้อมไม่เอื้อ งบประมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ Templer (2007) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็น ปัจจัยแรกที่เอื้อต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล หากผู้บริหารเห็นความสำคัญ

มีความตระหนักและคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญยอมส่งผลต่อการกำหนดนโยบายอย่างเป็นระบบที่สำคัญอย่างยิ่งการบริหารงานวิชาการที่เป็นหัวใจผู้บริหาร ผู้บริหารและครูต้องเข้าใจในหลักสูตร มีการวัด การประเมินผล มีการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ภายใน สร้างแรงจูงใจ การเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ ร่วมคิดร่วมทำและร่วมมือกันช่วยแก้ไข ปัญหา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เศรษฐฐิตา เป็รื่องพิชญธรร (2556: 330-334) ได้วิจัยการ พัฒนาระบบการจัดการคุณภาพทั้งองค์กรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะระบบการจัดการคุณภาพ ทั้งองค์กรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

1) สภาพปัจจุบันระบบการจัดการคุณภาพทั้งองค์กรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ระดับปัญหาระบบการ จัดการคุณภาพทั้งองค์กรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ประกอบกับ Smith (1991: 228-A) ได้วิจัยคุณลักษณะระบบโรงเรียน ที่มีประสิทธิภาพในมลรัฐจอร์เจีย พบว่า องค์ประกอบที่มีส่วนสำคัญต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน คือ การวัดและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ การจัดบรรยากาศทางวิชาการ และการมีผู้นำที่เข้มแข็ง การตั้ง ความหวังไว้สูงและการให้ความร่วมมือช่วยเหลือกัน ยังสอดคล้องกับ ไกศษย์กุล เปลรินทร์ (2552: 244- 264) ที่ได้วิจัยการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน การพัฒนานักเรียน การพัฒนาครูและการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ และเพชริน สงค์ประเสริฐ (2550: 189-206) ได้วิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน การพัฒนาทีมงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านภารกิจและขอบข่ายงานวิชาการในสถานศึกษาด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริกุล นามศิริ (2552: 189-216) ได้วิจัยการพัฒนางานวิชาการ ด้วยหลักการบูรณาการในโรงเรียนขนาดเล็ก : การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่า โรงเรียน บ้านบึงฉิม มีการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก รองลงมาเป็นการพัฒนาสื่อการเรียน การสอน การพัฒนาหลักสูตร การวัดผลและประเมินผลและการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และภายนอก สอดคล้องกับ วิภาวดี ชีวะผลาบุรณ์ (2553: 164-168) ได้วิจัยเรื่องรูปแบบการบริหาร วิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร (Effective academic administration model in private elementary school in Bangkok พบว่า ประสิทธิภาพ ของการบริหารวิชาการได้รับอิทธิพลจากนโยบายด้านวิชาการภาวะผู้นำชั้นยอด การสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมกรบริหารวิชาการ สอดคล้องกับ นางลักษณ เรือนทอง

(2550: 162-190) วิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล โดยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล และรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ 1) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารและครูเป็นมืออาชีพ 3) การประกันคุณภาพ การตรวจสอบได้และความน่าเชื่อถือ 4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน 6) เน้นการเรียนการสอน 7) มีความคาดหวังต่อนักเรียนสูง และ 8) รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลเป็นรูปแบบที่ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 8 องค์ประกอบ ซึ่งมีความเหมาะสมถูกต้องเป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

สุรัตน์ ศรีตาเดช (2549: 193) ได้วิจัยการนำเสนอรูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ารูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญทางการบริหาร 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านระบบสังคม ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 4 ประการ ได้แก่ การปรับตัว การบรรลุวัตถุประสงค์ การบูรณาการ และการรักษาแบบแผน 2) องค์ประกอบด้านทักษะการบริหาร ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 9 ประการ ได้แก่ ทักษะเชิงเทคนิค ทักษะเชิงมนุษย์ ทักษะเชิงมโนคติ ทักษะเชิงจริยธรรม ทักษะเชิงวิชาการ ทักษะเชิงเทคโนโลยี ทักษะเชิงการวินิจฉัย ทักษะเชิงการติดต่อสื่อสาร และทักษะเชิงการเมือง 3) องค์ประกอบด้านหน้าที่การบริหาร ประกอบด้วย องค์ประกอบ 7 ประการ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การบังคับบัญชา การนำ การประสานงาน การงบประมาณ และการควบคุม

2. ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผลการวิจัย องค์ประกอบของระบบด้านปัจจัยนำเข้า (Input) คุณลักษณะของผู้บริหาร คุณลักษณะของครู คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน การจัดการกระบวนการ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ การได้รับทรัพยากร องค์ประกอบของระบบ ด้านกระบวนการ (Process) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาและการจัดการกระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษา การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา องค์ประกอบของระบบด้านผลผลิต (Output) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูและผู้บริหาร มีความพึงพอใจต่อระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบของระบบด้านข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

การรายงานผลและข้อเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมชัย หาญกล้า (2545: 412-439) ได้วิจัยการพัฒนาระบบการตรวจติดตามคุณภาพภายในของ สถาบันราชภัฏ พบว่า ระบบการตรวจสอบติดตามคุณภาพภายในของสถาบันราชภัฏที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าของระบบ ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบติดตาม หลักการติดตาม บุคลากรซึ่งทำหน้าที่ผู้ตรวจติดตามและเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจติดตาม 2) องค์ประกอบด้านกระบวนการของระบบ ประกอบด้วย การวางแผน การตรวจติดตาม การดำเนินการตรวจติดตาม การสรุปผลการตรวจติดตาม การประเมินประสิทธิผล การตรวจติดตาม การทบทวนของฝ่ายบริหาร และการปฏิบัติการแก้ไขและติดตามผลการตรวจติดตาม 3) องค์ประกอบด้านปัจจัยส่งออกของระบบ คือ รายงานผลการตรวจติดตามคุณภาพ 4) องค์ประกอบด้านข้อมูลป้อนกลับของระบบ คือ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินประสิทธิผล การตรวจติดตาม การทบทวนของฝ่ายบริหารและการปฏิบัติการแก้ไขและติดตามผลการตรวจติดตาม 5) องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมของระบบ คือ การจัดการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอก สอดคล้องกับ พรเทพ รุ่งแผน (2546: 138-153) ได้วิจัยการพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า 1) รูปแบบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยโครงสร้างหลัก 4 ด้าน คือปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) 2) องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการประเมิน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน เครื่องมือ และเอกสารประกอบการประเมิน ผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน 3) องค์ประกอบด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การวางแผนการประเมินผลการปฏิบัติงาน การสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน การเก็บรวบรวมข้อมูลผลการปฏิบัติงาน การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 4) องค์ประกอบด้านผลผลิต คือ บันทึกสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมทั้งคณะ 5) องค์ประกอบด้านข้อมูลป้อนกลับ ประกอบด้วย ข้อมูลป้อนกลับสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานและข้อมูลป้อนกลับสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 6) จากการนำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้จริง พบว่า องค์ประกอบของระบบ ทุกรายการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและผลการประเมินที่ได้มีมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐาน งานประเมิน ด้านการใช้ประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้องอยู่ในระดับมากทุกด้าน

สิทธิศักดิ์ ชาปฎิ (2551: 163-179) ได้ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพ พบว่า ระบบการบริหารจัดการ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่ประกอบด้วยระบบย่อย ได้แก่ ระบบการดูแล

ช่วยเหลือนักศึกษา ระบบการจัดการเรียนการสอน และระบบกิจกรรมนักศึกษาได้นำทั้ง 3 ระบบนี้
บูรณาการเข้าไปในการบริหารจัดการ สอดคล้องกับ ไอลตา คล้ายสำริด (2551: 160-169) ได้วิจัย
การพัฒนาระบบงานประเมินผลระดับสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนวัดอัยยการาม สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ผลการดำเนินการพัฒนา
ระบบงานประเมินผลระดับสถานศึกษา ได้ระบบย่อยของงานประเมินผลระดับสถานศึกษา 3 ระบบย่อย
ได้แก่ ระบบตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ระบบเทียบโอนผลการเรียนรู้ และระบบการประเมิน
ตัดสินผล สอดคล้องกับ อนงค์ พีชสิงห์ (2553: 207-222) ได้วิจัยการพัฒนากระบวนการบริหาร
ที่มุ่งประสิทธิผลในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ พบว่า ระบบการบริหารที่มุ่งประสิทธิผลในโรงเรียนศึกษา
สงเคราะห์ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบซึ่งมีกระบวนการป้อนกลับในระบบด้วย ดังนี้

1) องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้ามีตัวชี้วัดความสำเร็จ 35 ตัวชี้วัด 2) องค์ประกอบด้านกระบวนการ
ได้แก่ การวิเคราะห์งาน การวางแผนงาน การปฏิบัติงานตามแผน การประเมินผลงานและการสรุป
ผลงาน และ 3) องค์ประกอบด้านผลผลิตมีตัวชี้วัดความสำเร็จ 47 ตัวชี้วัด สอดคล้องกับ กาญจน์
เรืองมนตรี (2547: 217-220) ได้วิจัยองค์ประกอบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารและ
การจัดการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวปฏิรูปการศึกษา : กรณีศึกษา เขตพื้นที่ศึกษา
มหาสารคาม พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะนำไปสู่
ประสิทธิผลการบริหารและการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา ครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่
บุคลิกภาพส่วนตัวของผู้บริหาร ด้านพฤติกรรมกาปฏิบัติ ด้านปัจจัยสนับสนุน องค์ประกอบของ
ภาวะผู้นำดังกล่าวนำไปสู่ประสิทธิผลการบริหารและการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านประสิทธิภาพ
การบริหารจัดการ ด้านความพึงพอใจของครู ด้านคุณภาพนักเรียน และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน
สอดคล้องกับ สวัสดิ์ โพธิวัฒน์ (2547: 182-190) ได้วิจัย การพัฒนาตัวแบบประสิทธิผลการนำนโยบาย
การปฏิรูปการเรียนรู้ไปปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า มีองค์ประกอบ
ประสิทธิผลการนำนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้ไปปฏิบัติในสถานศึกษาโดยภาพรวมมี 2 องค์ประกอบ
ได้แก่ การจัดทำยุทธศาสตร์การเรียนรู้ และการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ตัวแบบประสิทธิผลการนำนโยบาย
การปฏิรูปการเรียนรู้ไปปฏิบัติพฤติกรรมกาเรียนรู้ของนักเรียน ผลการเรียนรู้ ความพึงพอใจในงานของ
ครู และตัวแบบประสิทธิผลรวม องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล การนำนโยบายการปฏิรูป
การเรียนรู้ไปปฏิบัติในสถานศึกษาโดยภาพรวม ได้แก่ การจัดทำยุทธศาสตร์การเรียนรู้ การปรับวัฒนธรรม
องค์กร และการประกันคุณภาพภายในสำหรับอิทธิพลทางอ้อมที่สำคัญที่สุด คือ การพัฒนาเป็นองค์กร
วิชาชีพ

เตือนใจ รักษาพงศ์ (2551: 98-139) ได้วิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อ
การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
ผลจากการศึกษาการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วย
กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ 1) ด้าน

การบริหารงานวิชาการ คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยกิจกรรม การจัดทำแผน การจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ และการนิเทศการสอน

2) ด้านกระบวนการจัดการความรู้ ประกอบด้วย การระบุนโยบาย การพัฒนาความรู้ การสร้างความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันความรู้ และการเรียนรู้ 3) ด้านปัจจัยที่สนับสนุนให้การจัดการความรู้ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ กลยุทธ์ วัฒนธรรม เทคโนโลยี โครงสร้าง และการวัดผล สอดคล้องกับ วาโร เฟ็งสวัสต์ (2549: 111-135) วิจัยเรื่องการพัฒนาตัวแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของประสิทธิผลภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียน พบว่า ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกต 8 ตัวแปร ได้แก่ 1) ความสามารถในการผลิต 2) ความสามารถในการพัฒนาเจตคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับตัว 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน 5) การพัฒนาบุคลากร 6) ความสามัคคีของบุคลากร 7) ความพึงพอใจในงานของบุคลากร และ 8) บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน

3. ผลการประเมินระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านความเหมาะสมของระบบและด้านประโยชน์การนำระบบไปใช้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.1 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จากผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) เมื่อปีการศึกษา 2557 ผลการทดสอบของนักเรียนโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างปีการศึกษา 2557 กับ ปีการศึกษา 2558 พบว่า คะแนนเฉลี่ย O-NET เพิ่มขึ้น 2.62 คิดเป็นร้อยละ 7.63 และของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2557 กับปีการศึกษา 2558 พบว่า คะแนนเฉลี่ย O-NET เพิ่มขึ้น 5.31 คิดเป็นร้อยละ 15.62

3.2 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3 นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน มีสมรรถนะสำคัญ และมีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ตามหลักสูตรแกนกลางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3.4 ครูมีความตระหนัก มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการบริหารงานวิชาการเพิ่มขึ้น ครูมีพัฒนาการในเรื่องการใช้หลักสูตร การใช้สื่อ การวัดผลและประเมินผล มีการจัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในให้หลากหลาย ห้องศูนย์สื่อและเทคโนโลยีทางการสอน ห้องคอมพิวเตอร์

3.5 ความพึงพอใจของผู้บริหาร ครูผู้สอนและนักเรียนต่อระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ภาพรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) มีความพึงพอใจระดับมาก เนื่องจากนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2558 คะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สูงขึ้นกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนปีการศึกษา 2557

4. การสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ความคิดเห็น ความเข้าใจ ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการทำหน้าที่ในการพัฒนาผู้เรียนในข้อมูลการบริหารงานวิชาการ 8 งาน เป็นความคิดเห็นก่อนนำระบบมาใช้และหลังการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

4.1 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

4.1.1 ก่อนใช้ระบบ มีการจัดการเรียนการสอนให้ยึดหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษาเป็นหลัก แต่ไม่ได้นำเอาหลักสูตรมาใช้จริงจังในการจัดการเรียนการสอน ความเข้าใจหลักสูตรแบบกว้าง

4.1.2 หลังใช้ระบบ มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรลงสู่ชั้นเรียนมากขึ้น และสามารถปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน หลักสูตรและตัวชี้วัดมีความชัดเจนยิ่งขึ้น มีการพัฒนาหลักสูตรและมีการนำหลักสูตรมาใช้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน

4.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

4.2.1 ก่อนใช้ระบบ มีความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ในส่วนของภาพรวม เช่น ต้องมีแผนการจัดการเรียนรู้ มีสื่อ มีการวัดผล ประเมินผล ครูแต่ละคนจัดการเรียนรู้ตามวิธีการของตนเอง จัดกระบวนการเรียนการสอนตามบริบทของนักเรียนและชั้นเรียน สอนแบบกว้าง ๆ ไม่มีกรอบหรือเนื้อหาที่ชี้ชัดสอนตามหนังสือเรียนมากกว่าใช้แผนการจัดการเรียนรู้ หรือมีแผนการจัดการเรียนรู้บางรายวิชาและไม่นำแผนการจัดการเรียนรู้มาใช้อย่างจริงจัง

4.2.2 หลังใช้ระบบ มีการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐาน และตัวชี้วัด มีแผนการจัดการเรียนรู้และนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง จัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการใช้เทคนิควิธีการ หรือนวัตกรรมที่เหมาะสมกับธรรมชาติของสาระนั้น ๆ

4.3 การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

1) ก่อนใช้ระบบ มีการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตร ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นภาคเรียนและรายงานตามบทบาทหน้าที่ ตามกำหนดของหน่วยงาน มีการวัดผลโดยใช้แบบทดสอบเท่านั้น มีการวัดผลโดยใช้ผลงานของนักเรียน (ใบงาน ใบกิจกรรม) เป็นการวัดผลที่ยังไม่ชัดเจน มีการวัดผลที่ไม่หลากหลาย การวัดผล ประเมินผลไม่ครอบคลุมเนื้อหาตามหลักสูตร

2) หลังใช้ระบบ มีความชัดเจนในการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอน

ผลการเรียนมากขึ้น มีการจัดตั้งครูผู้นำฝ่ายวิชาการคอยช่วยเหลือครูแต่ละชั้นและช่วยจัดทำแบบทดสอบและแบบฝึกหัดอย่างเป็นระบบ การวัดผลประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาตามหลักสูตร มีการวัดผลประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง โดยใช้เครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและกลุ่มสาระการเรียนรู้แต่ละรายวิชา มีการวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนรู้เพื่อนำมาปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

4.4 การพัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1) ก่อนใช้ระบบ มีการใช้สื่อน้อย มีสื่อจำนวนจำกัดไม่หลากหลายและไม่ทันสมัย สื่อการเรียนการสอนแบบเดิมไม่น่าสนใจ และไม่เป็นปัจจุบัน การใช้สื่อการสอนไม่เป็นไปตามเนื้อหาเท่าที่ควร และขาดการเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอนที่เป็นระบบ

2) หลังใช้ระบบ มีตารางและทะเบียนการใช้ห้องศูนย์สื่อและมีครูที่รับผิดชอบคอยช่วยเหลือครูที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดความเอื้อเฟื้อในองค์กร ทำให้การใช้สื่อและเทคโนโลยีมีระบบมากขึ้น สื่อที่ใช้มีความเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีสื่อที่หลากหลายทำให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียนและเนื้อหามากขึ้น จัดให้มีการเก็บสื่ออย่างเป็นระบบระเบียบง่ายต่อการนำสื่อมาใช้

4.5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

1) ก่อนใช้ระบบ มีการจัดแหล่งเรียนรู้ตามศักยภาพของโรงเรียน มีแหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอต่อความต้องการของครูผู้สอนและผู้เรียน มีงบประมาณในจัดสร้าง/จัดหาแหล่งเรียนรู้ มีแหล่งเรียนรู้แต่ขาดการนำมาใช้ แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ไม่ตรงตามกลุ่มสาระที่ต้องการศึกษาและไม่มีประสิทธิภาพ

2) หลังใช้ระบบ มีการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น มีการพัฒนาห้องเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้เพิ่มขึ้นมีมุมอ่านหนังสือในห้องเรียน มีห้องสื่อที่ทันสมัย จัดหาสื่อ อุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการเรียนการสอน และจัดทำตารางการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีการพัฒนาและจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้มีความหลากหลายและเอื้อต่อการเรียนการสอนมากขึ้น ส่งผลผู้เรียนได้รับประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้สามารถพัฒนาและแสวงหาความรู้ได้มากยิ่งขึ้น

4.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1) ก่อนใช้ระบบ มีการใช้เทคนิควิธีการเรียนการสอนแบบเดิม ไม่มีการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการวิจัยเพราะเห็นว่ายาก หรือมีความเข้าใจว่าการวิจัยเป็นการนำปัญหาการศึกษาเพื่อหาวิธีการแก้ไข ยังขาดการวิจัยที่เป็นรูปแบบและข้อมูลไม่ค่อยชัดเจน มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน แต่ไม่ค่อยเป็นระบบและต่อเนื่อง

2) หลังการใช้ระบบ ครูให้ความสนใจการทำวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น มีความเข้าใจ มีการบันทึกงานวิจัยไว้เป็นหลักฐานทุกชั้นเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 เรื่อง มีการวิจัยในชั้นเรียน อย่างเป็นระบบมากขึ้น และนำผลการวิจัยมาพัฒนาการเรียนการสอนมีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ที่ตรงกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงและหลากหลาย

4.7 การนิเทศการศึกษา

1) ก่อนใช้ระบบ ผู้นิเทศยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของ การนิเทศ มีการนิเทศแต่ไม่เป็นระบบ ไม่เป็นรูปธรรม ไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นปัจจุบัน วิธีการนิเทศ ที่ไม่หลากหลาย ทำให้ผลการนิเทศไม่เป็นไปตามสภาพที่แท้จริง

2) หลังใช้ระบบ มีการวางแผน กำหนดกิจกรรม จัดทำตารางนิเทศและสมุด นิเทศประจำชั้น มีการนิเทศที่เป็นระบบมากขึ้น สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศไปใช้ในการพัฒนา บุคลากรและสถานศึกษา ผู้นิเทศให้ความสำคัญในการนิเทศศึกษามากขึ้น

4.8 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

1) ก่อนใช้ระบบ ขาดความเข้าใจในวิธีการประเมินผลเพื่อเตรียมการประกัน คุณภาพภายในและการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษา การจัดทำเอกสารไม่เป็นระบบ มีการดำเนินงานตามโครงการตามนโยบายเป็นครั้งคราวไม่เป็นปัจจุบัน

2) หลังใช้ระบบ มีการจัดระบบหมวดหมู่ เพิ่มเอกสารหลักฐานมีการดำเนินงาน อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน จัดทำระบบประกันคุณภาพภายใน

5. ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารได้ร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคณะกรรมการและครูผู้สอน หลังจากการใช้ระบบ พบว่า มีปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการนำระบบไปใช้จริง สรุปได้ดังนี้

5.1 ด้านปัจจัยนำเข้า ระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล คุณลักษณะของ ผู้บริหาร สมรรถนะของครู ลักษณะของนักเรียน การจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้และการได้รับทรัพยากร พบว่า ครูและผู้บริหารยังขาดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่อง ของระบบและการเปลี่ยนแปลงในหลายสิ่งในการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล ในบางครั้ง ซึ่งครูยังมีความเชื่อเดิม ๆ ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง มีครูบางคนมีความคิดว่า เป็นการเสียเวลาและมีงานอื่นที่ต้องทำเป็นการเพิ่มภาระให้ครูมากกว่า ครูต้องเร่งสอนให้ครบเนื้อหา ตามหลักสูตรภายในเวลาอันจำกัด การจัดครูเข้าสอนโดยไม่ตรงกับความรู้ความสามารถและความถนัด ของครู เนื่องจากไม่มีครูที่จบสาขาเฉพาะ เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ แต่จำเป็นต้อง สอนทำให้ครูขาดความมั่นใจและเกิดความกังวลซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา ระบบ

5.2 ด้านกระบวนการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาและการจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษา การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษาการพัฒนากระบวนย่อย 8 ระบบ พัฒนาได้อย่างเต็มที่แต่ต้องปรับกิจกรรมเพื่อให้เข้ากับนโยบาย ของ สพฐ.และ สพม. การเปลี่ยนแปลงห้องกลุ่มงานบริหารวิชาการให้สามารถบริการคณะครู และ ผู้ปกครองที่มาติดต่องานควรเป็นระบบมากกว่าเดิม และระบบการบริหารงานวิชาการ การจัดให้มี ผู้รับผิดชอบแต่ละจุด การปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องเรียน ห้องสมุด การจัดให้มีห้องสื่อเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การจัดให้มีห้องเกียรติยศเพื่อจัดเก็บรวบรวมข้อมูลทางวิชาการ เกียรติบัตร และผลงาน ครูและนักเรียน

5.3 ด้านผลผลิต (Output) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ มีผลการประเมินอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน มีสรรณะสำคัญตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน 2551 มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 กับ ปีการศึกษา 2558 มีคะแนนเฉลี่ย O-NET เพิ่มขึ้น 2.62 คิดเป็นร้อยละ 7.63 และนักเรียนระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2557 กับ ปีการศึกษา 2558 พบว่า คะแนนเฉลี่ย O-NET เพิ่มขึ้น 5.31 คิดเป็นร้อยละ 15.62 ผู้บริหารและครู มีความพึงพอใจในการนำระบบไปใช้ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

5.4 ด้านข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) มีการรายงานผลการพัฒนาระบบ การบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และ ด้านข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) และแต่ละด้านพร้อมทั้งข้อเสนอแนะและ การปรับปรุงแก้ไขในแต่ละจุด ซึ่งยังต้องมีการปรับปรุง และรายงานผลของระบบเพื่อเป็นข้อมูลปรับปรุง ในแต่ละด้านให้ดียิ่งขึ้น เพื่อนำไปใช้ในปีการศึกษาถัดไป ทำให้ครูมีความมั่นใจในระบบยิ่งขึ้น จากการ เริ่มต้นใช้ระบบ คณะครูไม่มีความเชื่อมั่นว่าจะยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ ทำให้ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารได้ข้อคิดที่จะต้องนำระบบการบริหารงานไปใช้อย่างต่อเนื่องและพร้อม แต่งตั้ง กำกับ ติดตาม ทุกคนร่วมมือร่วมใจเป็นหนึ่งเดียวรับรู้และช่วยกันปรับวิธีการและร่วมกันแก้ไข ปัญหา และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และคณะกรรมการ โดยเฉพาะโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนทั้งระบบ การสร้างขวัญและกำลังใจ การสร้างเงื่อนไขทำให้เกิดแรงกระตุ้นและแรงจูงใจ ให้กับนักเรียนและครู

5.5 จากการวิจัยครั้งนี้ นอกจากการได้ระบบงานวิชาการและคู่มือการบริหารงาน วิชาการแล้วสิ่งที่จะทำให้การนำระบบการบริหารงานวิชาการไปใช้ให้ประสบความสำเร็จได้นั้น มีแนวปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง มุ่งมั่นทุ่มเท จริ่งจังและเสียสละ ต้องคิดใหม่ ทำใหม่ มีความกล้า ที่จะเปลี่ยนแปลง ทำให้ประสบความสำเร็จได้ด้วยหลักของการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกส่วน

5. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

เพื่อให้การใช้ระบบเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น ในการที่โรงเรียนจะนำระบบไปใช้พัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ควรมีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

1.1 การที่จะนำระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้นั้น ผู้บริหารและครูผู้สอนจะต้องเข้าใจระบบอย่างถ่องแท้ โดยเฉพาะการดำเนินงานของระบบย่อยทั้ง 8 ระบบ การดำเนินงานต้องทำอย่างจริงจัง จริงใจ มีความมุ่งมั่นเสียสละ มีการเปลี่ยนแปลงแนวคิด คิดใหม่ ทำใหม่ เพื่อจะขับเคลื่อนการทำงานให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ

1.2 ผู้บริหารควรกระตุ้นและสร้างความตระหนักให้กับครู นักเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ เพื่อให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโดยการเพิ่มกิจกรรมการพัฒนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ

1.3 การนำระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้นั้น จะต้องมี ความยืดหยุ่น สามารถบูรณาการให้เข้ากับบริบทของการทำงานในทุกระบบย่อยของงานวิชาการได้

1.4 การที่จะนำระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้นั้น นอกจากจะสร้างความตระหนักให้กับครูและนักเรียนแล้ว ยังต้องสร้างความตระหนัก ความเข้าใจ ความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกภาคส่วน ให้เห็นความสำคัญ ในการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาที่จะนำระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคมไปใช้ อาจมีความแตกต่างด้านวัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม ของชุมชนและผู้ปกครอง อาจเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาระบบการบริหารงาน วิชาการที่มีประสิทธิผลได้

1.5 การนำระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ต้องดำเนินการ ตามคู่มือการใช้ระบบการบริหารงานให้ครบทุกขั้นตอน เพื่อจะได้พัฒนาครูและนักเรียนไปพร้อมกัน ทั้งโรงเรียน และควรมีการปรับปรุงกิจกรรมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของของสถานศึกษา แต่ละแห่ง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาวิจัยเชิงลึกในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนในแต่ละหน่วยระบบย่อยของการบริหารงานวิชาการในแต่ละด้าน
- 2.2 ควรศึกษาทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมกับสถานศึกษา
- 2.3 ควรศึกษาทำการวิจัยวิเคราะห์เพื่อหาตัวบ่งชี้ระบบการจัดการคุณภาพทั้งองค์กร
- 2.4 ควรศึกษาโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเจาะลึกโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practices) ว่ามีกลไกอย่างไรที่ทำให้โรงเรียนเกิดความเป็นเลิศในด้านคุณภาพได้
- 2.5 ควรศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อผลการเรียนรู้ของนักเรียน

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 1) ดร.สมเจษฎ์ ศรีสมจักร์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) อาจารย์ ดร.ธัญญธร ศรีวิเชียร อาจารย์ประจำคณะการบัญชีและการจัดการ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 3) ดร.วิจิตรา โคตรบัญชา ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 4) ดร.พายุพงศ์ พายุหะ ตำแหน่ง ครู วิทย์ฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนจันทบุษยาอนุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27
- 5) ดร.ศรีนวล ศรีหรั่ง ตำแหน่ง ครู วิทย์ฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนศรีธาตุนิเทศน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

ที่ ศธ ๐๔๒๕๐.๔๐/ว ๒๘๙

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
๔๑๒๓๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบ
การบริหารงานวิชาการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
เพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ จำเป็นต้องมี
ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อนึ่งทางโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม พิจารณาเห็นว่าดร.สมเจษฎ์ ศรีสมจักร ผู้อำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 เป็นบุคคลมีความรู้ ความสามารถ และมี
ประสบการณ์เป็นอย่างดี เหมาะสมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรองผลงานทางวิชาการดังกล่าว
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรองผลงานทางวิชาการ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับ
จะได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ท่านเสนอแนะต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ที่ ศธ ๐๔๒๕๐.๔๐/ว ๒๘๙

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
๔๑๒๓๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบ
การบริหารงานวิชาการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน คณบดีคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
เพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ จำเป็นต้องมี
ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อนึ่งทางโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม พิจารณาเห็นว่า ดร.ธัญญธร ศรีวิเชียร อาจารย์ประจำ
คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นบุคคลมีความรู้ ความสามารถ และมี
ประสบการณ์เป็นอย่างดี เหมาะสมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรองผลงานทางวิชาการดังกล่าว
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในหน่วยงานของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรองผลงาน
ทางวิชาการ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับ จะได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ท่านเสนอแนะต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ที่ ศธ ๐๔๒๕๐.๔๐/ว ๒๘๘

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
๔๑๒๓๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบ
การบริหารงานวิชาการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
เพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ จำเป็นต้องมี
ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อนึ่งทางโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม พิจารณาเห็นว่า ดร.วิจิตรา โคตรบัญชา ผู้อำนวยการกลุ่ม
นโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เป็นบุคคลมีความรู้
ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี เหมาะสมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรองผลงาน
ทางวิชาการดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในหน่วยงานของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
ในการกลั่นกรองผลงานทางวิชาการ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับ จะได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ท่านเสนอแนะต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ที่ ศธ ๐๔๒๕๐.๔๐/ว ๒๘๙

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
๔๑๒๓๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบ
การบริหารงานวิชาการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนจันทบุษยกษาอนุสรณ์

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
เพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ จำเป็นต้องมี
ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อนึ่งทางโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม พิจารณาเห็นว่า ดร.พายุพงษ์ พายุหะ ตำแหน่ง ครู
วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนจันทบุษยกษาอนุสรณ์ เป็นบุคคลมีความรู้ ความสามารถ
และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี เหมาะสมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรองผลงานทางวิชาการดังกล่าว
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในหน่วยงานของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรองผลงาน
ทางวิชาการ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับ จะได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ท่านเสนอแนะต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี

ที่..... วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบ

การบริหารงานวิชาการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน ดร. ศรีนวล ศรีหรั่ง

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
เพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ จำเป็นต้องมี
ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อนึ่งทางโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม พิจารณาเห็นว่า ดร. ศรีนวล ศรีหรั่ง เป็นบุคคล
มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี เหมาะสมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรอง
ผลงานทางวิชาการดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรองผลงาน
ทางวิชาการ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับ จะได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ท่านเสนอแนะต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือ

ผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาคุณภาพของแบบสอบถาม เรื่อง สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 1) นายสุจินต์ ขาวแก้ว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษา
เชี่ยวชาญ โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
- 2) นายเล็ก ขมื่นเขียว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษา
เชี่ยวชาญ โรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19
- 3) นายธีระวุฒิ พิทักษ์ชน ตำแหน่ง ศึกษาานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
- 4) ดร.อดุลย์เดช ฐานะ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ วิทยฐานะรองผู้อำนวยการ
สถานศึกษาเชี่ยวชาญ โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
- 5) ดร.อรรถกร เกสรแก้ว ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ที่ ศธ ๐๔๒๕๐.๔๐/ว ๒๙๐

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
๔๑๒๓๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญกลั่นกรองผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอุดรพิทยานุกูล

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม เพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้ จำเป็นต้องมี ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อนึ่งทางโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม พิจารณาเห็นว่า นายสุจินต์ ขาวแก้ว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล เป็นบุคคลมีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี เหมาะสมเป็นผู้เชี่ยวชาญในการกลั่นกรองผลงานทางวิชาการดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการกลั่นกรองผลงานทางวิชาการ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับ จะได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ท่านเสนอแนะต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ที่ ศธ ๐๔๒๕๐.๔๐/ว ๒๙๐

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
๔๑๒๓๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญกลั่นกรองผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาคาร

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม เพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้ จำเป็นต้องมี ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อนึ่งทางโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม พิจารณาเห็นว่า นายเล็ก ขมินเขียว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ โรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาคาร เป็นบุคคล มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี เหมาะสมเป็นผู้เชี่ยวชาญในการกลั่นกรอง ผลงานทางวิชาการดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการกลั่นกรอง ผลงานทางวิชาการ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับ จะได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ท่านเสนอแนะต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ที่ ศธ ๐๔๒๕๐.๔๐/ว ๒๙๐

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
๔๑๒๓๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญกลั่นกรองผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม เพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้ จำเป็นต้องมี ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อนึ่งทางโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม พิจารณาเห็นว่า นายธีระวุฒิ พิทักษ์ชน ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 เป็นบุคคล มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี เหมาะสมเป็นผู้เชี่ยวชาญในการ กลั่นกรองผลงานทางวิชาการดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในหน่วยงานของท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในการกลั่นกรองผลงานทางวิชาการ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับ จะได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ท่าน เสนอแนะต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ที่ ศธ ๐๔๒๕๐.๔๐/ว ๒๙๐

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
๔๑๒๓๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญกลั่นกรองผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิชยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม เพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้ จำเป็นต้องมี ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อนึ่งทางโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม พิจารณาเห็นว่า ดร.อดุลย์เดช ฐานะ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ วิชยฐานะรองผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน เป็นบุคคล มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี เหมาะสมเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการกลั่นกรองผลงานทางวิชาการดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในหน่วยงานของท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในการกลั่นกรองผลงานทางวิชาการ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับ จะได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ท่าน เสนอแนะต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ที่ ศธ ๐๔๒๕๐.๔๐/ว ๒๙๐

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
๔๑๒๓๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญกลั่นกรองผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิชยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม เพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้ จำเป็นต้องมี ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อนึ่งทางโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม พิจารณาเห็นว่า ดร.อรรถกร เกสรแก้ว ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน เป็นบุคคล มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี เหมาะสมเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการกลั่นกรองผลงานทางวิชาการดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในหน่วยงานของท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในการกลั่นกรองผลงานทางวิชาการ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับ จะได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ท่านเสนอแนะต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

รายงานผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างระบบการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญหรือเชี่ยวชาญพิเศษตรวจสอบความเหมาะสมของ
ร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

- 1) อาจารย์ ดร.ธัญญธร ศรีวิเชียร อาจารย์ประจำคณะการบัญชีและการจัดการ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 2) ดร.วิจิตรา โคตรบัญชา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผนสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
- 3) ดร.ศรินทร์ ศรีหรั่ง ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20
- 4) ดร.พันธ์เทพ พัฒนจรัสพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลจรัสพันธ์ อำเภอสูงเนิน
จังหวัดนครราชสีมา
- 5) ดร.สุชญา อุตรมาตย์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนกีฬากลางการบริหารส่วนจังหวัด
ร้อยเอ็ด วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
- 6) ดร.วิภา สายรัตน์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนโคกมะลิวิทยา
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3
- 7) ดร.สมเจษฎ์ ศรีสมจักร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 20
- 8) นายเล็ก ขมื่นเขียว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ
โรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19
- 9) นายธีระวุฒิ พิทักษ์ชน ศึกษาพิเศษเชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 20

ที่ ศธ ๐๔๒๕๐.๔๐/ว ๒๙๑

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
๔๑๒๓๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างระบบการ
บริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน คณะบดีคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
เพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ จำเป็นต้องมี
ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อนึ่งทางโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม พิจารณาเห็นว่า ดร.ธัญญธร ศรีวิเชียร อาจารย์ประจำ
คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นบุคคลมีความรู้ ความสามารถ และมี
ประสบการณ์เป็นอย่างดี เหมาะสมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรองผลงานทางวิชาการดังกล่าว
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในหน่วยงานของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรองผลงาน
ทางวิชาการ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับ จะได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ท่านเสนอแนะต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ที่ ศธ ๐๔๒๕๐.๔๐/ว ๒๙๑

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
๔๑๒๓๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างระบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม เพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ จำเป็นต้องมี ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อนึ่งทางโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม พิจารณาเห็นว่า ดร.วิจิตรา โคตรบัญชา ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เป็นบุคคลมีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี เหมาะสมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรองผลงานทางวิชาการดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในหน่วยงานของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรองผลงานทางวิชาการ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับ จะได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ท่านเสนอแนะต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี

ที่..... วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างระบบ
การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต ๒๐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน ดร. ศรีนวล ศรีหรั่ง

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิชยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
เพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้ จำเป็นต้องมี
ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อนึ่งทางโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม พิจารณาเห็นว่า ดร. ศรีนวล ศรีหรั่ง เป็นบุคคล
มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี เหมาะสมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรอง
ผลงานทางวิชาการดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรองผลงาน
ทางวิชาการ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับ จะได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ท่านเสนอแนะต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ที่ ศธ ๐๔๒๕๐.๔๐/ว ๒๙๑

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
๔๑๒๓๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างระบบการ
บริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลจूरิพันธ์

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
เพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ จำเป็นต้องมี
ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อนึ่งทางโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม พิจารณาเห็นว่า ดร.พันธ์เทพ พัฒนจूरิพันธ์ ผู้อำนวยการ
โรงเรียนอนุบาลจूरิพันธ์ เป็นบุคคลมีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี เหมาะสม
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรองผลงานทางวิชาการดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรองผลงานทางวิชาการ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับ จะได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ท่าน
เสนอแนะต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ที่ ศธ ๐๔๒๕๐.๔๐/ว ๒๙๑

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
๔๑๒๓๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างระบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกีฬากลางการบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม เพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ จำเป็นต้องมี ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อนึ่งทางโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม พิจารณาเห็นว่า ดร.สุชญา อุดรมาตย์ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกีฬากลางการบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นบุคคลมีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี เหมาะสมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรองผลงานทางวิชาการดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรองผลงานทางวิชาการ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับ จะได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ท่านเสนอแนะต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ที่ ศธ ๐๔๒๕๐.๔๐/ว ๒๙๑

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
๔๑๒๓๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างระบบการ
บริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโคกมะลิวิทยา

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
เพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ จำเป็นต้องมี
ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อนึ่งทางโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม พิจารณาเห็นว่า ดร.วิภา สายรัตน์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
สถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโรงเรียนโคกมะลิวิทยา เป็นบุคคล
มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี เหมาะสมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรอง
ผลงานทางวิชาการดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรองผลงาน
ทางวิชาการ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับ จะได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ท่านเสนอแนะต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ที่ ศธ ๐๔๒๕๐.๔๐/ว ๒๙๑

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
๔๑๒๓๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างระบบการ
บริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
เพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ จำเป็นต้องมี
ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อนึ่งทางโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม พิจารณาเห็นว่า ดร.สมเจษฎ์ ศรีสมจักร ตำแหน่ง
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ เป็นบุคคลมีความรู้ ความสามารถ
และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี เหมาะสมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรองผลงานทางวิชาการดังกล่าว
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรองผลงานทางวิชาการ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับ
จะได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ท่านเสนอแนะต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ที่ ศธ ๐๔๒๕๐.๔๐/ว ๒๙๑

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
๔๑๒๓๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างระบบการ
บริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาคาร

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
เพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ จำเป็นต้องมี
ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อนึ่งทางโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม พิจารณาเห็นว่า นายเล็ก ขมิ้นเขียว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
วิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ โรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาคาร เป็นบุคคลมีความรู้
ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี เหมาะสมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรองผลงานทาง
วิชาการดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรองผลงานทางวิชาการ
ซึ่งข้อมูลที่ได้รับ จะได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ท่านเสนอแนะต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ที่ ศธ ๐๔๒๕๐.๔๐/ว ๒๙๑

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
๔๑๒๓๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างระบบการ
บริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
เพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ จำเป็นต้องมี
ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินตรวจสอบองค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อนึ่งทางโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม พิจารณาเห็นว่า นายธีระวุฒิ พิทักษ์ชน ศึกษานิเทศก์
เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ กลั่นกรองผลงานทางวิชาการดังกล่าว
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในหน่วยงานของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการกลั่นกรองผลงาน
ทางวิชาการ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับ จะได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ท่านเสนอแนะต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบและประเมินองค์ประกอบ
เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

**แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบและประเมินองค์ประกอบ
เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา” แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับ องค์ประกอบการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structure interview)

จุดมุ่งหมาย

เพื่อประเมินและตรวจสอบองค์ประกอบการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นรายการสัมภาษณ์ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นเพื่อประเมินและตรวจสอบ องค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพิจารณาองค์ประกอบที่เห็นสมควรนำมากำหนดไว้ในระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทาง ในการดำเนินการควรมีเทคนิคและวิธีการใดที่จะทำให้การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ประสบผลสำเร็จ โดยให้แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

ตอนที่ 1 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาองค์ประกอบที่เห็นสมควรนำมากำหนดไว้ในระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์

ชื่อ- นามสกุล ผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....สังกัด.....

วันที่ให้สัมภาษณ์.....สถานที่ให้สัมภาษณ์.....

1. ท่านคิดว่า “ระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ควรประกอบด้วยองค์ประกอบหลักอะไรบ้าง

	เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วย
1) ปัจจัยนำเข้า (Input)	() ()
2) กระบวนการ (Process)	() ()
3) ผลผลิต (Output)	() ()
4) ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)	() ()
5) อื่นๆ (โปรดระบุ).....	() ()
2. ท่านคิดว่าในแต่ละองค์ประกอบหลักควรมีองค์ประกอบย่อยอะไรบ้าง	
1) ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย	
1.1) คุณลักษณะของผู้บริหาร	() ()
1.2) คุณลักษณะของครู	() ()
1.3) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน	() ()
1.4) การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา	() ()
1.5) วิธีการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา	() ()
1.6) งบประมาณสนับสนุน	() ()
1.7) อื่นๆ (โปรดระบุ).....	() ()
2) องค์ประกอบด้านกระบวนการ ประกอบด้วย	
2.1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	() ()
2.2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	() ()
2.3) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน	() ()
2.4) การนิเทศการศึกษา	() ()
2.5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	() ()
2.6) การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	() ()

	เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วย
2.7) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	() ()
2.8) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	() ()
2.9) อื่นๆ (โปรดระบุ).....	() ()
3) องค์ประกอบด้านผลผลิต ประกอบด้วย	
3.1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	() ()
3.2) ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานสูงขึ้น	() ()
3.3) นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน	() ()
3.4) นักเรียนมีผลการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	() ()
3.5) นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน	() ()
3.6) นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	() ()
3.7) ผู้บริหาร ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจ ในระบบการบริหารงานวิชาการ	() ()
3.8) อื่นๆ (โปรดระบุ).....	() ()
4) องค์ประกอบด้านข้อมูลป้อนกลับ ประกอบด้วย	
4.1) การรายงานผล	() ()
4.2) การปรับปรุงแก้ไขพัฒนาระบบ	() ()
4.3) อื่นๆ (โปรดระบุ).....	() ()

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการ
ดำเนินการในการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ
โดยให้แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

1. ท่านคิดว่าโรงเรียนควรมีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้โรงเรียนเกิดคุณภาพตามต้องการ

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่า ในองค์ประกอบที่เป็นกระบวนการหรือหน่วยงาน 8 ระบบย่อย การบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ ควรมีเทคนิคหรือกระบวนการทำงานอย่างไรบ้างที่ทำให้เกิดผลผลิต ผลลัพธ์ที่ต้องการ

2.1) ระบบย่อยการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

2.2) ระบบย่อยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

.....

.....

.....

2.3) ระบบย่อยการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

.....

.....

.....

2.4) ระบบย่อยการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

.....

.....

.....

2.5) ระบบย่อยการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

.....

.....

.....

2.6) ระบบย่อยการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

.....

.....

.....

2.7) ระบบย่อยการนิเทศการศึกษา

.....

.....

.....

2.8) ระบบย่อยการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์

(ธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการ
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - 1) ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการโรงเรียน/ผู้รักษาราชการแทนฯ
 - 2) ครู หมายถึง ครูที่รับผิดชอบหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
3. ข้อมูลที่ได้ในครั้งนี้อยู่จะนำข้อมูลไปใช้เพื่อระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ
4. ขอความกรุณาท่านได้ให้ข้อมูลตามความเป็นจริงและสมบูรณ์ที่สุด เพื่อความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความจริงมากที่สุด

เพศ

1 ชาย

2 หญิง

สถานภาพ

1 ผู้บริหาร

2 ครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ

อายุ

1 ต่ำกว่า 30 ปี

2 30 - 40 ปี

3 41 - 50 ปี

4 51 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและปัญหากระบวนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา

คำชี้แจง : กรุณาอ่านประเด็นคำถามแต่ละข้อโดยละเอียด แล้วพิจารณาตัดสินใจทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหากระบวนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว โดยพิจารณาจากเกณฑ์ต่อไปนี้

สภาพปัจจุบันระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สภาพปัญหากระบวนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา

- 5 หมายถึง มีปัญหาระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีปัญหาระดับมาก
- 3 หมายถึง มีปัญหาระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีปัญหาระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด

ข้อ	สภาพปัจจุบันและปัญหากระบวนการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับความคิดเห็น									
		สภาพปัจจุบัน					สภาพปัญหา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)											
1.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร											
1	สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการและมาตรฐานการเรียนรู้ ของนักเรียน										
2	กำหนดพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ										
3	บริหารหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการที่ คณะกรรมการร่วมกันกำหนดขึ้น										
4	มีเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน										
5	กำกับ ติดตามให้ครูสอนอิงเกณฑ์การประเมิน ที่สอดคล้อง กับมาตรฐานและหลักสูตรแกนกลาง										
6	ผู้บริหารร่วมกับครูวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน										
7	จัดทำแบบประเมินครูและทำการประเมินเป็นระยะเพื่อ ปรับปรุงการปฏิบัติการสอน										
8	ผู้บริหารร่วมกับครูจัดระบบนิเทศและประเมินการเรียน การสอน										
9	สร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้แก่ครูและนักเรียน										
10	ติดต่อสื่อสารกับชุมชน กระตุ้นให้ชุมชนสนับสนุนงาน วิชาการของโรงเรียน										

ข้อ	สภาพปัจจุบันและปัญหากระบวนการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับความคิดเห็น									
		สภาพปัจจุบัน					สภาพปัญหา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.2 คุณลักษณะของครู											
11	ครูได้รับการพัฒนาและอบรมความรู้ทางวิชาการอย่าง สม่ำเสมอและต่อเนื่อง										
12	ครูมีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพได้มาตรฐาน ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดไว้										
13	ครูได้รับการสนับสนุนให้ไปศึกษาดูงานและมีโอกาส แลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้การทำงานร่วมกัน										
14	ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย และมีวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับศักยภาพ ของผู้เรียน										
15	ครูสามารถประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน										
16	ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อใช้ผลการวิจัยในการพัฒนา ผู้เรียน										
17	ครูมีความสามารถในการประยุกต์ใช้สื่อและอุปกรณ์ช่วยสอน										
18	ครูมีความมุ่งมั่นและอุทิศเวลาที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียน และโรงเรียนให้ดีขึ้น										
1.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน											
19	สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/ นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการตามจินตนาการ										
20	มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ รอบตัว										
21	มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และ ตั้งคำถามเพื่อ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม										
22	ใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน										
23	มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ										

ข้อ	สภาพปัจจุบันและปัญหากระบวนการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับความคิดเห็น									
		สภาพปัจจุบัน					สภาพปัญหา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน											
24	วางแผนการทำงานดาเนินการจนสำเร็จและ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้										
25	ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางานและภูมิใจ ในผลงานของตนเอง										
26	มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ที่นักเรียนสนใจ										
1.4 การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา											
27	จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่าง หลากหลาย										
28	จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีความ ทันสมัย										
29	จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่าง เพียงพอและพร้อมใช้งาน										
30	จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สามารถ ช่วยแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล										
31	จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สามารถ สร้างแรงจูงใจและเร้าความสนใจของผู้เรียน										
32	สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาสามารถใช้ได้ อย่างสะดวก										
33	จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาช่วยเพิ่ม โอกาสทางการศึกษาให้นักเรียน										
34	จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษามีคุณค่า มีประโยชน์ ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมี ประสิทธิภาพ										

ข้อ	สภาพปัจจุบันและปัญหากระบวนการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพปัญหา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. ด้านกระบวนการ (Process)											
2.1 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา											
47	ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร สภาพปัญหาและความ ต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น										
48	โครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์										
49	บริหารจัดการโดยใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสมและ มีการนิเทศการใช้หลักสูตรเป็นประจำ										
50	มีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรและหลักสูตรมีการ ปรับปรุง ทุกๆสี่ปี										
51	มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนชุมชน และท้องถิ่น										
52	มีการบริหารหลักสูตรและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มี ประสิทธิภาพ										
2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้											
53	มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนมีหลากหลาย										
54	ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน										
55	มีการนิเทศการเรียนการสอนโดยเน้นการนิเทศ ที่ร่วมมือช่วยเหลือแบบกัลยาณมิตร										
56	ครูได้รับการพัฒนาเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง										

ข้อ	สภาพปัจจุบันและปัญหาระบบการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพปัญหา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.3 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียน											
57	กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและ ประเมินผลของสถานศึกษา										
58	ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลที่สอดคล้อง กับมาตรฐานสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนและ กิจกรรมการเรียนรู้										
59	ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง										
60	พัฒนาเครื่องมือวัด และประเมินผลให้ได้มาตรฐานอยู่เสมอ										
2.4 การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา											
61	ศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อ การเรียนการสอน										
62	ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน										
63	จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและ พัฒนางานวิชาการ										
64	ประสานกับสถานศึกษาอื่นในการผลิต จัดหาพัฒนาและการ ใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน										
65	การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการเรียนการสอน										
2.5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้											
66	สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ทั้งในและนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับภูมิ ปัญญาท้องถิ่น										
67	จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครูบุคคล ชุมชน และ สถานศึกษาอื่น										

ข้อ	สภาพปัจจุบันและปัญหากระบวนการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพปัญหา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. ด้านผลผลิต											
79	ครู ผู้บริหาร มีความพึงพอใจในระบบการบริหาร งานวิชาการ										
80	ครูมีวิสัยทัศน์และมีภาวะผู้นำในการทำงานร่วมกัน										
81	ผู้บริหารเสริมพลังอำนาจในการทำงานให้กับครู และบุคลากรในโรงเรียน										
82	ครูมีกระบวนการคิดที่เป็นระบบสามารถเชื่อมโยงกับงานได้										

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

(ธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา
ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practices)

**แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา
ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practices)**

.....

ผู้ให้สัมภาษณ์

ตำแหน่ง โรงเรียน

เรื่องที่สัมภาษณ์ แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สถานที่

วันที่ เดือน พ.ศ. เริ่มเวลา น. ถึง น.

เกริ่นนำ

ในฐานะที่ท่านมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงในการบริหารโรงเรียน ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในการบริหารงานวิชาการในปัจจุบัน โดยแต่ละด้านควรดำเนินการอย่างไรจึงจะนำไปสู่แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

กระบวนการ (Process) บริหารงานวิชาการ

1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

3. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

.....

.....

.....

.....

4. การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

.....

.....

.....

5. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

.....

.....

.....

6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

.....

.....

.....

7. การนิเทศการศึกษา

.....

.....

.....

8. การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

.....

.....

.....

แบบประเมินร่าง (ร่าง) ระบบการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

แบบประเมิน (ร่าง) ระบบการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

.....

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ใช้สำหรับประเมิน (ร่าง) ระบบการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในประเด็นความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ว่ามีความเหมาะสม
เพียงใดหลังจากที่ท่านได้ศึกษาคู่มือการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้แนบมา
พร้อมแบบประเมินนี้

2. แบบประเมินนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 การประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างระบบการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ - สกุล
2. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง
3. สังกัดหน่วยงาน
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด สาขา
5. ประสบการณ์การทำงาน ปี

ตอนที่ 2 การประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างระบบการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

1. การประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการบริหารงานวิชาการ และคู่มือการบริหารงาน
วิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 (ร่าง) ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ส่วนที่ 2 คู่มือระบบระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. โปรดพิจารณา(ร่าง)ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วโปรดทำ
เครื่องหมาย / ลงในช่องความคิดเห็น ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 1 (ร่าง) ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	องค์ประกอบหลักของระบบประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)					
2.	องค์ประกอบระบบด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย					
	2.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร					
	2.2 คุณลักษณะของครู					
	2.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน					
	2.4 การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา					
	2.5 วิธีการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา					
	2.6 งบประมาณสนับสนุน					
3.	องค์ประกอบด้านกระบวนการ ประกอบด้วย					
	3.1 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา					
	3.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
	3.3 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน					
	3.4 การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
	3.5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้					
	3.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
	3.7 การนิเทศการศึกษา					
	3.8 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา					

ส่วนที่ 2 คู่มือระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ส่วนที่ 1						
1	หลักการและเหตุผล					
2	วัตถุประสงค์และเป้าหมาย					
ส่วนที่ 2						
1	ระบบการบริหารงานวิชาการ					
2	หน่วยย่อยของระบบการบริหารงานวิชาการ					
	2.1 หน่วยย่อยที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา					
	2.2 หน่วยย่อยที่ 2 การพัฒนาและการจัด กระบวนการเรียนรู้					
	2.3 หน่วยย่อยที่ 3 การวัดผลประเมินผลและ เทียบโอนผลการเรียน					
	2.4 หน่วยย่อยที่ 4 การพัฒนาการใช้สื่อและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
	2.5 หน่วยย่อยที่ 5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้					
	2.6 หน่วยย่อยที่ 6 การวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา					
	2.7 หน่วยย่อยที่ 7 การนิเทศการศึกษา					
	2.8 หน่วยย่อยที่ 8 การประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา					

ข้อที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ส่วนที่ 3 การใช้ระบบการบริหารงานวิชาการส่วนที่ 3 การใช้ระบบการบริหารงานวิชาการ						
1	การวางแผน (P: Plan)					
2	การปฏิบัติ (D: Do)					
3	การตรวจสอบ (C:Check)					
4	การปรับปรุง (A:Act)					
ส่วนที่ 4 การประเมินผลการใช้ระบบ						
1	ประเมินผลการใช้ระบบโดยการเปรียบเทียบ					
2	ประเมินผลตามองค์ประกอบและตัวชี้วัด					
3	ประเมินผลตามความพึงพอใจหลักการใช้ระบบ					
ส่วนที่ 5 องค์ประกอบรวมของระบบและคู่มือการใช้ระบบ						
1	ส่วนที่เป็นคำนำคำชี้แจงแก่ผู้ใช้ในการเตรียมตัวหรือเตรียมศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ในการนำระบบไปใช้					
2	จุดมุ่งหมายที่ชัดเจนถึงกลุ่มเป้าหมายที่จะนำไปใช้					
3	ระบบการบริหารงานวิชาการมีความถูกต้องเหมาะสม และชัดเจน					
4	ข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ที่ถูกต้องและเหมาะสม					
5	ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนและเหมาะสม					
6	ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจขั้นตอนต่าง ๆ ของระบบการบริหารงานวิชาการ					
7	คู่มือมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการพัฒนาระบบวิชาการ					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

แบบประเมินความคิดเห็นในการอบรมเชิงปฏิบัติการการบริหารงานวิชาการ

แบบประเมินความคิดเห็นในการอบรมเชิงปฏิบัติการการบริหารงานวิชาการ

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้เป็นการสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ให้ท่านรายการประเมินตามข้อที่กำหนดแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. เนื้อหาสาระที่อบรมตรงกับความต้องการและไม่เคยอบรมมาก่อน					
2. รูปแบบการอบรมไม่น่าเบื่อ ได้ความรู้ แง่คิด และสนุกสนาน					
3. วิทยากรที่ให้ความรู้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการ					
4. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ใช้อบรมเหมาะสม					
5. ความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับการอบรม					
5.1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา					
5.2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
5.3) การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน					
5.4) การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
5.5) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้					
5.6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
5.7) การนิเทศการศึกษา					
5.8) การประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
6. ระยะเวลาในการอบรมเหมาะสม					
7. ความรู้ที่ได้จากการอบรมสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้					
8. สถานที่ที่ใช้ในการอบรมมีความเหมาะสม					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินความคิดเห็นในศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

แบบประเมินความคิดเห็นในศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้เป็นการสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการศึกษาดูงานเกี่ยวกับระบบการบริหารงานวิชาการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ให้ท่านรายการประเมินตามข้อที่กำหนดแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. สถานที่ศึกษาดูงานมีความเหมาะสม สามารถนำมาเป็นแบบอย่างของระบบการบริหารงานวิชาการได้ดี					
2. ครูมีความตระหนักและได้ข้อคิดจากการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพิ่มขึ้น					
3. ครูได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการที่เป็นระบบเพิ่มขึ้น					
4. ครูได้รับประสบการณ์ตรงและเห็นการปฏิบัติจริงในทุกกระบวนการ					
5. วิทยากรแนะนำห้องเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ สามารถอธิบายวิธีการปฏิบัติของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี					
6. ครูสามารถสอบถามข้อมูล ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการได้					
7. ครูได้รับความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับตรงกับความต้องการ					
8. การศึกษาดูงานครั้งนี้คุ้มค่าและมีประโยชน์เหมาะที่จะนำมาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ					
9. ระยะเวลาที่ใช้ศึกษาดูงานมีความเหมาะสม					
10. ประสบการณ์ที่ได้รับและสิ่งที่พบเห็นสามารถนำไปปฏิบัติเป็นแบบอย่างได้					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการนำระบบการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้

**แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการนำระบบการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้ เป็นแบบประเมินเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบคำถามตามความเป็นจริงที่ปรากฏในโรงเรียนของท่านให้ครบทุกประเด็นและทุกด้าน ซึ่งคำตอบเหล่านี้จะนำเสนอผลงานวิจัยในภาพรวม และจะไม่มีผลกระทบเชิงลบต่อตัวท่านและการปฏิบัติงานในหน้าที่ของท่านแต่ประการใด

2. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ได้แก่ รองผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ครูผู้สอนในโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม และนักเรียนโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

3. แบบสอบถามมี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบประเมินเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า Rating Scale 5 ระดับ

5	หมายถึง	มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความพึงพอใจในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความพึงพอใจในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี เมื่อท่านตอบแบบประเมินเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับคืนผู้วิจัยโดยด่วน

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ หน้าข้อความที่ตรงกับความจริงมากที่สุด

เพศ

1□ ชาย

2□ หญิง

สถานภาพ

1□ ผู้บริหาร

2□ ครูผู้สอน

3□ นักเรียน

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

คำชี้แจง : กรุณาอ่านประเด็นคำถามแต่ละข้อโดยละเอียด แล้วพิจารณาตัดสินใจทำเครื่องหมาย

(✓) ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับความพึงพอใจในการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)						
1. คุณลักษณะของผู้บริหาร						
1	สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการและมาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียน					
2	กำหนดพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
3	บริหารหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการที่คณะกรรมการร่วมกันกำหนดขึ้น					
4	มีเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน					
5	กำกับ ติดตามให้ครูสอนอิงเกณฑ์การประเมิน ที่สอดคล้องกับมาตรฐานและหลักสูตรแกนกลาง					

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)						
1. คุณลักษณะของผู้บริหาร						
6	ผู้บริหารร่วมกับครูวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน					
7	จัดทำแบบประเมินครูและทำการประเมินเป็นระยะเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติการสอน					
8	ผู้บริหารร่วมกับครูจัดระบบนิเทศและประเมินการเรียนการสอน					
9	สร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้แก่ครูและนักเรียน					
10	ติดต่อสื่อสารกับชุมชน กระตุ้นให้ชุมชนสนับสนุนงานวิชาการของโรงเรียน					
2. คุณลักษณะของครู						
11	ครูได้รับการพัฒนาและอบรมความรู้ทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง					
12	ครูมีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพได้มาตรฐานตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดไว้					
13	ครูได้รับการสนับสนุนให้ไปศึกษาดูงานและมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้การทำงานร่วมกัน					
14	ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายและมีวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน					
15	ครูสามารถประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน					
16	ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อใช้ผลการวิจัยในการพัฒนาผู้เรียน					
17	ครูมีความสามารถในการประยุกต์ใช้สื่อและอุปกรณ์ช่วยสอน					
18	ครูมีความมุ่งมั่นและอุทิศเวลาที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียนและโรงเรียนให้ดีขึ้น					

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน						
19	สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการตามจินตนาการ					
20	มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ รอบตัว					
21	มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และ ตั้งคำถามเพื่อ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม					
22	ใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน					
23	มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ					
24	วางแผนการทำงานดาเนินการจนสำเร็จและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้					
25	ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางานและภูมิใจในผลงานของตนเอง					
26	มีความรู้สึที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนสนใจ					
4. การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา						
27	จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างหลากหลาย					
28	จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีความทันสมัย					
29	จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเพียงพอและพร้อมใช้งาน					
30	จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สามารถช่วยแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล					
31	จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สามารถสร้างแรงจูงใจและเร้าความสนใจของผู้เรียน					
32	สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาสามารถใช้ได้อย่างสะดวก					

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
4. การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา						
33	จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาช่วยเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียน					
34	จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษามีคุณค่า มีประโยชน์ ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ					
35	ครูสามารถเลือกสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ					
36	จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษามีคุณค่า มีประโยชน์ต่อครู					
5. วิธีการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา						
37	มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพียงพอและพร้อมใช้งานทั้งภายในและภายนอก					
38	มีแหล่งเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม มีคุณค่า มีประโยชน์ต่อนักเรียนและครู					
39	มีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน มีหนังสือ และสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลายเพียงพอกับความต้องการของนักเรียนและครู					
40	มีห้องปฏิบัติการและห้องเรียนคุณภาพทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้					
41	แหล่งเรียนรู้ที่สร้างความรู้ความคิดวิชาการ และประสบการณ์ตรง					
42	มีแหล่งเรียนรู้เสริมสร้างจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และสามารถศึกษาได้ตามอัธยาศัย					
43	มีทะเบียนแหล่งเรียนรู้ และมีการประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้					
44	มีแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น					
6. งบประมาณสนับสนุน						
45	มีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ					
46	มีการจัดหางบประมาณส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและต่อเนื่อง					

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
ด้านกระบวนการ (Process)						
1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา						
47	ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร สภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น					
48	โครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์					
49	บริหารจัดการโดยการใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสมและมีกรณีศึกษาการใช้หลักสูตรเป็นประจำ					
50	มีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรและหลักสูตรมีการปรับปรุงทุกๆปี					
51	มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนชุมชนและท้องถิ่น					
52	มีการบริหารหลักสูตรและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ					
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้						
53	มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนมีหลากหลาย					
54	ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน					
55	มีการนิเทศการเรียนการสอนโดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือแบบกัลยาณมิตร					
56	ครูได้รับการพัฒนาเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน						
57	กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา					
58	ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนและกิจกรรมการเรียนรู้					
59	ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง					
60	พัฒนาเครื่องมือวัด และประเมินผลให้ได้มาตรฐานอยู่เสมอ					
4. การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา						
61	ศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน					
62	ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน					
63	จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและพัฒนางานวิชาการ					
64	ประสานกับสถานศึกษาอื่นในการผลิต จัดหาพัฒนาและการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน					
65	การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน					
5. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้						
66	สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ทั้งในและนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น					
67	จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครูบุคคล ชุมชน และสถานศึกษาอื่น					
68	จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ โดยการประสานกับสถาบัน บุคคล ชุมชน					

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
69	ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้การวิจัยในชั้นเรียน					
70	ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้					
71	ประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยในลักษณะภาคี เครือข่ายพัฒนางานทางวิชาการ					
7. การนิเทศการศึกษา						
72	จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายใน					
73	ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ					
74	ประเมินผลการนิเทศภายในเป็นระยะๆ					
75	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสพการณ์นิเทศภายในร่วมกับสถานศึกษาอื่น					
8. การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา						
76	กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐาน และตัวชี้ วัดของ สพฐ. และสมศ.					
77	วางแผนการพัฒนาคุณภาพและดำเนินการตามแผน ติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
78	ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา					
ด้านผลผลิต (Output)						
78	ครู ผู้บริหาร มีความพึงพอใจในระบบการบริหารงานวิชาการ					
80	ครูมีวิสัยทัศน์และมีภาวะผู้นำในการทำงานร่วมกัน					

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
ด้านผลผลิต (Output)						
81	ผู้บริหารเสริมพลังอำนาจในการทำงานให้กับครู และบุคลากรในโรงเรียน					
82	ครูมีกระบวนการคิดที่เป็นระบบสามารถเชื่อมโยงกับงานได้					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ธีระชัย นนพิภักดิ์

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

ภาคผนวก ค
การหาคุนภาพของเครื่องมือ

ค่าความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) ของแบบสัมภาษณ์

ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบและประเมินองค์ประกอบ

เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. ท่านคิดว่า “ระบบการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ควรประกอบด้วยองค์ประกอบหลักอะไรบ้าง							
1) ปัจจัยนำเข้า (Input)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2) กระบวนการ (Process)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3) ผลผลิต (Output)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4) ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
2. ท่านคิดว่าในแต่ละองค์ประกอบหลัก ควร มีองค์ประกอบย่อยอะไรบ้าง							
1) ด้านปัจจัยนำเข้า							
1.1) คุณลักษณะของผู้บริหาร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
1.2) คุณลักษณะของครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
1.3) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8
1.4) การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และ เทคโนโลยีทางการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
1.5) วิธีการจัดแหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
1.6) งบประมาณสนับสนุน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
2) องค์ประกอบด้านกระบวนการ							
2.1) การพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2.2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2.3) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2.4) การนิเทศการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2.5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2.6) การพัฒนาและใช้สื่อและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2.7) การพัฒนาและส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2.8) การประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3) องค์ประกอบด้านผลผลิต							
3.1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3.2) ผลการทดสอบระดับชาติ ขั้นพื้นฐานสูงขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3.3) นักเรียนมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
3.4) นักเรียนมีผลการอ่านคิดวิเคราะห์ และเขียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3.5) นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
3.6) นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3.7) ผู้บริหาร ครูและนักเรียนมีความ พึงพอใจในระบบการบริหารงานวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4) องค์ประกอบด้านข้อมูลป้อนกลับ							
4.1) การรายงานผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4.2) การปรับปรุงแก้ไขพัฒนาระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ค่าความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence)
 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ
 โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)							
1. คุณลักษณะของผู้บริหาร							
1. สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการและมาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2. กำหนดพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
3. บริหารหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการที่คณะกรรมการร่วมกันกำหนดขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4. มีเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5. กำกับ ติดตามให้ครูสอนอิงเกณฑ์ประเมิน ที่สอดคล้องกับมาตรฐานและหลักสูตรแกนกลาง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6. ผู้บริหารร่วมกับครูวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8
7. จัดทำแบบประเมินครูและทำการประเมินเป็นระยะเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8. ผู้บริหารร่วมกับครูจัดระบบนิเทศและประเมินการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
9. สร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้แก่ครูและนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
10. ติดต่อสื่อสารกับชุมชน กระตุ้นให้ชุมชนสนับสนุนงานวิชาการของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
2. คุณลักษณะของครู							
11. ครูได้รับการพัฒนาและอบรมความรู้ทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
12. ครูมีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพได้มาตรฐานตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
13. ครูได้รับการสนับสนุนให้ไปศึกษาดูงานและมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้การทำงานร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
14. ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย และมีวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
15. ครูสามารถประเมิน ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
16. ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อใช้ผลการวิจัยในการพัฒนาผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
17. ครูมีความสามารถในการประยุกต์ใช้สื่อและอุปกรณ์ช่วยสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
18. ครูมีความมุ่งมั่นและอุทิศเวลาที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียนและโรงเรียนให้ดีขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน							
19. สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการตามจินตนาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
20. มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ รอบตัว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
21. มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
22. ใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้และนำเสนอ ผลงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
23. มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยความภาคภูมิใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
24. วางแผนการทำงานดาเนินการจน สำเร็จและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
25. ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนา งานและภูมิใจในผลงานของตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
26. มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4. การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ทางการศึกษา							
27. จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ทางการศึกษาอย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
28. จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ทางการศึกษาที่มีความทันสมัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
29. จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ทางการศึกษาอย่างเพียงพอและพร้อมใช้งาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
30. จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ทางการศึกษาที่สามารถช่วยแก้ปัญหาความ แตกต่างระหว่างบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
31. จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ทางการศึกษาที่สามารถสร้างแรงจูงใจและเร้า ความสนใจของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
32. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ทางการศึกษาสามารถใช้ได้อย่างสะดวก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
33. จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาช่วยเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
34. จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษามีคุณค่า มีประโยชน์ ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
35. ครูสามารถเลือกสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
36. จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษามีคุณค่า มีประโยชน์ต่อครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5. วิธีการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา							
37. มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพียงพอและพร้อมใช้งานทั้งภายใน และภายนอก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
38. มีแหล่งเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมมีคุณค่า มีประโยชน์ต่อนักเรียนและครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
39. มีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน มีหนังสือและสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย เพียงพอกับความต้องการของนักเรียนและครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
40. มีห้องปฏิบัติการและห้องเรียนคุณภาพทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
41. แหล่งเรียนรู้ที่สร้างความรู้ความคิดวิชาการ และประสบการณ์ตรง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
42. มีแหล่งเรียนรู้เสริมสร้างจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ และสามารถศึกษาได้ตามอัธยาศัย	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
43. มีทะเบียนแหล่งเรียนรู้ และมีการประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
44. มีแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6. งบประมาณสนับสนุน							
45. มีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
46. มีการจัดทางงบประมาณส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ด้านกระบวนการ (Process)							
1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา							
47. ศึกษาวិเคราะห์เอกสารหลักสูตร สภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
48. โครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
49. บริหารจัดการโดยใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสมและมีการนิเทศการใช้หลักสูตรเป็นประจำ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
50. มีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร และหลักสูตรมีการปรับปรุง ทุกๆปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
51. มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนชุมชนและท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
52. มีการบริหารหลักสูตรและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้							
53. มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนมีหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
54. ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ กับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
55. มีการนิเทศการเรียนการสอนโดยเน้น การนิเทศ ที่ร่วมมือช่วยเหลือแบบกัลยาณมิตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
56. ครูได้รับการพัฒนาเพื่อการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียน							
57. กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการ วัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
58. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดและ ประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานสาระการ เรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนและกิจกรรมการ เรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
59. ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดและ ประเมินผลตามสภาพจริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
60. พัฒนาเครื่องมือวัด และประเมินผลให้ ได้มาตรฐานอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4. การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา							
61. ศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้ สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
62. ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ และนวัตกรรม การเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
63. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการ เรียนการสอนและพัฒนางานวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
64. ประสานกับสถานศึกษาอื่นในการผลิต จัดหาพัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
65. การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้							
66. สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาคุณภาพ การศึกษา ทั้งในและนอก สถานศึกษา สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
67. จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ แก่ครูบุคคล ชุมชน และสถานศึกษาอื่น	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
68. จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้ง พัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ โดยการประสานกับ สถาบัน บุคคล ชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา							
69. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนา คุณภาพการศึกษาโดยใช้การวิจัยในชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
70. ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพงานวิชาการแต่ละกลุ่มสาระการ เรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
71. ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์วิจัยในลักษณะภาคีเครือข่ายพัฒนา งานทางวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7. การนิเทศการศึกษา							
72. จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการ เรียนการสอนภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
73. ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการ เรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
74. ประเมินผลการนิเทศภายในเป็นระยะๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
75. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ นิเทศภายในร่วมกับสถานศึกษาอื่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8. การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา							
76. กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมาย ความสำเร็จตามมาตรฐาน และตัวชี้ วัดของ สพฐ. และสมศ.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
77. วางแผนการพัฒนาคุณภาพและ ดำเนินการตามแผน ติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินคุณภาพเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
78. ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา และหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนา ระบบประกันคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ด้านผลผลิต (Output)							
79. ครู ผู้บริหาร มีความพึงพอใจในระบบ การบริหารงานวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
80. ครูมีวิสัยทัศน์และมีภาวะผู้นำในการ ทำงานร่วมกัน	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8
81. ผู้บริหารเสริมพลังอำนาจในการทำงาน ให้กับครูและบุคลากรในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
82. ครูมีกระบวนการคิดที่เป็นระบบ สามารถเชื่อมโยงกับงานได้	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8

ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน
 การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.32	26	0.61
2	0.47	27	0.59
3	0.57	28	0.59
4	0.60	29	0.63
5	0.30	30	0.70
6	0.43	31	0.61
7	0.49	32	0.57
8	0.41	33	0.60
9	0.61	34	0.57
10	0.56	35	0.55
11	0.43	36	0.71
12	0.50	37	0.60
13	0.50	38	0.63
14	0.48	39	0.61
15	0.69	40	0.66
16	0.56	41	0.61
17	0.51	42	0.61
18	0.56	43	0.62
19	0.59	44	0.66
20	0.53	45	0.68
21	0.50	46	0.68
22	0.50	47	0.56
23	0.55	48	0.50
24	0.70	49	0.44
25	0.73	50	0.58

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
51	0.67	67	0.26
52	0.59	68	0.24
53	0.51	69	0.23
54	0.51	70	0.22
55	0.55	71	0.29
56	0.52	72	0.77
57	0.73	73	0.25
58	0.63	74	0.94
59	0.64	75	0.25
60	0.67	76	0.32
61	0.62	77	0.69
62	0.65	78	0.21
63	0.79	79	0.29
64	0.55	80	0.50
65	0.22	81	0.81
66	0.22	82	0.50

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95

ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัญหา
 การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.21	26	0.52
2	0.32	27	0.43
3	0.40	28	0.33
4	0.42	29	0.60
5	0.37	30	0.65
6	0.23	31	0.57
7	0.25	32	0.50
8	0.25	33	0.44
9	0.31	34	0.68
10	0.44	35	0.80
11	0.60	36	0.77
12	0.53	37	0.57
13	0.54	38	0.42
14	0.41	39	0.36
15	0.27	40	0.36
16	0.46	41	0.47
17	0.54	42	0.46
18	0.29	43	0.56
19	0.42	44	0.48
20	0.26	45	0.42
21	0.56	46	0.29
22	0.51	47	0.28
23	0.62	48	0.37
24	0.69	49	0.58
25	0.68	50	0.63

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
51	0.39	67	0.86
52	0.24	68	0.22
53	0.33	69	0.27
54	0.32	70	0.31
55	0.42	71	0.44
56	0.66	72	0.40
57	0.53	73	0.29
58	0.44	74	0.31
59	0.43	75	0.36
60	0.43	76	0.26
61	0.38	77	0.24
62	0.59	78	0.21
63	0.61	79	0.32
64	0.53	80	0.44
65	0.24	81	0.32
66	0.25	82	0.28

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจทั้งฉบับ เท่ากับ 0.94

ค่าความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence)

แบบสอบถามความคิดเห็นของร่างระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ส่วนที่ 1 (ร่าง) ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
		คนที่ 5	คนที่ 4	คนที่ 3	คนที่ 2	คนที่ 1		
1.	องค์ประกอบหลักของระบบประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2.	องค์ประกอบระบบด้านปัจจัยนำเข้าประกอบด้วย							
	2.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	2.2 คุณลักษณะของครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	2.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8
	2.4 การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	2.5 วิธีการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	2.6 งบประมาณสนับสนุน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
		คนที่ 5	คนที่ 4	คนที่ 3	คนที่ 2	คนที่ 1		
3.	องค์ประกอบด้านกระบวนการ ประกอบด้วย							
	3.1 การพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	3.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	3.3 ด้านการวัดผล ประเมินผลและ เทียบโอนผลการเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	3.4 การพัฒนาการใช้สื่อและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	3.5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่ง เรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	3.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	3.7 การนิเทศการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	3.8 การประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4.	องค์ประกอบระบบด้านผลผลิต ประกอบด้วย							
	4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	4.2 ผลการทดสอบระดับชาติขั้น พื้นฐานของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	4.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
		คนที่ 5	คนที่ 4	คนที่ 3	คนที่ 2	คนที่ 1		
	4.4 ผลการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	4.5 สมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	4.6 ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	4.7 ความพึงพอใจในระบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารครู และนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5.	องค์ประกอบด้านข้อมูลป้อนกลับประกอบด้วย							
	5.1 การรายงานผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	5.2 การปรับปรุงแก้ไขพัฒนาระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ส่วนที่ 2 คู่มือระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
		คนที่ 5	คนที่ 4	คนที่ 3	คนที่ 2	คนที่ 1		
ส่วนที่ 1								
1	หลักการและเหตุผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2	วัตถุประสงค์และเป้าหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ส่วนที่ 2								
1	ระบบการบริหารงานวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2	หน่วยระบบย่อยของระบบการบริหารงานวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	2.1 หน่วยระบบย่อยที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	2.2 หน่วยระบบย่อยที่ 2 การพัฒนา และการจัดกระบวนการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	2.3 หน่วยระบบย่อยที่ 3 การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	2.4 หน่วยระบบย่อยที่ 4 การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	2.5 หน่วยระบบย่อยที่ 5 การพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	2.6 หน่วยระบบย่อยที่ 6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	2.7 หน่วยระบบย่อยที่ 7 การนิเทศการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
	2.8 หน่วยระบบย่อยที่ 8 การประกัน คุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
		คนที่ 5	คนที่ 4	คนที่ 3	คนที่ 2	คนที่ 1		
ส่วนที่ 3 การใช้ระบบการบริหารงานวิชาการ								
1	การวางแผน (P: Plan)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2	การปฏิบัติ (D: Do)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3	การตรวจสอบ (C:Check)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4	การปรับปรุง (A:Act)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ส่วนที่ 4 การประเมินผลการใช้ระบบ								
1	ประเมินผลการใช้ระบบโดยการเปรียบเทียบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2	ประเมินผลตามองค์ประกอบและตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3	ประเมินผลตามความพึงพอใจหลักการใช้ระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ส่วนที่ 5 องค์ประกอบรวมของระบบและคู่มือการใช้ระบบ								
1	ส่วนที่เป็นคำนำคำชี้แจงแก่ผู้ใช้ในการเตรียมตัวหรือเตรียมศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ในการนำระบบไปใช้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2	จุดมุ่งหมายที่ชัดเจนถึงกลุ่มเป้าหมายที่จะนำไปใช้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3	ระบบการบริหารงานวิชาการมีความถูกต้องเหมาะสม และชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4	ข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ที่ถูกต้องและเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5	ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนและเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6	ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจขั้นตอนต่างๆ ของระบบการบริหารงานวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7	คู่มือมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการพัฒนาระบบวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ค่าความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence)

แบบสอบถามความพึงพอใจในการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)							
1. คุณลักษณะของผู้บริหาร							
1. สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการและ มาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2. กำหนดพฤติกรรมการสอนของครู ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3. บริหารหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐาน ทางวิชาการที่คณะกรรมการร่วมกันกำหนดขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4. มีเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งในและนอก โรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5. กำกับ ติดตามให้ครูสอนอิงเกณฑ์ การประเมิน ที่สอดคล้องกับมาตรฐานและ หลักสูตรแกนกลาง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6. ผู้บริหารร่วมกับครูวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8
7. จัดทำแบบประเมินครูและทำการ ประเมินเป็นระยะเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติ การสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8. ผู้บริหารร่วมกับครูจัดระบบนิเทศ และประเมินการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
9. สร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้แก่ครู และนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
10. ติดต่อสื่อสารกับชุมชน กระตุ้นให้ ชุมชนสนับสนุนงานวิชาการของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
2. คุณลักษณะของครู							
11. ครูได้รับการพัฒนาและอบรมความรู้ทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
12. ครูมีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพได้มาตรฐานตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
13. ครูได้รับการสนับสนุนให้ไปศึกษาดูงานและมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้การทำงานร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
14. ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย และมีวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
15. ครูสามารถประเมิน ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
16. ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อใช้ผลการวิจัยในการพัฒนาผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
17. ครูมีความสามารถในการประยุกต์ใช้สื่อและอุปกรณ์ช่วยสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
18. ครูมีความมุ่งมั่นและอุทิศเวลาที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียนและโรงเรียนให้ดีขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน							
19. สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการตามจินตนาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
20. มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ รอบตัว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
21. มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
22. ใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้และนำเสนอ ผลงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
23. มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยความภาคภูมิใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
24. วางแผนการทำงานดาเนินการจน สำเร็จและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
25. ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนา งานและภูมิใจในผลงานของตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
26. มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4. การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ทางการศึกษา							
27. จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ทางการศึกษาอย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
28. จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ทางการศึกษาที่มีความทันสมัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
29. จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ทางการศึกษาอย่างเพียงพอและพร้อมใช้งาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
30. จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ทางการศึกษาที่สามารถช่วยแก้ปัญหาความ แตกต่างระหว่างบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
31. จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ทางการศึกษาที่สามารถสร้างแรงจูงใจและเร้า ความสนใจของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
32. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ทางการศึกษาสามารถใช้ได้อย่างสะดวก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
33. จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาช่วยเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
34. จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษามีคุณค่า มีประโยชน์ ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
35. ครูสามารถเลือกสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
36. จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษามีคุณค่า มีประโยชน์ต่อครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5. วิธีการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา							
37. มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพียงพอและพร้อมใช้งานทั้งภายใน และภายนอก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
38. มีแหล่งเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมมีคุณค่า มีประโยชน์ต่อนักเรียนและครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
39. มีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน มีหนังสือและสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย เพียงพอกับความต้องการของนักเรียนและครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
40. มีห้องปฏิบัติการและห้องเรียนคุณภาพทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
41. แหล่งเรียนรู้ที่สร้างความรู้ความคิดวิชาการ และประสบการณ์ตรง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
42. มีแหล่งเรียนรู้เสริมสร้างจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ และสามารถศึกษาได้ตามอัธยาศัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
43. มีทะเบียนแหล่งเรียนรู้ และมีการประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
44. มีแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6. งบประมาณสนับสนุน							
45. มีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
46. มีการจัดทางงบประมาณส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ด้านกระบวนการ (Process)							
1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา							
47. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร สภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
48. โครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
49. บริหารจัดการโดยการใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสมและมีการนิเทศการใช้หลักสูตรเป็นประจำ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
50. มีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร และหลักสูตรมีการปรับปรุง ทุกๆสี่ปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
51. มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนชุมชนและท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
52. มีการบริหารหลักสูตรและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้							
53. มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนมีหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
54. ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้อง กับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
55. มีการนิเทศการเรียนการสอนโดยเน้น การนิเทศ ที่ร่วมมือช่วยเหลือแบบกัลยาณมิตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
56. ครูได้รับการพัฒนาเพื่อการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียน							
57. กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการ วัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
58. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดและ ประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานสาระการ เรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนและกิจกรรมการ เรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
59. ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดและ ประเมินผลตามสภาพจริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
60. พัฒนาเครื่องมือวัด และประเมินผลให้ ได้มาตรฐานอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4. การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา							
61. ศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้ สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
62. ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ และนวัตกรรม การเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
63. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการ เรียนการสอนและพัฒนางานวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
64. ประสานกับสถานศึกษาอื่นในการผลิต จัดหาพัฒนาและการใช้สื่อนวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
65. การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้							
66. สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาคุณภาพ การศึกษา ทั้งในและนอก สถานศึกษา สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
67. จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ แก่ครูบุคคล ชุมชน และสถานศึกษาอื่น	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
68. จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้ง พัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ โดยการประสานกับ สถาบัน บุคคล ชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา							
69. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนา คุณภาพการศึกษาโดยใช้การวิจัยในชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
70. ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพงานวิชาการแต่ละกลุ่มสาระการ เรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
71. ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์วิจัยในลักษณะภาคีเครือข่ายพัฒนา งานทางวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7. การนิเทศการศึกษา							
72. จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการ เรียนการสอนภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
73. ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการ เรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
74. ประเมินผลการนิเทศภายในเป็นระยะๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
75. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ นิเทศภายในร่วมกับสถานศึกษาอื่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8. การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา							
76. กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมาย ความสำเร็จตามมาตรฐาน และตัวชี้ วัดของ สพฐ. และสมศ.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
77. วางแผนการพัฒนาคุณภาพและ ดำเนินการตามแผน ติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินคุณภาพเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
78. ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา และหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนา ระบบประกันคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ด้านผลผลิต (Output)							
79. ครู ผู้บริหาร มีความพึงพอใจในระบบ การบริหารงานวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
80. ครูมีวิสัยทัศน์และมีภาวะผู้นำในการ ทำงานร่วมกัน	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8
81. ผู้บริหารเสริมพลังอำนาจในการทำงาน ให้กับครูและบุคลากรในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
82. ครูมีกระบวนการคิดที่เป็นระบบ สามารถเชื่อมโยงกับงานได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจการพัฒนาระบบ
การบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีรัตนพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.23	26	0.45
2	0.38	27	0.45
3	0.52	28	0.32
4	0.57	29	0.55
5	0.49	30	0.60
6	0.40	31	0.57
7	0.33	32	0.48
8	0.48	33	0.34
9	0.45	34	0.70
10	0.51	35	0.82
11	0.68	36	0.77
12	0.68	37	0.56
13	0.73	38	0.42
14	0.63	39	0.31
15	0.56	40	0.32
16	0.67	41	0.45
17	0.82	42	0.50
18	0.59	43	0.59
19	0.35	44	0.45
20	0.38	45	0.35
21	0.62	46	0.27
22	0.51	47	0.29
23	0.62	48	0.33
24	0.74	49	0.57
25	0.65	50	0.70

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
51	0.44	67	0.22
52	0.24	68	0.22
53	0.40	69	0.89
54	0.35	70	0.36
55	0.46	71	0.45
56	0.70	72	0.57
57	0.52	73	0.40
58	0.45	74	0.34
59	0.48	75	0.56
60	0.57	76	0.41
61	0.49	77	0.48
62	0.61	78	0.22
63	0.60	79	0.35
64	0.63	80	0.60
65	0.40	81	0.43
66	0.34	82	0.27

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96

ภาคผนวก ง
การเผยแพร่ผลงานวิชาการ

ที่ ศธ. ๐๔๒๕๐.๔๐/๓๔๙๖

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี ๔๑๒๓๐

๓ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนาหนึ่งพัฒนาศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือระบบการบริหารงานวิชาการที่โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม จำนวน ๑ เล่ม

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการ เพื่อขอรับการประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ในการนี้ทางโรงเรียนจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่คู่มือการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม เพื่อพิจารณานำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์กับสถานศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

กลุ่มการบริหารงานทั่วไป

โทรศัพท์ : ๐-๔๒๓๘-๒๔๕๒

โทรสาร: ๐-๔๒๓๘-๒๔๕๖

ที่ ศธ. ๐๔๒๕๑.๔๘/๓๒๙

โรงเรียนนาหนังพัฒนศึกษา
เลขที่ ๒๖๗ หมู่ ๑
ตำบลนาหนัง อำเภอนาโพธิ์
จังหวัดหนองคาย ๔๓๑๒๐

๘ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

อ้างถึงหนังสือ ที่ ศธ. ๐๔๒๕๐.๔๐/๓๔๙ว ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๙

ตามที่ นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอสรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ ได้เผยแพร่ผลงานวิชาการเพื่อขอรับการประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ และได้เผยแพร่คู่มือการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ในการนี้ทางโรงเรียนได้นำคู่มือการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการบางส่วนไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับการบริหารงานของโรงเรียน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุเทพ กองมณี)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนาหนังพัฒนศึกษา

กลุ่มบริหารงานวิชาการ

โทร. ๐๔๒-๐๑๕-๑๑๗

ที่ ศธ. ๐๔๒๕๐.๔๐/๓๔๙๖

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี ๔๑๒๓๐

๓ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนสูงศรีธานี

สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือระบบการบริหารงานวิชาการที่โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม จำนวน ๑ เล่ม

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการ เพื่อขอรับการประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ในการนี้ทางโรงเรียนจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่คู่มือการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม เพื่อพิจารณานำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์กับสถานศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

กลุ่มการบริหารงานทั่วไป

โทรศัพท์ : ๐-๔๒๓๘-๒๔๕๒

โทรสาร: ๐-๔๒๓๘-๒๔๕๖

ที่ ศธ. ๐๔๒๕๑.๔๘/๓๔๗

โรงเรียนโนนสูงศรีธานี
อำเภอโนนสูง
จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๑๖๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ตอรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

อ้างถึงหนังสือ ที่ ศธ. ๐๔๒๕๐.๔๐/๓๔๘๖ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๙

ตามที่ นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ ได้เผยแพร่ผลงานวิชาการเพื่อขอรับการประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ และได้เผยแพร่คู่มือการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ในการนี้ทางโรงเรียนจะนำคู่มือการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับการบริหารงานของโรงเรียน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายสุภณพงศ์ เครืองกลาง)

ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนสูงศรีธานี

โรงเรียนโนนสูงศรีธานี

โทร. ๐๔๔-๓๗๙-๒๕๐

โทรสาร. ๐๔๔-๓๒๖-๓๖๑

ที่ ศธ. ๐๔๒๕๐.๔๐/๓๔๘๖

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี ๔๑๒๓๐

๓ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรพ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือระบบการบริหารงานวิชาการที่โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม จำนวน ๑ เล่ม

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการ เพื่อขอรับการประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ในการนี้ทางโรงเรียนจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่คู่มือการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม เพื่อพิจารณานำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์กับสถานศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

กลุ่มการบริหารงานทั่วไป

โทรศัพท์ : ๐-๔๒๓๘-๒๔๕๒

โทรสาร: ๐-๔๒๓๘-๒๔๕๖

ที่ ศธ ๐๔๒๕๑.๒๓/๓๘๔

โรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรพ์
ตำบลวังหลวง อำเภอเฝ้าไร่
จังหวัดหนองคาย ๔๓๑๒๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ที่ ศธ ๐๔๒๕๐.๔๐/๓๔๘๖ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ได้ส่งเอกสารผลงานทางวิชาการของ นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่ มัธยมศึกษา เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอรับการประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามี วิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และได้ได้พัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ และได้เผยแพร่ คู่มือการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการ

บัดนี้ ทางโรงเรียนได้พิจารณาคู่มือการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการไปปรับใช้กับการบริหารงาน ของโรงเรียน จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายประจักษ์ ประจิมทิศ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรพ์

กลุ่มงานบริหารวิชาการ

โทรศัพท์/โทรสาร : ๐-๔๒๕๐-๑๑๘๗

เว็บไซต์ : www.wangluangschool.net อีเมล : wangluang@hotmail.co.th

ที่ ศธ. ๐๔๒๕๐.๔๐/๓๔๘๖

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี ๔๑๒๓๐

๓ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนยโสธรพิทยาสรรพ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือระบบการบริหารงานวิชาการที่โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม จำนวน ๑ เล่ม

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการ เพื่อขอรับการประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ในการนี้ทางโรงเรียนจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่คู่มือการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม เพื่อพิจารณานำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์กับสถานศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

กลุ่มการบริหารงานทั่วไป

โทรศัพท์ : ๐-๔๒๓๘-๒๔๕๒

โทรสาร: ๐-๔๒๓๘-๒๔๕๖

ที่ ศธ ๐๔๒๕๑.๒๓/๔๘๓

โรงเรียนยโสธรพิทยาสรรพ์
อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ๓๕๐๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

อ้างถึง หนังสือ ที่ ศธ ๐๔๒๕๐.๔๐/๓๔๙ว ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๙

ตามที่ นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ ได้เผยแพร่ผลงานวิชาการเพื่อขอรับการประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ และได้เผยแพร่คู่มือการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ในการนี้ทางโรงเรียนจะนำคู่มือการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับการบริหารงานของโรงเรียน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายยงยุทธ ภูมิแสน)

ผู้อำนวยการโรงเรียนยโสธรพิทยาสรรพ์

กลุ่มงานบริหารวิชาการ

โทรศัพท์ : ๐๔๕-๕๘๐๐๙๐

โทรสาร: ๐๔๕-๕๘๐๒๒๑

การเผยแพร่ผลงานวิชาการผ่านวารสารบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

(Journal of Educational Administration Khon Kaen University)

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/EDMKKU>

การเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์

The image shows two screenshots from a Thai website. The top screenshot is a forum post on board.krunmai.com. The post is titled "การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สพ.ม.20 สพฐ" and is written by user "teerachai". The content discusses the development of a leadership training model for students at Sri Athu Wittaya School, covering 3 phases: 1. Research and data collection, 2. Model development, and 3. Model implementation and evaluation. The bottom screenshot is a TruePlookpa article titled "การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน". The article details the research process, including data collection from 52 students and the development of a model for 348 students. It also mentions the use of Confirmatory Factor Analysis (CFA) and the final implementation of the model.

www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=137563&bcat_id=16

การพัฒนาแบบแผนการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแบบแผนการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ดำเนินการ 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาและสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำนักเรียน จากทฤษฎีแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง พบว่า ภาวะผู้นำนักเรียน มี 7 องค์ประกอบ 52 ตัวบ่งชี้ และผลการยืนยันองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบและยืนยันถึงความเหมาะสมด้วยวิธีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการสำรวจความต้องการพัฒนาภาวะผู้นำนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง 348 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน และนักเรียนตัวแทนกรรมการนักเรียน พบว่า มีความต้องการที่จะนำเอาตัวบ่งชี้ไปพัฒนาภาวะผู้นำนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสำรวจมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis: CFA) พบว่า รูปแบบการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงว่ารูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ระยะที่ 2 การพัฒนาแบบแผนและจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน พบว่า รูปแบบ วิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำ ได้แก่ กากบิปรายกลุ่ม กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ และ เกม มีวิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำ และมีขั้นตอนการจัดกิจกรรม ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นกิจกรรม ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสรุป และขั้นประเมินผล และผลการตรวจสอบความเหมาะสมรูปแบบเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน พบว่า รูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนมีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ระยะที่ 3 การนำแบบแผนการเสริมสร้างภาวะผู้นำไปใช้และการประเมินความพึงพอใจการใช้รูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน พบว่า การนำแบบแผนการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนไปใช้ในรูปแบบ PDCA ผลการประเมินความพึงพอใจรูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน พบว่า ผู้ใช้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

โพสต์โดย ช๊ะ-ชัย : [17 ก.ย. 2559 เวลา 08:01 น.]
อ่าน [12] โฟล์ : 1.4.170.243
หากข้อความนี้ไม่เหมาะสม [คลิก](#) [แจ้งลบ](#)

www.vcharkam.com/journal/14771

ผลงานวิชาการ

ชื่อโครงการ: การพัฒนาแบบแผนการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ชื่อผู้ทำโครงการ: นายช๊ะชัย นนพิศักดิ์

สถานศึกษา: ศรีธาตุพิทยาคม

ระดับชั้น: ปริญญาโทขึ้นไป

หมวดวิชา: อื่นๆ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแบบแผนการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ดำเนินการ 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาและสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำนักเรียนจากทฤษฎีแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง พบว่า ภาวะผู้นำนักเรียน มี 7 องค์ประกอบ 52 ตัวบ่งชี้ และผลการยืนยันองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบและยืนยันถึงความเหมาะสมด้วยวิธีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการสำรวจความต้องการพัฒนาภาวะผู้นำนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง 348 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน และนักเรียนตัวแทนกรรมการนักเรียน พบว่า มีความต้องการที่จะนำเอาตัวบ่งชี้ไปพัฒนาภาวะผู้นำนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสำรวจมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis: CFA) พบว่า รูปแบบการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงว่ารูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ระยะที่ 2 การพัฒนาแบบแผนและจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน พบว่า รูปแบบ วิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำ ได้แก่ กากบิปรายกลุ่ม กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ และ เกม มีวิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำ และมีขั้นตอนการจัดกิจกรรม ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นกิจกรรม ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสรุป และขั้นประเมินผล และผลการตรวจสอบความเหมาะสมรูปแบบเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน พบว่า รูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนมีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ระยะที่ 3 การนำรูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำไปใช้และการประเมินความพึงพอใจการใช้รูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน พบว่า การนำแบบแผนการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนไปใช้ในรูปแบบ PDCA ผลการประเมินความพึงพอใจรูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน พบว่า ผู้ใช้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

หน้าแรก ข่าวการศึกษา BLOG ห้องสมุดความรู้ เนื้อหาเว็บไซต์ ผลงานวิชาการ บทความย่อ เกมส์ ความรู้ทั่วไป

ค้นหาข่าว: ค้นหา

เพิ่มภาพลักษณ์แบบมืออาชีพด้วยอีเมลแบบกำหนดเองจาก Google [ทดลองใช้งานฟรี](#)

● การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ส

แบบตอบรับ
การเผยแพร่ผลงาน

งานวิชาการของโรงเรียนเป็นหัวใจที่สำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีระบบการบริหารวิชาการที่เน้นสมรรถนะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถที่จะบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน (2) เพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน (3) เพื่อประเมินผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน ที่นำระบบการบริหารงานวิชาการไปใช้ และ (4) เพื่อศึกษาผลการนำระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นไปใช้ โดยไม่ครบวงจรวิจัยและพัฒนาคุณภาพตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย ผู้บริหาร และหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 662 คน จากการศึกษาด้วยแบบหลายขั้นตอน ตรวจสอบ

ศึกษาขั้นพื้นฐาน (3) เพื่อประเมินผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน ที่นำระบบการบริหารงานวิชาการไปใช้ และ (4) เพื่อศึกษาผลการนำระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นไปใช้ โดยไม่ครบวงจรวิจัยและพัฒนาคุณภาพตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย ผู้บริหาร และหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 662 คน จากการศึกษาด้วยแบบหลายขั้นตอน ตรวจสอบ

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 24 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูที่เป็นตัวแทนกลุ่มสาระการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสอบถาม แบบบันทึกภาคสนาม แบบประเมินร่องรอย และแบบวัดความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

- องค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ 1) คุณลักษณะของผู้บริหาร 2) คุณลักษณะของครู 3) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน 4) วิธีการจัดการเรียนการสอน และ 5) วิธีการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ ด้านกระบวนการ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 4) การนิเทศการศึกษา 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 7) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และ 8) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และด้านผลผลิต ได้แก่
 - นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐานของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2) คุมีคามพึงพอใจในชมรมการบริหารงานวิชาการ และ 3) ผู้บริหารมีความพึงพอใจในชมรมการบริหารงานวิชาการ
 - สภาพปัจจุบันระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัศึกษามีการปฏิบัติโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพปัญหาการปฏิบัติโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
 - ระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 8 ระบบย่อย ได้แก่ ระบบย่อยที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ระบบย่อยที่ 2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ระบบย่อยที่ 3 การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ระบบย่อยที่ 4 การนิเทศการศึกษา ระบบย่อยที่ 5 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระบบย่อยที่ 6 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ระบบย่อยที่ 7 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

หน้า | แก้ไข | มุมมอง | ประวัติ | ที่ค้นหา | เครื่องมือ |ช่วยเหลือ

www.vcharkarn.com/journal/14873

แก้ไขสถานะวิชาการ

ชื่อโครงการ	การพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สพม.20 สพฐ
ชื่อผู้ทำโครงการ	นายธีระชัย นนทิกัลย์
สถาบันการศึกษา	ศรีธาตุพิทยาคม
ระดับชั้น	ปริญญาโทขึ้นไป
หมวดวิชา	อื่นๆ
บทคัดย่อ	บทคัดย่อ

งานวิชาการของโรงเรียนเป็นหัวใจที่สำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีระบบการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมส่งผลให้ผู้บริหารสามารถที่จะบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษขั้นพื้นฐาน (2) เพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษขั้นพื้นฐาน (3) เพื่อประเมินผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษขั้นพื้นฐาน ที่ประมณการบริหารงานวิชาการไปใช้ และ (4) เพื่อศึกษาลักษณะกระบวนการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาไปใช้ โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย ผู้บริหาร และหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 662 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ตรวจสอบร่างระบบที่พัฒนาขึ้นโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 24 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูที่เป็นตัวแทนกลุ่มสาระการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างแบบสอบถาม แบบบันทึกภาคสนามแบบมีประเด็นการระดม และแบบวัดความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. องค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วยด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ 1) คุณลักษณะของผู้บริหาร 2) คุณลักษณะของครู 3) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน 4) วิธีการจัดการเรียนการสอน และ 5) วิธีการจัดหาแหล่งเรียนรู้
- 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และภาระที่มอบหมายในการเรียน 4) การนิเทศการศึกษา 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 7) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และ 8) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

Your Profile Logout

ค้นหาบทความ

Keyword

เลือกบทความเกี่ยวกับครู

ข่าวสารการศึกษา

ข่าวรับสมัครครู

Vcharkarn Channel

Chevron Enjoy Science

board.krupunmai.com/index.php?topic=2094.0

สมัครสมาชิกเพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการกับครูพี่จิวในฟอรัมคอม

สวัสดี teerachai

แสดงกระทู้ที่ 1 ของ 1 กระทู้

หน้าแรก | ข้อคิดเห็น | ค้นหา | ผู้ดูแล | Moderate | ข้อมูลส่วนตัว | ข้อความส่วนตัว | สมาชิก | ออกจากระบบ

มุมมองฟอรัมวิชาการ ครูพี่จิวในฟอรัมคอม > เผยแพร่ผลงานวิชาการระบบบทคัดย่อ > เผยแพร่ผลงานวิชาการครูธีระชัย ธี.ร.ช.4 > การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สพม.20 สพฐ

หน้า: [1] ลงส่ง

ผู้เขียน หัวข้อ: การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สพม.20 สพฐ (อ่าน 1 ครั้ง)

teerachai และ 0 บุคคลทั่วไป กำลังดูกระทู้

teerachai

สมาชิกใหม่

กระทู้: 2

บทคัดย่อ

งานวิชาการของโรงเรียนเป็นหัวใจที่สำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีระบบการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมส่งผลให้ผู้บริหารสามารถที่จะบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษขั้นพื้นฐาน (2) เพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษขั้นพื้นฐาน (3) เพื่อประเมินผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษขั้นพื้นฐาน ที่ประมณการบริหารงานวิชาการไปใช้ และ (4) เพื่อศึกษาลักษณะกระบวนการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาไปใช้ โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย ผู้บริหาร และหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 662 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ตรวจสอบร่างระบบที่พัฒนาขึ้นโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 24 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูที่เป็นตัวแทนกลุ่มสาระการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างแบบสอบถาม แบบบันทึกภาคสนามแบบมีประเด็นการระดม และแบบวัดความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. องค์ประกอบระบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย

ใบตอบรับการเผยแพร่ผลงาน
27 ก.ย. 2559

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่บทความ

เรียน ผู้เผยแพร่ผลงาน (คุณนายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ตามที่ท่านได้ส่งข้อมูลบทความ เพื่อดำเนินการเผยแพร่บนเว็บไซต์ ครัวบ้านนอกคอตคอม (www.kroobannok.com) เมื่อ 27 ก.ย. 2559 เพื่อพิจารณาเผยแพร่นั้น

ทางเว็บไซต์ครัวบ้านนอกคอตคอม ขอรับรองว่า ข้อมูลของท่านได้เผยแพร่บนเว็บไซต์ ครัวบ้านนอกคอตคอมแล้ว รายละเอียดดังนี้

ที่อยู่อ้างอิงในการเผยแพร่ : http://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=137886

วันที่ดำเนินการเผยแพร่ : 27 ก.ย. 2559

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลที่เผยแพร่แล้วของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ เพื่อเป็นแนวทาง และประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการศึกษา และขออวยพรให้ท่านมีแต่ความสุขความเจริญสืบไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดิตร ก้อนคำ)
ผู้จัดทำเว็บไซต์ ครัวบ้านนอกคอตคอม

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

ที่ ศธ ๐๔๒๕๐.๔๐/ว ๒๙๕

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
๔๑๒๓๐

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ กำลังดำเนินการจัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม เพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.)

เพื่อให้การดำเนินการจัดทำผลงานทางวิชาการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุ วัตถุประสงค์ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานของท่านในการเก็บ รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย เพื่อผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ที่ ศธ ๐๔๒๕๐.๔๐/ว ๒๙๖

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
๔๑๒๓๐

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ศึกษาดูงานระบบการบริหารงานวิชาการที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนจักรคำคณาทร

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ กำลังดำเนินการจัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม เพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.)

เพื่อให้การดำเนินการจัดทำผลงานทางวิชาการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุ วัตถุประสงค์ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานของท่านในการเข้า ศึกษาดูงานระบบการบริหารงานวิชาการที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อผู้วิจัยจะนำข้อมูล ที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ที่ ศธ ๐๔๒๕๐.๔๐/ว ๒๙๖

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
๔๑๒๓๐

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ศึกษาดูงานระบบการบริหารงานวิชาการที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาคาร

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต ๒๐ กำลังดำเนินการจัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม เพื่อขอมือหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ
ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.)

เพื่อให้การดำเนินการจัดทำผลงานทางวิชาการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุ
วัตถุประสงค์ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานของท่านในการเข้า
ศึกษาดูงานระบบการบริหารงานวิชาการที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อผู้วิจัยจะนำข้อมูล
ที่ได้ไปดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ที่ ศธ ๐๔๒๕๐.๔๐/ว ๒๙๖

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
๔๑๒๓๐

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ศึกษาดูงานระบบการบริหารงานวิชาการที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวังสามหมอวิทยาคาร

ด้วย นายธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต ๒๐ กำลังดำเนินการจัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม เพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ
ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.)

เพื่อให้การดำเนินการจัดทำผลงานทางวิชาการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุ
วัตถุประสงค์ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานของท่านในการเข้า
ศึกษาดูงานระบบการบริหารงานวิชาการที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อผู้วิจัยจะนำข้อมูล
ที่ได้ไปดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม

ภาคผนวก ฉ
ภาพกิจกรรมการพัฒนาระบบ

กิจกรรมพัฒนาคุณภาพนักเรียน

กิจกรรมเสริมทักษะทางวิชาการ

กิจกรรมเสริมทักษะทางวิชาการ

การพัฒนาทักษะทางวิชาการ

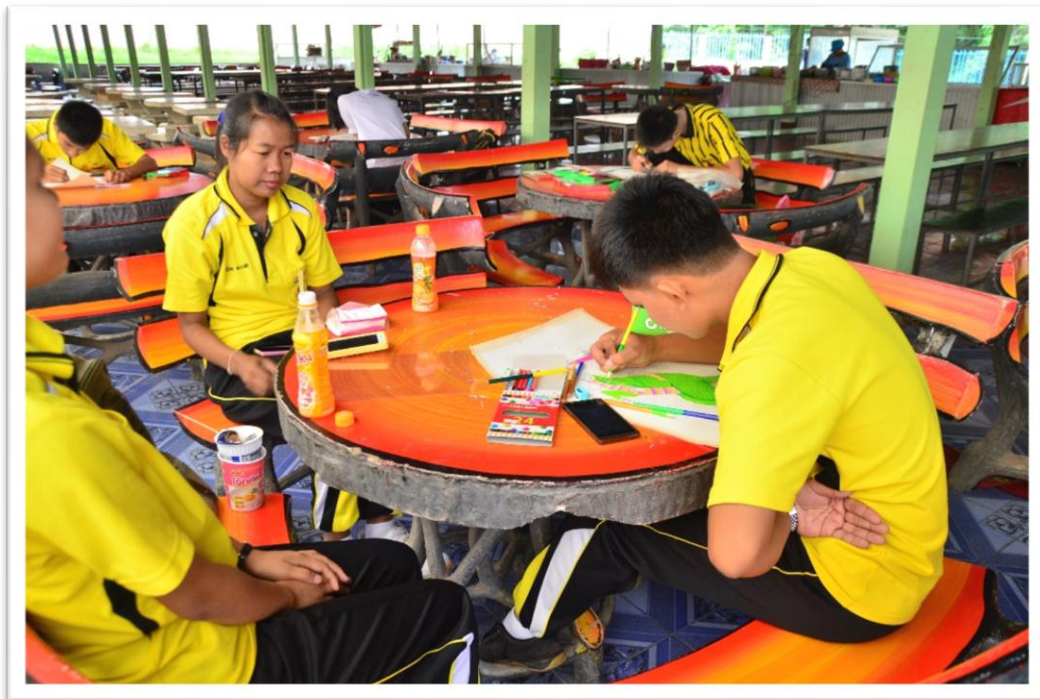
กิจกรรมเสริมสร้างทักษะทางวิชาการ

ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามความสามารถด้านดนตรี

ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนด้านศิลปะ

การพัฒนาักเรียนด้านศิลปะ

ส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถด้านกีฬา

การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

การอบรมเพื่อพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

การอบรมเพื่อพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

การศึกษาดูงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ส่งเสริมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมนำเสนอผลงานทางวิชาการ

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ห้องประวัติศาสตร์

สนับสนุนและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้และการใช้สื่อการเรียนรู้

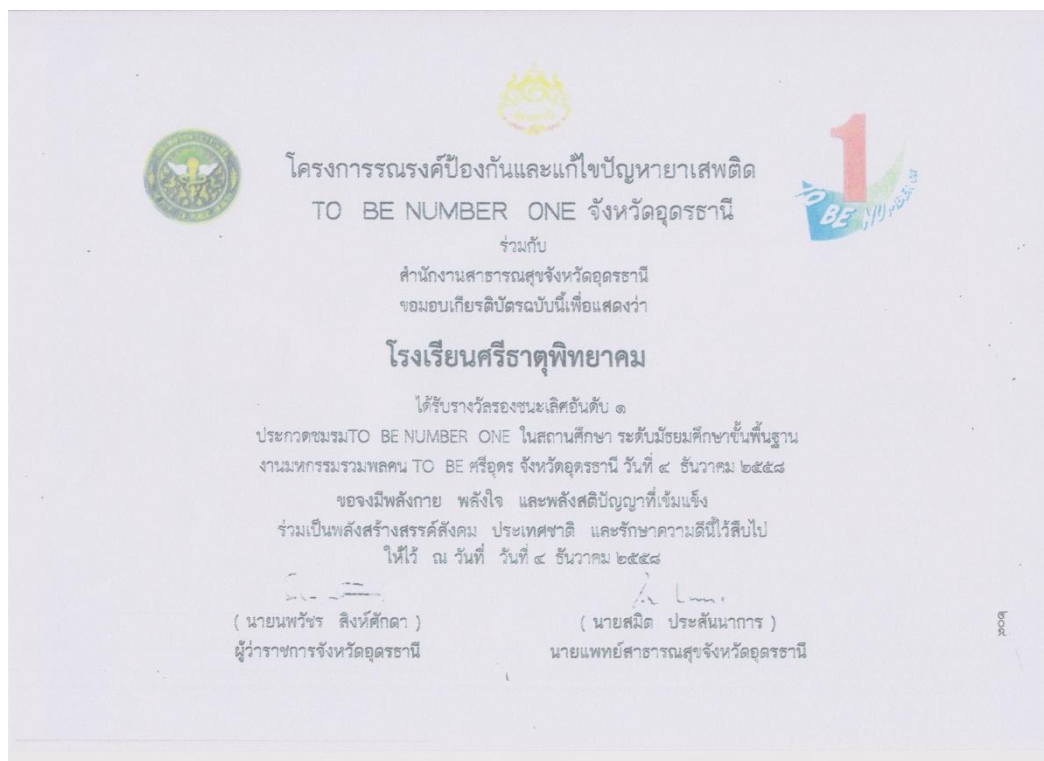
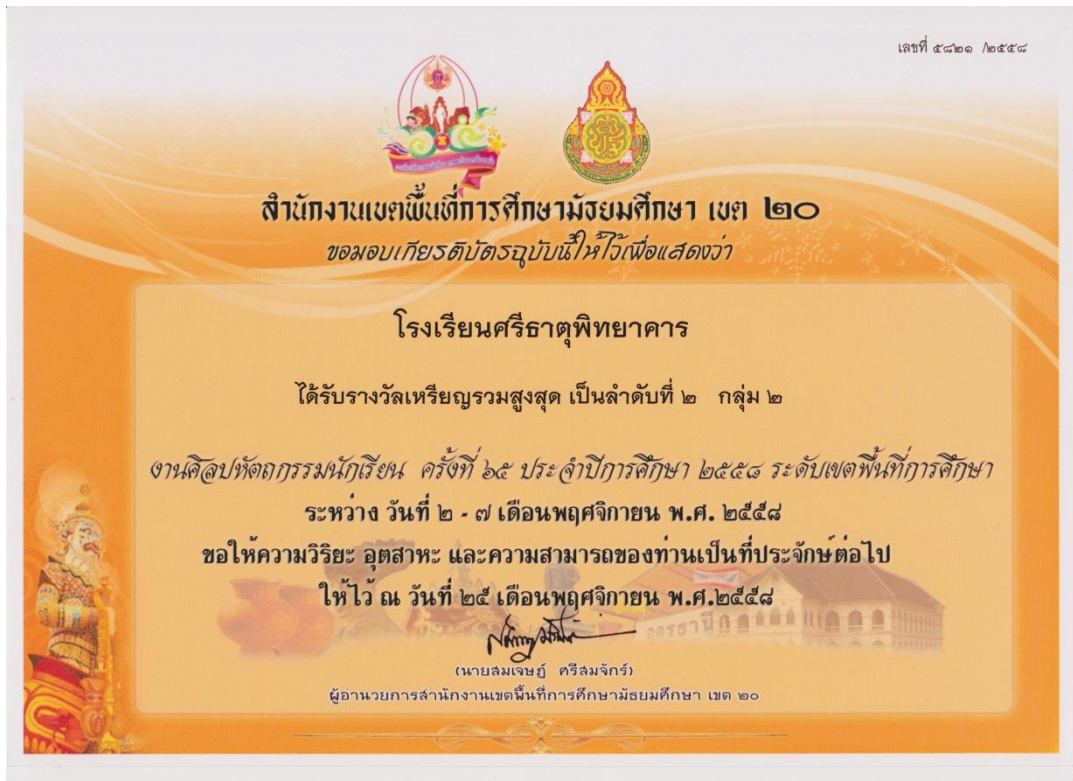
พัฒนาครูให้ได้วุฒิลูกเสือ A.T.C ทุกคน

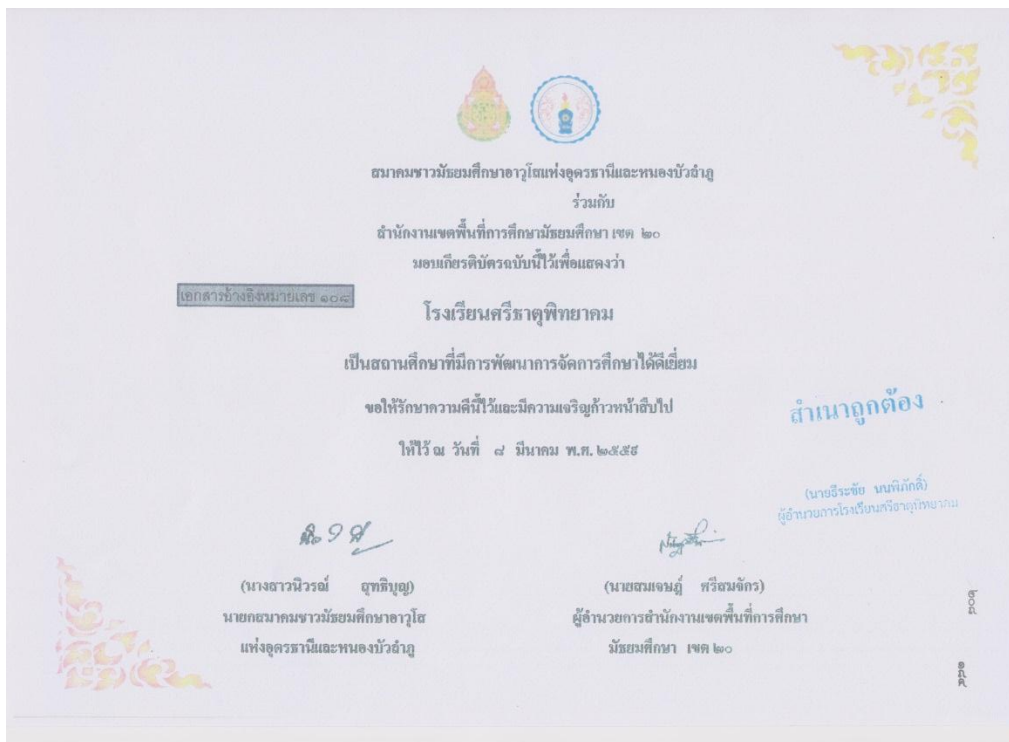

ภาคผนวก ข

เกียรติบัตรผลงานที่เกิดจากการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายธีระชัย นนพิภักดิ์
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2502
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	518/5 หมู่ 14 ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม
วิทยฐานะ	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี 41230 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทรศัพท์ติดต่อ	081-380-3184, 081-999-8154

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2526	ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2527	การศึกษามัธยมศึกษา (กศ.บ.) สาขาฟิสิกส์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตมหาสารคาม
พ.ศ. 2530	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม) สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ. 2536	นิติศาสตรบัณฑิต (น.บ.) สาขากฎหมาย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2556	นิติศาสตรมหาบัณฑิต (น.ม.) สาขากฎหมาย มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนก จันทร์ขจร. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา, 2535
- กรมวิชาการ.. แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรของการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช , 2537
- _____. เอกสารการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ; แนวทางการจัดระบบสารสนเทศสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2542.
- _____. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545
- _____. คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546
- กรมสามัญศึกษา. การประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา : ระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว , 2541
- กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การค้ำคุรุสภา , 2545
- _____. พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาพุทธศักราช 2546. ม.ป.ท.: ม.ป.พ, 2546 ก
- _____. แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: ที.เอส.บี. โปรดักส์, 2550.
- กาญจน์ เรืองมนตรี. องค์ประกอบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารและการจัดการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวปฏิรูปการศึกษา : กรณีศึกษาเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2547.
- โกวัฒน์ เทศบุตร. เอกสารประกอบการสอนวิชา 0501807 การวิเคราะห์และพัฒนาระบบในสถานศึกษา. มหาสารคาม : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- _____. ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551
- โกศิษฐ์ เปลรินทร์. การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2552.

- ชนัญญา กาญจนรังสีนนท์. Active Learning. (7 มกราคม 2551): 1-2. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา
http://ated.cddweb.cdd.go.th/tr_di/documentary/meetdoc/doc46.doc.
- คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด:
 แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว , 2543
- จันทราณี สงวนนาม. ทฤษฎีและแนวการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บุคพอยท์, 2545
- จำรัส นองมาก. ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช , 2546
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงศ์. การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: อลิ้นแพรส , 2539
- เฉลิมชัย หาญกล้า. การพัฒนาระบบการตรวจติดตามคุณภาพภายในของสถาบันราชภัฏ.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย, 2545.
- ชัยเนตร ไทยคณี. การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่
 พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539
- ชัยยุทธ ศิริสุทธิ. เอกสารประกอบการสอนวิชา 0501816 การประกันคุณภาพการศึกษา
 ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม
 ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม , 2548
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. การบริหารการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี, 2546
- ชุมพล ศฤงคารศิริ. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ป.สัมพันธ์
 พานิชย์, 2537.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. รูปแบบการบริหารวิชาการในเขตพื้นที่การศึกษาสำหรับห้าจังหวัด
 ชายแดนภาคใต้. วารสารศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์,
 8(3), 259-272,2545.
- ดารารวรรณ ศรีกาญจนา. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู
 โรงเรียนซอยแอนเนกซ์ สำนักงานสายไหม กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2548
- ดิเรก วรรณเศียร. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ. ม.ป.ท.: ม.ป.พ., 2548
- เดือนใจ รักษาพงศ์. การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของ
 สถานศึกษาพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยบูรพา, 2551
- ทองหล่อ เดชไทย. การบริหารคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย
 สุโขทัยธรรมาธิราช, 2544

- ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ. การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning), 2551, หน้า 1-2. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://blog.eduzone.com/images/blog/sasithev/file/active.pdf>
- ธงชัย สันติวงษ์. องค์การและการบริหารการศึกษาการจัดการแผนใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2539
- จิตาวัลย์ เสตะจันทร์. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้นิเทศภายในโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2541
- จีระ รุญเจริญ. ความเป็นมืออาชีพในการจัดและการบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง จำกัด, 2550
- จีรพล ขยันการนาวิ. การบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร , 2547
- นิรัชกร ทองน้อย. การพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2556
- นงลักษณ์ เรือนทอง. รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550
- บุญแก้ว ควรหาเวช. นวัตกรรมการศึกษา. นนทบุรี: เอสอาร์พริ้นติ้ง , 2542
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545
- _____. การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. โครงการตำราคณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2546
- บุญชู วลัยเสถียร. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน. วารสารวิชาการ, 9(2), 50-55, June , 2544
- ประภัสรา โคตะขุน. Active Learning คืออะไร, 2554. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://prapasara.blogspot.com/2011/09/active-learning.html>. (22 กันยายน 2555).
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. จิตวิทยาการบริหารบุคคล. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ, 2543
- _____. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ, 2553
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: พัฒนาการศึกษา, 2542

- พรเทพ ฐิ์แผน. การพัฒนากระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ :
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2540
- พะยอม วงศ์สารศรี. จิตวิทยาศึกษา. กรุงเทพฯ: สารเศรษฐ์, 2545
- พิทยา บวรวัฒนา. รัฐประศาสนศาสตร์ (ทฤษฎีและแนวการศึกษา). พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543
- พิสมัย ถิณะแก้ว. หลักสูตรประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ฝ่ายเอกสารและตำรา สถาบันราชภัฏ
สวนดุสิต, 2541
- เพชริน สงค์ประเสริฐ. การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทางานเป็นทีม.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2550
- ไพบูลย์ เปานิล. เอกสารประกอบการอบรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏ
จันทระเกษม, 2546
- ไพโรจน์ ชาวสังข์. การบริหารโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคลในเขตพื้นที่การศึกษากระบี่. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา), 2547
- ภรณ์ กิรีติบุตร. การประเมินประสิทธิผลขององค์การ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2539
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิและวิบูลย์ ไตวณะบุตร. หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542
- มยุรี รัตนมุง. ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร. ใน สารสนเทศ ศธ.2537, (หน้า 78-79) กรุงเทพฯ:
ศูนย์สารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ, 2537
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา. วิชาการ , 2543
- เยาวภา เตชะคุปต์. การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยา
การพิมพ์ , 2542
- ราศี แก้วนพรัตน์. เครื่องมือในการสร้างความรู้ (Best Practice). ข่าวสารด้านการจัดการความรู้,
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2548
- โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม. รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR)
โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม . อุดรธานี , 2558.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ:
สุวีรียาสาน, 2543

- ลักขณา พดุกษากร. การวิเคราะห์และออกแบบระบบสารสนเทศ. กรุงเทพฯ: โอโซแฟคเพรส, 2536
- ลำดวน เกษตรสุนทร. ปฏิรูปการเรียนรู้สู่การเรียนการสอน. ร่วมคิดร่วมเขียนปฏิรูปการ
เรียนรู้ผู้เรียนที่สำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: เลิฟ แอนด์ ลินเพลส,
2541
- วารินทร์ สิ้นสูงสุด. การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี , 2543
- วาโร เฟิงส์สวัสดิ์. การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรงของประสิทธิผลของภาวะผู้นำ
ผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2549
- วิจิตร ศรีสอาน. ลักษณะทั่วไปของการบริหาร. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและ
ระบบการบริหารการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2540
- วิจิตร วรุตบังกูร. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี. 2542
- วิภาวดี ชีวะผลาบุรณ์. รูปแบบการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนเอกชน
ระดับประถมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยคริสเตียน, 2553
- วิโรจน์ สารรัตน์. การบริหาร หลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ:
ทิพย์วิสุทธิ์, 2542
- วีระ สุภากิจ. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติในโรงเรียน. กรุงเทพฯ :
สุวีรียาสาส์น, 2539
- ศักดิ์ ไซกิจปัญญา. สอนอย่างไรให้ Active Learning. วารสารนวัตกรรมการเรียนการสอน. ปีที่ 2
ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2548): 1
- ศิริกุล นามศิริ. การพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการบูรณาการในโรงเรียนขนาดเล็ก :
การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2552
- เศรษฐีญา เปรื่องพิชญาธร. ได้วิจัยการพัฒนากระบวนการจัดการคุณภาพทั้งองค์กรในโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
2556
- สังัด อุทรานันท์. ทฤษฎีหลักสูตร. กรุงเทพฯ: มิตรสยาม, 2530
- สมคิด บางโม. องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จูน, 2547
- สมคิด สร้อยน้ำ. การพัฒนาตัวแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2547

- สมชาย โตรักษา. (2554). หลักการบริหาร_หลักการและแนวคิดในการบริหารสมัยใหม่. ออนไลน์]
ได้จาก: http://www.stou.ac.th/Thai/Grad_Stdy/schools/shs/DOC/no1/no1-1.doc. [สืบค้นเมื่อ 28 เมษายน 2554]
- สมชาย หิรัญกิตติ. การบริหารทรัพยากรมนุษย์. ฉบับมาตรฐาน. กรุงเทพฯ : ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์, 2542
- สมาน รังสิโยภุชงค์ และสุธี สุทธิสมบุรณ์. หลักการบริหารเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สวัสดิการสำนักงาน ก.พ., 2530
- สวัสดิ์ โพธิวัฒน์. การพัฒนาตัวแบบประสิทธิผลการนโนบายการปฏิรูปการเรียนรู้ไปปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2547
- สมฤทธิ์ กางเพ็ง. ปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน : การพัฒนาและการตรวจสอบความตรงของตัวแบบ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2551
- สิงโต แก้วกัลยา. การตรวจสอบผลการประเมินมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2543
- สิทธิศักดิ์ ชาปฏิ. การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2551
- สิรรานี วสุภัทร. ภาวะผู้นำทางวิชาการและสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา ศาสตรศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2551
- สิริพัชร เจษฎาภิโรจน์. การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ: บুদ্ধพอยท์, 2546
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม, 2547
- _____. คู่มือปฏิบัติงานด้านการบริหารทั่วไปสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา. ม.ป.ท., 2550
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ , 2550.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2542

- แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543
- การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ:
บุญศิริ การพิมพ์ , 2544
- ทำเนียบสารสนเทศแหล่งเรียนรู้สำหรับประเทศไทย บทสรุปของผู้บริหาร. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546
- จุดประกายการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และเกณฑ์การประเมินโรงเรียนปฏิรูป
กระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2549
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. การศึกษาสภาพการดำเนินงานเทียบโอนผลการศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2550
- การศึกษาสภาพการดำเนินงานเทียบโอนผลการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2553
- รายงานการวิจัยเรื่องภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี. กรุงเทพฯ :
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. รายงานการประเมินคุณภาพ
ภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบสอง. 2553. [ออนไลน์]. ได้จาก:
<http://www.onesqa.or.th/onesqa/th/home/index.php>. [สืบค้นเมื่อ 28 สิงหาคม
2554].
- สุรัตน์ ศรีดำเดช. การนำเสนอรูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2549
- องอาจ นัยพัฒน์. วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์
(พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สามลดา, 2551
- อนงค์ พิษสิงห์. การพัฒนาระบบการบริหารที่มุ่งประสิทธิผลในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์. วิทยานิพนธ์
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553
- อำภา บุญช่วย. การบริหารงานวิชาการภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2537
- อำรุง จันทวานิช และคณะ. โรงเรียนสมบูรณ์แบบ. วารสารวิชาการ 6(1), 20-23, 2546
- อำรุง จันทวานิช. แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ. กรุงเทพฯ:
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2547
- อุทัย บุญประเสริฐ. หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน. กรุงเทพฯ :
เอส. ดี เพรส, 2540

- ไอลดา คล้ายสำริด. การพัฒนาระบบงานประเมินผลระดับสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียน
วัดอภัยการาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2. ปรินญาณิพนธ์การศึกษา
ดุซฎฎิบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551
- Armstrong D.G., Kenneth. T.H. & Tom.V.S. Education Introduction. 3rd ed.
New York: Macmillan, 1989
- Bovee, C.L. et al. Management. New York : McGraw-Hill, Briggs,1952
- Caldwell, B.J. & Sprinks, J.M. The Self-managing School. London: Taylor and
Francis (Printers) Ltd,1990
- Campbell J.P. and E.E. Beat, On the Nature of Organization Effectives. In New
Perspectives on Organization Effectives. Edited by S. Paul Goodman and
M. Johannes Pennings San Francisco : Jossey-Bass Publishers,1977
- Cronbach, L. J. Essentials of Psychological Testing. New York: Harper & Row , 1973
- Cuttance P. Quality Assurance and Auality Management. Evaluation News &
Comment: Spring , 1993
- Daft, Richard L. Management. 3rd ed. America: The Dryden, 1994
- Dana Autman Scott. The Relationship Between Louisiana Middle School Parent
Perceptions Of School Effectiveness And School Performance Scores.
USA: College of Education Louisiana Tech University,2011
- Deming, W. Edwards. Out of the Crisis. Cambridge, Massachusetts: Massachusetts
Institute of Technology, 1991
- Doherty, G.D. Developing quality systems in education. London : Routledge,
1994. Edmonds, R. Some schools work and more can. Social Policy, 9, 28-32 ,
1979
- Edmonds, L,W. Behavior In Organization. New York : McGraw-Hill.1979
- Frazier, A. A Roadmap for Quality Transformation In Education. Boca Raton: St.
Lucie Press , 1997
- Gibson, J. L. Organizations Behavior (7th ed.). Boston: Irwin,2000
- Glickman, et, al. Supervision and Instructional Leadership Developmental
Approach. U.S.A.: allyn and bacon, fifth edition,2001
- Glickman, C.D., S.P Gordon. & Ross. Gordon. J.M. Supervision of Instruction:
Developmental Approach. 3rd ed Massachusetts: Allyn and Bacon Inc, 1995

- Goldhammer, et, al. Clinical Supervision: Special Methods for the Supervision of Teacher. 2nd ed. New York: Holt, Rinehart and Winston , 1980
- Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd ed. New York: McGraw-Hill Book, Co , 1973
- Gwynn, J. Minor. Theory and Practice of Supervision. New York: Dodd Mead & Company, 1974
- Harris, Ben M. Supervisory Behavior in Education. Englewood Cliffs New Jersey: Prentice-Hall. 1963
- Hasan Aydin. The Educational Effectiveness of Gulen-inspired Schools, The Case of Nigeria. University of Nevada: Reno,2011
- Hayward, A. M. College Of Social And Behavioral Sciences. Chief Academic Office David Clinefelter. Ph.D. Walden University. America,2011
- Hillger, B.J. The Impact of Portfolios on Second Grade Students Self-Assessment of Their Literacy Development. Dissertation Abstract International, 54, 12,1992
- Hoy, W.K. & C.G. Miskel. Education Administration: Theory Research and Practice. 5th ed. New York: McGraw-Hill Inc, 1991
- Hoy, W.K, Miskel, G. Educational Administration: Theory, Research, and Practice. 8th ed. Boston: Mc Graw – Hill, 2008
- Jeanne Kooch Ray. A Study of The Effectiveness of An Individual Achievement Plan On Student Academic Success. Ph.D. Education in Leadership and Professional Practice. University of San Diego: San Diego, 2011
- Jeran, Danial. Roles. Expectation of Elementary School Supervision in Open Spac School Which Emphasis Team Teaching and Individualized Instruction. Dissertation Abstracts International, 18(1), 27-38, January ,1975
- John D. Mcneil. & Willian Lucio, H. Supervision: A Synthesis of Through and Action. New York: McGraw-hill , 1979
- Jonathan Bart Reeves. Academic Optimism And Organizational Climate: AnElementary School Effectiveness Test Of Two Measures. Tuscaloosa: Alabama, 2010
- Jonathan Bart Reeves. Academic , 2010
- Justman, John. Improving Instruction though Supervision. New York: Macmillan Company, 1952

- Knezevich, Stephen J. Administration of Public Introduction. 4th ed. New York: Harper & Publisher, 1984
- Koontz, H. and H. Weihrich. Essentials of Management. 5th ed. New York: McGraw – Hill , 1990
- Koontz, Harold. Management: A Global Perspective. Heinz Weihrich: Mcgraw-Hill, 1993
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610, 1970
- Linda L. Baker. Circles of Culture and Cognition: A Sociocognitive Study of Collaboration within and among Academic Groups of Teachers in a Rural School District. n.p.: n.p,2011
- Lorenzen, M. Active Learning and Library Instruction, 2001. [Online]. Available <http://www.libraryreference.org/activebi.html/>. Michigan State University.
- L.V. Pierce. Effective Schools for National Origin Language Minority Students, Washington. DC: The Mid Atlantic Equity Center, 1991
- Lucio, William H., and John D. Mcneil. Supervision: A Synthesis of Thought and Action. New York: McGraw-hill, 1979
- Lunenburg, F.C. and Ornstein, A.C. Educational Administration Concepts and Practice. 4th ed. Belmont, Calif: Thomson, 2004
- Lunenburg. Fred and C. Ornstein Allan. Educational Administration: Concepts and Practiccs. 2nd ed. New York: Wadsworth Publishing Company, 1996
- MacNeill, N., et. al. Beyond Instructional Leadership: Towards Pedagogue Leadership. Paper Submitted for Presentation at the 2003 Annual Conference for the Australian Association for Research in Education, Auckland, 2003
- Marcel. K. Principal Power and School Effectiveness A Study of Urban Public Middle school. n.p.: n.p,1990
- Marquardt. M.J. Building the learning organization: A system approach to Quantum Improvement and Global Success. U.S.A.: McGraw-Hill,1996
- Marsh, D. Educational Leadership for the 21stcentury: Integrating three Emerging
- Martin, L. & Kettner. Measuring the Performance of Human Service Program. London: Sage Publisher, 1996
- McEwan, E. K. Seven Steps to Effective Instructional Leadership. California: Corwin Press, inc, 1998

- Niebuhr, Gustav August. A Curriculum Development Model for Provision of Education for Those in the RSA who have Completed Compulsory Schooling but are Still Compelled to Compulsory Education. D.Ed. Dissertation, University of South Africa,1987
- Robin, Mcdurham. A Comparison Of Academic Achievement for Seventh and Eighth Grade Students From Montessori And Non-Montessori School Programs. n.p.: Stephenville, Texas,2011
- Robbins, S.P. Organization Theory : Structure, Design, and Application. 3rd ed. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall,1983
- Robinson, Scott G. Teacher Job Satisfaction and Levels of Clinical Supervision in Elementary School. University of Southern Mississippi, 2000
- Sallis, Edward. Total Quality Management in Education. Kogan Page Limited London , 1996
- Saylor, J.G. & Alexander, W.M. Curriculum Planning for Better Teaching and Learning. New York: Rinehart and Company, 1959
- Scribner, A.P. High Performing Hispanic Schools: An introduction. In Editor Reyes, P., Scribner, J.D. and Scribner, A.P. (Eds). Lessons from High Performing Hispanic Schools: Creating Learning Communities. p.43-45 .New York: Teachers College Press,1999
- Senge, P.M. The Fifth Discipline: The Art and Practice of Learning Organization. London: Century press,1996
- Sergiovanni, T. J. et. al. Educational Governance and Administration. 3rd ed. Boston: Allen and Bacon, 1991
- Sheppard, B. Exploring the Transformational Nature of Instructional Leadership. Alberta Journal of Educational Research, 42(4), 325-344, 1996
- Simon, Herbert A. Administrative Behavior. 3rd ed. New York: The Free, 1976
- Smith, August W. The Education's Encyclopedia. New York: Prentice – Gakkm, 1961
- Southworth, E.H. Leader and leadership process. Boston: Irwin / McGraw-Hill, 2002
- Stair, Ralph M. Principles of information systems : A managerial Approach. 2nd ed. Danvers: Boyd & Fraser publishing Co, 1996
- Steers, R.M. Organization Effectiveness: A Behavioral View. Santa Monica, Cliff: Good year Publishing, 1977

- Stephen P. Robbins. Organization Theory: The Structure and Design of Organization. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, Inc, 1982
- Taba, Hillada. Curriculum Development: Theory and Practice. New York: Harcourt Brace and world, Inc, 1962
- Templer, Andrew J. A Model of Human Resource Management Effectiveness. n.p.: n.p., 2007
- Wanzaer, Z. and Da Costa, J.L. Rethinking Instructional Leadership Roles of the School Principal: Challenges and Prospects. The Journal of Educational Thought, 35(3), 269-295 , 2001
- Wiles, Kimbal and John T Lovell. Supervision for Better School. 4th ed. New Jersey: Prentice – Hall , 1975